

Γαμος και οικογενειακες σχεσεις

Οδηγος μελετης συμμετεχοντος

Γαμος και οικογενειακες σχεσεις

Οδηγος μελετης συμμετεχοντος

Έκδοση της
Εκκλησίας του Ιησού Χριστού των Αγίων των Τελευταίων Ημερών
Σωλτ Λέηκ Σίτυ, Γιούτα

Σχόλια και προτάσεις

Τα σχόλια και οι προτάσεις σας σχετικά με αυτό το εγχειρίδιο θα λαμβάνονταν υπ' όψιν.
Παρακαλούμε υποβάλλετέ τα προς:

Curriculum Planning
50 East North Temple Street, Floor 24
Salt Lake City, UT 84150-3200
USA

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: cur-development@ldschurch.org

Παρακαλούμε, γράψτε το όνομα, την διεύθυνση, τον τομέα και τον πάσσαλό σας. Φροντίστε να αναφέρετε τον τίτλο του εγχειριδίου. Κατόπιν, αναφέρετε τα σχόλια και τις προτάσεις σας σχετικά με τα δυνατά σημεία του εγχειριδίου και τους τομείς για πιθανή βελτίωση.

© 2007 υπό Intellectual Reserve, Inc.

Διατηρούνται όλα τα δικαιώματα

Printed in Germany

Έγκριση αγγλικού κειμένου: 8/97

Έγκριση μετάφρασης: 8/97

Μετάφραση του *Marriage and Family Relations: Participant's Study Guide*

Greek

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Η οικογένεια: Μία επίσημη διακήρυξη προς όλο τον κόσμο»	iv
Εισαγωγή	v
Γενική επισκόπηση της σειράς μαθημάτων <i>Γάμος και οικογενειακές σχέσεις</i>	vii

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΝΤΑΣ ΓΑΜΟΥΣ

1. «Η οικογένεια αποτελεί στοιχείο υψίστης σπουδαιότητας στο σχέδιο του Δημιουργού»	3
2. Αναπτύσσοντας ενότητα στον γάμο	8
3. Γαλουχώντας αγάπη και φιλία στον γάμο	12
4. Ανταποκρινόμενοι στις δυσκολίες του γάμου	16
5. Ανταποκρινόμενοι στις δυσκολίες μέσω θετικής επικοινωνίας	18
6. Ενδυναμώνοντας γάμους μέσω πίστεως και προσευχής	21
7. Η θεραπευτική δύναμη της συγχωρήσεως	25
8. Διαχείριση οικονομικών της οικογενείας	28

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΝΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΥΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

9. «Κληρονομία παρά του Κυρίου είναι τα τέκνα»	35
10. Οι ιεροί ρόλοι των πατέρων και μητέρων (Μέρος 1 ^ο : Οι ρόλοι των πατέρων)	40
11. Οι ιεροί ρόλοι των πατέρων και μητέρων (Μέρος 2 ^ο : Οι ρόλοι των μητέρων)	44
12. Διδάσκοντας τα παιδιά μέσω παραδείγματος και οδηγιών	49
13. Διδάσκοντας αρχές του ευαγγελίου στα παιδιά (Μέρος 1 ^ο)	55
14. Διδάσκοντας αρχές του ευαγγελίου στα παιδιά (Μέρος 2 ^ο)	60
15. Καθοδηγώντας τα παιδιά καθώς παίρνουν αποφάσεις	66
16. Οικογενειακή προσευχή, οικογενειακή μελέτη των γραφών και οικογενειακή βραδιά	70

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΗΜΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΠΡΟΣ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΗΜΕΡΩΝ

ΕΜΕΙΣ, Η ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ και το Συμβούλιο των Δώδεκα Αποστόλων της Εκκλησίας του Ιησού Χριστού των Αγίων των Τελευταίων Ημερών, διακηρύττουμε πανηγυρικά ότι ο γάμος μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας έχει ορισθεί από το Θεό προς τους ανθρώπους και ότι η οικογένεια αποτελεί στοιχείο υψίστης σπουδαιότητας στο σχέδιο του Δημιουργού για το αιώνιο πεπρωμένο των παιδιών Του.

ΟΛΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΠΛΑΣΜΑΤΑ, άρρενα και θήλεα, έχουν δημιουργηθεί κατά την εικόνα του Θεού. Ο κάθε άνθρωπος είναι ένας αγαπημένος γιος-πνεύμα ή κόρη-πνεύμα ουράνιων γονέων και, ως τέτοιος, διαθέτει μια θεϊκή φύση και ένα θεϊκό πεπρωμένο. Το φύλο είναι ένα σπουδαιότατο χαρακτηριστικό της προογίνης, γήινης και αιώνιας ταυτότητας και σκοπού του κάθε ατόμου.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΓΗΝΗ ΖΩΗ, οι γιοι-πνεύματα και οι κόρες-πνεύματα γνώριζαν και λάτρευαν το Θεό ως τον Αιώνιο Πατέρα τους, edέχθησαν δε το σχέδιό Του, βάσει του οποίου τα παιδιά Του θα μπορούσαν να αποκτήσουν ένα φυσικό σώμα από σάρκα και οστά, καθώς και γήινες εμπειρίες για να προαχθούν προς την τελείωση και τελικά να πραγματώσουν το θεϊκό πεπρωμένο τους ως κληρονόμοι της αιώνιας ζωής. Το αιώνιο σχέδιο της ευδαιμονίας καθιστά δυνατή την ύπαρξη των οικογενειακών σχέσεων και μετά θάνατον. Ιερές διατάξεις και διαθήκες, τελούμενες εντός των ιερών ναών, δίνουν τη δυνατότητα σε κάθε άνθρωπο να επιστρέψει στην παρουσία του Θεού, και στις οικογένειες να μείνουν ενωμένες στην αιωνιότητα.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΝΤΟΛΗ, την οποία ο Θεός έδωσε στον Αδάμ και την Εύα αναφερόταν στη δυνατότητα την οποία είχαν ως σύζυγοι, να γίνουν γονείς. Διακηρύττουμε ότι η εντολή του Θεού προς τα παιδιά Του να πολλαπλασιασθούν και να κατακυριεύσουν την γη ισχύει και στο παρόν. Διακηρύττουμε περαιτέρω ότι ο Θεός έχει δώσει εντολή να χρησιμοποιούνται οι ιερές δυνάμεις της τεκνοποιίας μόνο μεταξύ ενός άνδρα και μιας γυναίκας, που έχουν τελήσει νόμιμο γάμο ως σύζυγοι.

ΔΙΑΚΗΡΥΣΣΟΥΜΕ ΟΤΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ της θνητής ζωής εδώ στην γη έχει θεϊκή προέλευση. Δίνουμε την διαβεβαίωση ότι η ζωή είναι ιερή και ότι έχει μεγάλη σημασία στο αιώνιο σχέδιο του Θεού.

ΟΙ ΣΥΖΥΓΟΙ έχουν την ιερή υποχρέωση να αγαπούν και να φροντίζουν τόσο ο ένας τον άλλο όσο και τα παιδιά αυτών. «Κληρονομία παρά του Κυρίου είναι τα τέκνα» (Ψαλμοί 127:3). Οι γονείς έχουν ιερό καθήκον να αναθρέψουν τα

παιδιά τους με αγάπη και αρετή, να παρέχουν τα αναγκαία για την ικανοποίηση των σωματικών και ψυχικών τους αναγκών, να τα διδάξουν να αγαπούν και να υπηρετούν αλλήλους, να τηρούν τις εντολές του Θεού και να είναι νομοταγείς πολίτες, όπου και αν ζουν. Οι σύζυγοι -μητέρα και πατέρας- θα κληθούν να λογοδοτήσουν ενώπιον του Θεού εάν παραμελήσουν αυτές τους τις υποχρεώσεις.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ έχει δοθεί ως διάταξη από το Θεό. Ο γάμος μεταξύ ενός άνδρα και μιας γυναίκας είναι πολύ σημαντικός για το αιώνιο σχέδιό Του. Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να γεννηθούν από γονείς, οι οποίοι έχουν νυμφευθεί, και να ανατραφούν από έναν πατέρα και μια μητέρα που τιμούν τον γαμήλιο όρκο τους εν πλήρει πίστη. Η ευτυχία της ζωής μέσα στην οικογένεια μπορεί να επιτευχθεί με μεγαλύτερη ευκολία όταν στηρίζεται στις διδαχές του Κυρίου Ιησού Χριστού. Οι επιτυχημένοι γάμοι και οι επιτυχημένες οικογένειες βασίζονται στις αρχές της πίστεως, της προσευχής, της μετάνοιας, της συγχώρεσης, του σεβασμού, της αγάπης, της συμμόνιας, της εργασίας και των επικοινωνιακών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων. Βάσει του θεϊκού σχεδίου, οι πατέρες οφείλουν να ηγούνται των οικογενειών με αγάπη και αρετή, έχουν δε την ευθύνη να παρέχουν τα αναγκαία για τη ζωή και την προστασία των οικογενειών τους. Οι μητέρες έχουν την πρωταρχική ευθύνη της ανατροφής των παιδιών. Στις ιερές αυτές υποχρεώσεις, οι δύο σύζυγοι είναι υποχρεωμένοι να βοηθούν εξίσου ο ένας τον άλλο, ως γονείς. Αναπηρία, θάνατος ή άλλες περιστάσεις ίσως δημιουργήσουν την ανάγκη εφαρμογής των κανόνων αυτών από τον έναν μόνο γονέα. Ο ευρύτερος οικογενειακός κύκλος έχει την υποχρέωση της προσφοράς βοήθειας όταν οι περιστάσεις απαιτούν κάτι τέτοιο.

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΟΥΜΕ ΟΣΟΥΣ ΠΑΡΑΒΑΙΝΟΥΝ διατάξεις αφορούσες την αγνότητα, βιαιοπραγούν επί των συζύγων ή των παιδιών τους ή δεν εκπληρώνουν τις οικογενειακές τους υποχρεώσεις, ότι κάποια ημέρα θα σταθούν ενώπιον του Θεού και θα δώσουν λόγο. Επίσης, προειδοποιούμε ότι η διάλυση της οικογένειας θα επιφέρει για τα άτομα, την κοινωνία και τα έθνη τις φοβερές καταστροφές, για τις οποίες έχουν μιλήσει οι αρχαίοι και σύγχρονοι προφήτες.

ΚΑΝΟΥΜΕ ΕΚΚΛΗΣΗ προς τους υπεύθυνους πολίτες και τους αξιωματούχους των κυβερνήσεων σε όλο τον κόσμο, να δημιουργήσουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την εφαρμογή αυτών των αρχών, οι οποίες υπάρχουν για να στηρίξουν και να ενδυναμώσουν την οικογένεια, ως θεμέλια μονάδα της κοινωνίας.

Η παρούσα διακήρυξη αναγνώστηκε από τον Πρόεδρο Γκόρντον Χίνκλι ως μέρος του μηνύματός του στη Γενική Συνέλευση της Ανακουφιστικής Εταιρείας, η οποία έγινε στις 23 Σεπτεμβρίου 1995, στη Σολτ Λέικ Σίτυ της Γιούτα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός αυτής της σειράς μαθημάτων

Η σειρά μαθημάτων *Γάμος και οικογενειακές σχέσεις* έχει σχεδιασθεί προκειμένου να βοηθήσει τα μέλη της Εκκλησίας να ενδυναμώσουν τον γάμο και την οικογένεια και να βρουν χαρά στις οικογενειακές τους σχέσεις. Διαιρείται σε δύο μέρη. Το μέρος Α', «Ενδυναμώνοντας γάμους», είναι ιδιαίτερος χρήσιμο για παντρεμένα ζευγάρια και για μέλη που προετοιμάζονται να παντρευτούν. Το μέρος Β', «Οι ευθύνες των γονέων να ενδυναμώσουν οικογένειες», βοηθά τους γονείς και τους παππούδες στις προσπάθειές τους να «ανατρέφ[ουν] [τα παιδιά] με παιδεία και νουθεσία Κυρίου» (Προς Εφεσίους 6:4).

Η σειρά μαθημάτων βασίζεται σε διδαχές και αρχές που διδάσκονται στις γραφές και από προφήτες και αποστόλους των τελευταίων ημερών. Δίδει ειδική έμφαση στο «Η οικογένεια: Μία επίσημη διακήρυξη προς όλο τον κόσμο», που συμπεριλαμβάνεται στην σελίδα iv αυτού του οδηγού μελέτης.

Για μία γενική επισκόπηση της σειράς μαθημάτων, βλέπε σελίδες vii-viii. Ανατρέξτε συχνά σε αυτήν τη γενική επισκόπηση προκειμένου να επανεξετάσετε τις διδαχές και αρχές που έχετε μάθει και να προετοιμασθείτε για επόμενα μαθήματα.

Προέλευση στη σειρά μαθημάτων αναλόγως των αναγκών σας

Έχετε τη δυνατότητα να παρευρίσκεστε αναλόγως των προσωπικών σας αναγκών. Παραδείγματος χάριν, εάν είστε παντρεμένοι, αλλά δεν έχετε παιδιά, μπορείτε να επιλέξετε να παρευρεθείτε στα οκτώ πρώτα μαθήματα και όχι στα οκτώ τελικά μαθήματα. Εάν είστε μοναδικός γονέας στην οικογένεια, μπορείτε να αποφασίσετε να παρευρεθείτε μόνον στα μαθήματα στο μέρος Β'.

Συμμετοχή στη σειρά μαθημάτων

Αφού επιλέξατε να συμμετάσχετε σε αυτήν τη σειρά μαθημάτων, έχετε επιδείξει την επιθυμία σας να ενδυναμώσετε την οικογένειά σας. Προκειμένου να επωφεληθείτε πλήρως από τη σειρά μαθημάτων, πρέπει να συμμετάσχετε στις συζητήσεις μέσα στην τάξη, να χρησιμοποιείτε τον οδηγό μελέτης και να προσπαθείτε να εφαρμόζετε τις διδαχές και τις αρχές που μαθαίνετε.

Συμβάλλοντας στις συζητήσεις της τάξεως

Καθώς εσείς και άλλοι συμμετέχοντες συμβάλλετε στις συζητήσεις μέσα στην τάξη, θα είστε σε θέση να προσκαλέσετε την επιρροή του Αγίου Πνεύματος και να διδάξετε και να ανυψώσετε πνευματικώς ο ένας τον άλλον. Ο Κύριος είπε: «Ορίστε έναν από σας ως δάσκαλο, και ας μην είναι όλοι μαζί ομιλητές. Αλλά ο ένας να μιλάει σε μια στιγμή και όλοι οι άλλοι να ακούν αυτά που λέει αυτός, ώστε όταν θα έχουν μιλήσει όλοι, να έχουν όλοι εξυψωθεί πνευματικά από όλους, και κάθε άνθρωπος να έχει το ίδιο προνόμιο» (Δ&Δ 88:122).

Όλοι όσοι συμμετέχουν στη σειρά μαθημάτων μπορούν να μάθουν ο ένας από τον άλλον, ασχέτως της εμπειρίας τους με τον γάμο ή την ανατροφή παιδιών. Η εμπειρία σας στην τάξη θα σας ανταμείψει, καθώς μιλάτε για εμπειρίες που έχουν σχέση με τα μαθήματα και ακούτε με προσοχή, όταν οι άλλοι κάνουν το ίδιο. Καθώς καταθέτετε μαρτυρία για τις αλήθειες που συζητήθηκαν, μπορείτε να ενδυναμώσετε τη μαρτυρία σας και τη μαρτυρία των άλλων εξίσου. Εντούτοις, θα πρέπει να είστε προσεκτικοί ώστε να μην συζητάτε αυστηρώς προσωπικές ή ιερές εμπειρίες, οι οποίες είναι ανάρμοστες προς συζήτηση στην τάξη. Θα πρέπει επίσης να γνωρίζετε τα χρονικά όρια της τάξεως και να είστε διακριτικός με τον δάσκαλο και τους άλλους συμμετέχοντες.

Χρήση αυτού του οδηγού μελέτης

Την εβδομάδα, μετά από κάθε μάθημα, χρησιμοποιήστε αυτόν τον οδηγό μελέτης προκειμένου να επανεξετάσετε όσα έχετε μάθει. Ο οδηγός μελέτης περιέχει «Ιδέες προς εφαρμογή», οι οποίες αποτελούν προτάσεις προκειμένου να σας βοηθήσουν να ζείτε συμφώνως με τις διδαχές και τις αρχές που έχετε μάθει σε κάθε μάθημα. Επιπλέον, κάθε μάθημα συνοδεύεται από ένα ή δύο άρθρα από τα Μέλη της Γενικής Εξουσίας της Εκκλησίας. Εάν είστε παντρεμένοι, μπορείτε να επωφεληθείτε κατά πολύ από το διάβασμα και την συζήτηση των άρθρων μαζί με τον/την σύζυγό σας.

Μερικά εκ των άρθρων εδόθησαν αρχικώς ως ομιλίες στη γενική συνέλευση και σε άλλες περιστάσεις και άλλα εγράφησαν για τα περιοδικά της Εκκλησίας. Επειδή έχουν αντληθεί από διαφορετικές εκδόσεις, υπήρξαν ελάχιστες τροποποιήσεις προκειμένου να γίνει ομοιογενής η διάταξη των περιοχόμενων σε αυτόν τον οδηγό μελέτης. Παραδείγματος χάριν, ορισμένα εισαγωγικά σχόλια έχουν αφαιρεθεί από τις ομιλίες της γενικής συνέλευσεως και ορισμένες επικεφαλίδες και παραθέματα έχουν αλλαχθεί. Δεν αλλάξαμε τις διδασκαλίες.

Εφαρμογή των διδασκόντων και αρχών που μαθαίνετε

Δεν είναι αρκετό να μαθαίνετε απλώς το ευαγγέλιο. Για να ισχύει το ευαγγέλιο στη ζωή σας, πρέπει να ζείτε όσα μαθαίνετε. Ο Πρόεδρος Χάρολντ Λη, ο 11^{ος} Πρόεδρος της Εκκλησίας, συνεβούλευσε:

«Όλες οι αρχές και οι διατάξεις του ευαγγελίου αποτελούν, κατά μίαν έννοια, προσκλήσεις για μάθηση του ευαγγελίου με την άσκηση των διδασκαλιών του. Ουδέν άτομο γνωρίζει την αρχή των δεκάτων, μέχρις ότου πληρώσει δέκατα. Ουδείς γνωρίζει την αρχή του Λόγου Σοφίας, μέχρις ότου τηρήσει τον Λόγο Σοφίας. Παιδιά ή ενήλικοι, ανεξαιρέτως, δεν μεταστρέφονται προς τα δέκατα, τον Λόγο Σοφίας, την τήρηση της Ημέρας του Κυρίου αγίας ή την προσευχή με το να ακούν έναν να μιλά σχετικά με αυτές τις αρχές. Μαθαίνουμε το ευαγγέλιο ζώντας το...

«...Δεν γνωρίζουμε ποτέ πραγματικά τίποτε σχετικά με τις διδασκαλίες του ευαγγελίου, μέχρις ότου να έχουμε βιώσει τις ευλογίες που προέρχονται από το να ζούμε κάθε αρχή» (*Stand Ye in Holy Places* [1974], 215).

Επιπρόσθετες πηγές

Οι ακόλουθες παραχθείσες υπό της Εκκλησίας πηγές παρέχουν επιπρόσθετες πληροφορίες επί των θεμάτων που συζητούνται σε αυτήν τη σειρά μαθημάτων. Διατίθενται μέσω των κέντρων διανομής της Εκκλησίας. Πιθανώς να θέλετε να αποκτήσετε αυτές τις εκδόσεις και να τις χρησιμοποιήσετε στο σπίτι σας.

- *Family Guidebook [Οικογενειακός οδηγός]* (31180). Αυτός ο οδηγός περιγράφει την οργάνωση της οικογένειας, παρέχει πληροφορίες αναφορικά προς την διδασκαλία του ευαγγελίου στο σπίτι και σκιαγραφεί τις διαδικασίες για τις διατάξεις και ευλογίες της ιεροσύνης.
- Άρθρα σχετικά με τον γάμο και την οικογένεια σε περιοδικά της Εκκλησίας.
- *Family Home Evening Resource Book [Βιβλίο πηγών για την οικογενειακή βραδιά]* (31106). Αυτό το βιβλίο βοηθά τους γονείς και τα παιδιά να προετοιμάσουν μαθήματα για την οικογενειακή βραδιά (σελίδες 3-160, 173-232). Περιέχει ιδέες για να γίνει η οικογενειακή βραδιά επιτυχής (σελίδες 163-170) και περιλαμβάνει προτάσεις για την διδασκαλία συγκεκριμένων αρχών και ευθυνών στα παιδιά (σελίδες 235-62). Επίσης, περιέχει ιδέες για οικογενειακές δραστηριότητες (σελίδες 265-340).

- *Teaching, No Greater Call [Διδασκαλία, η μεγαλύτερη]* (36123). Αυτή η πηγή περιέχει αρχές και πρακτικές προτάσεις για να βοηθήσουν τα μέλη να βελτιωθούν ως δάσκαλοι του ευαγγελίου. Το μέρος Δ', «Διδασκαλία στο σπίτι» (σελίδες 125-48) είναι ιδιαίτερος χρήσιμο για τους γονείς.
- *Teaching Guidebook [Οδηγός διδασκαλίας]* (34595). Αυτός ο οδηγός παρέχει προτάσεις για την βελτίωση της διδασκαλίας και μαθήσεως του ευαγγελίου.
- *Για την ενδυνάμωση των νέων* (34285). Αυτό το φυλλάδιο σκιαγραφεί τα πρότυπα της Εκκλησίας για το ραντεβού, την ένδυση και την εμφάνιση, τους φίλους, την τιμιότητα, την γλώσσα, τα μέσα ενημέρωσης, την διανοητική και σωματική υγεία, την μουσική και τον χορό, την σεξουαλική αγνότητα, την συμπεριφορά κατά την Κυριακή, την μετάνοια, την αξιοσύνη και την υπηρετηση.
- *A Parent's Guide [Οδηγός γονέως]* (31125). Αυτό το εγχειρίδιο περιέχει προτάσεις για να βοηθήσει τους γονείς να διδάξουν τα παιδιά τους σχετικά με την σωματική οικειότητα.
- *Guidebook for Parents and Guardians of Handicapped Children [Οδηγός για γονείς και κηδεμόνες αναπήρων τέκνων]* (31123). Αυτός ο οδηγός προσφέρει συμβουλές για οικογένειες με παιδιά που έχουν αναπηρίες. Περιέχει, επίσης, πληροφορίες περί του παραχθέντος υπό της Εκκλησίας υλικού για να βοηθήσει τους γονείς και άλλους να διδάξουν αυτούς που έχουν αναπηρίες.
- *Cornerstones of a Happy Home [Ακρογωνιαίους λίθους ενός ευτυχισμένου σπιτιού]* (33108). Αυτό το φυλλάδιο περιέχει μία ομιλία που εδόθη από τον Πρόεδρο Γκόρντον Χίνκλι, ενώ υπηρετούσε ως Δεύτερος Σύμβουλος στην Πρώτη Προεδρία.
- *Being a Righteous Husband and Father [Όντας ενάρετος σύζυγος και πατέρας]* (35402). Αυτό το φυλλάδιο περιέχει μία ομιλία που εδόθη από τον Πρόεδρο Χάουαρντ Χάντερ, τον 14^ο Πρόεδρο της Εκκλησίας.
- *One for the Money: Guide to Family Finance [Ένας για τα χρήματα: Οδηγός για τα οικονομικά της οικογένειας]* (33293). Αυτό το φυλλάδιο, υπό του Πρεσβυτέρου Μάρβιν Αστον της Απαρτίας των Δώδεκα Αποστόλων, παρέχει πρακτικές προτάσεις περί διαχείρισεως των οικονομικών της οικογένειας.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ *ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ*

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΝΤΑΣ ΓΑΜΟΥΣ

ΜΑΘΗΜΑ 1^ο: «Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΥΨΙΣΤΗΣ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΟΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ»

Οι προφήτες των Τελευταίων ημερών διακηρύττουν την αιώνια σημασία του γάμου και της οικογενείας.

Ο παντοτινός γάμος μπορεί να φέρει χαρά και μεγάλες ευλογίες σε αυτήν την ζωή και σε όλη την αιωνιότητα.

Η σειρά μαθημάτων *Γάμος και οικογενειακές σχέσεις* έχει σχεδιαστεί προκειμένου να μας βοηθήσει να βρούμε χαρά στις οικογενειακές μας σχέσεις.

Το σπιτικό μας μπορεί να είναι «ένα μέρος από τους ουρανούς», καθώς οικοδομούμε «επάνω στον βράχο του Αυτρωτή μας».

ΜΑΘΗΜΑ 2^ο: ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΓΑΜΟ

Ο Κύριος έχει προστάξει τους συζύγους να είναι ένα.

Οι σύζυγοι πρέπει να υπολήπτονται ο ένας τον άλλον ως ισάξιοι σύντροφοι.

Οι σύζυγοι θα πρέπει να επιτρέπουν στα ατομικά τους χαρακτηριστικά και ικανότητες να συμπληρώνουν ο ένας τον άλλον.

Οι σύζυγοι πρέπει να είναι αφοσιωμένοι ο ένας στον άλλον.

ΜΑΘΗΜΑ 3^ο: ΓΑΛΟΥΧΩΝΤΑΣ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑ ΣΤΟΝ ΓΑΜΟ

Οι σύζυγοι χρειάζεται να γαλουχούν την αγάπη τους ο ένας για τον άλλον.

Εκφράσεις στοργής και καλοσύνης διατηρούν την αγάπη και την φιλία ζωντανή στον γάμο.

Η κατάλληλη [σωματική] οικειότητα είναι μία έκφραση αγάπης.

Τα παντρεμένα ζεύγη θα πρέπει να προσπαθούν να έχουν χριστιανική αγάπη, την αγνή αγάπη του Χριστού.

ΜΑΘΗΜΑ 4^ο: ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΜΕΝΟΙ ΣΤΙΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Όλα τα παντρεμένα ζεύγη θα βιώσουν δυσκολίες.

Οι σύζυγοι μπορούν να ξεπεράσουν κάθε δυσκολία, εάν θεωρούν τον γάμο ως μία σχέση διαθήκης.

Όταν προκύψουν δυσκολίες, μπορούμε να επιλέξουμε να ανταποκριθούμε με υπομονή και αγάπη παρά με πικρή απογοήτευση ή θυμό.

ΜΑΘΗΜΑ 5^ο: ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΜΕΝΟΙ ΣΤΙΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΕΣΩ ΘΕΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Κάθε παντρεμένο ζεύγος θα έχει ορισμένες διαφορετικές γνώμες.

Οι σύζυγοι θα πρέπει να αναζητούν αξιοθαύμαστα γνωρίσματα ο ένας στον άλλον.

Η θετική επικοινωνία βοηθά στην αποτροπή και επίλυση των δυσκολιών.

ΜΑΘΗΜΑ 6^ο: ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΝΤΑΣ ΓΑΜΟΥΣ ΜΕΣΩ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

Οι σύζυγοι θα πρέπει να εργάζονται μαζί, προκειμένου να αυξάνουν την πίστη τους στον Ιησού Χριστό.

Οι σύζυγοι είναι ευλογημένοι, όταν προσεύχονται μαζί.

ΜΑΘΗΜΑ 7^ο: Η ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΩΡΗΣΕΩΣ

Το πνεύμα συγχώρησης μεταξύ των συζύγων βοηθά στο να φέρει ειρήνη και ένα αίσθημα εμπιστοσύνης και ασφαλείας.

Οι σύζυγοι θα πρέπει να επιζητούν τη συγχώρηση ο ένας από τον άλλον για τα μειονεκτήματά τους και να καταβάλουν ειλικρινείς προσπάθειες προς βελτίωση.

Οι σύζυγοι θα πρέπει να επιζητούν να συγχωρούν ο ένας τον άλλον.

ΜΑΘΗΜΑ 8^ο: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Η σωστή οικονομική διαχείριση είναι απαραίτητη για έναν ευτυχισμένο γάμο.

Οι σύζυγοι θα πρέπει να εργάζονται μαζί για να ακολουθούν βασικές αρχές διαχείρισης χρημάτων.

ΜΑΘΗΜΑ 9^ο: «ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΤΕΚΝΑ»

Ο Επουράνιος Πατέρας εμπιστεύεται τα παιδιά-πνεύματά Του σε επίγειους γονείς.

Οι γονείς θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ατομικές ανάγκες κάθε παιδιού.

Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα σε μία στοργική σχέση με τους γονείς τους.

Η κακοποίηση ανηλίκου αποτελεί αδίκημα προς τον Θεό.

Τα παιδιά φέρουν μεγάλη χαρά στη ζωή των γονέων τους.

ΜΑΘΗΜΑ 10^ο: ΟΙ ΙΕΡΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΜΗΤΕΡΩΝ (ΜΕΡΟΣ Α΄: ΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ)

Οι πατέρες και οι μητέρες θα πρέπει να εργάζονται μαζί προκειμένου να παρέχουν σε καθένα από τα παιδιά τους μία ασπίδα πίστωσης.

Οι πατέρες πρέπει να προεδρεύουν με αγάπη και αρετή.

Οι πατέρες πρέπει να παρέχουν στην οικογένειά τους τα αναγκαία της ζωής και προστασία.

ΜΑΘΗΜΑ 11^ο: ΟΙ ΙΕΡΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΜΗΤΕΡΩΝ (ΜΕΡΟΣ Β΄: ΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΜΗΤΕΡΩΝ)

Οι μητέρες συμμετέχουν στο έργο του Θεού.

Οι μητέρες έχουν την πρωταρχική ευθύνη της ανατροφής των παιδιών.

Οι δύο σύζυγοι πρέπει να βοηθούν εξίσου ο ένας τον άλλον, ως γονείς.

ΜΑΘΗΜΑ 12^ο: ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕΣΩ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΩΝ

Οι γονείς είναι υπεύθυνοι να διδάσκουν τα παιδιά τους.

Οι γονείς μπορούν να λάβουν έμπνευση στην διδασκαλία των παιδιών τους.

Οι γονείς διδάσκουν μέσω παραδείγματος και οδηγιών.

ΜΑΘΗΜΑ 13^ο: ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (ΜΕΡΟΣ 1^ο)

Οι διδασκαλίες των γονέων μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά να παραμείνουν δυνατά στην πίστη.

Οι γονείς πρέπει να διδάσκουν στα παιδιά τους τις πρώτες αρχές και διατάξεις του ευαγγελίου.

Οι γονείς θα πρέπει «να διδάσκουν τα παιδιά τους να προσεύχονται και να βαδίζουν σωστά ενώπιον του Κυρίου».

ΜΑΘΗΜΑ 14^ο: ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (ΜΕΡΟΣ 2^ο)

Οι γονείς δείχνουν αγάπη για τα παιδιά τους, όταν τα διδάσκουν.

Οι γονείς πρέπει να διδάσκουν τα παιδιά συμπόνια και υπηρετήση.

Οι γονείς πρέπει να διδάσκουν τα παιδιά εντιμότητα και σεβασμό για την περιουσία των άλλων.

Οι γονείς πρέπει να διδάσκουν στα παιδιά σχετικώς με την ανταμοιβή της έντιμης εργασίας.

Οι γονείς πρέπει να διδάσκουν στα παιδιά ηθική καθαρότητα.

ΜΑΘΗΜΑ 15^ο: ΚΑΘΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΘΩΣ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Τα παιδιά χρειάζονται καθοδήγηση, καθώς παίρνουν αποφάσεις.

Οι γονείς μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά να εξασκούν την ελευθέρα βούλησή τους εναρέτως.

Οι γονείς θα πρέπει να επιτρέπουν στα παιδιά να μαθαίνουν από τις συνέπειες των ασύνετων αποφάσεων.

Οι γονείς θα πρέπει να δείχνουν ανελλιπή αγάπη για τα παιδιά που παραστρατούν.

ΜΑΘΗΜΑ 16^ο: ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΡΑΔΙΑ

Η οικογενειακή προσευχή, η μελέτη των γραφών και η οικογενειακή βραδιά πρέπει να αποτελούν απόλυτες προτεραιότητες για κάθε οικογένεια Αγίων των Τελευταίων Ημερών.

Οι οικογένειες λαμβάνουν μεγάλες ευλογίες, όταν προσεύχονται μαζί.

Η οικογενειακή μελέτη των γραφών βοηθά τις οικογένειες να πλησιάσουν πιο κοντά στον Θεό.

Η οικογενειακή βραδιά βοηθά τις οικογένειες να θωρακισθούν ενάντια στις εγκόσμιες επιρροές.

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΝΤΑΣ ΓΑΜΟΥΣ

«Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΥΨΙΣΤΗΣ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΟΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ»

1

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Επανεξετάστε το «Η οικογένεια: Μία επίσημη διακήρυξη προς όλο τον κόσμο» (σελίδα iv). Προσδιορίστε τρόπους με τους οποίους θα ακολουθήσετε καλύτερα αυτήν την προφητική συμβουλή.
- Αποκτήστε μία αφίσα από το «Η οικογένεια: Μία επίσημη διακήρυξη προς όλο τον κόσμο» (35602 ή 35538) από ένα κέντρο διανομής της Εκκλησίας. Τοποθετήστε την σε περίοπτη θέση στο σπίτι σας.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΙΡΟ ΚΑΙ ΟΛΗ ΤΗΝ ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ

Πρεσβύτερος Μπόιντ Πάκερ
Της Απαρτίας των Δώδεκα Αποστόλων

Το μεγάλο σχέδιο της ευδαιμονίας

Αγαπητοί αδελφοί και αδελφές, οι γραφές και οι διδασκαλίες των αποστόλων και προφητών μιλούν για εμάς στην προηγμένη ζωή ως υιούς και θυγατέρες, παιδιά-πνεύματα του Θεού¹. Το γένος προϋπήρχε και δεν άρχισε κατά τη γέννηση της θνητής μας υπάρξεως².

Στο μεγάλο συμβούλιο των ουρανών³, παρουσιάστηκε το σχέδιο του Θεού⁴: το σχέδιο σωτηρίας⁵, το σχέδιο απολυτρώσεως⁶, το μεγάλο σχέδιο της ευδαιμονίας⁷. Το σχέδιο θέτει μία δοκιμασία: όλοι πρέπει να επιλέξουν ανάμεσα στο καλό και το κακό⁸. Το σχέδιό Του παρέχει έναν Λυτρωτή, μία εξιλέωση, την Ανάσταση και, εάν υπακούσουμε, την επιστροφή μας στην παρουσία του Θεού.

Ο ενάντιος επαναστάτησε και υιοθέτησε το δικό του σχέδιο⁹. Όσοι τον ακολούθησαν στερήθηκαν το δικαίωμα για ένα θνητό σώμα¹⁰. Η παρουσία μας εδώ επιβεβαιώνει ότι αποδεχθήκαμε το σχέδιο του Πατέρα μας¹¹.

Ο μοναδικός σκοπός του Εωσφόρου είναι να εναντιώνεται στο μεγάλο σχέδιο της ευδαιμονίας, να διαφθείρει τις πιο αγνές, πιο όμορφες και ευχάριστες εμπειρίες της ζωής: το ειδύλλιο, την αγάπη, τον γάμο και τη γονική ιδιότητα¹². Τα φάσματα του ψυχικού άλγους και της ενοχής¹³ τον ακολουθούν. Μόνον η μετάνοια μπορεί να θεραπεύσει αυτά που εκείνος πληγώνει.

Το σχέδιο του Θεού προϋποθέτει γάμο και οικογένεια

Το σχέδιο της ευδαιμονίας προϋποθέτει την ενάρετη ένωση άρρενος και θήλεος, ανδρός και γυναικός, συζύγων μεταξύ τους¹⁴. Οι διδαχές μάς διδάσκουν πώς να αντιδράσουμε στις ακαταμάχητες φυσικές παρορμήσεις, οι οποίες πολύ συχνά διακατέχουν την συμπεριφορά μας.

Το σώμα, κατά το πρότυπο της εικόνας του Θεού, δημιουργήθηκε για τον Αδάμ¹⁵ και εκείνος εισήχθη στον Κήπο¹⁶. Αρχικώς, ο Αδάμ ήταν μόνος. Έφερε την ιεροσύνη¹⁷, αλλά μόνος δεν θα μπορούσε να εκπληρώσει τους σκοπούς της δημιουργίας του¹⁸.

Ουδείς άλλος άνδρας θα μπορούσε. Ούτε μόνος του ούτε μαζί με άλλους άνδρες θα μπορούσε να προοδεύσει ο Αδάμ. Ούτε θα μπορούσε η Εύα με μία άλλη γυναίκα. Κατ' αυτόν τον τρόπο ήταν τότε. Κατ' αυτόν τον τρόπο είναι σήμερα.

Η Εύα, μία βοηθός, δημιουργήθηκε. Θεοπίσθηκε ο γάμος¹⁹, διότι ο Αδάμ έλαβε την εντολή να προσκολλάται στη *σύζυγό* του (όχι απλώς σε μία *γυναίκα*) και «σε κανέναν άλλον»²⁰.

Μπορεί να λεχθεί ότι ετέθη μία επιλογή στην Εύα²¹. Θα πρέπει να ελπιηθεί για την απόφασή της. Κατόπιν «ο Αδάμ έπεσε για να μπορέσουν να υπάρξουν οι άνθρωποι»²².

Ο Πρεσβύτερος Όρσον Ουίτνι περιέγραψε ότι η πτώση είχε «διπλή κατεύθυνση – προς τα κάτω, εντούτοις προς τα εμπρός. Έφερε τον άνθρωπο στον κόσμο και πάτησε τα πόδια του στη λεωφόρο της προόδου»²³.

Ο Θεός ευλόγησε τον Αδάμ και την Εύα «και τους είπε: Αυξάνεστε και πληθύνεστε»²⁴. Και κατ' αυτόν τον τρόπο καθιερώθηκε η οικογένεια.

Ο Θεός εκτιμά τους άνδρες και τις γυναίκες εξίσου

Δεν υπάρχει τίποτε στις αποκαλύψεις που να υπονοεί ότι, αν είναι κάποιος άνδρας και όχι γυναίκα, προτιμάται από τον Θεό ή ότι Εκείνος εκτιμά περισσότερο τους υιούς από τις θυγατέρες.

Όλες οι αρετές που έχουν καταγραφεί στις γραφές –αγάπη, αγαλλίαση, γαλήνη, πίστη, ευσέβεια, χριστιανική αγάπη– απευθύνονται τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες²⁵ και η ανώτατη διάταξη της ιεροσύνης στη θνητότητα δίδεται μόνον στον άνδρα και τη γυναίκα μαζί²⁶.

Μετά την πτώση, ο υλικός νόμος είχε μακροπρόθεσμη κυριαρχία επί της γεννήσεως στην θνητή ύπαρξη. Είναι αυτά που αποκάλυψε ο Πρόεδρος Ρούμπεν Κλαρκ ο νεότερος «αστεία» της φύσεως²⁷, τα οποία προξενούν μία ποικιλία ανωμαλιών, ελαττωμάτων και δυσμορφιών. Όσο κι αν φαίνονται άδικα κατά τη συλλογιστική του ανθρώπου, εξυπηρετούν κάπως τους σκοπούς του Κυρίου στη δοκιμασία της ανθρωπότητας.

Ό,τι έπεται κάθε άξιου ενστίκτου, η ανταπόκριση σε κάθε ενάρετη παρότρυνση, η ολοκλήρωση κάθε εξυψωτικής ανθρώπινης σχέσεως παρέχονται και εγκρίνονται στις διδασχές του ευαγγελίου του Ιησού Χριστού και προστατεύονται από εντολές, οι οποίες απεκαλύφθησαν στην Εκκλησία Του.

Οι ρόλοι των ανδρών και γυναικών

Αν ο Αδάμ και η Εύα δεν ήταν διαφορετικοί ο ένας από τον άλλον εκ φύσεως, δεν θα μπορούσαν να πληθύνουν και να γεμίσουν τη γη²⁸. Οι συμπληρωματικές διαφορές αποτελούν το κλειδί για το σχέδιο της ευδαιμονίας.

Μερικοί ρόλοι αρμολούν καλύτερα στην ανδρική φύση και άλλοι στη γυναικεία φύση. Τόσο οι γραφές όσο και τα πρότυπα της φύσεως θέτουν τον άνδρα ως προστάτη, αυτόν που παρέχει τα αναγκαία²⁹.

Αυτές οι ευθύνες της ιεροσύνης, οι οποίες αφορούν στη διαχείριση της Εκκλησίας από αναγκαιότητα, λειτουργούν εκτός σπιτιού. Με θεϊκό θέσπισμα, έχουν ανατεθεί στους άνδρες. Ήταν κατ' αυτόν τον τρόπο από την αρχή, διότι ο Κύριος απεκάλυψε ότι «η τάξη αυτής της ιεροσύνης επικυρώθηκε να μεταβιβάζεται από πατέρα σε γιο. ...Αυτή η τάξη καθιερώθηκε την εποχή του Αδάμ»³⁰.

Ο άνδρας που φέρει την ιεροσύνη δεν έχει κάποιο πλεονέκτημα υπεράνω μίας γυναίκας όσον αφορά στις προϋποθέσεις για υπερύψωση. Η γυναίκα, εκ φύσεως, είναι επίσης συν-δημιουργός με τον Θεό και η πρωταρχική τροφός των παιδιών. Οι αρετές και τα γνωρίσματα, από τα οποία εξαρτώνται η τελείωση και η υπερύψωση, έρχονται εκ φύσεως στη γυναίκα και εξευγενίζονται μέσω του γάμου και της μητρότητας.

Η ιεροσύνη απονέμεται μόνον σε άξιους άνδρες προκειμένου να εναρμονίζεται με το σχέδιο ευδαιμονίας του Πατέρα μας. Με τους νόμους της φύσεως και τον αποκεκαλυμμένο λόγο του Θεού να λειτουργούν σε αρμονία, απλώς

τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα έρχονται κατ' αυτόν τον τρόπο.

Η ιεροσύνη φέρει μαζί της φοβερή ευθύνη. «Καμία εξουσία ούτε επιρροή δεν *μπορεί* ούτε πρέπει να ασκείται με την ισχύ της ιεροσύνης, παρά μόνο με την πειθώ, με μακροθυμία, με ηπιότητα και πραότητα, και με αγάπη γνήσια. Με καλοσύνη και πλήρη γνώση»³¹.

Εάν ένας άνδρας «ασκ[εί] έλεγχο ή κυριαρχία ή εξαναγκασμό... σε οποιονδήποτε βαθμό ανομίας»³², τότε παραβιάζει «τον όρκο και τη διαθήκη που ανήκει στην ιεροσύνη»³³. Κατόπιν, «οι ουρανοί αποσύρονται, το Πνεύμα του Κυρίου θλίβεται»³⁴. Εάν δεν μετανοήσει, θα χάσει τις ευλογίες του.

Ενώ οι διαφορετικοί ρόλοι ανδρός και γυναικός διατυπώνονται σε υπερυψωμένες σελέστιες δηλώσεις, καταδεικνύονται καλύτερα με τις πιο πρακτικές, συνήθειες, ρεαλιστικές εμπειρίες της οικογενειακής ζωής.

Προσφάτως, άκουσα έναν ομιλητή στη συγκέντρωση μεταλήψεως να παραπονεύεται που δεν μπορούσε να καταλάβει γιατί τα εγγόνια του πάντοτε έλεγαν ότι θα πάνε στο σπίτι της *γιαγιάς*, ποτέ στο σπίτι του παππού. Του επέλυσσε αυτό το μεγάλο μυστήριο: οι παππούδες δεν ψήνουν πίτες!

Οι υλικοί και πνευματικοί νόμοι είναι αιώνιοι

Οι υλικοί και πνευματικοί νόμοι, οι οποίοι κυβερνούν τη ζωή, θεσπίστηκαν πριν τη θεμελίωση του κόσμου³⁵. Είναι αιώνιοι, όπως είναι και οι συνέπειες από την υλακοή ή την ανυπακοή σε αυτούς. Δεν βασιζονται σε κοινωνικές ή πολιτικές μελέτες. Δεν μπορούν να αλλάξουν. Ουδεμία πίεση, ουδεμία διαμαρτυρία, ουδεμία νομοθεσία μπορεί να τους μεταβάλλει.

Πριν από χρόνια επέβλεπα τα σεμινάρια των Ινδιάνων. Όταν επισκέφθηκα ένα σχολείο στο Αλμπουκέρκι, ο διευθυντής μου είπε για ένα περιστατικό, το οποίο είχε συμβεί στην πρώτη τάξη.

Κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος, ένα γατάκι περιπλανιόταν στην αίθουσα και διεσπούσε την προσοχή των μικρών μαθητών. Το έφεραν εμπρός στην αίθουσα, ούτως ώστε να μπορέσουν να το δουν.

Ένας μικρός ερώτησε: «Είναι αρσενικό ή θηλυκό γατάκι;»

Ο δάσκαλος, απροετοίμαστος για αυτήν τη συζήτηση, είπε: «Δεν πειράζει. Είναι απλώς ένα γατάκι».

Εντούτοις, τα παιδιά επέμεναν και ένα αγοράκι είπε: «Ξέρω πώς να μάθουμε εάν είναι αρσενικό ή θηλυκό γατάκι».

Ο δάσκαλος, σε δύσκολη θέση, είπε: «Εντάξει, πες μας πώς να μάθουμε εάν είναι αρσενικό ή θηλυκό γατάκι».

Το αγοράκι απήντησε: «Μπορούμε να ψηφίσουμε για αυτό!»

Μερικά πράγματα δεν μπορούν να αλλάξουν. Η διδαχή δεν μπορεί να αλλάξει.

«Οι αρχές που έχουν αποκαλυφθεί», είπε ο Πρόεδρος Ουίλφοντ Γούντροφ, «για τη σωτηρία και υπερύψωση των τέκνων του ανθρώπου... είναι αρχές που δεν μπορείτε να αφανίσετε. Είναι αρχές που κανένας συνδυασμός ανδρών [ή γυναικών] δεν μπορεί να καταστρέψει. Είναι αρχές που δεν μπορούν να πεθάνουν ποτέ. ...Είναι πέραν των δυνατοτήτων του ανθρώπου να τις χειρίζεται ή να τις καταστρέψει. ...Δεν είναι στις δυνάμεις ολόκληρου του κόσμου ενωμένου να καταστρέψει αυτές τις αρχές. ...Δεν θα καταστραφεί ποτέ ούτε ένα ίωτα ή μία μικρά στιγμή από αυτές τις αρχές»³⁶.

Κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, οι άνδρες εκλήθησαν να πολεμήσουν. Στην επείγουσα ανάγκη, οι σύζυγοι και οι μητέρες, ανά τον κόσμο, αναγκάστηκαν να εργασθούν όσο ποτέ πριν. Η πιο καταστρεπτική συνέπεια του πολέμου ήταν επί της οικογενείας. Παραμένει και σε αυτήν τη γενεά.

Πληθύνετε και γεμίστε τη γη

Στη γενική συνέλευση του Οκτωβρίου του 1942, η Πρώτη Προεδρία απήρθη ένα μήνυμα προς «τους Αγίους σε κάθε χώρα και τόπο», στο οποίο έλεγε: «Ένεκα της εξουσίας που μας περιβάλλει, ως Πρώτη Προεδρία της Εκκλησίας, προειδοποιούμε τους ανθρώπους μας».

Και είπε: «Ανάμεσα στις αρχικές εντολές Του προς τον Αδάμ και την Εύα, ο Κύριος είπε: 'Πληθύνετε και γεμίστε τη γη'. Έχει επαναλάβει αυτήν την εντολή κατά τις ημέρες μας. Έχει αποκαλύψει εκ νέου σε αυτήν, την τελευταία θεϊκή νομή, την αρχή της αιωνιότητας της διαθήκης του γάμου...

»Ο Κύριος μάς έχει πει ότι αποτελεί καθήκον κάθε συζύγου να υπακούει την εντολή που εδόθη στον Αδάμ να πληθύνει και να γεμίσει τη γη, ούτως ώστε οι λεγεώνες των εκλεκτών πνευμάτων που περιμένουν το σκήνωμα σαρκός τους να μπορούν να έλθουν εδώ και να προχωρήσουν υπό το μεγάλο σχέδιο του Θεού ώστε να γίνουν τέλειες ψυχές, διότι χωρίς αυτά τα σωματικά σκηνώματα, δεν μπορούν να προοδεύσουν στον σχεδιασμένο από τον Θεό προορισμό τους. Επομένως, κάθε άνδρας και γυναίκα θα πρέπει να γίνουν πατέρας και μητέρα, στον Ισραήλ, παιδιών που γεννιούνται υπό την αγία, αιωνία διαθήκη.

»Φέροντας αυτά τα εκλεκτά πνεύματα στη γη, κάθε πατέρας και μητέρα αναλαμβάνουν προς το σκηνωμένο πνεύμα και προς τον Ίδιο τον Κύριο, αφού επωφελήθηκαν από την ευκαιρία που Εκείνος προσέφερε, την υποχρέωση του πιο ιερού είδους, διότι η μοίρα αυτού του πνεύματος στην αιωνιότητα που θα έλθει, οι ευλογίες ή οι τιμωρίες που θα αναμένουν στην επόμενη ζωή, εξαρτώνται, σε μεγάλο βαθμό, από τη φροντίδα, τις διδασκαλίες, την εκπαίδευση που θα δώσουν οι γονείς σε αυτό το πνεύμα.

»Κανείς γονέας δεν μπορεί να διαφύγει αυτήν την υποχρέωση και αυτήν την ευθύνη, και για την ίδια την συγκέντρωση αυτού, ο Κύριος θα μας τηρεί σε αυστηρή

υπευθυνότητα. Οι θνητοί δεν μπορούν να αναλάβουν κανένα πιο υψηλόφρον καθήκον από τούτο».

Η μητρότητα είναι αγία κλήση

Μιλώντας για τις μητέρες, η Πρώτη Προεδρία είπε: «Η μητρότητα, συνεπώς, γίνεται αγία κλήση, ιερά αφοσίωση για την υλοποίηση των σχεδίων του Κυρίου, αφιέρωση αφοσιώσεως για την καλλιέργεια και ανατροφή, τη γαλουχία σε σώμα, νου και πνεύμα, όσων ετήρησαν την πρώτη τους κατάσταση και όσοι έρχονται σε τούτη τη γη για τη δεύτερα τους κατάσταση 'για να δούμε αν θα κάνουν όλα όσα ο Κύριος ο Θεός τους τούς προστάξει'. (Αβραάμ 3:25) Το έργο της μητρότητας είναι να οδηγηθούν στη διατήρηση της δευτέρας καταστάσεώς τους, και 'εκείνοι που τηρούν τη δεύτερα κατάστασή τους θα έχουν δόξα που θα επαυξηθεί επάνω στο κεφάλι τους στον αιώνα του αιώνα'. (στο παρατεθέν έργο) [Αβραάμ 3:26]

»Αυτή η θεϊκή υπηρετηση της μητρότητας μπορεί να προσφερθεί μόνον από τις μητέρες. Δεν μπορεί να μεταβιβασθεί σε άλλους. Οι νοσηλεύτριες δεν μπορούν να το κάνουν. Οι δημόσιοι παιδικοί σταθμοί δεν μπορούν να το κάνουν. Η βοήθεια από άτομα που έχουμε προσλάβει δεν μπορεί να το κάνει – μόνον η μητέρα, υποβοηθούμενη όσο γίνεται από τα στοργικά χέρια του πατέρα και των αδελφών, μπορεί να φροντίσει πλήρως στο μέτρο που έρχεται ανάγκης».

Η Πρώτη Προεδρία συνεβούλευσε ότι «η μητέρα, η οποία εμπιστεύεται το παιδί της στη φροντίδα άλλων, ούτως ώστε εκείνη να μην κάνει το έργο της ως μητέρα, είτε εξαιτίας χρημάτων είτε φήμης ή κοινωνικής υπηρετήσεως, θα πρέπει να θυμάται ότι 'ένα εγκαταλελειμμένο παιδί ντροπιάζει τη μητέρα του'. (Παροιμίες 29:15) Στις ημέρες μας, ο Κύριος έχει πει ότι, εάν οι γονείς δεν διδάξουν στα παιδιά τους τις διδασχές της Εκκλησίας 'η αμαρτία ας είναι στο κεφάλι των γονέων'. (Δ&Δ 68:25)

»Η μητρότητα είναι κοντά στη θειότητα. Είναι η υψηλότερη, αγιότερη υπηρετηση που μπορεί να αναλάβει η ανθρωπότητα. Θέτει εκείνην, η οποία τιμά την αγία κλήση και υπηρετηση της ανθρωπότητας, κοντά στους αγγέλους»³⁷.

Σήμερα, χρειαζόμαστε περισσότερο, όχι λιγότερο, τούτο το μήνυμα και τούτη την προειδοποίηση από την Πρώτη Προεδρία παρά όταν εδόθη. Και καμία γνώμη από οιαδήποτε οργάνωση της Εκκλησίας, σε οιαδήποτε επίπεδο διαχειρίσεως δεν αντιστοιχεί με εκείνη της Πρώτης Προεδρίας³⁸.

«Οι ψυχές που δεν έχουν την δυνατότητα για την ευλογία του γάμου και της γονικής ιδιότητας εκ φύσεως ή εκ συνθηκών ή που με τρόπο αθώο πρέπει να δρουν μόνες τους προκειμένου να ανατρέφουν τα παιδιά και να εργάζονται για να τα υποστηρίξουν, δεν θα τους αποστρηθεί στην αιωνιότητα οιαδήποτε ευλογία – υπό την προϋπόθεση ότι τηρούν τις

εντολές³⁹. Όπως υποσχέθηκε ο Πρόεδρος Λορέντζο Σνούου: «Αυτό είναι σίγουρο και θετικό»⁴⁰.

Η παραβολή του θησαυρού και των κλειδιών

Κλείνω με μία παραβολή.

Κάποτε, ένας άνδρας έλαβε ως κληρονομία δύο κλειδιά. Το πρώτο κλειδί, τού είπαν, θα άνοιγε ένα θησαυροφυλάκιο, το οποίο έπρεπε να προστατεύει πάση θυσία. Το δεύτερο κλειδί ήταν για ένα χρηματοκιβώτιο μέσα στο θησαυροφυλάκιο, το οποίο περιείχε έναν ανεκτίμητο θησαυρό. Εκείνος έπρεπε να ανοίξει το χρηματοκιβώτιο και να χρησιμοποιήσει ελεύθερα τα πολύτιμα αντικείμενα, τα οποία είχαν αποθηκευθεί εντός αυτού. Έλαβε την προειδοποίηση ότι πολλοί θα επεζητούσαν να ληστέψουν την κληρονομία του. Έλαβε την υπόσχεση ότι, εάν χρησιμοποιούσε τον θησαυρό αξίως, τότε ο τελευταίος θα ανανεωνόταν και δεν θα μειωνόταν ποτέ, ούτε σε όλη την αιωνιότητα. Θα δοκιμαζόταν. Εάν τον χρησιμοποιούσε προκειμένου να ωφελήσει άλλους, οι ευλογίες και η αγαλλίασή του θα αυξάνονταν.

Ο άνδρας πήγε μόνος στο θησαυροφυλάκιο. Το πρώτο του κλειδί άνοιξε την πόρτα. Προσπάθησε να ξεκλειδώσει τον θησαυρό με το άλλο κλειδί, αλλά δεν μπορούσε, διότι υπήρχαν δύο κλειδαριές στο χρηματοκιβώτιο. Το κλειδί του από μόνο του δεν το άνοιγε. Όσο κι αν προσπάθησε, δεν μπορούσε να το ανοίξει. Σάστισε. Τού είχαν δοθεί τα κλειδιά. Ήξερε ότι ο θησαυρός ήταν δικαιοδικώς δικός του. Είχε υπακούσει στις οδηγίες, αλλά δεν μπορούσε να ανοίξει το χρηματοκιβώτιο.

Την κατάλληλη στιγμή ήλθε μία γυναίκα στο θησαυροφυλάκιο. Κι εκείνη κρατούσε ένα κλειδί. Εμφανώς, ήταν διαφορετικό από το κλειδί που κρατούσε εκείνος. Το κλειδί της ταίριαζε στην άλλη κλειδαριά. Αισθάνθηκε ταπεινοφροσύνη που έμαθε ότι δεν μπορούσε να αποκτήσει τη δικαιοματική του κληρονομία χωρίς εκείνη.

Συνήψαν διαθήκη ότι μαζί θα άνοιγαν τον θησαυρό και σύμφωνα με τις οδηγίες εκείνος θα επιτηρούσε το θησαυροφυλάκιο και θα το προστάτευε· εκείνη θα επιτηρούσε τον θησαυρό. Δεν ανησυχούσε που, ως φύλακας του θησαυροφυλακίου, εκείνος κρατούσε δύο κλειδιά, διότι σκοπός

του ήταν να εξασφαλίσει ότι εκείνη ήταν ασφαλής, καθώς η τελευταία επιτηρούσε αυτό, το οποίο ήταν πολυτιμότερο και στους δύο. Μαζί άνοιξαν το χρηματοκιβώτιο και μοιράστηκαν την κληρονομία. Αγαλλίασαν, επειδή, σύμφωνα με την υπόσχεση, ο θησαυρός ανανεωνόταν.

Με μεγάλη χαρά, ανεκάλυψαν ότι μπορούσαν να μεταβιβάσουν τον θησαυρό στα παιδιά τους. Το καθένα μπορούσε να λάβει μία μεγάλη ποσότητα, αμείωτη ως την τελευταία γενεά.

Ίσως, ορισμένοι εκ των απογόνων τους δεν θα εύρισκαν έναν/μία σύντροφο να κατέχει το συμπληρωματικό κλειδί ή κάποιον/α άξιο/α και πρόθυμο/η να τηρεί τις εντολές σχετικώς με τον θησαυρό. Παρόλα αυτά, εάν τηρούσαν τις εντολές, δεν θα αποστερούνταν ακόμη και την μικρότερη ευλογία.

Επειδή κάποιιοι τους έβαλαν σε πειρασμό να χρησιμοποιήσουν κατά εσφαλμένο τρόπο τον θησαυρό τους, πρόσεξαν να διδάξουν στα παιδιά τους σχετικώς με κλειδιά και διαθήκες.

Την κατάλληλη στιγμή, ήλθαν, ανάμεσα στους απογόνους τους μερικοί, οι οποίοι εξηπατήθησαν ή ζήλησαν ή ήταν εγωιστές, επειδή εδόθησαν σε κάποιον δύο κλειδιά και σε άλλον μόνον ένα. «Γιατί», σκέφθηκαν οι εγωιστές, «δεν μπορεί να είναι ολόκληρος ο θησαυρός δικός μου για να τον χρησιμοποιώ όπως εγώ επιθυμώ;»

Ορισμένοι προσπάθησαν να φτειάζουν εκ νέου το κλειδί που τους είχε δοθεί προκειμένου να μοιάζει με το άλλο κλειδί. Ίσως, σκέφθηκαν, θα ταίριαζε και με τις δύο κλειδαριές. Και κατ' αυτόν τον τρόπο, το χρηματοκιβώτιο έκλεισε για αυτούς. Τα αναμορφωμένα κλειδιά τους ήταν άχρηστα και χάθηκε η κληρονομία τους.

Όσοι έλαβαν τον θησαυρό με ευγνωμοσύνη και υπάκουσαν τις εντολές ως προς αυτόν, γνώρισαν αγαλλίαση χωρίς όρια στον παρόντα καιρό και σε όλη την αιωνιότητα.

Καταθέτω μαρτυρία για το σχέδιο ευδαιμονίας του Πατέρα μας και καταθέτω μαρτυρία στο όνομά Του, ο οποίος ηργάσθη την Εξίλεση, ώστε αυτή να υπάρξει.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 76:24. Βλέπε, επίσης, Αριθμοί 16:22, Προς Εβραίους 12:9.
2. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 132:63. Πρώτη Προεδρία, "The Origin of Man" (Νοέμβρ. 1909), στο James R. Clark, συντάκτης, *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 6 τόμοι (1965-75), 4:203. Βλέπε, επίσης, Spencer W. Kimball, "The Blessings and Responsibilities of Womanhood," *Ensign*, Μαρτ. 1976, 71, Gordon B. Hinckley, στο Conference Report, Οκτ. 1983, 115 ή *Ensign*, Νοέμβρ. 1983, 83.
3. Βλέπε *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, επελέγησαν από Joseph Fielding Smith (1976), 348-49, 357, 365.
4. Βλέπε Αβραάμ 3:24-27.
5. Βλέπε Ιαρώμ 1:2, Αλμα 24:14, 42:5, Μωσής 6:62.
6. Βλέπε Ιακώβ 6:8, Αλμα 12:25-36, 17:16, 18:39, 22:13-14, 39:18, 42:11, 13.
7. Αλμα 42:8.
8. Βλέπε Αλμα 42:2-5.
9. Βλέπε Νεφί Β' 9:28, Αλμα 12:4-5, Ήλαμαν 2:8, Νεφί Γ' 1:16, Διδαχή και Διαθήκες 10:12, 23, Μωσής 4:3.
10. Βλέπε *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, 181, 297.
11. Βλέπε *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, 181.
12. Βλέπε Νεφί Β' 2:18, 28:20.

13. Βλέπε Αλμα 39:5, Μορόνι 9:9.
14. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 130:2, 131:2, Προς Κορινθίους Α΄ 11:11, Προς Εφεσίους 5:31.
15. Βλέπε Μωσσή 6:8-9.
16. Βλέπε Μωσσή 3:8.
17. Βλέπε Μωσσή 6:67.
18. Βλέπε Μωσσή 3:18.
19. Βλέπε Μωσσή 3:23-24.
20. Διδαχή και Διαθήκες 42:22.
21. Βλέπε Μωσσή 4:7-12.
22. Νεφί Β΄ 2:25.
23. *Cowley and Whitney on Doctrine*, συνελέγησαν υπό Forace Green (1963), 287.
24. Μωσσή 2:28. Βλέπε, επίσης, Γένεση 1:28, 9:1.
25. Βλέπε Προς Γαλάτες 5:22-23, Διδαχή και Διαθήκες 4:5-6, Αλμα 7:23-24.
26. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 131:2.
27. Βλέπε “Our Wives and Our Mothers in the Eternal Plan” (ομιλία που εδόθη στη γενική συγκέντρωση Ανακουφιστικής Εταιρείας, 3 Οκτ. 1946), στο *J. Reuben Clark: Selected Papers on Religion, Education, and Youth*, επιμέλεια υπό David H. Yarn Jr. (1984), 62.
28. Βλέπε Γένεση 1:28.
29. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 75:28, Προς Τιμόθεον Α΄ 5:8.
30. Διδαχή και Διαθήκες 107:40-41. Βλέπε, επίσης, Διδαχή και Διαθήκες 84:14-16.
31. Διδαχή και Διαθήκες 121:41-42. Η πλάγια γραφή προστέθηκε.
32. Διδαχή και Διαθήκες 121:37.
33. Διδαχή και Διαθήκες 84:39.
34. Διδαχή και Διαθήκες 121:37.
35. Βλέπε *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, 308, 367.
36. *The Discourses of Wilford Woodruff*, επελέγησαν υπό G. Homer Durham (1946), 25-26. Η πλάγια γραφή προστέθηκε.
37. Στο Conference Report, Οκτ. 1942, 7, 11-12.
38. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 107:8-9, 22, 91.
39. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 137:7-9.
40. “Discourse by President Lorenzo Snow,” *Millennial Star*, 31 Αυγ. 1899, 547.

ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΓΑΜΟ

2

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Διαβάστε τις ακόλουθες περικοπές από τις γραφές σχετικά με την ενότητα: Προς Κορινθίους Α΄ 1:9-10, Προς Φιλιππησίους 1:27, Μωσία 18:21, Διδαχή και Διαθήκες 38:27. Σδλογοισθείτε πώς αυτές οι περικοπές θα μπορούσαν να ισχύουν στη σχέση μεταξύ συζύγων.
- Συζητήστε με τον/την σύζυγό σας τις απαιτήσεις που έχετε και οι δύο στον χρόνο σας, συμπεριλαμβανομένων

κοινωνικών, επαγγελματικών, κοινοτικών και εκκλησιαστικών υποχρεώσεων. Αφιερώστε χρόνο προκειμένου να κατανοήσετε τις ανάγκες του άλλου και διασφαλίστε ώστε οι άλλες σας υποχρεώσεις να μην παρεμποδίζουν την αφοσίωση του ενός προς τον άλλον.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

ΓΙΑ ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΝΑ

Πρεσβύτερος Χένρυ Άρινγκ
Της Απαρτίας των Δώδεκα Αποστόλων

«Αν δεν είστε ένα δεν είστε δικό μου»

Ο Σωτήρας του κόσμου, Ιησούς Χριστός, μίλησε για όσους θα αποτελούσαν μέρος της Εκκλησίας Του: «Να είστε ένα. Και αν δεν είστε ένα δεν είστε δικό μου» (Δ&Α 38:27). Κατά την δημιουργία του ανδρός και της γυναίκας, η ενότητα για αυτούς στον γάμο δεν εδόθη ως ελπίδα· ήταν μία εντολή! «Γι' αυτό, ο άνθρωπος θα αφήσει τον πατέρα και τη μητέρα, και θα προσκολληθεί στη γυναίκα του· και θα είναι οι δύο σε μία σάρκα» (Γένεση 2:24). Ο Επουράνιος Πατέρας μας θέλει οι καρδιές μας να είναι συνυφασμένες. Αυτή η ένωση εν αγάπη δεν είναι απλώς ένα ιδανικό. Είναι αναγκαιότητα.

Η προϋπόθεση να είμαστε ένα, δεν είναι μόνον για αυτήν τη ζωή. Εννοεί να είμαστε ένα χωρίς τέλος. Ο πρώτος γάμος ετελέσθη από τον Θεό στον κήπο [της Εδέμ], όταν ο Αδάμ και η Εύα ήταν αθάνατοι. Από την αρχή, ο Θεός έθεσε στους άνδρες και τις γυναίκες την επιθυμία να ενώνονται μαζί ως σύζυγοι για πάντα, ώστε να κατοικούν σε οικογένειες εν πλήρει και εναρέτω ενώσει. Έθεσε στα τέκνα Του την επιθυμία να ζουν εν ειρήνη με όλα αυτά γύρω τους.

Αλλά με την πτώση, έγινε σαφές ότι η ζωή σε ενότητα δεν θα ήταν εύκολη. Οι συμφορές κτύπησαν νωρίς. Ο Κάιν φόνευσε τον Άβελ, τον αδελφό του. Τα τέκνα του Αδάμ και της Εύας είχαν υποταχθεί στους πειρασμούς του Σατανά. Με επιδειξιότητα, μίσος και πανουργία ο Σατανάς επιδίωκε τον στόχο του. Είναι αντίθετος από τον σκοπό του

Επουράνιου Πατέρα μας και εκείνου του Σωτήρος. Θέλουν να μας δώσουν τέλεια ένωση και αιωνία ευδαιμονία. Ο Σατανάς, εχθρός δικός τους και δικός μας, εγνώριζε το σχέδιο σωτηρίας πριν τη Δημιουργία. Εκείνος γνωρίζει ότι μόνον στην αιωνία ζωή μπορούν αυτές οι ιερές, χαρμόσυνες οικογενειακές σχέσεις να αντέξουν. Ο Σατανάς θέλει να μας αποχωρίσει από αγαπημένα πρόσωπα και να μας καταστήσει δυστυχείς. Αυτός φυτεύει τους σπόρους της έριδος στις ανθρώπινες καρδιές με την ελπίδα ότι ενδεχομένως θα διαιρεθούμε και θα χωριστούμε.

Όλοι μας έχουμε αισθανθεί κάτι από την ένωση όσο και τον χωρισμό. Ενίοτε στην οικογένεια και ίσως σε άλλες περιστάσεις, έχουμε δει φευγαλέα τη ζωή, όταν κάποιο άτομο θέτει τα συμφέροντα κάποιου άλλου πάνω από τα δικά του, με αγάπη και με θυσία. Και όλοι μας γνωρίζουμε κάτι από την λύπη και την μοναξιά, όταν είμαστε χωριστά και μόνοι μας. Δεν χρειάζεται να μας πουν ποιο πρέπει να επιλέξουμε. Γνωρίζουμε. Αλλά χρειαζόμαστε ελπίδα, ώστε να βιώσουμε την ενότητα σε αυτήν την ζωή και να αποκτήσουμε τις προϋποθέσεις να την έχουμε για πάντα στον επόμενο κόσμο. Και χρειάζεται να γνωρίζουμε πώς θα έλθει αυτή η μεγάλη ευλογία, ούτως ώστε να μπορούμε να γνωρίζουμε τι πρέπει να κάνουμε.

Ο Σωτήρας καθιστά δυνατή την ενότητα

Ο Σωτήρας του κόσμου μίλησε περί της ενότητας αυτής και πώς θα αλλάξουμε την φύση μας για να το επιτύχουμε. Δίδαξε γι' αυτήν ευκρινώς στην προσευχή που έδωσε κατά την τελευταία συνάντησή Του με τους Αποστόλους Του, πριν τον θάνατό Του. Αυτή η θεϊκά όμορφη προσευχή έχει καταγραφεί στο βιβλίο του Ιωάννου. Επρόκειτο να αντιμετωπίσει

την τρομερή θυσία για όλους εμάς, κατά την οποία η αιωνία ζωή θα καθίστατο δυνατή. Επρόκειτο να αφήσει τους Αποστόλους, τους οποίους είχε εκλέξει, τους οποίους Εκείνος αγαπούσε και με τους οποίους θα άφηνε τα κλειδιά να ηγηθούν της Εκκλησίας Του. Και επομένως προσευχήθηκε στον Πατέρα Του, ο τέλειος Υιός στον τέλειο Γονέα. Βλέπουμε στα λόγια Του τον τρόπο με τον οποίο οι οικογένειες θα γίνουν ένα, όπως θα γίνουν ένα τα τέκνα του Επουράνιου Πατέρα μας που ακολουθούν τον Σωτήρα και τους υπηρέτες Του:

«Όπως με απέστειλες στον κόσμο, κι εγώ απέστειλα αυτούς στον κόσμο.

»Και για χάρη τους εγώ αγιάζω τον εαυτό μου, για να είναι κι αυτοί αγιασμένοι μέσα στην αλήθεια.

»Και δεν παρακαλώ μονάχα γι' αυτούς, αλλά και για εκείνους που θα πιστέψουν σε μένα διαμέσου του λόγου τους·

»για να είναι όλοι ένα· όπως εσύ, Πατέρα, είσαι σε ενότητα με μένα κι εγώ σε ενότητα με σένα, να είναι κι αυτοί ένα σε ενότητα με μας· για να πιστέψει ο κόσμος ότι εσύ με απέστειλες» (Κατά Ιωάννην 17:18-21).

Με αυτά τα ολίγα λόγια, κατέστησε σαφές πώς το ευαγγέλιο του Ιησού Χριστού μπορεί να επιτρέψει στις καρδιές να γίνουν ένα. Όσοι θα πίστευαν την αλήθεια που Εκείνος δίδαξε, θα μπορούσαν να αποδεχθούν τις διατάξεις και τις διαθήκες που προσφέρονται από τους εξουσιοδοτημένους υπηρέτες Του. Τότε, μέσω υπακοής σε αυτές τις διατάξεις και διαθήκες, η φύση τους θα άλλαζε. Η εξιλέωση του Σωτήρος κατ' αυτόν τον τρόπο καθιστά δυνατόν ώστε εμείς να καθαγιαστούμε. Τότε μπορούμε να ζήσουμε σε ενότητα, καθώς πρέπει να έχουμε γαλήνη σε αυτήν τη ζωή και να κατοικήσουμε με τον Πατέρα και τον Υιό Του σε όλη την αιωνιότητα.

Η διακονία των Αποστόλων και προφητών εκείνη την ημέρα, όπως είναι σήμερα, ήταν να φέρουν τα τέκνα του Αδάμ και της Εύας σε ενότητα της πίστεως στον Ιησού Χριστό. Ο απώτατος σκοπός όσων δίδαξαν, και όσων εμείς διδάσκουμε, είναι η ένωση των οικογενειών: σύζυγοι, παιδιά, εγγόνια, πρόγονοι και τελικώς όλη η οικογένεια του Αδάμ και της Εύας που θα την επιλέξουν.

Το Πνεύμα καθοδηγεί στην ένωση με τους άλλους

Θυμάστε τον Σωτήρα που προσευχήθηκε: «Για χάρη τους» –μιλώντας για τους Αποστόλους– «εγώ αγιάζω τον εαυτό μου, για να είναι κι αυτοί αγιασμένοι μέσα στην αλήθεια» (Κατά Ιωάννην 17:19). Το Άγιο Πνεύμα καθαγιάζει. Μπορούμε να το έχουμε ως σύντροφό μας, επειδή ο Κύριος αποκατέστησε την Μελχισεδική Ιεροσούνη μέσω του Προφήτου Τζόζεφ Σμιθ. Τα κλειδιά αυτής της ιεροσύνης είναι επί της γης σήμερα. Με την δύναμή της μπορούμε να συνάπτουμε διαθήκες, οι οποίες μας επιτρέπουν να έχουμε το Άγιο Πνεύμα αδιαλείπτως.

Εκεί όπου οι άνθρωποι έχουν το Πνεύμα μαζί τους, μπορούμε να αναμένουμε αρμονία. Το Πνεύμα θέτει την μαρτυρία για την αλήθεια στην καρδιά μας, κάτι που ενώνει αυτούς που έχουν την ίδια μαρτυρία. Το Πνεύμα του Θεού ποτέ δεν προκαλεί φιλονικία (βλέπε Νεφί Γ' 11:29). Ποτέ δεν προκαλεί τα συναισθήματα των διακρίσεων μεταξύ των ανθρώπων, τα οποία οδηγούν σε διαμάχες (βλέπε Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5^η έκδοση [1939], 131). Οδηγεί σε προσωπική γαλήνη και ένα αίσθημα ενότητας με τους άλλους. Ενώνει ψυχές. Μία ενωμένη οικογένεια, μία ενωμένη Εκκλησία και ο κόσμος εν ειρήνη εξαρτώνται από τις ενωμένες ψυχές.

Τήρηση των υποσχέσεων που έγιναν στην προσευχή μεταλήψεως

Ακόμη κι ένα παιδί μπορεί να καταλάβει τι πρέπει να κάνει για να έχει το Άγιο Πνεύμα ως σύντροφο. Η προσευχή μεταλήψεως μας το λέει. Την ακούμε κάθε εβδομάδα, καθώς παρευρισκόμαστε στη συγκέντρωση μεταλήψεως. Κατά τις ιερές αυτές στιγμές, ανανεώνουμε τις διαθήκες που συνήψαμε στη βάπτισή μας. Και ο Κύριος μας υπενθυμίζει την υπόσχεση που ελάβαμε, καθώς επικυρωθήκαμε μέλη της Εκκλησίας – η υπόσχεση ότι μπορούμε να λάβουμε το Άγιο Πνεύμα. Ορίστε τα λόγια της προσευχής μεταλήψεως: «Είναι πρόθυμοι να πάρουν επάνω τους το όνομα του Υιού σου, και να τον θυμούνται πάντοτε, και να τηρούν τις εντολές του, τις οποίες τους έχει δώσει, ώστε να έχουν πάντοτε το Πνεύμα του μαζί τους» (Δ&Δ 20:77).

Μπορούμε να έχουμε το Πνεύμα Του τηρώντας αυτήν την διαθήκη. Πρώτον, υποσχόμαστε να πάρουμε επάνω μας το όνομά Του. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να θεωρήσουμε ότι Του ανήκουμε. Θα Τον βάλουμε πρώτον στη ζωή μας. Θα θέλουμε αυτό που Εκείνος θέλει αντί για αυτό που θέλουμε εμείς ή αυτό που ο κόσμος μας διδάσκει να θέλουμε. Εφόσον αγαπάμε τα του κόσμου πρώτα, δεν θα έχουμε γαλήνη. Το να έχουμε ένα ιδανικό για μία οικογένεια ή ένα έθνος για παρηγοριά μέσω των υλικών αγαθών, εντέλει, θα τους διαιρέσει (βλέπε Harold B. Lee, *Stand Ye in Holy Places* [1974], 97). Το ιδανικό σύμφωνα με το οποίο πρέπει να κάνουμε ο ένας για τον άλλον αυτό που θέλει ο Κύριος, το οποίο επακολουθεί φυσικά από το να πάρουμε επάνω μας το όνομά Του, μπορεί να μας πάει σε ένα πνευματικό επίπεδο που αποτελεί τμήμα των ουρανών επί της γης.

Δεύτερον, υποσχόμαστε να Τον θυμόμαστε πάντοτε. Το κάνουμε αυτό κάθε φορά που προσευχόμαστε στο όνομά Του. Ειδικώς όταν ζητούμε την συγχώρησή Του, καθώς πρέπει να το κάνουμε συχνά, Τον θυμόμαστε. Εκείνη τη στιγμή, θυμόμαστε την θυσία Του, η οποία καθιστά δυνατή την μετάνοια και την συγχώρηση. Όταν παρακαλούμε, Τον θυμόμαστε ως Συνήγορό μας προς τον Πατέρα. Όταν έρχονται τα συναισθήματα συγχωρήσεως και γαλήνης, θυμόμαστε την υπομονή Του και την ατελείωτη αγάπη Του. Αυτή η ενθύμηση γεμίζει την καρδιά μας με αγάπη.

Επίσης, τηρούμε την υπόσχεσή μας να Τον θυμόμαστε, όταν προσευχόμαστε μαζί και όταν διαβάζουμε τις γραφές ως οικογένεια. Στην οικογενειακή προσευχή γύρω από το τραπέζι με το πρωινό, ένα παιδί μπορεί να προσευχηθεί για ένα άλλο, ούτως ώστε τα πράγματα να πάνε καλά εκείνη την ημέρα με ένα διαγώνισμα ή με κάποια επίδοση. Όταν έλθουν οι ευλογίες, το παιδί που ευλογήθηκε θα θυμηθεί την αγάπη του πρωινού και την καλοσύνη του Συνηγούρου, στον οποίο το όνομα προσεφέρθη η προσευχή. Οι καρδιές θα δεθούν εν αγάπη.

Τηρούμε τη διαθήκη μας να Τον θυμόμαστε κάθε φορά που συγκεντρώνουμε την οικογένειά μας προκειμένου να διαβάσουμε τις γραφές. Καταθέτουν μαρτυρία για τον Κύριο Ιησού Χριστό, επειδή αυτό είναι το μήνυμα και πάντοτε ήταν των προφητών. Ακόμη κι αν τα παιδιά δεν θυμούνται τα λόγια, θα θυμηθούν τον αληθινό Δημιουργό, ο οποίος είναι ο Ιησούς Χριστός.

Να υπακούμε όλες τις εντολές

Τρίτον, υποσχόμαστε, καθώς μεταλαμβάνουμε, να τηρούμε τις εντολές Του· όλες τις εντολές. Ο Πρόεδρος Ρούμπεν Κλαρκ ο νεότερος, καθώς παρακαλούσε –καθώς το έκανε πολλές φορές– για ενότητα σε μία ομιλία της γενικής συνελεύσεως, μας προειδοποίησε να μην είμαστε επιλεκτικοί σε αυτά που θα υπακούσουμε. Το έθεσε κατ’ αυτόν τον τρόπο: «Ο Κύριος δεν μας έχει δώσει τίποτε άχρηστο ή άσκοπο. Έχει γεμίσει τις γραφές με πράγματα που πρέπει να κάνουμε προκειμένου να επιτύχουμε την σωτηρία».

Ο Πρόεδρος Κλαρκ συνέχισε: «Όταν μεταλαμβάνουμε, συνάπτουμε διαθήκη να υπακούμε και να τηρούμε τις εντολές του. Δεν υπάρχουν εξαιρέσεις. Δεν υπάρχουν διακρίσεις ούτε διαφορές» (στο Conference Report, Απρ. 1955, 10-11). Ο Πρόεδρος Κλαρκ δίδαξε ακριβώς ότι, καθώς μετανοούμε για όλες τις αμαρτίες μας, όχι απλώς για μία αμαρτία, δεσμευόμαστε να τηρούμε όλες τις εντολές. Όσο κι αν ακούγεται δύσκολο, δεν είναι περίπλοκο. Απλώς υποτασσόμεθα στην εξουσία του Σωτήρος και υποσχόμεθα να είμαστε υπάκουοι σε οτιδήποτε προστάξει Εκείνος (βλέπε Μωσία 3:19). Η υποταγή μας στην εξουσία του Ιησού Χριστού θα μας επιτρέψει να δεθούμε ως οικογένεια, ως Εκκλησία και ως τέκνα του Επουράνιου Πατέρα μας.

Ο Κύριος μεταφέρει αυτήν την εξουσία μέσω των προφητών Του σε ταπεινούς υπηρέτες. Αυτή η πίστη μετατρέπει την κλήση μας ως οικογενειακού διδασκάλου ή επισκέπτριας διδασκάλισσας σε υπηρεσία από τον Κύριο. Πηγαίνουμε αντ’ Αυτού, κατά την προσταγή Του. Ένας σνηθισμένος άνδρας και ένας έφηβος συνάδελφος πηγαίνουν στα σπίτια και προσδοκούν ότι οι δυνάμεις των ουρανών θα τους βοηθήσουν να εξασφαλίσουν ότι οι οικογένειες είναι ενωμένες και ότι δεν υπάρχει σκληρότητα, ψεύδος, κακολογία ούτε κατηγορία. Αυτή η πίστη –ότι ο Κύριος καλεί υπηρέτες– θα μας βοηθήσει να αγνοήσουμε τα όρια

τους, όταν μας επιτιμήσουν, όπως θα το κάνουν. Θα δούμε την καλή τους πρόθεση πιο ευκρινώς παρά τα ανθρώπινα όρια τους. Είναι λιγότερο πιθανόν να αισθανθούμε προσβολή και περισσότερο πιθανόν να αισθανθούμε ευγνωμοσύνη προς τον Διδάσκαλο, ο οποίος τους κάλεσε.

Η χριστιανική αγάπη είναι ουσιώδης για την ενότητα

Υπάρχουν ορισμένες εντολές, οι οποίες όταν παραβιάζονται, καταστρέφουν την ενότητα. Ορισμένες έχουν να κάνουν με όσα λέμε και ορισμένες άλλες με το πώς αντιδρούμε σε όσα λένε οι άλλοι. Δεν πρέπει να κακολογούμε κανέναν. Πρέπει να βλέπουμε το καλό στον άλλον και να μιλάμε με τα καλύτερα λόγια ο ένας για τον άλλον, όποτε μπορούμε (βλέπε David O. McKay, στο Conference Report, Οκτ. 1967, 4-11).

Ταυτοχρόνως, πρέπει να είμαστε εναντίον όσων μιλούν με περιφρόνηση για τα ιερά πράγματα, επειδή το βέβαιο αποτέλεσμα αυτής της προσβολής είναι να προσβάλουν το Πνεύμα κι επομένως να προκαλέσουν έριδα και σύγχυση. Ο Πρόεδρος Σπένσερ Κίμπάλ εδείξε τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να παίρνουμε θέση, χωρίς να είμαστε εριστικοί. Καθώς εκείνος ήταν στο νοσοκομείο, ξαπλωμένος σε ένα κρεβάτι, είτε σε έναν υπάλληλο, ο οποίος σε μία στιγμή πικράς απογοητεύσεως έλαβε το όνομα του Κυρίου επί ματαίω: «Παρακαλώ! Παρακαλώ! Αυτός είναι ο Κύριός μου, του οποίου το όνομα καθυβρίζετε’. Υπήρξε μία θανατηφόρα σιωπή, κατόπιν ο υπάλληλος ψιθύρισε με επιφυλακτική φωνή: ‘Συγγνώμη’» (*Teachings of President Spencer W. Kimball*, ανθολόγηση υπό Edward L. Kimball [1982], 198). Μία εμπνευσμένη, στοργική επίπληξη μπορεί να αποτελεί πρόσκληση σε ενότητα. Η αποτυχία να την δώσουμε, όταν υπαγορεύει το Άγιο Πνεύμα, θα οδηγήσει σε έριδες.

Εάν θέλουμε να έχουμε ενότητα, υπάρχουν εντολές που πρέπει να τηρούμε, όσον αφορά στο πώς αισθανόμαστε. Πρέπει να συγχωρούμε και να μην κρατάμε καμία κακία σε όσους μας προσβάλλουν. Ο Σωτήρας έθεσε το παράδειγμα από τον σταυρό: «Πατέρα συγχώρεσέ τους, επειδή, δεν ξέρουν τι κάνουν» (Κατά Λουκάν 23:34). Δεν ξέρουμε την καρδιά αυτών που μας προσβάλλουν. Ούτε ξέρουμε όλες τις πηγές του δικού μας θυμού και πόνου. Ο Απόστολος Παύλος μάς έλεγε πώς να αγαπάμε σε έναν κόσμο ατελών ανθρώπων, μη εξαιρουμένων ημών, όταν είπε: «Η αγάπη μακροθυμεί, αγαθοποιεί· η αγάπη δεν φθονεί· η αγάπη δεν αυθαδιάζει, δεν υπερηφανεύεται, δεν φέρεται με απρέπεια, δεν ζητάει τα δικά της, δεν εξάλπτεται, δεν συλλογίζεται το κακό» (Προς Κορινθίους Α΄ 13:4-5). Και κατόπιν προειδοποίησε με επισιμότητα εναντίον της αντιδράσεώς μας στα σφάλματα των άλλων και όταν ξεχνάμε τα δικά μας, όταν έγραψε: «Επειδή, τώρα βλέπουμε μέσα από κάτοπτρο, σαν σε αίνιγμα, τότε όμως θα βλέπουμε πρόσωπο με πρόσωπο· τώρα γνωρίζω κατά ένα μέρος, τότε όμως θα γνωρίσω καθώς γνωρίστηκα» (Προς Κορινθίους Α΄ 13:12).

Να παραμένουμε καθαροί και να προσέχουμε την υπερηφάνεια

Η προσευχή μεταλήψεως μπορεί να μας υπενθυμίζει κάθε εβδομάδα πώς θα έλθει η δωρεά της ενότητας, μέσω υπακοής στους νόμους και τις διατάξεις του ευαγγελίου του Ιησού Χριστού. Όταν τηρούμε τις διαθήκες μας να παίρνουμε επάνω μας το όνομά Του, να Τον θυμόμαστε πάντοτε και να τηρούμε τις εντολές Του, θα λάβουμε την συντροφιά του Πνεύματός Του. Αυτό θα μαλακώσει την καρδιά μας και θα μας ενώσει. Αλλά υπάρχουν δύο προειδοποιήσεις που πρέπει να ακολουθήσουν αυτήν την υπόσχεση.

Πρώτον, το Άγιο Πνεύμα παραμένει μαζί μας μόνον εάν παραμείνουμε καθαροί και ελεύθεροι από την αγάπη για τα του κόσμου. Η επιλογή να είμαστε ακάθαρτοι, θα αποκρούσει το Άγιο Πνεύμα. Το Πνεύμα κατοικεί μόνον σε όσους επιλέγουν τον Κύριο παρά τον κόσμο. «Να είστε καθαροί» (Νεφί Γ' 20:41, Δ&Δ 38:42) και να αγαπάτε τον Θεό με όλη σας την «καρδιά... το σθένος, το νου, και την δύναμη» (Δ&Δ 59:5). Αυτές δεν είναι προτάσεις, είναι εντολές. Και είναι απαραίτητες για την συντροφιά του Πνεύματος, άνευ του οποίου δεν μπορούμε να είμαστε ένα.

Η άλλη προειδοποίηση είναι να προσέχουμε την υπερηφάνεια. Η ενότητα, η οποία υπάρχει σε μία οικογένεια ή σε έναν λαό που έχει μαλακώσει από το Πνεύμα, θα φέρει μεγάλη δύναμη. Με αυτήν την δύναμη θα έλθει η αναγνώ-

ριση από τον κόσμο. Είτε αυτή η αναγνώριση φέρει έπαινο είτε ζηλοφθονία, μπορεί να μας οδηγήσει στην υπερηφάνεια. Αυτό θα προσέβαλλε το Πνεύμα. Υπάρχει προστασία ενάντια στην υπερηφάνεια, αυτήν την σίγουρη πηγή διχόνοιας. Και αυτό είναι να δούμε την γενναιοδωρία που εκχέει ο Θεός επάνω μας, όχι μόνον ως ένδειξη της ευνοίας Του, αλλά ως ευκαιρία να συνδράμουμε τους άλλους σε μεγαλύτερη υπηρετηση. Ο άνδρας και η σύζυγός του μαθαίνουν να είναι ένα με το να χρησιμοποιούν τις ομοιότητες τους προκειμένου να καταλάβουν ο ένας τον άλλον και τις διαφορές τους προκειμένου να συμπληρώνουν ο ένας τον άλλον τόσο στην μεταξύ τους υπηρετηση όσο και στην υπηρετηση των άλλων. Με τον ίδιο τρόπο, κι εμείς μπορούμε να ενωθούμε με όσους δεν αποδέχονται τις διδαχές μας, αλλά έχουν την ίδια με εμάς επιθυμία να ευλογήσουν τα τέκνα του Επουράνιου Πατέρα μας.

Μπορούμε να γίνουμε ειρηνοποιοί, άξιοι να καλούμαστε ηγιασμένοι και τέκνα του Θεού (βλέπε Κατά Ματθαίον 5:9).

Ο Θεός Πατέρας μας ζει. Ο υιός Του ο αγαπητός, Ιησούς Χριστός, είναι η κεφαλή αυτής της Εκκλησίας και προσφέρει σε όλους που θα την αποδεχθούν το λάβαρο ειρήνης.

Από μία ομιλία του Πρεσβυτέρου Άιρινγκ στη γενική συνέλευση της Εκκλησίας τον Απρίλιο του 1998 (βλέπε Conference Report, Απρ. 1998, 85-89 ή *Ensign*, Μάιος 1998, 66-68).

ΓΑΛΟΥΧΩΝΤΑΣ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑ ΣΤΟΝ ΓΑΜΟ

3

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Μελετήστε το Μορόνι 7:45-48. Κάνετε έναν κατάλογο των χαρακτηριστικών της χριστιανικής αγάπης που αναφέρονται σε αυτό το απόσπασμα. Υποσχεθείτε να βελτιωθείτε σε αυτά τα χαρακτηριστικά στη ζωή σας. Σκεφθείτε τρόπους με τους οποίους αυτά τα

χαρακτηριστικά μπορούν να βοηθήσουν τους συζύγους να γαλουχούν την αγάπη και την φιλία τους.

- Με τον/την σύζυγό σας, κάνετε ένα σχέδιο να περνάτε χρόνο μόνοι σας κάθε εβδομάδα. Πιθανώς να είναι απαραίτητο να προγραμματίσετε αυτές τις φορές γράφοντας υπενθυμίσεις στο ημερολόγιο ή σε ένα σημειωματάριο.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΓΑΜΟ

Πρόεδρος Σπένσερ Κίμπαλ
12^{ος} Πρόεδρος της Εκκλησίας

Ο έντιμος, ο ευτυχημένος και ο επιτυχής γάμος αποτελεί ασφαλώς πρωταρχικό στόχο κάθε κανονικού ανθρώπου. Ο γάμος είναι ίσως η πιο ζωτική όλων των αποφάσεων και έχει τα πιο μακροπρόθεσμα αποτελέσματα, επειδή έχει να κάνει όχι μόνον με την άμεση ευτυχία, αλλά επίσης με την αιωνία αγαλλίαση. Δεν επηρεάζει μόνο τους δύο ανθρώπους που συμμετέχουν, αλλά επίσης τις οικογένειές τους και συγκεκριμένα τα παιδιά τους και τα παιδιά των παιδιών τους μέχρι πολλές γενεές.

Κατά την επιλογή ενός/μίας συντρόφου για την παρούσα ζωή και όλη την αιωνιότητα ασφαλώς πρέπει να γίνει πάρα πολύ προσεκτικός προγραμματισμός, σκέψεις, προσευχή και νηστεία προκειμένου να βεβαιωθεί κανείς ότι από όλες τις αποφάσεις αυτή δεν πρέπει να είναι εσφαλμένη. Σε έναν αληθινό γάμο, πρέπει να υπάρχει μία ένωση τόσο του νου όσο και της καρδιάς. Τα συναισθήματα δεν πρέπει να λαμβάνουν αποφάσεις εντελώς, αλλά ο νους και η καρδιά, ενδυναμωμένα από την νηστεία και την προσευχή και τη σοβαρή σκέψη, θα δώσουν σε κάποιον την μέγιστη εκείνη πιθανότητα μίας έγγαμης ευτυχίας. Ενέχει θυσία, συμμετοχή και απαίτηση για μεγάλη ανιδιοτέλεια.

Πολλά από τα τηλεοπτικά προγράμματα και πολλές από τις ιστορίες φανταστικής λογοτεχνίας τελειώνουν με έναν γάμο: «Κι έζησαν αυτοί καλά». Αντιλαμβανόμαστε πλέον ότι μόνον η τελετή δεν φέρει ευτυχία και επιτυχημένο γάμο. Η ευτυχία δεν έρχεται με το απλό πάτημα ενός διακόπτη, όπως γίνεται με το ηλεκτρικό· η ευτυχία

είναι μια ψυχική κατάσταση και προέρχεται εκ των έσω. Πρέπει να την κερδίσουμε. Δεν μπορούμε να την αγοράσουμε με χρήματα· δεν μας χαρίζεται.

Ορισμένοι νομίζουν ότι η ευτυχία είναι μια πλήρους αίγλης ζωή με ανέσεις, πολυτέλειες και συνεχείς έντονες εμπειρίες. Εντούτοις, ο αληθινός γάμος βασίζεται επάνω στην ευτυχία, η οποία είναι κάτι περισσότερο από αυτές· είναι η ευτυχία που προέρχεται από το να δίδουμε, να υπηρετούμε, να έχουμε από κοινού και να θυσιάζουμε, προέρχεται από την ανιδιοτέλεια.

Δύο άτομα που προέρχονται από διαφορετικά υπόβαθρα μαθαίνουν γρήγορα, αφού γίνει η τελετή, ότι πρέπει να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα αυτήν καθ' εαυτήν. Δεν υπάρχει πλέον η ζωή με ψευδαισθήσεις και αυταπάτες· πρέπει να κατέβουμε από τους αιθέρες και να βάλουμε τα πόδια μας γερά επάνω στη γη. Πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας και πρέπει να αποδεχτούμε νέα καθήκοντα. Ορισμένες προσωπικές ελευθερίες πρέπει να εκχωρηθούν και πολλές προσαρμογές, ανιδιοτελείς προσαρμογές, πρέπει να γίνουν.

Κάποιος συνειδητοποιεί πλέον, λίαν συντόμως μετά τον γάμο, ότι ο/η σύζυγος έχει αδυναμίες που δεν είχαν αποκαλυφθεί ή ανακαλυφθεί πρωτότερα. Οι αρετές του άλλου, οι οποίες συνεχώς μεγαλοποιούνταν κατά τη διάρκεια του δεσμού, τώρα γίνονται σχετικώς μικρότερες, και οι αδυναμίες που ομοιάζαν τόσο μικρές και ασήμαντες κατά τη διάρκεια του δεσμού τώρα παίρνουν μεγάλες διαστάσεις. Η ώρα έχει φθάσει για καρδιές γεμάτες κατανόηση, για αυτοεκτίμηση και για καλή κοινή λογική, συλλογιστική και σχεδιασμό. Συνήθειες ετών φανερώνονται τώρα· ο/η σύζυγος μπορεί να είναι σφιχτοχέρης/α ή άσωτος/η, κωτικός/ή ή εργατικός/ή, ευλαβής ή άθρησκος/η· μπορεί

να είναι καλοσυνάτος/η και συνεργάσιμος/η ή αφίθυμος/η και δύστροπος/η, απαιτητικός/ή ή γενναιοδωρος/η, εγωκεντρικός/ή ή ταπεινόφρων. Το πρόβλημα με τους συγγενείς εξ αγχιστείας τίθεται πιο κοντά στο επίκεντρο και οι σχέσεις του/της συζύγου με αυτούς μεγαλοποιούνται πάλι.

Συχνά υπάρχει απροθυμία να κατασταλάξουν και να αναλάβουν τις βαριές ευθύνες που υπάρχουν αμέσως εκεί. Υπάρχει απροθυμία ώστε η συνετή διαχείριση να αντικαταστήσει τον πλουσιοπάροχο τρόπο ζωής και οι νέοι φαίνεται ότι είναι συχνά πιο πρόθυμοι να αποκτήσουν τα ίδια πράγματα με τους γείτονές τους. Υπάρχει συχνά απροθυμία να γίνουν οι απαραίτητες οικονομικές διευθετήσεις. Οι νεαρές σύζυγοι συχνά απαιτούν να συνεχισθεί και στο δικό τους σπιτικό όλη η πολυτέλεια που απήλθαν κατά το παρελθόν στο πλούσιο σπιτικό του επιτυχούς πατέρα τους. Μερικές εξ αυτών είναι πολύ πρόθυμες να βοηθήσουν στο να κερδίσουν αυτόν τον πλουσιοπάροχο τρόπο ζωής, συνεχίζοντας να εργάζονται μετά τον γάμο. Συνεπώς, αφήνουν το σπίτι, όπου είναι το καθήκον τους, προκειμένου να επιζητήσουν επαγγελματικές ή επιχειρηματικές επιδιώξεις, ούτως εδραιώνοντας μια οικονομία που σταθεροποιείται, ούτως ώστε γίνεται πολύ δύσκολο να ενδώσουν στην κανονική οικογενειακή ζωή. Μέσω της εργασίας αμφοτέρων συζύγων, εισέρχεται στην οικογένεια ο ανταγωνισμός παρά η συνεργασία. Δύο αποκαμωμένοι εργαζόμενοι επιστρέφουν σπίτι με τετωμένα νεύρα, ατομική υπερηφάνεια, αυξημένη ανεξαρτησία και κατόπιν εγείρονται παρεξηγήσεις. Μικρές προστριβές αυξάνονται και γίνονται τεράστιες.

Ενώ ο γάμος είναι δύσκολος και οι ασύμφωνοι και γεμάτοι από πικρή απογοήτευση γάμοι είναι συνήθεις, εντούτοις, η αληθινή, παντοτινή ευτυχία είναι δυνατή και ο γάμος μπορεί να είναι περισσότερο μια περιχαρής μεταρσίωση απ' όση μπορεί να συλλάβει ο ανθρώπινος νους. Αυτό είναι εντός των δυνατοτήτων κάθε ζεύγους, κάθε ατόμου. Οι «αδελφές ψυχές» είναι μια μυθοπλασία και μια ψευδαίσθηση. Ενώ κάθε νεαρός άνδρας και κάθε νεαρά γυναίκα θα επιζητήσουν με πάσαν επιμέλεια και ευλάβεια να βρουν έναν/μία σύντροφο με τον οποίο/α η ζωή μπορεί να είναι πλέον σύμφωνη και όμορφη, εντούτοις, είναι βέβαιοι ότι σχεδόν οιοσδήποτε καλός άνδρας και οιαδήποτε καλή γυναίκα μπορούν να έχουν ευτυχία και επιτυχή γάμο, εάν αμφότεροι είναι πρόθυμοι να πληρώσουν το τίμημα.

Υπάρχει μια συνταγή που δεν αποτυγχάνει ποτέ και η οποία θα εγγυηθεί σε κάθε ζεύγος έναν ευτυχή και παντοτινό γάμο· όμως σαν όλες τις συνταγές, τα κύρια συστατικά δεν πρέπει να παραλειφθούν, να μειωθούν ή να περιορισθούν. Η επιλογή προτού την ερωτοτροπία και κατόπιν η συνεχιζόμενη ερωτοτροπία μετά τη διαδικασία του γάμου είναι εξίσου σημαντικές, αλλά όχι πιο σημαντικές από τον ίδιο τον γάμο, η επιτυχία του οποίου εξαρτάται από τα δύο άτομα – όχι από το ένα άτομο, αλλά και από τα δύο.

Σε έναν γάμο, ο οποίος άρχισε και βασίζεται επί λογικών ήδη αναφερθέντων προτύπων, δεν υπάρχουν συνδυασμοί δυνάμεων που μπορούν να τον καταστρέψουν παρά η

δύναμη είτε στον κάθε σύζυγο είτε σε αμφοτέρους τους συζύγους. Και πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη γενικώς. Άλλοι άνθρωποι και παράγοντες ενδεχομένως να επηρεάσουν για καλό ή κακό. Φαίνεται ότι οι χρηματοοικονομικές, οι κοινωνικές, οι πολιτικές και άλλες καταστάσεις έχουν κάποιον αντίκτυπο. Ωστόσο, ο γάμος εξαρτάται πρώτον και πάντοτε από τους δύο συζύγους, οι οποίοι μπορούν πάντοτε να καταστήσουν τον γάμο τους επιτυχή και ευτυχή, εάν είναι αποφασισμένοι, ανιδιοτελείς και ενάρετοι.

Η συνταγή είναι απλή· τα υλικά είναι ολίγα, αν και υπάρχουν πολλές ενισχύσεις σε κάθε υλικό.

Πρώτον, πρέπει να υπάρχει η κατάλληλη προσέγγιση όσον αφορά στον γάμο, η οποία αντιμετωπίζει την επιλογή ενός/μίας συζύγου που φθάνει όσο το δυνατόν κοντά στο απόγειο τελειότητας σε όλα τα ζητήματα που έχουν σημασία για τα άτομα. Και κατόπιν, αυτές οι δύο πλευρές πρέπει να έλθουν στον βωμό, εντός του ναού, αφού συνειδητοποιήσουν ότι πρέπει να εργασθούν σκληρά προς αυτόν τον επιτυχή κοινό τρόπο ζωής.

Δεύτερον, πρέπει να υπάρχει μεγάλη ανιδιοτέλεια. Πρέπει ο καθένας να ξεχάσει τον εαυτό του και να διευθύνει όλη την οικογενειακή ζωή και όλα όσα αφορούν σε αυτήν προς το καλό της οικογενείας, υποτάσσοντας τον εαυτό του.

Τρίτον, πρέπει να υπάρχει συνεχής ερωτοτροπία και εκφράσεις στοργής, καλοσύνης και αβρότητας προκειμένου να διατηρούν την αγάπη ζωντανή και να την κάνουν να μεγαλώνει.

Τέταρτον, πρέπει να ζουν απολύτως σύμφωνα με τις εντολές του Κυρίου, όπως αυτές καθορίζονται στο ευαγγέλιο του Ιησού Χριστού.

Εάν αναμιγνύονται σωστά αυτά τα υλικά και λειτουργούν συνεχώς, είναι σχεδόν απίθανο να έλθει η δυστυχία, να συνεχισθούν οι παρεξηγήσεις ή να επέλθει ρήξη. Οι δικηγόροι που ασχολούνται με διαζύγια θα έπρεπε να υπαχθούν σε άλλους τομείς και τα δικαστήρια που εκδικάζουν υποθέσεις διαζυγίων θα έκλειναν με λουκέτο.

Δύο άτομα που φθάνουν κοντά στον βωμό του γάμου πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι, προκειμένου να επιτύχουν τον ευτυχή γάμο για τον οποίον ελπίζουν, πρέπει να ξέρουν ότι ο γάμος δεν είναι νομική κάλυψη, αλλά σημαίνει θυσία, από κοινού πράγματα και ακόμη και μείωση ορισμένων προσωπικών ελευθεριών. Σημαίνει μακρά, σκληρή οικονομία. Σημαίνει παιδιά, τα οποία φέρουν μαζί τους οικονομικά βάρη, βάρη υπηρετήσεως, βάρη φροντίδος και ανησυχιών· σημαίνει, ωστόσο, βαθύτατα και γλυκύτατα συναισθήματα υπεράνω όλων.

Πριν τον γάμο, κάθε άτομο είναι αρκετά ελεύθερο να κάνει όπως το ευχαριστεί, να οργανώσει και να σχεδιάσει τη ζωή του όπως θεωρεί καλύτερα, να λάβει αποφάσεις έχοντας τον εαυτό του ως το κεντρικό σημείο. Οι αγάπες θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν προτού δεχθούν τους όρκους – που καθένας πρέπει να αποδεχθεί κυριολεκτικώς

και πλήρως- ότι το καλό της νέας οικογενείας πρέπει πάντοτε να είναι πάνω από το καλό εκάτερων των συζύγων. Κάθε πλευρά πρέπει να εξαλείψει το «εγώ» και το «δικό μου» και να τα αντικαταστήσει με το «εμείς» και το «δικό μας». Κάθε απόφαση πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν ότι υπάρχουν δύο ή περισσότεροι που επηρεάζονται από αυτήν. Καθώς η σύζυγος πλησιάζει σε μείζονες αποφάσεις τώρα, εκείνη θα ανησυχεί ως προς την επίπτωση που θα έχουν επάνω στους γονείς, τα παιδιά, το σπιτικό και την πνευματική τους ζωή. Η επιλογή επαγγέλματος του συζύγου, η κοινωνική του ζωή, οι φίλοι του, κάθε του ενδιαφέρον πρέπει τώρα να λαμβάνεται υπό το πρίσμα ότι είναι ένα μέρος μόνον της οικογενείας, ότι πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν το σύνολο της ομάδος.

Ο γάμος ενδεχομένως να μην είναι πάντοτε σταθερός και άνευ περιστατικών, αλλά μπορεί να έχει σπουδαία γαλήνη. Ένα ζεύγος ενδεχομένως να αντιμετωπίζει φτώχεια, ασθένεια, απογοήτευση, αποτυχίες και ακόμη και θάνατο στην οικογένεια, αλλά ακόμη και αυτά δεν θα του κλέψουν την γαλήνη του. Ο γάμος μπορεί να είναι επιτυχής, εφόσον η ιδιοτέλεια δεν εισχωρήσει σε αυτόν. Οι δυσκολίες και τα προβλήματα θα φέρουν τους γονείς σε αδιάρρηκτη ένωση, εάν υπάρχει πλήρης ανιδιοτέλεια. Κατά τη διάρκεια του Μεγάλου Κραχ στη δεκαετία του 1930, υπήρξε σαφής μείωση των διαζυγίων. Φτώχεια, αποτυχίες, απογοήτευση – συνένωσαν τους γονείς. Η αντιζοότητα μπορεί να στερεώσει σχέσεις, τις οποίες η ευημερία μπορεί να καταστρέψει.

Ο γάμος που βασίζεται στον εγωισμό είναι σχεδόν βέβαιον ότι θα αποτύχει. Εκείνος που παντρεύεται για πλούτη ή εκείνος που παντρεύεται για γόητρο ή κοινωνική θέση, είναι βέβαιον ότι θα απογοητευθεί. Εκείνος που παντρεύεται για να ικανοποιήσει τη ματαιοδοξία και την υπερηφάνειά του ή εκείνος που παντρεύεται για να πειράξει ή να πληγώσει ένα άλλο άτομο, απλώς εξαπατά τον εαυτό του. Όμως, εκείνος που παντρεύεται για να δώσει και να λάβει ευτυχία, για να προσφέρει και να λάβει υπηρετήρηση, και εκείνος που φροντίζει για τα συμφέροντα των δύο και κατόπιν της οικογενείας, καθώς αυτή διαμορφώνεται, τότε θα έχει μεγάλη πιθανότητα να γίνει ο γάμος του ευτυχής.

Η αγάπη είναι σαν ένα άνθος και, όπως το σώμα, χρειάζεται συνεχή θρέψη. Το θνητό σώμα συντόμως θα υφίστατο απίσχναση και θα απέθαινε, αν δεν υπήρχε συχνή σίτιση. Το τρυφερό άνθος θα μαραίνετο και θα απέθαινε χωρίς τροφή και νερό. Και τοιουτοτρόπως η αγάπη, επίσης, δεν μπορεί να αναμένεται να διαρκέσει για πάντα, εκτός κι αν τρέφεται συνεχώς με «μερίδες» αγάπης, την εκδήλωση εκτιμήσεως και θαυμασμού, τις εκφράσεις ευγνωμοσύνης και το ενδιαφέρον της ανιδιοτέλειας.

Είναι βέβαιον ότι η πλήρης ανιδιοτέλεια θα επιτύχει έναν άλλον παράγοντα στον επιτυχή γάμο. Αν κάποιος επιζητεί δια παντός το συμφέρον, τις ανέσεις και την ευτυχία του άλλου, η αγάπη που ευρίσκεται στην ερωτοτροπία και εδραιώνεται στον γάμο θα μεγαλώσει σε τεράστιες

αναλογίες. Πολλά ζεύγη επιτρέπουν στον γάμο τους να χάσει το ενδιαφέρον του και την αγάπη τους να ψυχράνει σαν το μαγαιάτικο ψωμί ή σαν παλαιά αστεία ή σαν κρύα σάλτσα. Ασφαλώς, οι τροφές που είναι ζωτικότερες για την αγάπη είναι: η εκτίμηση, η καλοσύνη, η σκεπτικότητα προς τον άλλον, το ενδιαφέρον, οι εκφράσεις στοργής, οι εναγκαλισμοί εκτιμήσεως, ο θαυμασμός, το αγαίσιαμα, η συντροφιά, η εμπιστοσύνη, η πίστη, η συνεργασία, η ισότητα και η αλληλεξάρτηση.

Για να είναι κάποιος πραγματικά ευτυχής στον γάμο του, πρέπει να τηρεί συνεχώς και πιστώς τις εντολές του Κυρίου. Ουδείς, ανύπανδρος ή παντρεμένος ήταν ποτέ ανυπέρβλητα ευτυχής, εκτός κι αν ήταν ενάρετος. Υπάρχουν πρόσκαιρες ικανοποιήσεις και παραπλανητικές καταστάσεις προς στιγμήν, αλλά η μόνιμος, πλήρης ευτυχία μπορεί να έλθει μόνον μέσω καθαρότητας και αξιοσύνης. Κάποιος που έχει πρότυπο θρησκευτικής ζωής με βαθιές θρησκευτικές πεποιθήσεις, δεν μπορεί να είναι ποτέ ευτυχής σε μια αδρανή ζωή. Η συνείδηση θα συνεχίζει να ταλανίζει, εκτός κι αν έχει εντελώς αγνοηθεί, εν τούτοις περιπτώσει ο γάμος ευρίσκεται ήδη σε κίνδυνο. Η συνείδηση που τύπτει μπορεί να κάνει τη ζωή πλέον αβάστακτη. Η αδράνεια είναι καταστροφική για τον γάμο, ειδικώς εκεί όπου τα άτομα είναι αδρανή σε μεγάλο βαθμό.

Οι θρησκευτικές διαφορές είναι οι πιο δύσκολες και ανάμεσα στις πλέον ανεπίλυτες από όλες τις διαφορές.

Η οικογένεια έχει δοθεί ως διάταξη από τον Θεό. Δεν αποτελεί απλώς ένα κοινωνικό έθιμο. Χωρίς τον κατάλληλο και επιτυχή γάμο, δεν θα υπερυψωθεί ποτέ κανείς. Διαβάστε τα λόγια του Κυρίου σας, ότι είναι σωστό και πρέπον να παντρευόμαστε.

Όντας αυτό εν ισχύι, ο σύννους και ευφύης Άγιος των Τελευταίων Ημερών θα σχεδιάσει την ζωή του με προσοχή, ώστε να είναι βέβαιος πως δεν θα υπάρξουν εμπόδια στον δρόμο του. Κάνοντας ένα σοβαρό λάθος, κάποιος μπορεί να θέσει στον δρόμο εμπόδια, τα οποία ίσως να μην απομακρυνθούν ποτέ και ίσως φράξουν τον δρόμο για την αιωνία ζωή και την θεϊκότητα – τον απώτατο προορισμό μας. Εάν δύο άνθρωποι αγαπούν τον Κύριο περισσότερο από την ίδια τους τη ζωή και μετά αγαπούν ο ένας τον άλλον περισσότερο από την ίδια τους τη ζωή, συνεργαζόμενοι σε απόλυτο αρμονία με το πρόγραμμα του ευαγγελίου ως τη βασική τους δομή, είναι βέβαιον ότι θα έχουν αυτήν την μεγάλη ευτυχία. Όταν οι σύζυγοι πηγαίνουν συχνά στον άγιο ναό, γονατίζουν σε προσευχή μαζί στο σπιτικό τους, με την οικογένειά τους, πηγαίνουν χέρι-χέρι στις θρησκευτικές τους συγκεντρώσεις, διατηρούν τη ζωή τους εντελώς ηθική –διανοητικώς και σωματικώς– ούτως ώστε όλες οι σκέψεις, οι επιθυμίες και η αγάπη τους να επικεντρώνονται σε ένα άτομο, τον σύντροφό τους, και εργάζονται μαζί για την οικοδόμηση της βασιλείας του Θεού, τότε η ευτυχία ευρίσκεται στο απόγειό της.

Ενίοτε στον γάμο υπάρχουν άλλες προσκολλήσεις, παρά το γεγονός ότι ο Κύριος είπε: «Να αγαπάς τη γυναίκα σου με όλη την καρδιά σου, και να προσκολλάσαι σ' αυτήν και σε κανέναν άλλο» (Δ&Δ 42:22).

Αυτό σημαίνει πέρα για πέρα «να αγαπάς τη γυναίκα σου με όλη την καρδιά σου, και να προσκολλάσαι σ' αυτήν και σε κανέναν άλλο». Συχνά, οι άνθρωποι εξακολουθούν να προσκολλώνται στη μητέρα και τον πατέρα τους και τους φίλους τους. Ενίοτε, οι μητέρες δεν παραχωρούν την επιρροή που είχαν επάνω στα παιδιά τους και οι σύζυγοι προστρέχουν στην μητέρα και τον πατέρα τους προκειμένου να τους συμβουλευθούν και να τους εκμυστηρευθούν διάφορα, ενώ η προσκόλληση θα πρέπει να είναι μόνον στη σύζυγο για τα περισσότερα, και όλη η οικειότητα θα πρέπει να προστατεύεται με μεγάλη μυστικότητα και εχεμύθεια από τους άλλους.

Τα ζεύγη πράττουν σωστά όταν ευρίσκουν αμέσως το δικό τους σπίτι, μακριά και ξεχωριστά από το σπίτι των πεθερικών και από τις δύο πλευρές. Το σπιτικό ενδεχομένως να είναι πολύ ταπεινό και ανεπιτήδευτο, εντούτοις είναι μία ανεξάρτητη κατοικία. Ο έγγαμος βίος σας θα πρέπει να ανεξαρτητοποιηθεί από τους συγγενείς και των δύο σας. Τους αγαπάτε περισσότερο από ποτέ· εκτιμάτε τις συμβουλές τους· εκτιμάτε τη συντροφιά τους, αλλά διάγετε τον δικό σας βίο, που κυβερνάται από τις δικές σας αποφάσεις, από τις δικές σας ευλαβείς εκτιμήσεις, αφού έχετε λάβει

συμβουλές από αυτούς που θα πρέπει να τις δίδουν. Να προσκολλούμεθα δεν σημαίνει απλώς να διαμένουμε στο ίδιο σπίτι. Σημαίνει να προσφύμεθα, να παραμένουμε πιστοί ο ένας στον άλλον.

«Γι' αυτό το λόγο, είναι νόμιμο... οι δύο τους να γίνουν μία σάρκα, και όλα αυτά για να μπορέσει η γη να ανταποκριθεί στο σκοπό της δημιουργίας της.

»Και για να μπορέσει να είναι πλήρης με το μέτρο του ανθρώπου, σύμφωνα με τη δημιουργία του πριν την καταβολή του κόσμου» (Δ&Δ 49:16-17).

Αδελφοί και αδελφές, επιτρέψατέ μου να πω ότι αυτός είναι ο λόγος του Κυρίου. Είναι πολύ, πολύ σοβαρός και δεν θα πρέπει να υπάρξει κανείς που να διαφωνήσει με τον Κύριο. Εκείνος δημιούργησε τη γη. Εκείνος δημιούργησε τους ανθρώπους. Γνωρίζει τις καταστάσεις. Εκείνος έθεσε το πρόγραμμα και δεν είμαστε αρκετά ευφυείς ή έξυπνοι, ώστε να είμαστε σε θέση να τον αμφισβητήσουμε από αυτά τα σημαντικά πράγματα. Εκείνος γνωρίζει τι είναι σωστό και αληθινό.

Σας ζητούμε να σκεφθείτε αυτά τα πράγματα. Βεβαιωθείτε ότι ο γάμος σας είναι σωστός. Βεβαιωθείτε ότι η ζωή σας είναι σωστή. Βεβαιωθείτε ότι αυτό που σας αναλογεί στον γάμο σας τελείται ορθώς.

Από το *Ensign* Μαρτίου του 1977, σελίδες 3-5.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΜΕΝΟΙ ΣΤΙΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

4

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή περισσότερες από αυτές τις προτάσεις.

- Στην ανάθεση διαβάσματος κατωτέρω, ο Πρεσβύτερος Λυν Ρόμπινς περιγράφει την «συνταγή της καταστροφής». Διαβάστε την περιγραφή του σε αυτήν τη σελίδα. Κατόπιν, κάνετε τη συνταγή της αρμονίας στο σπιτικό. Προσδιορίστε ποια «συστατικά» θα συμπεριλαμβάνετε σε μια τέτοια συνταγή.
- Δεσμευθείτε να αντιδράτε στις δυσκολίες με υπομονή και στοργή, παρά με θυμό. Αποφασίστε κάτι που μπο-

ρείτε να κάνετε, το οποίο θα σας υπενθυμίζει συχνά αυτήν την δέσμευση. Παραδείγματος χάριν, θα μπορούσατε να βάλετε ένα νόμισμα ή κάποιο άλλο μικρό αντικείμενο μέσα στα υποδήματά σας ή να φυλάσσετε ένα σημείωμα προς τον εαυτό σας μέσα στην τσέπη σας.

- Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε αυτό το υλικό με τον/την σύζυγό σας.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΒΟΥΛΗΣΗ ΚΑΙ ΘΥΜΟΣ

Πρεσβύτερος Λυν Ρόμπινς
Των Εβδομήκοντα

Ο Σατανάς υποκινεί τον θυμό στις οικογένειες

«Έχω μία οικογένεια εδώ στη γη. Είναι τόσο καλοί μαζί μου». Αυτή είναι η ελπίδα κάθε παιδιού, εκπεφρασμένη με τα λόγια ενός από τους ύμνους μας (“Families Can Be Together Forever” [“Οι οικογένειες μπορούν να είναι για πάντα μαζί”] *Hymns*, αρ. 300. Η πλάγια γραφή προστέθηκε).

Μαθαίνουμε στην διακήρυξη της οικογενείας ότι «η οικογένεια αποτελεί στοιχείο υψίστης σπουδαιότητας στο σχέδιο του Δημιουργού» και ότι «οι σύζυγοι έχουν την ιερή υποχρέωση να αγαπούν και να φροντίζουν τόσο ο ένας τον άλλο όσο και τα παιδιά αυτών» και «ιερό καθήκον να αναθρέψουν τα παιδιά τους με αγάπη και αρετή» («Η οικογένεια: Μία επίσημη διακήρυξη προς όλο τον κόσμο», *Ensign*, Νοέμβρ. 1995, 102).

Η οικογένεια αποτελεί, επίσης, πρωταρχικό στόχο του Σατανά. Εξαπολύει πόλεμο εναντίον της οικογενείας. Μία εκ των μηχανορραφιών του είναι ο δυσδιάκριτος και πονηρός τρόπος που έχει να κινείται κρυφά πίσω από την γραμμή των εχθρών και να εισέρχεται στα ίδια μας τα σπίτια και τη ζωή.

Προξενεί ζημίες και συχνά καταστρέφει οικογένειες εντός των τοίχων του σπιτικού τους. Στρατηγική του είναι να αναδεύει θυμό μεταξύ των μελών της οικογενείας. Ο Σατανάς είναι «ο πατέρας της φιλονικίας, και κεντρίζει [αναδεύει] τις καρδιές των ανθρώπων για να φιλονικούν με θυμό ο ένας με τον άλλον» (Νεφί Γ' 11:29. Η πλάγια γραφή προστέθηκε). Το ρήμα *αναδεύει* ακούγεται σαν μια συνταγή

για καταστροφή: Βάλτε οξθυμία σε μέτρια φωτιά, αναδεύσατε με λίγες επιλεγμένες λέξεις και βάλτε το να βράσει. Συνεχίστε να αναδεύετε μέχρι να γίνει πηκτό. Ηρεμήστε. Αφήστε τα συναισθήματά σας να καταλαγιάσουν για ορισμένες ημέρες. Σερβίρετε κρύο. Πολλά αποφάγια.

Μπορούμε να επιλέξουμε να μην θυμώνουμε

Το πανούργο μέρος της στρατηγικής του είναι να αντιστέλλει τον θυμό προς την ελευθέρα βούληση, κάνοντάς μας να πιστεύουμε ότι είμαστε θύματα ενός συναισθήματος που δεν μπορούμε να ελέγξουμε. Ακούμε: «Έχασα την αυτοκυριαρχία μου». Αυτή η φράση, δηλαδή το να χάνει κανείς την αυτοκυριαρχία του, αποτελεί ενδιαφέρουσα επιλογή λέξεων που χρησιμοποιείται ευρέως. «Χάνω κάτι» υποδηλοί «χωρίς να προτίθεται», «τυχαίο», «ακούσιο», «όχι υπεύθυνος» – απρόσεκτος ίσως, αλλά «όχι υπεύθυνος».

«Με εξόργισε». Αυτή είναι μια άλλη φράση που ακούμε που επίσης υποδηλοί έλλειψη ελέγχου ή ελευθέρως βουλήσεως. Αυτό αποτελεί μύθο που πρέπει να απομυθοποιηθεί. Κανείς δεν μας εξοργίζει. Οι άλλοι δεν μας κάνουν να θυμώνουμε. Δεν υπάρχει καμία δύναμη που να εμπλέκεται. Το να θυμώνουμε είναι μία συνειδητή επιλογή, μία απόφαση. Επομένως, μπορούμε να επιλέξουμε να μην θυμώνουμε. *Εμείς* επιλέγουμε!

Σε όσους λένε: «Μα, δεν είναι στο χέρι μου», ο συγγραφέας Γουίλιαμ Γουίλμπανκς απαντά: «Ανοήσιες».

«Επιθετικότητα... καταστολή του θυμού, το να μιλάμε σχετικώς με αυτό το πρόβλημα, να ξεφωνίζουμε και να ωρρόμεθα» είναι όλες γνωστές στρατηγικές για να αντιμετωπίσουμε τον θυμό. «*Επιλέγουμε* αυτή που έχει αποδειχθεί αποτελεσματική για εμάς στο παρελθόν. Έχετε παρατηρήσει

ποτέ πόσο σπανίως χάνουμε τον έλεγχο, όταν έχουμε απογοητευθεί πικρώς από τον εργοδότη μας, αλλά πόσο συχνά το κάνουμε, όταν μας ενοχλούν είτε οι φίλοι είτε η οικογένειά μας;» (“The New Obscenity,” *Reader’s Digest*, Δεκ. 1988, 24. Η πλάγια γραφή προστέθηκε).

Στο δεύτερο έτος φοιτήσεώς του στο λύκειο ο Γουίλμπακς προσπάθησε να ενταχθεί στην ομάδα καλαθοσφαιρίσεως και τα κατάφερε. Την πρώτη ημέρα της προπονήσεως, ο προπονητής του τον έβαλε να παίξει ένα μονό, ενώ η υπόλοιπη ομάδα παρατηρούσε. Όταν έχασε μια εύκολη βολή, θύμωσε και κτυπούσε τα πόδια του και κλαυθμούριζε. Ο προπονητής πήγε κοντά του και είπε: «Έχε τέτοια συμπεριφορά ξανά και δεν θα ξαναπαίξεις ποτέ στην ομάδα μου». Για τα επόμενα τρία χρόνια ποτέ δεν έχασε τον έλεγχο ξανά. Χρόνια αργότερα, καθώς αναπολούσε αυτό το περιστατικό, συνειδητοποίησε ότι ο προπονητής τον είχε διδάξει εκείνη την ημέρα μια αρχή που αλλάζει ζωές: ο θυμός ελέγχεται (βλέπε “The New Obscenity,” 24).

Οι διδασκαλίες του Κυρίου

Στο Προς Εφεσίους 4:26 από τη Μετάφραση του Τζόζεφ Σμιθ, ο Παύλος διατυπώνει την ερώτηση: «Μπορείτε να οργίζεστε και να μην αμαρτάνετε;» Ο Κύριος είναι σαφής επ’ αυτού του ζητήματος:

«Αυτός που έχει το πνεύμα της φιλονικίας δεν είναι δικός μου, αλλά είναι του διαβόλου, ο οποίος είναι ο πατέρας της φιλονικίας, και κεντρίζει τις καρδιές των ανθρώπων για να φιλονικούν με θυμό ο ένας με τον άλλον.

»Ιδέστε, αυτή δεν είναι η διδαχή μου, να κεντρίζω τις καρδιές των ανθρώπων με θυμό, τον έναν εναντίον του άλλου. Αλλά τούτη είναι η διδαχή μου, ότι όλα αυτά πρέπει να τερματιστούν» (Νεφί Γ΄ 11:29-30).

Αυτή η διδαχή ή εντολή από τον Κύριο προϋποθέτει ελευθέρα βούληση και αποτελεί μια έκκληση στον ευσυνειδητο να λάβει μια απόφαση. Ο Κύριος αναμένει από εμάς να κάνουμε την επιλογή να *μην* θυμώνουμε.

Ούτε μπορεί να δικαιολογηθεί το να θυμώνουμε. Στο Κατά Ματθαίον 5, εδάφιο 22, ο Κύριος λέγει: «Εγώ, όμως, σας λέω ότι, καθένας που οργίζεται *αναίτια* ενάντια στον αδελφό του, θα είναι ένοχος στην κρίση» (η πλάγια γραφή προστέθηκε). Είναι ενδιαφέρον ότι η λέξη «αναίτια» δεν ευρίσκεται στην εμπνευσμένη Μετάφραση του Τζόζεφ Σμιθ στα Αγγλικά (βλέπε Κατά Ματθαίον 5:24) ούτε στην απόδοση του Νεφί Γ΄ 12:22. Όταν ο Κύριος αφαιρεί την λέξη «αναίτια», δεν μας αφήνει το περιθώριο για δικαιολογίες. «Αλλά τούτη είναι η διδαχή μου, ότι όλα αυτά πρέπει να τερματιστούν» (Νεφί Γ΄ 11:30). Μπορούμε να «τερματίσουμε» τον θυμό, επειδή Εκείνος κατ’ αυτόν τον τρόπο μάς έχει διδάξει και προστάξει.

Ο θυμός είναι σαν να ενδίδουμε στην επιρροή του Σατανά

Ο θυμός είναι σαν να ενδίδουμε στην επιρροή του Σατανά με το να παραδίδουμε τον αυτοέλεγχό μας. Αποτελεί

διάπραξη αμαρτίας στη σκέψη που οδηγεί σε εχθρικά συναισθήματα ή συμπεριφορά. Είναι ο πυροκροτητής του θυμού που εκφράζεται ενώ οδηγούμε το αυτοκίνητο στον αυτοκινητόδρομο χωρίς δίοδια, των βίαιων καταστάσεων στην αθλητική αρένα και της ενδοοικογενειακής βίας στα σπίτια.

Ανεξέλεγκτος, ο θυμός μπορεί γρήγορα να προκαλέσει μια έκρηξη σκληρών λέξεων και άλλου είδους ψυχολογικής βίας που μπορούν να σημαδέψουν μια ευαίσθητη καρδιά. «Αυτό που βγαίνει από το στόμα», είπε ο Σωτήρας, «αυτό μολώνει τον άνθρωπο» (Κατά Ματθαίον 15:11).

Ο Πρόεδρος Ντέιβιντ ΜακΚέι είπε: «Ας μην μιλούν οι σύζυγοι ποτέ σε έντονο τόνο μεταξύ τους, ‘παρά μόνον όταν το σπίτι καίγεται’» (*Stepping Stones to an Abundant Life*, συλλεχθέντα υπό Llewelyn R. McKay [1971], 294).

Η σωματική βία αποτελεί θυμό που μετατρέπεται σε εξαλλοσύνη· δεν δικαιολογείται ποτέ και δεν είναι ενάρετη.

Ο θυμός αποτελεί μια ανάγκη προσπάθεια να κάνουμε κάποιον άλλον να αισθανθεί ένοχος ή αποτελεί σκληρό τρόπο για να προσπαθήσουμε να τον διορθώσουμε. Συχνά του δίδεται ο εσφαλμένος χαρακτηρισμός «πειθαρχία», αλλά σχεδόν πάντοτε έχει αντίθετα αποτελέσματα από το αναμενόμενο. Συνεπώς οι προειδοποιήσεις από τις γραφές: «Οι άνδρες, αγαπάτε τις γυναίκες σας, και μη είστε πικροί απέναντί τους» και «Οι πατέρες, μη ερεθίζετε τα παιδιά σας, για να μη μικροψυχούν» (Προς Κολοσσαείς 3:19, 21).

«Ποτέ δεν θα θυμώσω ξανά»

Η επιλογή και η υπευθυνότητα είναι αδιάσπαστες αρχές. Επειδή ο θυμός είναι επιλογή, υπάρχει μια αυστηρή προειδοποίηση στην διακήρυξη «[ότι] όσο[ι]... βιαιοπραγούν επί των συζύγων ή των παιδιών τους... κάποια ημέρα θα σταθούν ενώπιον του Θεού και θα δώσουν λόγο».

Η κατανόηση της σχέσεως μεταξύ της ελευθέρως βουλήσεως και του θυμού αποτελεί το πρώτο βήμα στην εξάλειψη του θυμού από τη ζωή μας. Μπορούμε να επιλέξουμε να μην θυμώνουμε. Και μπορούμε να κάνουμε αυτήν την επιλογή σήμερα, αμέσως τώρα: «Ποτέ δεν θα θυμώσω ξανά». Συλλογισθείτε αυτήν την απόφαση.

Το 121^ο τμήμα από το Διδαχή και Διαθήκες αποτελεί μια από τις καλύτερες πηγές μας, ώστε να μάθουμε ορθές αρχές ηγεσίας. Ίσως η καλύτερη εφαρμογή του 121^{ου} τμήματος από το Διδαχή και Διαθήκες είναι για τους συζύγους και τους γονείς. Πρέπει να ηγούμεθα της οικογενείας μας με πειθώ, με μακροθυμία, με ηπιότητα, με καλοσύνη, με πραότητα και με αγάπη γνήσια (βλέπε Δ&Δ 121:41-42).

Είθε το όνειρο κάθε παιδιού να αποκτήσει μια οικογένεια εδώ στη γη που να είναι καλή για αυτό να βγει αληθινό.

Από μια ομιλία του Πρεσβυτέρου Ρόμπινς στη γενική συνέλευση της Εκκλησίας τον Απρίλιο του 1998 (βλέπε Conference Report, Απρ. 1998, 105-6 ή *Ensign*, Μάιος 1998, 80-81).

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΜΕΝΟΙ ΣΤΙΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΕΣΩ ΘΕΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

5

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Στην ανάθεση διαβάσματος κατωτέρω, ο Πρεσβύτερος Τζο Κρίστενσεν παρατηρεί: «Ολιγάριθμοι έχουν αλλάξει προς το καλύτερο ως αποτέλεσμα διαρκούς κριτικής ή γκρίνιας. Εάν δεν είμαστε προσεκτικοί, κάποιο μέρος από αυτό που προσφέρουμε ως *εποικοδομητική* κριτική είναι στην πραγματικότητα *καταστρεπτική*. Ενίοτε, είναι καλύτερα να μην λέμε ορισμένα πράγματα» (βλέπε σελίδα 19). Την επόμενη εβδομάδα, να επιστήσετε

εντεταμένη προσοχή στα πράγματα που σκέπτεστε και λέτε για τους άλλους. Κάνετε μια προσπάθεια να είστε καλοσυνάτοι και να ανυψώνετε πνευματικώς με όσα λέγετε.

- Αναζητήστε αξιοθαύμαστα γνωρίσματα στον/στην σύζυγό σας. Κάνετε έναν κατάλογο με αυτά τα γνωρίσματα και πείτε τα στον/στην σύζυγό σας.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

Ο ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΣ

Πρεσβύτερος Τζο Κρίστενσεν
Των Εβδομήκοντα

Η Μπάρμπαρα και εγώ έχουμε ευλογηθεί με έξι παιδιά. Πριν από μερικά χρόνια, όταν τα είχαμε πάρει όλα για να επισκεφθούν τους παππούδες τους, ο πατέρας μου είπε: «Τζο, νομίζω ότι εσύ και η Μπάρμπαρα έχετε αρχίσει κάτι που δεν μπορείτε να σταματήσετε».

Στην πασχαλινή αυτήν εποχή δηλώνουμε προς όλον τον κόσμο ότι ο Ιησούς είναι ο Χριστός και ότι, μέσω της αγίας ιεροσύνης Του και της δυνάμεως επισφραγίσεώς της, οι γάμοι και οι οικογένειες δεν χρειάζεται να διακοπούν ποτέ – δεν χρειάζεται ποτέ να τερματίσουν.

Σήμερα θα ήθελα να μιλήσω σε όλους εσάς σχετικώς με τον γάμο μας. Ιδού οκτώ πρακτικές προτάσεις που ελπίζω ότι θα ωφελήσουν στην ενδυνάμωση του γάμου μας, τώρα και στο μέλλον.

Να θυμάστε τη σπουδαιότητα του γάμου

1. Να θυμάστε την πρωτίστη σπουδαιότητα του γάμου σας. Ενωπισθείτε αυτά τα λόγια από τον Πρεσβύτερο Μπρους ΜακΚόνκι για τη σπουδαιότητα του γάμου στο «μεγάλο σχέδιο της ευδαιμονίας» του Πατέρα μας στους Ουρανούς (Άλμα 42:8):

«Από τη στιγμή της γεννήσεως στην θνητότητα έως τον καιρό που παντρευόμαστε στον ναό, όλα όσα έχουμε σε ολόκληρο το ευαγγελικό σύστημα είναι για να μας προετοιμά-

σουν και να μας δώσουν τις προϋποθέσεις εκείνες να εισέλθουμε αυτής της αγίας τάξεως της κοινωνίας γάμου, η οποία μας καθιστά συζύγους σε αυτήν τη ζωή και στον επόμενο κόσμο...

»Δεν υπάρχει τίποτε πιο σημαντικό σε τούτον τον κόσμο από την δημιουργία και την τελείωση των οικογενειακών μονάδων» (“Salvation Is a Family Affair,” *Improvement Era*, Ιούνιος 1970, 43-44).

Να προσεύχεστε για την επιτυχία του γάμου σας

2. Να προσεύχεστε για την επιτυχία του γάμου σας. Πριν από χρόνια, όταν συνηθιζόταν ένα Μέλος της Γενικής Εξουσίας να περιηγείται μια ιεραποστολή και να έχει συνέντευξη με όλους τους ιεραποστόλους, ο Πρεσβύτερος Σπένσερ Κίμπαλ, τότε μέλος της Απαρτίας των Δώδεκα, είχε μια συνάντηση με έναν πρεσβύτερο που μόλις επρόκειτο να τελειώσει την ιεραποστολή του.

«Όταν απαλλαγείς των καθηκόντων σου, Πρεσβύτερε, ποια είναι τα σχέδια σου;»

«Α, σχεδιάζω να πάω πίσω στο πανεπιστήμιο». Και κατόπιν προσέθεσε με ένα χαμόγελο: «Κατόπιν, ελπίζω ότι θα ερωτευθώ και θα παντρευτώ».

Ο Πρεσβύτερος Σπένσερ Κίμπαλ έδωσε αυτήν τη σοφή συμβουλή: «Λοιπόν, μην προσευχηθείς απλώς να παντρευτείς αυτήν που αγαπάς. *Αντιθέτως, προσευχήσου να αγαπάς αυτήν που θα παντρευτείς*».

Θα πρέπει να προσευχόμαστε ώστε να γίνουμε πιο καλοί, ευγενείς, ταπεινοί, υπομονετικοί, συγχωρητικοί και *ιδιαιτέρως* λιγότερο ιδιοτελείς.

Προκειμένου να αναγνωρίσουμε τα προσωπικά μας προβλήματα ή τις αδυναμίες μας, οι οποίες μας εμποδίζουν να είμαστε καλύτεροι σύζυγοι, θα πρέπει να προσευχηθούμε στον Κύριο και να αποκομίσουμε τα οφέλη από αυτήν την δυνατή υπόσχεση στο Βιβλίο του Μόρμον: «Αν οι άνθρωποι έρχονται προς εμένα θα τους δείξω τις αδυναμίες τους... Γιατί αν ταπεινώσουν τους εαυτούς τους ενώπιόν μου, και έχουν πίστη σε μένα, τότε θα κάνω εγώ τα αδύναμα να γίνουν δυνατά γι' αυτούς» (Εθέρ 12:27).

Και επομένως η ανάγκη να προσευχόμαστε. Πολλοί ηγέτες της Εκκλησίας και σύμβουλοι γάμου υποδεικνύουν ότι δεν έχουν διαπιστώσει στο γάμο σοβαρά προβλήματα, εφόσον το ζεύγος ακόμη προσεύχεται μαζί καθημερινώς. Όταν προκύπτουν προβλήματα και απειλείται ο γάμος, η πιο σημαντική θεραπεία ενδέχεται να είναι η προσευχή από κοινού του ζεύγους.

Ενωτίξτε τον/την σύζυγό σας

3. Ενωτίξτε. Αφιέρωσε χρόνο για να ενωτίξτε τον/την σύζυγό σας- ακόμη και να το προγραμματίσετε τακτικώς. Να συναντιέστε επί τούτω και να αξιολογείτε πώς τα πάτε ως σύζυγοι.

Ο αδελφός Μπρεντ Μπάρλου έθεσε μια ερώτηση σε μια ομάδα αδελφών της ιεροσούνης: «Πόσοι από εσάς θα θέλατε να λάβετε αποκάλυψη;» Όλοι σήκωσαν τα χέρια τους. Κατόπιν τους προέτεινε να πάνε σπίτι και να ερωτήσουν τη σύζυγό τους πώς θα μπορούσαν να γίνουν καλύτεροι σύζυγοι οι ίδιοι. Προσέθεσε: «Ακολούθησα τη δική μου συμβουλή και είχα μια πολύ κατατοπιστική συζήτηση με [την σύζυγό μου] Σούζαν επί περισσότερο από μία ώρα εκείνο το απόγευμα!» («To Build a Better Marriage,” *Ensign*, Σεπτ. 1992, 7). Μια τέτοια συζήτηση θα μπορούσε να είναι μια αποκάλυψη για τον καθέναν από εμάς.

Έχει πει ποτέ η σύζυγός σας, αδελφοί, κάτι σαν και αυτό που άκουσα προσφάτως: «Τζο, ακούς;» Δεν ήταν η μόνη που αναρωτιόταν αν άκουγα. Πριν από κάποιον καιρό έπαιρνα έναν υπνάκο και η μικρή μας εγγονή, η Αλισον, ήλθε και σήκωσε το βλέφαρό μου και είπε: «Παππού, είσαι μέσα;» Πρέπει να είμαστε «μέσα» και να ανταποκρινόμαστε στην σύζυγό μας.

Αποφεύγετε τις αδιάκοπες μικροενοχλήσεις

4. Αποφεύγετε τις αδιάκοπες μικροενοχλήσεις. Μην είστε τόσο επικριτικοί μεταξύ σας όσον αφορά στα ελαττώματά σας. Αναγνωρίστε ότι κανείς από εμάς δεν είναι τέλειος. Όλοι έχουμε έναν μακρύ δρόμο να πάρουμε προκειμένου να γίνουμε τόσο σαν τον Χριστό όσο μας έχουν παροτρύνει οι ηγέτες μας να γίνουμε.

«Οι αδιάκοπες μικροενοχλήσεις», όπως τις απεκάλεσε ο Πρόεδρος Σπένσερ Κίμπαλ, μπορούν να κλονίσουν σχεδόν οιονδήποτε γάμο («Marriage and Divorce,” *1976 Devotional Speeches of the Year* [1977], 148). Γενικώς, ο καθένας από εμάς έχει απόλυτο επίγνωση των αδυναμιών του και δεν

χρησιμοποιούμε συνεχείς υπενθυμίσεις. Ολιγάριθμοι έχουν αλλάξει προς το καλύτερο ως αποτέλεσμα διαρκούς κριτικής ή γκρίνιας. Εάν δεν είμαστε προσεκτικοί, κάποιο μέρος από αυτό που προσφέρουμε ως *εποικοδομητική* κριτική είναι στην πραγματικότητα *καταστρεπτική*.

Ενίστε, είναι καλύτερα να μην λέμε ορισμένα πράγματα. Ως νεόνυμφη, η αδελφή Λόλα Γουόλτερς διάβασε σε ένα περιοδικό ότι, προκειμένου να ενισχύσουν τον γάμο, τα ζεύγη θα έπρεπε να έχουν τακτικές και ειλικρινείς περιόδους συζητήσεως κατά τις οποίες θα κατέγραφαν οιοσδήποτε ιδιοτροπίες που θα εύρισκαν ενοχλητικές. Έγραψε:

«Επρόκειτο να ονομάσουμε πέντε πράγματα που ευρίσκαμε ενοχλητικά και εγώ άρχισα πρώτη. ...Του είπα ότι δεν μου άρεσε ο τρόπος που έτρωγε γκρέιπ-φρουτ. Το ξεφλούδιζε και το έτρωγε σαν πορτοκάλι! Κανείς άλλος που ήξερα δεν έτρωγε το γκρέιπ-φρουτ κατ' αυτόν τον τρόπο. Θα περίμενε κανείς από μια κοπέλα να περάσει μια ζωή, ακόμη και την αιωνιότητα, βλέποντας τον σύζυγό της να τρώει γκρέιπ-φρουτ σαν πορτοκάλι;...

»Αφού τελείωσα [με τα πέντε πράγματα], ήταν η σειρά του να ονομάσει τα πράγματα που δεν του άρεσαν σ' εμένα. Εκείνος είπε: 'Λοιπόν, για να πω την πάσα αλήθεια, δεν μπορώ να σκεφθώ κάτι που δεν μου αρέσει σ' εσένα, αγάπη μου'.

»Κατόπιν ένα ξεφύσημα.

»Γρήγορα γύρισα την πλάτη μου, επειδή δεν ήξερα πώς να εξηγήσω τα δάκρυα που είχαν γεμίσει τα μάτια μου και κυλούσαν στο πρόσωπό μου».

Η αδελφή Γουόλτερς ολοκλήρωσε: «Όποτε ακούω για παντρεμένα ζεύγη που είναι αταίριαστα, πάντοτε αναρωτιέμαι αν πάσχουν από αυτό που τώρα εγώ αποκαλώ *σύνδρομο Γκρέιπ-φρουτ*» («The Grapefruit Syndrome,” *Ensign*, Απρ. 1993, 13).

Ενίστε, ναι, είναι καλύτερα να μην λέμε ορισμένα πράγματα.

Να τηρείτε το φλερτ σας ζωντανό

5. Να τηρείτε το φλερτ σας ζωντανό. Αφιέρωσε χρόνο για να κάνετε πράγματα μαζί – μόνον οι δύο σας. Όσο σημαντικό είναι να είστε με τα παιδιά σας ως οικογένεια, τόσο χρειάζεστε τακτικό εβδομαδιαίο χρόνο μόνοι μαζί. Ο σχεδιασμός του θα δείξει στα παιδιά σας ότι αισθάνεστε πως ο γάμος σας είναι τόσο σημαντικός, ώστε χρειάζεται να τον γαλουχείτε. Αυτό απαιτεί δέσμευση, σχεδιασμό και προγραμματισμό.

Δεν χρειάζεται να είναι πολυδάπανος. Το πιο σημαντικό στοιχείο είναι να είστε μαζί.

Κάποτε, όταν ο πεθερός μου έφευγε από το σπίτι, μετά το γεύμα, προκειμένου να επιστρέψει στην εργασία του, η πεθερά μου είπε: «Αλμπερτ, έλα εδώ και πες μου ότι με αγαπάς». Μειδίασε και είπε ευφρολογώντας: «Έλσι, όταν παντρευθήκαμε, σου είπα ότι σε αγαπούσα και αν αυτό

αλλάξει κάποτε, θα σε ενημερώσω». Είναι δύσκολο να χρησιμοποιείτε υπερβολικά τη φράση «Σε αγαπώ». Να την χρησιμοποιείτε καθημερινώς.

Να λέτε γρήγορα: «Συγγνώμη»

6. Να λέτε γρήγορα: «Συγγνώμη». Όσο δύσκολο κι αν είναι να σχηματίσετε τις λέξεις, να λέτε αμέσως: «Ζητώ συγγνώμη, και σε παρακαλώ, συγχώρησέ με», μολονότι δεν είστε το άτομο που κάνει απολύτως λάθος. Η αληθινή αγάπη αναπτύσσεται από όσους είναι πρόθυμοι να παραδέχονται αμέσως προσωπικά λάθη και προσβολές.

Όταν προκύπτουν διαφορές, είναι σημαντικό να είστε σε θέση να τις συζητάτε και να τις επιλύετε, όμως υπάρχουν φορές που είναι καλύτερα να κάνετε μια παύση. Αν δαγκώνετε τη γλώσσα σας και μετράτε μέχρι το δέκα ή ακόμη μέχρι το εκατό είναι σημαντικό. Και περιστασιακά, ακόμη και αν αφήνετε να καταλαγιάζει ο θυμός σας, αυτό σας βοηθά να επιστρέψετε στο πρόβλημα το επόμενο πρωί και να είστε πιο ξεκούραστοι, ήρεμοι και με καλύτερες πιθανότητες για αποφάσεις.

Περιστασιακά ακόμη κάτι σαν κι αυτό: «Τι έκπληξη, είμαστε παντρεμένοι πενήντα χρόνια και ποτέ δεν είχαμε διαφορετική γνώμη». Εάν, στην κυριολεξία, αυτή είναι η περίπτωση, τότε ένας από τους συντρόφους υπερισχύει σε υπερβολικό βαθμό επί του άλλου ή, όπως είπε κάποιος, αποκρύπτει την αλήθεια. Κάθε ευφύες ζεύγος θα έχει διαφορετικές γνώμες. Η δυσκολία μας είναι να είμαστε σίγουροι ότι γνωρίζουμε πώς να τις επιλύσουμε. Αυτό αποτελεί μέρος της διαδικασίας του να κάνουμε έναν καλό γάμο καλύτερο.

Να ζείτε εντός των δυνατοτήτων σας

7. Μάθε να ζείτε εντός των δυνατοτήτων σας. Μερικά από τα πιο δύσκολα προβλήματα στον γάμο ανακύπτουν στον οικονομικό τομέα. «Ο Αμερικανικός Δικηγορικός Σύλλογος... υπέδειξε ότι 89 τοις εκατό όλων των διαζυγίων οφείλονται σε διαπληκτισμούς και κατηγορίες για χρηματικά ποσά» (Marvin J. Ashton, “One for the Money,” *Ensign*, Ιούλιος 1975, 72). Να είστε πρόθυμοι να αναβάλετε ή να αποφεύγετε ορισμένες αγορές προκειμένου να παραμείνετε εντός των ορίων του προϋπολογισμού σας. Να πληρώνετε πρώτα τα δέκατά σας και να αποφεύγετε το χρέος, στο μέτρο που είναι δυνατόν. Να θυμάστε ότι, εάν δαπανάτε πενήντα ευρώ τον μήνα λιγότερα από όσα λαμβάνετε, ισούται προς ευτυχία και αν δαπανάτε πενήντα επιπλέον ισούται προς δυστυχία. Ίσως έχει έλθει η στιγμή να πάρετε το ψαλίδι και τις πιστωτικές σας κάρτες και να εκτελέσετε αυτό που ο Πρεσβύτερος Τζέφρυ Χόλαντ απεκάλεσε «πλαστική εγχείρηση» (“Things We Have Learned—Together,” *Ensign*, Ιούνιος 1986, 30).

Μοιραστείτε τις οικιακές και οικογενειακές ευθύνες

8. Να είστε αληθινός/ή σύντροφος στις οικιακές και οικογενειακές ευθύνες σας. Μην είστε σαν τον σύζυγο εκείνον που κάθεται νωχελικώς στο σπίτι και περιμένει να σερβιριστεί από τη σύζυγό του, ενώ έχει την αίσθηση ότι είναι δική του δουλειά το να κερδίζει τον άρτον τον επιούσιον και ότι η σύζυγός του μόνον είναι υπεύθυνη για το σπίτι και την φροντίδα των παιδιών. Το έργο της φροντίδος της οικίας και της οικογενείας αποτελεί ευθύνη όχι μόνον ενός ατόμου.

Να θυμάστε ότι είστε σε αυτήν την συνεργασία μαζί. Η Μπάρμπαρα και εγώ έχουμε ανακαλύψει ότι μπορούμε να στρώνουμε το κρεβάτι μας κάθε πρωί σε λιγότερο από ένα λεπτό και είναι έτοιμο για την ημέρα. Εκείνη λέγει ότι με αφήνει να το κάνω, ούτως ώστε να με κάνει να αισθάνομαι καλά όλη την ημέρα και νομίζω ότι αυτό ενδεχομένως να ισχύει.

Αφιερώστε χρόνο να μελετάτε τις γραφές μαζί και ακολουθήστε αυτήν την συντη συμβουλή από τον Πρόεδρο Κίμπαλ: «Όταν οι σύζυγοι πηγαίνουν συχνά στον άγιο ναό, γονατίζουν σε προσευχή μαζί στο σπιτικό τους, με την οικογένειά τους, πηγαίνουν χέρι-χέρι στις θρησκευτικές τους συγκεντρώσεις, διατηρούν τη ζωή τους εντελώς ηθική –διανοητικός και σωματικός– ...και εργάζονται μαζί για την οικοδόμηση της βασιλείας του Θεού, τότε η ευτυχία ευρίσκεται στο απόγειό της» (*Marriage and Divorce* [1976], 24).

Εν περιλήψει:

- Να θυμάστε την πρωτίστη σπουδαιότητα του γάμου σας.
- Να προσεύχεστε για την επιτυχία του.
- Να ενωτίζεστε.
- Να αποφεύγετε τις «αδιάκοπες μικροενοχλήσεις».
- Να τηρείτε το φλερτ σας ζωντανό.
- Να λέτε γρήγορα: «Συγγνώμη».
- Μάθετε να ζείτε εντός των δυνατοτήτων σας.
- Να είστε αληθινός/ή σύντροφος στις οικιακές και οικογενειακές ευθύνες σας.

Καταθέτω μαρτυρία ότι ο Ιησούς είναι ο Χριστός, ότι ο τάφος ήταν άδειος την τρίτη ημέρα, και ότι «όπως όλοι πεθαίνουν μια που συνδέονται με τον Αδάμ, έτσι και όλοι θα ζωοποιηθούν αν συνδέονται με τον Χριστό» (Προς Κορινθίους Α΄ 15:22). Συνεπώς, με ευγνωμοσύνη για την δύναμη επισφραγίσεως στο αποκατεστημένο ευαγγέλιο του Ιησού Χριστού, μπορούμε με πεποίθηση να πούμε, μαζί με την ποιήτρια: «Θα σε αγαπώ καλύτερα μετά θάνατον» (Elizabeth Barrett Browning, *Sonnets from the Portuguese*, αρ. 43, γραμμή 14).

Από μια ομιλία του Πρεσβυτέρου Κρίστενσεν στη γενική συνέλευση της Εκκλησίας τον Απρίλιο του 1995 (βλέπε Conference Report, Απρ. 1995, 84-87 ή *Ensign*, Μάιος 1995, 64-66).

ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΝΤΑΣ ΓΑΜΟΥΣ ΜΕΣΩ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

6

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Αποφασίστε να κάνετε ένα πράγμα προκειμένου να ενδυναμώσετε την πίστη σας στον Επουράνιο Πατέρα και τον Ιησού Χριστό.
- Καθιερώστε έναν χρόνο κάθε ημέρα προκειμένου να προσεύχεστε με τον/την σύζυγό σας.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

Η ΕΥΡΕΣΗ ΑΓΑΛΛΙΑΣΕΩΣ ΣΤΗ ΖΩΗ

Πρεσβύτερος Ρίτσαρντ Σκοτ
Της Απαρτίας των Δώδεκα Αποστόλων

Ποικιλία και σταθερότητα

Προσφάτως ήμουν στη βόρειο ακτή μιας όμορφης νήσου του Ειρηνικού και ατένιζα τη θάλασσα κατά την χαραυγή. Με ενθουσίασε η τακτικότητα με την οποία τα γιγαντιαία κύματα κινούνταν με ακολουθία εμπρός για να κτυπήσουν την ακτογραμμή. Μου υπενθύμισαν την σταθερότητα του σχεδίου του Κυρίου, με τον αμετάβλητο, αιώνιο νόμο του και την ασφάλεια της παντοτινής δικαιοσύνης και την τρυφερότητα της ευσπλαχνίας, όταν αυτή αποκτάται με την υπακοή. Παρατήρησα ότι κάθε κύμα φούσκωνε σε διαφορετικό σημείο στον ορίζοντα για να βρει τον μοναδικό του δρόμο προς την ακτή. Ορισμένα έλεφταν σαν καταρράκτης επάνω στους βράχους, αφήνοντας ποταμάκια αφρίζοντας, λευκού ύδατος. Άλλα ξεσπούσαν στην ακτή με ιδιαίτερα σχέδια. Γλιστρούσαν στην γρήνη άμμο με παιγνιδιάρες αφρώδεις άκρες, κατόπιν πάφλαζαν και στροβιλιζόνταν, καθώς υλοχωρούσαν προς τη θάλασσα.

Σκέφθηκα την ατελείωτη ποικιλία των δυνατοτήτων που μας έχει προσφέρει ο Κύριος. Έχουμε τόση πολλή ελευθερία, τόσες πολλές ευκαιρίες να αναπτύξουμε τη μοναδική μας προσωπικότητα και τα ταλέντα μας, τις ατομικές μας αναμνήσεις, τις εξατομικευμένες συμβολές μας. Εφόσον δεν υπήρχε άλλη ευκαιρία να παρατηρήσω τη μεγαλοπρεπή θάλασσα, προσπάθησα να φανταστώ το ένδοξο πανόραμα που ο λαμπερός ήλιος θα δημιουργούσε αργότερα. Καθώς παρακολουθούσα αυτήν την μεγαλοπρεπή σκηνή με ευλάβεια, σχηματίστηκε ένα παράθυρο στα σύννεφα· οι γαλαξίες ακτίνες του ηλίου που ανέτελλε διαπερνούσαν τον νεφοσκεπή ουρανό, μεταμορφώνοντας τα πάντα με τη λάμψη, το χρώμα του, τη ζωή του. Ήταν σαν να ήθελε ο Κύριος να δώσει μια επιπλέον ευλογία, ένα σύμβολο του

φωτός των διδασκαλιών Του που δίδει λαμπρότητα και ελπίδα σε όποιον αγγίζει. Δάκρυα ευγνωμοσύνης κύλησαν για αυτόν τον υπέροχο κόσμο στον οποίο ζούμε, για την εξαιρετική ομορφιά που ο Επουράνιος Πατέρας τόσο αφειδώς δίδει σε όλους όσοι είναι πρόθυμοι να δουν. Αληθώς, η ζωή είναι όμορφη.

Να εκτιμάτε την ομορφιά της ζωής

Αφιερώνετε χρόνο προκειμένου να ανακαλύψετε κάθε ημέρα πόσο όμορφη μπορεί να είναι η ζωή σας; Πόσος καιρός έχει περάσει από τότε που είδατε τον ήλιο να δύει – τις ακτίνες που φεύγουν να αγγίζουν τα σύννεφα, τα δένδρα, τους λόφους και τους κάμπους, καθώς πέφτει η νύκτα, μερικές φορές με ημερία, μερικές φορές με υπερβολικά ξεσπάσματα χρωμάτων και μορφών;

Και επίσης τι γίνεται με το θαύμα μιας ξάστερης νύκτας, όταν ο Κύριος αποκαλύπτει τα θαύματα των ουρανών Του – τα σπινθηροβόλα αστέρια, τις ακτίνες του σεληνόφωτος – προκειμένου να εξάπτει την φαντασία μας με τη μεγαλοσύνη και τη δόξα Του;

Πόσο σαγηνευτικό είναι να παρατηρείς έναν σπόρο που έχει φυτευθεί σε γόνιμο χώμα να αναπτύσσεται, να δυναμώσει και να φύεται ένας μικρός, φαινομενικώς ασήμαντος βλαστός. Υπομονετικά αρχίζει να μεγαλώνει και να αναπτύσσει τον δικό του χαρακτήρα, ωθούμενο από τον γενετικό κώδικα που έχει δώσει ο Κύριος για να οδηγήσει την ανάπτυξη του. Με φροντίδα, θα γίνει σίγουρα αυτό που προορίζεται να γίνει: ένας κρίνος, εστεμμένος με χάρη και ομορφιά· ένας ευωδιαστός ηδύοσμος· ένα ροδάκινο· ένα αβοκάντο ή ένας όμορφος ανθός με μοναδική λεπτότητα, απόχρωση και άρωμα.

Πότε παρατηρήσατε τελευταία φορά να αναπτύσσεται ένα μικρό μπουμπούκι ρόδου; Κάθε ημέρα αναπτύσσει έναν καινούργιο και εντυπωσιακό χαρακτήρα, περισσότερη υπόσχεση ομορφιάς, μέχρις ότου γίνει ένα μεγαλοπρεπές ρόδο.

Είστε μια από τις πιο μεγαλοπρεπείς δημιουργίες του Θεού. Πρόθεσή Του είναι η ζωή σας να είναι ενδόξως όμορφη, ασχέτως των συνθηκών της. Καθώς είστε ευγνώμονες και υπάκουοι, μπορείτε να γίνετε αυτό που ο Θεός προορίζει για εσάς να γίνετε.

Η αγαλλίαση στη ζωή εξαρτάται από την εμπιστοσύνη στον Θεό

Λύπες, απογοητεύσεις και σοβαρές δυσκολίες είναι όλα γεγονότα της ζωής, όχι η ίδια η ζωή. Δεν υποτιμώ πόσο δύσκολα είναι ορισμένα από αυτά τα γεγονότα. Μπορούν να διαρκέσουν μια μακρά χρονική περίοδο, αλλά δεν θα πρέπει να τους επιτρέψετε να γίνουν το σημείο αναφοράς όλων όσων κάνετε. Ο Κύριος ενέπνευσε τον Λεχί να διακηρύξει την θεμελιώδη αλήθεια: «Οι άνθρωποι υπάρχουν για να μπορέσουν να έχουν αγαλλίαση»¹. Αυτή είναι μια υποθετική δήλωση: «για να μπορέσουν να έχουν αγαλλίαση». Δεν είναι υποθετική για τον Κύριο. Σκοπός Του είναι να βρει ο καθένας από εμάς αγαλλίαση. Δεν θα είναι υποθετική για εσάς, καθώς υπακούτε τις εντολές, έχετε πίστη στον Διδάσκαλο και κάνετε τα πράγματα εκείνα που είναι απαραίτητα για να έχετε αγαλλίαση εδώ στη γη.

Η ευτυχία σας στη ζωή εξαρτάται από την εμπιστοσύνη σας στον Πλουράνιο Πατέρα και τον Άγιο Υιό Του, καθώς και από την πεποίθησή σας ότι το σχέδιο ευδαιμονίας τους μπορεί πραγματικά να σας φέρει χαρά. Αν συλλογίζεστε τις διδαχές τους, αυτό θα σας επιτρέψει να απολαύσετε τις ομορφιές αυτής της γης και να εμπλουτίσετε τις σχέσεις σας με άλλα άτομα. Θα σας οδηγήσει στις παρηγορητικές και ενδυναμωτικές εμπειρίες που απορρέουν από την προσευχή στον Πατέρα στους Ουρανούς και από τις απαντήσεις που δίδει Εκείνος με τη σειρά Του.

Αντικειμενική θεώρηση και υπομονή

Ένα βότσαλο που είναι κοντά στο μάτι φαίνεται ότι αποτελεί γιγαντιαίο εμπόδιο. Εάν ριφθεί στο έδαφος, το βλέπουμε με αντικειμενική θεώρηση. Ομοίως, τα όποια προβλήματα ή οι όποιες δυσκολίες στη ζωή μας πρέπει να αντιμετωπίζονται με αντικειμενική θεώρηση των διδαχών από τις γραφές. Διαφορετικά, μπορούν να κυριεύσουν τη διορατικότητά μας, να απορροφήσουν την ενέργειά μας και να μας αποστερήσουν την αγαλλίαση και την ομορφιά που ο Κύριος προορίζει να λάβουμε εδώ στη γη. Ορισμένοι άνθρωποι είναι σαν τα βράχια που έχουν ριφθεί σε μια θάλασσα προβλημάτων. Πνίγονται από αυτά. Να είστε σαν φελλός. Όταν βυθίζεστε σε ένα πρόβλημα, πολεμήστε να ελευθερωθείτε ώστε να αναδυθείτε γρήγορα στην επιφάνεια για να υπηρετήσετε πάλι με ευτυχία.

Είστε εδώ στη γη για έναν θεϊκό σκοπό. Και αυτός ο σκοπός δεν είναι να διασκεδάσετε ατελείωτα ή να επιδιώκετε συνεχώς τις απολαύσεις. Είστε εδώ για να δοκιμασθείτε, να αποδειχθείτε ότι μπορείτε να λάβετε τις επιπλέον ευλογίες που έχει ο Θεός για εσάς². Απαιτείται το φαινόμενο της ψυχικής καταστάσεως της υπομονής³.

Ορισμένες ευλογίες θα δοθούν εδώ σε αυτήν τη ζωή· άλλες θα δοθούν πέραν του πέπλου.

Ο Κύριος νοιάζεται για την προσωπική πνευματική ανάπτυξή σας και εξέλιξη. Αυτή η πρόοδος επιταχύνεται, όταν πρόθυμα επιτρέπετε σε Εκείνον να σας καθοδηγήσει μέσα από κάθε εμπειρία πνευματικής αναπτύξεως που αντιμετωπίζετε, είτε αρχικώς είναι της αρεσκείας σας είτε όχι. Όταν εμπιστευέστε τον Κύριο, όταν είστε πρόθυμοι να επιτρέψετε στην καρδιά και το νου σας να επικεντρωθούν στο θέλημά Του, όταν ζητείτε να καθοδηγηθείτε από το Πνεύμα, ώστε να κάνετε το θέλημά Του, τότε εξασφαλίζετε την μεγαλύτερη ευτυχία κατά μήκος της διαδρομής και την πιο ικανοποιητική επίτευξη από αυτήν την θνητή εμπειρία. Εάν αμφιβάλλετε για οτιδήποτε σας ζητείται να πράξετε ή αντιτίθεσθε σθεναρώς σε κάθε δυσάρεστη δυσκολία, κάνετε δυσκολότερο για τον Κύριο να σας ευλογήσει⁴.

Η ελευθέρα βούλησή σας, το δικαίωμά σας να κάνετε επιλογές, δεν δίδεται ούτως ώστε να παίρνετε ό,τι θέλετε. Αυτό το θεϊκό δώρο παρέχεται, ούτως ώστε να επιλέξετε αυτό που θέλει για εσάς ο Πατέρας σας στους Ουρανούς. Κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορεί να σας οδηγήσει να γίνετε αυτό για το οποίο σας προορίζει⁵. Το μονοπάτι αυτό οδηγεί σε ένδοξη αγαλλίαση και ευτυχία.

Ζήστε με αγαλλίαση εν μέσω αντιξοοτήτων

Μάθετε από άτομα που εμπνέουν και έχουν συνάψει ειρήνη με τις δυσκολίες τους και ζουν με αγαλλίαση εν μέσω αντιξοοτήτων. Μια όμορφη γυναίκα, που έπασχε από μια επιθετική και μοιραία ασθένεια, βρήκε με συνέπεια την αγαλλίαση στη ζωή. Κατενόησε το σχέδιο ευδαιμονίας, είχε λάβει τις διατάξεις του ναού και έκανε ό,τι καλύτερο μπορούσε προκειμένου να πληροί τις προϋποθέσεις για τις υπεσχημένες ευλογίες. Καταγράφει στο προσωπικό της ημερολόγιο:

«Είναι μια όμορφη φθινοπωρινή ημέρα. Πήρα τα γράμματά μου και κάθισα στην αιώρα. Ήμουν τόσο ευτυχής και ευχαριστημένη με τον ζεστό ήλιο, τη γλυκεία μυρωδιά της φύσεως και των δένδρων τριγύρω μου. Απλώς κάθισα και δόξασα το γεγονός ότι ήμουν ακόμη ζωντανή σε αυτήν την όμορφη γη. ...Ο Κύριος είναι τόσο καλός μαζί μου. Πόσο τον ευχαριστώ που είμαι ακόμη εδώ και αισθάνομαι τόσο καλά. Είμαι τόοοοοοο ευτυχής που απλώς θέλω να φωνάξω και να χορέψω σε αυτό το όμορφο σπίτι, καθώς ο ήλιος διαπερνά τα μεγάλα παράθυρά του. Μου αρέσει που είμαι ζωντανή».

Μια γενναία μητέρα που πολεμούσε με θάρρος κάποια εξουθενωτική ασθένεια πέρασε ανείπωτες ώρες ολοκληρώνοντας με μόχθο ένα μεγάλο, απαιτητικό εργόχειρο, αριστούργημα. Ήταν το δώρο σε ένα ζευγος που βίωσε δοκιμασίες. Για το ζευγος αποτελεί πολύτιμο θησαυρό, μια συνεχής υπενθύμιση των πολύτιμων καρπών αποφασιστικής προσπάθειας εν όψει αντιξοοτήτων, ένα παντοτινό μήνυμα ελπίδος που περιβάλλεται στους δεσμούς της αγνής αγάπης και της έκθυμης θυσίας.

Βρείτε αγαλλίαση σε όσα έχετε

Τα παιδιά μάς διδάσκουν πώς να βρούμε αγαλλίαση ακόμη και υπό τις πιο δύσκολες συνθήκες. Τα παιδιά δεν έχουν μάθει ακόμη να απογοητεύονται με το να επικεντρώνονται στα πράγματα που δεν έχουν. Ευρίσκουν αγαλλίαση σε όσα έχουν διαθέσιμα. Θυμάμαι ένα αγοράκι που έπαιζε κατά μήκος της όχθης ενός ποταμού. Είχε δέσει ένα κομμάτι πετονιάς στις άκρες δύο απορριφθέντων δοχείων από αναψυκτικά. Πέταξε το ένα δοχείο πάνω από ένα κλαδί και κατόπιν το γέμισε με νερό. Θα τραβούσε το άλλο δοχείο, και κατόπιν θα το άφηνε. Το βάρος του πρώτου δοχείου θα ανέσυρε το δεύτερο δοχείο, καθώς έπεφτε. Γελούσε και χόρευε με χαρά.

Απλές και αναζωογονητικές εμπειρίες μας περιβάλλουν. Μπορούν να είναι βαλβίδες ασφαλείας ώστε να διατηρούν χαμηλά την ένταση και το πνεύμα ψηλά. Μην επικεντρώνετε σε αυτά που δεν έχετε ή σε αυτά που έχετε χάσει. Ο Κύριος υποσχέθηκε στους πλάκους να μοιραστεί μαζί τους όλα όσα κατέχει Εκείνος. Ενδεχομένως να έχετε έλλειψη εδώ προσωρινώς, αλλά στην επόμενη ζωή, αν αποδειχθείτε άξιοι ζώντας με γενναιότητα, η πληρότητα θα είναι η ευλογία σας.

Βρείτε τις αντισταθμιστικές ευλογίες στη ζωή σας όταν, εν σοφία Κυρίου, Εκείνος σας αποστειρεί κάτι που θέλετε πάρα πολύ. Στους τυφλούς ή τα άτομα με προβλήματα ακοής, Εκείνος οξύνει τις άλλες τους αισθήσεις. Στους ασθενείς Εκείνος δίδει υπομονή, κατανόηση και αυξημένη εκτίμηση για την καλοσύνη των άλλων. Με την απώλεια ενός αγαπημένου προσώπου, Εκείνος εμβαθύνει τους δεσμούς αγάπης, εμπλουτίζει τις αναμνήσεις και φωτίζει την ελπίδα σε μια μελλοντική επανένωση. Θα ανακαλύψετε αντισταθμιστικές ευλογίες, όταν προθύμως αποδέχεσθε το θέλημα του Κυρίου και ασκείτε πίστη σε Εκείνον⁶.

Προς τον βασιανισμένο λαό του Αλμα, ο Κύριος είπε:

«Και θα ελαφρύνω επίσης τα βάρη... ώστε ούτε εσείς να μην τα αισθάνεστε επάνω στην πλάτη σας... Και τούτο θα πράξω ώστε να σταθείτε ως μάρτυρες για μένα από εδώ κι εμπρός, και για να ξέρετε σίγουρα ότι εγώ, ο Κύριος ο Θεός, επισκέπτομαι το λαό μου στα βάσανά τους.

»Και... τα βάσανα... ελάφρωσαν. Μάλιστα, ο Κύριος πράγματι τους δυνάμωσε ώστε μπορούσαν να σηκώνουν τα βάσανά τους με ευκολία, και υπάκουαν πρόσχαρα και με υπομονή σε κάθε θέλημα του Κυρίου»⁷.

Αν είστε δημιουργικοί, αυτό θα σας βοηθήσει να απολαμβάνετε τη ζωή

Προσπαθήστε να είστε δημιουργικοί για την αγαλλίαση που φέρει η ζωή. Αφού οι αξιοσέβαστοι σύζυγοί τους εκλήθησαν σπίτι, οι αδελφές Καμίλα Κίμπαλ, Αμέλια ΜακΚόνκι και Χέλεν Ρίτσαρντς έμαθαν να ζωγραφίζουν. Όχι μόνον θα αφήσουν κληρονομιά τέχνης, αλλά επίσης ποτέ δεν θα ξαναδούν με τον ίδιο τρόπο το ηλιοβασιλέμα, ένα πρόσωπο ή

ένα δένδρο. Αντιλαμβάνονται τώρα λεπτούς τόνους χρώματος και μορφών και αγαλλιούν στην άφθονη ομορφιά γύρω τους.

Επιλέξτε κάτι, όπως μουσική, χορό, γλυπτική ή ποίηση. Αν είστε δημιουργικοί, αυτό θα σας βοηθήσει να απολαμβάνετε τη ζωή. Γεννά πνεύμα ευγνωμοσύνης. Αναπτύσσει ανεκδήλωτα ταλέντα, οξύνει την δυνατότητά σας να σκέπτεστε, να πράττετε και να βρείτε σκοπό στη ζωή. Εξαφανίζει τη μοναξιά και το ψυχικό άλγος. Δίδει ανανέωση, μια σπίθα ενθουσιασμού και όρεξη για ζωή.

Υπηρετήση: Το κλειδί της ευτυχίας

Η πρόθυμη υπηρετήση προς τους άλλους είναι το κλειδί της παντοτινής ευτυχίας. Ο Πρόεδρος Σπένσερ Κίμπαλ είπε: «Ο Θεός μάς παρατηρεί πράγματι και μας προστατεύει. Εντούτοις, συνήθως μέσω κάποιου άλλου θνητού ανταποκρίνεται στις ανάγκες μας. Συνεπώς, είναι ζωτικής σημασίας να υπηρετούμε ο ένας τον άλλον»⁸.

Γνωρίζω για μια γυναίκα που ήταν πάρα πολύ ευτυχής. Κάθε πρωί ζητούσε από τον Πατέρα της στους Ουρανούς να την οδηγήσει σε κάποιον τον οποίο θα μπορούσε να βοηθήσει. Αυτή η ειλικρινής προσευχή εισακούσθηκε κατ'επιανάληψιν. Τα βάρη πολλών ανθρώπων ελαφρύνθηκαν και η ζωή τους έγινε φωτεινή. Εκείνη ελάμβανε ευλογίες συνεχώς, επειδή ήταν όργανο που κατηύθυνε ο Κύριος.

Η δυσκολία μπορεί να μετατραπεί σε ανάπτυξη

Γνωρίζω ότι κάθε δυσκολία που αντιμετωπίζουμε στη ζωή, ακόμη και αυτές που προέρχονται από δική μας αμέλεια ή παράβαση, μπορεί να μετατραπεί από τον Κύριο σε εμπειρίες αναπτύξεως, μια ουσιαστική κλίμακα ανόδου⁹. Ασφαλώς δεν συνιστώ την παράβαση ως το μονοπάτι προς την ανάπτυξη. Είναι οδυνηρή, δύσκολη και ουδόλως απαραίτητη. Είναι κατά πολύ σοφότερο και τόσο ευκολότερο να βαδίζουμε εμπρός με χρηστότητα. Αλλά μέσω καταλλήλου μετανοίας, πίστεως στον Κύριο Ιησού Χριστό και υπακοής στις εντολές Του, ακόμη και η απογοήτευση που προέρχεται από την παράβαση μπορεί να μετατραπεί σε επιστροφή ευτυχίας.

Κάνετε έναν κατάλογο με τα πράγματα που μπορείτε να κάνετε για την ευτυχία, όπως:

- Συλλογισθείτε τις γραφές για να κατανοήσετε το σχέδιο ευδαιμονίας.
- Προσευχηθείτε με πίστη στον Ιησού Χριστό.
- Αγαπάτε και υπηρετείτε άλλους.
- Λάβετε τις διατάξεις του ναού. Πηγαίνετε πάλι εκεί για να ευλογήσετε άλλους.
- Ενωτισθείτε τον προφήτη και υπακούστε στις συμβουλές του.
- Να είστε ευγνώμονες για όσα έχετε.
- Να χαμογελάτε περισσότερο.

Ο κατάλογός σας θα σας δώσει τα κλειδιά της ευχαριστήσεως και της αγαλλιάσεως.

Οι δυσκολίες είναι παροδικές, αλλά η ευτυχία είναι αιώνια

Ένα πασίγνωστο βραζιλιάνικο τραγούδι επαναλαμβάνει μια ψευδολογία που πολλοί πιστεύουν: Η λύπη ποτέ δεν τελειώνει, όμως τελειώνει η ευτυχία. Καταθέτω μαρτυρία με πίστη στον Σωτήρα και υπακοή στις διδασκαλίες Του ότι η ευτυχία ποτέ δεν τελειώνει, ενώ η λύπη τελειώνει.

Όσο δύσκολο κι αν αντιμετωπίζετε κάτι εσείς ή κάποιο αγαπημένο σας πρόσωπο, δεν θα πρέπει να πάρει τον έλεγχο της ζωής σας και να γίνει το κέντρο όλου σας του ενδιαφέροντος. Οι δυσκολίες είναι εμπειρίες πνευματικής αναπτύξεως, προσωρινές σκηνές που παίζονται στο προσκήνιο μιας ευχάριστης ζωής. Μην σας απορροφά τόσο πολύ ένα μοναδικό γεγονός που φθάνετε στο σημείο να μην σκέπτεστε τίποτε άλλο ή να μην σκέπτεστε για τον εαυτό σας ή αυτούς που εξαρτώνται από εσάς. Να θυμάστε, όπως η ανάρρωση του σώματος, η ίαση ορισμένων πνευματικών και συναισθηματικών δυσκολιών απαιτεί χρόνο.

Ο Κύριος έχει πει: «Να είσαι υπομονετικός στα βάσανα, γιατί θα έχεις πολλά. Όμως να τα υπομένεις, γιατί, να εγώ είμαι μαζί σου, ακόμη και μέχρι το τέλος των ημερών σου»¹⁰. Καθώς είσθε υπομονετικοί, θα φθάσετε στο σημείο

να κατανοήσετε τι σημαίνει η δήλωση «Εγώ είμαι μαζί σου». Η αγάπη του Θεού φέρει γαλήνη και αγαλλίαση.

Η πίστη σας στον Ιησού Χριστό δίδει στη ζωή παντοτινό νόημα. Να θυμάστε ότι ταξιδεύετε προς την υπερύψωση. Ενίοτε έχετε εμπειρίες που αποφέρουν περισσότερη χαρά από άλλες, εντούτοις, όλα έχουν κάποιον σκοπό σύμφωνα με τον Κύριο¹¹.

Ως μάρτυς του Σωτήρος, σας εξορκίζω να συγχωρήσετε όποιον εσείς αισθάνεστε ότι σας έχει προσβάλει. Εάν υπάρχει παράβαση, μετανοήστε για αυτήν, ούτως ώστε ο Διδάσκαλος να σας θεραπεύσει.

Ευχαριστήστε τον Πατέρα σας στους Ουρανούς και τον Υιό Του τον Αγαπητό για το σχέδιο ευδαιμονίας και τις ευαγγελικές αρχές επί των οποίων βασίζεται το σχέδιο αυτό. Να είστε ευγνώμονες για τις διατάξεις και τις διαθήκες που έχουν προσφέρει. Καταθέτω μαρτυρία επισήμως ότι εκείνοι έχουν τη δύναμη να πιστέψουν τη ζωή σας με γαλήνη και αγαλλίαση, να της δώσουν σκοπό και νόημα. Θα μάθετε ότι οι λύπες και οι απογοητεύσεις είναι παροδικές. Η ευτυχία είναι ατελείωτη αιώνια χάριν του Ιησού Χριστού. Καταθέτω μαρτυρία επισήμως ότι Εκείνος ζει, ότι σας αγαπά και ότι θα σας βοηθήσει.

Από μία ομιλία του Πρεσβυτέρου Σκοτ στη γενική συνέλευση της Εκκλησίας τον Απρίλιο του 1996 (βλέπε Conference Report, Απρ. 1996, 31-35 ή *Ensign*, Μάιος 1996, 24-26).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Νεφί Β' 2:25.
2. Βλέπε Αβραάμ 3:25.
3. Βλέπε Μωσία 3:19.
4. Βλέπε Νεφί Α' 3:7.
5. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 58:26-32.
6. Βλέπε Ορσον Γουίτνυ, παρετέθη στο Spencer W. Kimball, *Faith Precedes the Miracle* (1972), 98.
7. Μωσία 24:14-15.
8. *The Teachings of Spencer W. Kimball*, επιμέλεια υπό Edward L. Kimball (1982), 252.
9. Βλέπε Ησαΐα 40:31.
10. Διδαχή και Διαθήκες 24:8.
11. Βλέπε Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5^η έκδοση (1939), 177.

Η ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΩΡΗΣΕΩΣ

7

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής σας, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Μελετήστε τα παραδείγματα συγχώρησης στα ακόλουθα αποσπάσματα από τις γραφές: Κατά Λουκάν 23:33-34, Πράξεις 7:58-60, Νεφί Α΄ 7:8-21.
- Δεσμευθείτε να είστε πιο συγχωρητικοί και πιο άξιοι της συγχώρησης των άλλων.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

«ΑΠΟ ΕΣΑΣ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΝΑ ΣΥΓΧΩΡΕΙΤΕ»

Πρόεδρος Γκόρντον Χίνκλι
Πρώτος Σύμβουλος στην Πρώτη Προεδρία

Πνεύμα συγχώρησης και συμπεριφορά αγάπης και συμπόνιας προς όσους ενδεχομένως μας αδίκησαν αποτελούν την πεμπτουσία του ευαγγελίου του Ιησού Χριστού. Καθένας από εμάς χρειάζεται αυτό το πνεύμα. Ολόκληρος ο κόσμος το χρειάζεται. Ο Κύριος το δίδαξε. Απετέλεσε το παράδειγμα σχετικώς με αυτό όσο κανείς άλλος.

Τον καιρό της αγωνίας Του επάνω στον σταυρό του Γολγοθά, με αθλίους και μισητούς κατηγορούς ενώπιόν Του, όσοι Τον είχαν φέρει σε τούτη την τρομερή σταύρωση, Εκείνος ανεφώνησε: «Πατέρα συγχώρεσέ τους, επειδή, δεν ξέρουν τι κάνουν» (Κατά Λουκάν 23:34).

Κανείς από εμάς δεν καλείται να συγχωρήσει τόσο γενναιόδωρα, αλλά καθένας μας ευρίσκεται υπό μια θεϊκά εκπεφρασμένη υποχρέωση να προσεγγίζουμε τους άλλους με συγχώρηση και ευσπλαχνία. Ο Κύριος έχει διακηρύξει με λόγια αποκαλύψεως: «Οι απόστολοί μου, κατά την παλαιά εποχή, ζητούσαν να βρουν πρόφαση ο ένας κατά του άλλου και δεν συγχωρούσαν ο ένας τον άλλον μέσα στην καρδιά τους. Και γι' αυτό το αμάρτημα βασανίστηκαν και τιμωρήθηκαν σκληρά.

»Γι' αυτό, σας λέω, ότι πρέπει να συγχωρείτε ο ένας τον άλλο. Γιατί εκείνος που δεν συγχωρεί στον αδελφό του τις παραβάσεις του, είναι ένοχος ενώπιον του Κυρίου. Γιατί παραμένει μέσα του η μεγαλύτερη αμαρτία.

»Εγώ, ο Κύριος, θα συγχωρήσω όποιον εγώ συγχωρήσω, αλλά από εσάς απαιτείται να συγχωρείτε όλους τους ανθρώπους.

»Και πρέπει να λέτε μέσα στην καρδιά σας – ας κρίνει ο Θεός ανάμεσα σε εμένα και σε εσένα, και ας σε ανταμείψει ανάλογα με τις πράξεις σου» (Δ&Δ 64:8-11).

Πόσο πολύ χρειαζόμαστε να εφαρμόσουμε αυτήν την δοθείσα υπό του Θεού αρχή και τη συμπληρωματική αρχή της, τη μετάνοια! Διαπιστώνουμε την ανάγκη αυτής στα σπίτια των ανθρώπων, όπου μικρές παρεξηγήσεις μετατρέπονται σε τεράστιες διαφωνίες. Το διαπιστώνουμε στους γείτονες, όπου ασήμαντες διαφορές οδηγούν σε άσβεστη πικρία. Το διαπιστώνουμε σε συνεταίρους επιχειρήσεων, οι οποίοι διαπληκτίζονται και αρνούνται να συμβιβασθούν και να συγχωρήσουν όταν, τις περισσότερες φορές, το ζήτημα θα μπορούσε να επιλυθεί προς ευτύχημα όλων, αν υπήρχε η προθυμία να καθίσουν και να μιλήσουν ήρεμα ο ένας προς τον άλλον. Αντιθέτως, περνούν τις ημέρες τους τροφοδοτώντας μνησικακία και σχεδιάζοντας ανταπόδοση του κακού.

Το πρώτο έτος της οργανώσεως της Εκκλησίας, όταν ο Προφήτης Τζόζεφ Σμιθ συνελαμβάνετο επανειλημμένως και ειδικά με ψευδείς κατηγορίες από εκείνους οι οποίοι επεδίωκαν να τον βλάψουν, ο Κύριος του είπε μέσω αποκαλύψεως: «Όποιος στραφεί στο νόμο για εσένα, θα καταδικαστεί από το νόμο» (Δ&Δ 24:17). Το έχω διαπιστώσει κατά τις ημέρες μας σε ορισμένους που τροφοδοτούν επιμόνως και με εκδίκηση την μνησικακία τους. Ακόμη και σε ορισμένους από αυτούς που κερδίζουν σε διαγωνισμούς φαίνεται ότι υπάρχει ολίγον ψυχική ηρεμία και ενώ ενδεχομένως να έχουν κερδίσει πολλά ευρώ, έχουν χάσει κάτι πιο πολύτιμο.

Να αποφεύγετε την πικρία

Ο Guy de Maupassant, Γάλλος συγγραφέας, λέγει την ιστορία ενός χωρικού ονόματι Hauchecorne, ο οποίος πήγε στο χωριό την ημέρα που είχε αγορά. Ενώ βάδιζε στη δημόσια πλατεία, το μάτι του πήρε ένα κομμάτι σπάγκου που ήταν επάνω στα σκόρα του δρόμου. Τον πήρε και τον έβαλε στην τσέπη του. Τις ενέργειές του παρατήρησε ο κατασκευαστής σαγής του χωριού, με τον οποίο είχαν κατά το παρελθόν μια αντιπαράθεση.

Αργότερα κατά την ημέρα ανεφέρθη η απώλεια ενός βαλλάντιου. Ο Hauchecome συνελήφθη με την κατηγορία από τον κατασκευαστή σαγής. Τον πήγαν ενώπιον του δημάρχου, στον οποίο διαμαρτυρήθηκε για την αθωότητά του, δείχνοντας το κομμάτι σπάγκο που είχε πάρει. Αλλά δεν έγινε πιστευτός και τον περιγελούσαν.

Την επομένη ευρέθη το βαλλάντιο και ο Hauchecome απηλλάγη οιοδήποτε αδικήματος. Εντούτοις, όντας χλωμένος από την αγανάκτηση που είχε υλοστεί εξαιτίας ψευδούς κατηγορίας, πικράθηκε και δεν άφηγε το ζήτημα να τελειώσει εκεί. Απρόθυμος να συγχωρήσει και να ξεχάσει, δεν σκεπτόταν και δεν μιλούσε σχεδόν για τίποτε άλλο. Παραμέλησε το αγρόκτημά του. Όπου πήγαινε, όποιον συναντούσε του έλεγε για την αδικία. Νύκτα και μέρα το σκεπτόταν. Του έγινε έμμονη ιδέα η αδικία, αρρώστησε βαριά και απέθανε. Στο παραλήρημα του αγώνος του με τον θάνατο, μουρμουρούσε επανειλημμένως: «Ένα κομμάτι σπάγκο, ένα κομμάτι σπάγκο» (*The Works of Guy de Maupassant* [χωρίς ημερομηνία εκδόσεως], 34-38).

Με ποικιλίες χαρακτήρων και συνθηκών ζωής, αυτή η ιστορία θα μπορούσε να επαναληφθεί πολλές φορές στην εποχή μας. Πόσο δύσκολο είναι για καθέναν από εμάς να συγχωρήσει αυτούς που τον έχουν βλάψει. Όλοι έχουμε την τάση να σκεπτόμαστε το κακό που μας έκαναν. Αυτές οι έμμονες σκέψεις γίνονται σαν καταστρεπτική γάγγραινα που μας κατατρώνει. Υπάρχει κάποια άλλη αρετή που να χρειάζεται να εφαρμοσθεί περισσότερο στην εποχή μας από την αρετή της συγχωρήσεως και της λημοσύνης; Υπάρχουν εκείνοι που θα το εξελάμβαναν αυτό ως σημείο αδυναμίας. Είναι; Υποστηρίζω ότι ούτε δύναμη απαιτεί ούτε ευφυΐα να σκέπτεται κάποιος με θυμό τις αδικίες που υπέστη, να περνά τη ζωή με πνεύμα εκδικητικότητας, να σπαταλά τις προσπάθειές του στον σχεδιασμό ανταποδόσεως. Δεν υπάρχει γαλήνη, όταν τροφοδοτείται η μνησικακία. Δεν υπάρχει ευτυχία στη ζωή για την ημέρα, όταν μπορέσετε να ανταποδώσετε τα ίσα σε κάποιον άλλον.

Ο Παύλος μιλά για τα «ασθενικά και φτωχά στοιχεία» της ζωής μας (βλέπε Προς Γαλάτες 4:9). Υπάρχει κάτι πιο ασθενικό και φτωχό από την διάθεση να καταστρέψουμε την ζωή κάποιου σε έναν ατελείωτο γύρο πικρών σκέψεων και δολοπλόκων χειρονομιών εναντίον αυτών που ενδεχομένως να μας είχαν προσβάλει;

Ο Τζόζεφ Φ. Σμιθ προήδρευσε της Εκκλησίας μια εποχή μεγάλης πικρίας προς τον λαό μας. Απετέλεσε στόχο άθλιων κατηγοριών, αληθινών κρούσεων τυμπάνων επικρίσεως από αρθρογράφους ακόμη και στην κοινότητά του. Διακωμώδηθηκε, γελοιογραφήθηκε και χλευάστηκε. Ακούστε την απάντησή του σε όσους κατέστησαν άθλημα την ταπείνωσή του: «Αφήστε τους. Αφήστε τους να φύγουν. Δώστε τους την ελευθερία λόγου που θέλουν. Αφήστε τους να πουν τη δική τους ιστορία και να γράψουν τη δική τους καταδίκη» (*Gospel Doctrine*, 5^η έκδοση [1939], 339). Και κατόπιν, με ένα υπερβατικό πνεύμα συγχωρήσεως και λημοσύνης, προχώρησε με

το μεγάλο και θετικό έργο της ηγεσίας της Εκκλησίας προς νέα ανάπτυξη και αξιοθαύμαστα επιτεύγματα. Τον καιρό του θανάτου του, πολλοί εξ αυτών που τον είχαν χλευάσει, έγραψαν επαινετικούς λόγους για αυτόν.

Ενθυμούμαι που άκουσα εν εκτάσει ένα ζεύγος που καθόταν απέναντί μου στο γραφείο. Υπήρχε πικρία μεταξύ τους. Ξέρω ότι κάποτε η αγάπη τους ήταν βαθεία και αληθινή. Αλλά έκαστος είχε αναπτύξει μία συνήθεια του να μιλά για τα ελαττώματα του άλλου. Απρόθυμοι να συγχωρήσουν το είδος των λαθών που όλοι κάνουμε και απρόθυμοι να τα ξεχάσουν και να ζήσουν υπεράνω αυτών με μακροθυμία, γκρίνιαζαν ο ένας στον άλλον, μέχρις ότου η αγάπη που κάποτε ήξεραν, κατεπνίγη. Είχε γίνει στάχτη με την δικαστική απόφαση ενός επονομαζομένου διαζυγίου «κοινή συναινέσει». Τώρα υπάρχει μόνον μοναξιά και αλληλοκατηγορία. Είμαι πεπεισμένος ότι, εάν υπήρχε ακόμη ένα μικρό μέτρο μετανοίας και συγχωρήσεως, θα ήταν ακόμη μαζί, απολαμβάνοντας την συντροφιά που είχε τόσο πλουσιοπάροχα ευλογήσει τα προηγούμενα χρόνια τους.

Γαλήνη μέσω συγχωρήσεως

Εάν υπάρχουν κάποιοι που γαλουχούν στην καρδιά τους τη δηλητηριώδη, επιζήμια συμπεριφορά εχθρότητας προς κάποιον άλλον, σας παρακαλώ να ζητήσετε από τον Κύριο δύναμη για να συγχωρήσετε. Αυτή η έκφραση επιθυμίας θα αποτελέσει αυτή καθ' εαυτήν την ουσία της μετανοίας σας. Μπορεί να μην είναι εύκολο και μπορεί να μην έλθει γρήγορα. Αλλά εάν την επιζητήσετε με ειλικρίνεια και την καλλιεργήσετε, *θα* έλθει. Και μολονότι αυτός, τον οποίο έχετε συγχωρήσει, συνεχίζει να σας καταδιώκει και να σας απειλεί, θα ξέρετε ότι έχετε κάνει ό,τι μπορούσατε προκειμένου να επιτύχετε μια συμφιλίωση. Θα έλθει στην καρδιά σας μια γαλήνη κατά τα άλλα ανέφικτη. Αυτή η γαλήνη θα είναι η γαλήνη Εκείνου, ο οποίος είπε:

«Επειδή, αν συγχωρήσετε στους ανθρώπους τα πταίσματά τους, θα συγχωρήσει και σε σας ο ουράνιος Πατέρας σας.

»Αν, όμως, εσείς δεν συγχωρήσετε στους ανθρώπους τα πταίσματά τους, ούτε ο Πατέρας σας θα συγχωρήσει σε σας τα πταίσματά σας» (Κατά Ματθαίον 6:14-15).

Ο άσωτος υιός

Δεν γνωρίζω καμία πιο όμορφη ιστορία σε όλη την λογοτεχνία από εκείνη που ευρίσκεται στο δέκατο πέμπτο κεφάλαιο του Λουκά. Είναι η ιστορία ενός μεταμελημένου υιού και ενός συγχωρητικού πατέρα. Είναι η ιστορία ενός υιού, ο οποίος κατασπατάλησε την κληρονομιά του σε άσωτη ζωή, απορρίπτοντας τις συμβουλές του πατέρα του και περιφρονώντας όσους τον αγαπούσαν. Όταν είχε ξοδέψει τα πάντα, πεινούσε και έμεινε χωρίς φίλους και «αφού ήρθε στον εαυτό του» (Κατά Λουκάν 15:17), επέστρεψε στον πατέρα του και ο πατέρας του, βλέποντάς τον από μακριά, «τρέχοντας, έπεσε επάνω στον τράχηλό του και τον καταφίλησε» (Κατά Λουκάν 15:20).

Σας ζητώ να διαβάσετε αυτήν την ιστορία. Κάθε γονέας οφείλει να τη διαβάσει πάλι και πάλι. Είναι αρκετά μεγάλη ώστε να περιλαμβάνει κάθε σπιτικό και αρκετά μεγαλύτερη από αυτό ώστε να περιλαμβάνει όλη την ανθρωπότητα, επειδή δεν είμαστε όλοι άσωτοι υιοί και θυγατέρες που πρέπει να μετανοήσουμε και να γευθούμε την συγχωρητική ευσπλαχνία του Επουράνιου Πατέρα μας και κατόπιν να ακολουθήσουμε το παράδειγμά Του;

Ο Υιός του ο Αγαπητός, ο Αυτρωτής μας, μας προσεγγίζει με συγχώρηση και ευσπλαχνία, αλλά όταν το κάνει αυτό προστάζει μετάνοια. Το αληθινό και μεγαλόψυχο πνεύμα συγχώρησης θα γίνει έκφραση αυτής της απαιτούμενης μετάνοιας. Ο Κύριος είπε – και παραθέτω από μια αποκαλυψη δοθείσα στον Τζόζεφ Σμιθ:

«Επομένως, σε προστάζω να μετανοήσεις –μετανόησε, μη σε πατάξω με τη ράβδο του στόματός μου, και με την οργή μου, και με το θυμό μου, και το μαρτύριό σου θα είναι οδυνηρό– τόσο οδυνηρό που ούτε ξέρεις, τόσο έντονο που ούτε ξέρεις, μάλιστα, τόσο ανυπόφορο που ούτε ξέρεις.

»Γιατί ιδές, εγώ, ο Θεός, υπέφερα όλα αυτά για όλους, ώστε να μην υποφέρουν αν μετανοήσουν.

»Όμως αν δεν μετανοήσουν πρέπει να υποφέρουν όπως και εγώ.

»Το μαρτύριο δε αυτό, έκανε εμένα, τον Θεό, τον ανώτερο όλων, να τρέμω από τον πόνο, και να αιμορραγώ από κάθε πόρο, και να υποφέρω τόσο κατά το σώμα όσο και κατά το πνεύμα...

»Να μαθαίνεις για εμένα, και να ακούς τα λόγια μου. Να βαδίζεις στην πραότητα του Πνεύματός μου, και θα έχεις ειρήνη σε εμένα» (Δ&Δ 19:15-18, 23).

Αυτή είναι η εντολή, και αυτή είναι η υπόσχεση από Εκείνον, ο οποίος στη μεγάλη Του προς μίμησιν προσευχή, παρακάλεσε: «Πάτερ... άφες ημίν τα οφειλήματα ημών, ως και ημείς αφήμεν τοις οφειλέταις ημών» (Κατά Ματθαίον 6:9, 12).

«Δέσ[ατε]... πληγές»

Τι όμορφα που είναι τα λόγια του Αβραάμ Λίνκολν, τα οποία είπε μέσα από την τραγωδία ενός τρομερού εμφυλίου πολέμου: «Χωρίς κακία, με χριστιανική αγάπη προς όλους... ας... δέσουμε τις... πληγές» (στο John Bartlett, *Familiar Quotations* [1968], 640).

Αδελφοί και αδελφές μου, ας δέσουμε τις πληγές – ω, τις πολλές πληγές που έχουν προξενηθεί από δηκτικά λόγια, από πεισματικά τροφοδοτημένες αδικίες, από την κατάστροψη σχεδίων για «ανταπόδοση των ίσων» σε όσους μας έχουν αδικήσει. Όλοι μας έχουμε ολίγον τι από αυτό το πνεύμα εκδικήσεως μέσα μας. Ευτυχώς, όλοι έχουμε τη δύναμη να το υπερνικούμε, αν «ντ[υνόμαστε] με το δεσμό της αγάπης, σαν με μανδύα, ο οποίος είναι ο δεσμός της τελειότητας και της ειρήνης» (Δ&Δ 88:125).

«Το σφάλλειν ανθρώπινον, το συγχωρείν θείον» (Alexander Pope, *An Essay on Criticism*, 2:1711). Δεν υπάρχει γαλήνη, όταν κάποιος σκέπτεται τον πόνο περασμένων πληγών. Γαλήνη υπάρχει μόνον στη μετάνοια και τη συγχώρηση. Αυτή είναι η γλυκεία γαλήνη του Χριστού, ο οποίος είπε: «Μάκαριοι οι ειρηνοποιοί· επειδή αυτοί θα ονομασθούν υιοί του Θεού» (Κατά Ματθαίον 5:9).

Από το *Ensign* Ιουνίου του 1991, σελίδες 2-5.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

8

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Κάνετε έναν κατάλογο με πράγματα που έχετε αγοράσει προσφάτως. Γράψτε το γράμμα X δίπλα σε κάθε πράγμα που χρειαζόσασταν. Γράψτε το γράμμα Θ δίπλα σε κάθε πράγμα που θέλατε, αλλά δεν χρειαζόσασταν. Χρησιμοποιήστε αυτόν τον κατάλογο προκειμένου να κάνετε αξιολόγηση των αγοραστικών σας συνηθειών. Εάν δαπανάτε πάρα πολλά χρήματα σε πράγματα που δεν είναι απαραίτητα, σκεφθείτε τρόπους για να χρησιμοποιείτε τα χρήματά σας με περισσότερη σύνεση.
- Με τον/την σύζυγό σας, καταρτίστε έναν προϋπολογισμό για μια επερχόμενη χρονική περίοδο – ίσως μία ή δύο εβδομάδες. Εξετάστε το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσετε το δείγμα στη σελίδα 32 ως οδηγό. Συνεργασθείτε ώστε να ζήσετε εντός των ορίων του προϋπολογισμού που έχετε θέσει.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΕΝ ΜΕΣΩ ΑΛΛΑΓΩΝ

Πρόεδρος Έλντον Τάνερ

Πρώτος Σύμβουλος στην Πρώτη Προεδρία

Αυτό που θα ήθελα σήμερα να σας πω, είναι οι παρατηρήσεις μου σχετικά με τις σταθερές και θεμελιώδεις αρχές, οι οποίες, αν τις ακολουθούμε, θα φέρουν οικονομική ασφάλεια και ψυχική ηρεμία υπό *οιεσδήποτε* οικονομικές συνθήκες.

«Ζητάτε πρώτα τη βασιλεία του Θεού»

Πρώτον, θα ήθελα να οικοδομήσω ένα θεμέλιο και να εδραιώσω μια προοπτική εντός των ορίων της οποίας πρέπει να εφαρμόζονται αυτές οι οικονομικές αρχές.

Μια ημέρα, ένας εγγονός μου μου είπε: «Έχω παρατηρήσει εσένα και άλλους επιτυχείς άνδρες και έχω αποφασίσει να επιτύχω κι εγώ στη ζωή μου. Θέλω να πάρω συνέντευξη από όσους περισσότερους επιτυχείς ανθρώπους μπορώ προκειμένου να προσδιορίσω τι τους έκανε επιτυχείς. Λοιπόν, αναπολώντας την εμπειρία σου, παππού, ποιο νομίζεις ότι είναι το πιο σημαντικό στοιχείο της επιτυχίας;»

Του είπα ότι ο Κύριος έδωσε τη σπουδαιότερη συνταγή για την επιτυχία που γνωρίζω: «Ζητάτε πρώτα τη βασιλεία του Θεού, και τη δικαιοσύνη του· κι όλα αυτά θα σας προστεθούν» (Κατά Ματθαίον 6:33).

Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι κάποιοι ευημερούν οικονομικά και *δεν* ζητούν τη βασιλεία πρώτα. Αυτό είναι αλήθεια. Εντούτοις, ο Κύριος δεν μας υπόσχεται απλώς υλικά πλούτη, αν δεν ζητούμε πρώτα τη βασιλεία. Από τη δική

μου εμπειρία γνωρίζω ότι δεν έχουν έτσι τα πράγματα. Με τα λόγια του Ερρίκου Ίψεν: «Τα χρήματα πιθανώς να είναι το εξωτερικό περίβλημα πολλών πραγμάτων, αλλά όχι ο πυρήνας. Σας φέρουν φαγητό, αλλά όχι όρεξη· φάρμακο, αλλά όχι υγεία· γνωριμίες, αλλά όχι φίλους· υπηρετές, αλλά όχι πίστη· ημέρες χαράς, αλλά όχι γαλήνη ούτε ευτυχία» (στο *The Forbes Scrapbook of Thoughts on the Business of Life* [1968], 88).

Οι υλικές ευλογίες αποτελούν μέρος του ευαγγελίου, αν επιτυγχάνονται με τον κατάλληλο τρόπο και για τον σωστό σκοπό. Αυτό μου θυμίζει μια εμπειρία του Προέδρου Χιου Μπράουν. Ως νεαρός στρατιώτης στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, πήγαινε επίσκεψη σε έναν γηραιό φίλο του στο νοσοκομείο. Αυτός ο φίλος ήταν εκατομμυριούχος, του οποίου πολλές φορές, στην ηλικία των ογδόντα ετών, κτυπούσε ο χάρος την πόρτα. Ούτε η σύζυγός του, με την οποία είχαν διαζευχθεί, ούτε κανένα από τα πέντε παιδιά του ενδιαφέρονταν αρκετά ώστε να έλθουν στο νοσοκομείο και να τον δουν. Καθώς ο Πρόεδρος Μπράουν σκέφθηκε τα πράγματα που ο φίλος του «είχε χάσει, τα οποία τα χρήματα δεν μπορούσαν να αγοράσουν και σημείωσε την τραγική του κατάσταση και το βάθος της δυστυχίας του», ερώτησε τον φίλο του πώς θα άλλαζε την πορεία της ζωής του, αν μπορούσε να τη ζήσει πάλι από την αρχή.

Ο γηραιός κύριος, ο οποίος απεβίωσε λίγες ημέρες αργότερα, είπε: «Καθώς αναπολώ τη ζωή μου, το πιο σημαντικό και πολύτιμο προσόν που ενδεχομένως να είχα, αλλά έχασα στη διαδικασία αύξησης των εκατομμυρίων μου, ήταν η απλή πίστη που είχε η μητέρα μου στον Θεό και η αθανασία της ψυχής».

«...Με ερώτησες ποιο είναι το πολυτιμότερο πράγμα στη ζωή. Δεν μπορώ να απαντήσω με καλύτερα λόγια από αυτά που χρησιμοποίησε ο ποιητής». Ζήτησε από τον Πρόεδρο Μπράουν να βγάλει ένα βιβλιαράκι από τον χαρτοφύλακά του, από το οποίο διάβασε ένα ποίημα με τον τίτλο «Είμαι αλλότριος».

Είμαι αλλότριος προς την πίστη που με δίδαξε η μητέρα μου,

είμαι ξένος στον Θεό που άκουσε την μητέρα μου, όταν εκείνη έκλαιγε,

είμαι αλλότριος προς την παρηγορία που το 'φεγγαράκι μου λαμπρό' μου έφερε,

προς τα παντοτινά χέρια που κρατούσαν τον πατέρα μου, όταν πέθανε.

Όταν ο μέγας κόσμος ήλθε και με κάλεσε, εγκατέλειψα τα πάντα για να ακολουθήσω,

χωρίς να προσέξω ποτέ στην τύφλωσή μου ότι τα χέρια μου είχαν ξεγλιστρήσει από τα δικά Του,

χωρίς να ονειρευθώ ποτέ στο θάμβος ότι η φύσκα της φήμης είναι απατηλή,

ότι τα πλούτη του χρυσού είναι ευτελή, όπως έκτοτε έμαθα.

Έχω περάσει μια ζωή να επιζητώ πράγματα που περιφρονούσα, όταν τα εύρισκα,

έχω πολεμήσει και έχω ανταμειφθεί πολλές φορές σε νίκες για έναν σκοπό,

όμως θα τα έδινα *άλα*, φήμη και περιουσία και απολαύσεις που τα περιβάλλον,

αν μονάχα είχα την *πίστη* που έκανε τη μητέρα μου αυτή που ήταν.

«Αυτή ήταν η τελευταία μαρτυρία ενός ανδρός, ο οποίος γεννήθηκε στην Εκκλησία, όμως είχε παρασυρθεί από αυτήν. Αυτή ήταν η απαρηγόρητη κραυγή ενός μοναχικού ανδρός, ο οποίος μπορούσε να έχει οτιδήποτε αγόραζαν τα χρήματα, αλλά ο οποίος είχε χάσει τα πιο σημαντικά πράγματα της ζωής προκειμένου να συγκεντρώσει τα αγαθά τούτου του κόσμου» (*Continuing the Quest* [1961], 32-35. Η πλάγια γραφή προστέθηκε).

Στο Βιβλίο του Μόρμον, ο προφήτης Ιακώβ μάς δίδει ορισμένες σημαντικές συμβουλές επ' αυτού του ζητήματος:

«Όμως προτού να επιζητάτε πλούτη, να επιζητάτε τη βασιλεία του Θεού.

»Και αφού αποκτήσετε ελπίδα στον Χριστό, θα αποκτήσετε πλούτη *αν τα επιζητάτε*. Και θα τα επιζητάτε με σκοπό να κάνετε καλό – να ντύσετε τους γυμνούς, να ταΐσετε τους πεινασμένους, και να ελευθερώσετε τους δέσμιους, και να χορηγήσετε ανακούφιση στους ασθενείς και ταλαιπωρημένους» (Ιακώβ 2:18-19. Η πλάγια γραφή προστέθηκε).

Τότε το θεμέλιο και η προοπτική είναι αυτές: Πρέπει πρώτα να ζητάμε τη βασιλεία, να εργαζόμαστε, να σχεδιάζουμε και να δαπανούμε συνετώς, να σχεδιάζουμε για το μέλλον και να χρησιμοποιούμε οπόσον πλούτο με τον οποίο είμαστε ευλογημένοι προκειμένου να βοηθήσουμε στην οικοδόμηση αυτής της βασιλείας. Όταν καθοδηγούμεθα από αυτήν την αιωνία προοπτική και οικοδομώντας επ' αυτού του γερού θεμελίου, μπορούμε να συνεχίσουμε με πεποίθηση τις καθημερινές μας εργασίες και το έργο της ζωής μας, το οποίο πρέπει να το σχεδιάσουμε προσεκτικά και να το συνεχίσουμε επιμελώς.

Εντός τούτου του πλαισίου θα ήθελα να εξηγήσω πέντε αρχές οικονομικής σταθερότητας.

Πληρώνετε δέκατα ειλικρινώς

Σταθερότητα #1: Πληρώνετε δέκατα ειλικρινώς. Συχνά αναρωτιέμαι αν συνηθειτοποιούμε ότι η πληρωμή των δεκάτων δεν αντιπροσωπεύει την απόδοση δώρων στον Κύριο και την Εκκλησία. Η πληρωμή δεκάτων αποτελεί εξόφληση χρέους προς τον Κύριο. Ο Κύριος είναι η πηγή όλων των ευλογιών μας, συμπεριλαμβανομένης της ίδιας της ζωής.

Η πληρωμή δεκάτων είναι μία εντολή, μία εντολή με μία υπόσχεση. Εάν υπακούμε αυτήν την εντολή, μας δίδεται η υπόσχεση πως θα «ευημερήσου[με] στην [χώρα]». Αυτή η ευημερία αποτελείται από κάτι περισσότερο από υλικά αγαθά – μπορεί να περιλαμβάνει το να απολαμβάνουμε την υγεία και δύναμη του νου. Περιλαμβάνει οικογενειακή αλληλεγγύη και πνευματική επαύξηση. Ελπίζω ότι, όσοι από εσάς δεν πληρώνετε τώρα δέκατα εις το ακέραιον, θα επιζητήσετε την πίστη και την δύναμη να το κάνετε. Καθώς ολοκληρώνετε αυτήν την υποχρέωση προς τον Δημιουργό σας, θα βρείτε χαρά, μεγάλη ευτυχία, το είδος της οποίας είναι γνωστό μόνον από όσους είναι πιστοί σε αυτήν την εντολή.

Να ζείτε φειδωλά

Σταθερότητα #2: Να ζείτε με λιγότερα από αυτά που κερδίζετε. Έχω ανακαλύψει ότι δεν υπάρχει κανένας τρόπος με τον οποίο μπορείτε ποτέ να κερδίζετε *περισσότερα* από αυτά που μπορείτε να δαπανάτε. Είμαι πεπεισμένος ότι δεν είναι το ποσό των χρημάτων, το οποίο κερδίζει ένα άτομο, που φέρει ψυχική ηρεμία όσο είναι το να έχει *έλεγχο* των χρημάτων του. Το χρήμα μπορεί να είναι ένας υπάκουος υπηρέτης, αλλά και σκληρός εκμεταλλευτής. Όσοι οργανώνουν το πρότυπο ζωής τους για να επιτρέπουν ένα μικρό πλεόνασμα, ελέγχουν τις συνθήκες ζωής τους. Όσοι δαπανούν λίγο περισσότερα από όσα κερδίζουν, ελέγχονται από τις συνθήκες ζωής τους. Είναι σε σκλαβιά. Ο Πρόεδρος Χίμπερ Γκραντ κάποτε είπε: «Εάν τυχόν υπάρχει ένα πράγμα που θα φέρει γαλήνη και ικανοποίηση στην ανθρώπινη καρδιά και την οικογένεια, είναι να ζούμε εντός των ορίων των οικονομικών μέσων μας. Και εάν τυχόν υπάρχει ένα πράγμα που είναι μονότονο, αποθαρρυντικό και αποκαρδιωτικό, είναι να έχει κάποιος χρέη και υποχρεώσεις

στις οποίες δεν μπορεί να ανταποκριθεί» (*Gospel Standards*, επιλεγθέντα υπό G. Homer Durham [1941], 111).

Το κλειδί για να δαπανούμε λιγότερα από όσα κερδίζουμε είναι απλό – αποκαλείται πειθαρχία. Είτε νωρίς στην ζωή είτε αργά, πρέπει όλοι τελικώς να μάθουμε να πειθαρχούμε τον εαυτό μας, τις ορέξεις μας και τις οικονομικές μας επιθυμίες. Πόσο ευλογημένος είναι εκείνος ο οποίος μαθαίνει να δαπανά λιγότερα από όσα κερδίζει και τοποθετεί κάτι στην άκρη για τις δύσκολες ημέρες.

Κάνετε διάκριση μεταξύ των αναγκών και των επιθυμιών

Σταθερότητα #3: Μάθετε να διακρίνετε μεταξύ των αναγκών και των επιθυμιών. Οι καταναλωτικές ορέξεις είναι τεχνητές. Το ελεύθερο, ανταγωνιστικό επιχειρησιακό μας πρόγραμμα παράγει απεριόριστα αγαθά και υπηρεσίες για να τονώσουν την επιθυμία μας να θέλουμε περισσότερες ανέσεις και πολυτέλεια. Δεν επικρίνω το σύστημα ούτε τη διαθεσιμότητα αυτών των αγαθών ή των υπηρεσιών. Ανησυχώ απλώς αν οι άνθρωποι μας εφαρμόζουν ορθή κρίση στις αγορές τους. Πρέπει να μάθουμε ότι η θυσία αποτελεί ζωτικό μέρος της αιωνίας μας πειθαρχίας.

Σε αυτήν και σε πολλές άλλες χώρες, πολλοί γονείς και παιδιά που γεννήθηκαν μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο έχουν γνωρίσει μόνον ευνοϊκές καταστάσεις. Ορισμένοι έχουν εθιστεί σε άμεσο ευαρέσκεια. Υπάρχουν πάμπολλες ευκαιρίες εργασίας για όσους είναι ικανοί να εργασθούν. Οι πολυτέλειες του παρελθόντος για τους πλείστους θεωρούνται αναγκαίοιτητες του σήμερα.

Αυτό αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα στα ζεύγη νέων ανθρώπων, τα οποία υπολογίζουν να επιπλώσουν το σπίτι τους και να προσφέρουν στον εαυτό τους πολυτέλειες καθώς αρχίζουν τον γάμο τους, πράγματα τα οποία οι γονείς τους κατάφεραν να αποκτήσουν ύστερα από πολλά χρόνια αγώνων και θυσιών. Θέλοντας πάρα πολλά πολύ σύντομα, τα ζεύγη νέων ανθρώπων πιθανώς να ενδώσουν σε εύκολα πιστωτικά σχέδια και ως εκ τούτου να βυθιστούν σε χρέη. Αυτό θα τους εμπόδιζε να έχουν τα απαραίτητα εκείνα οικονομικά μέσα προκειμένου να κάνουν όπως προτείνει η Εκκλησία όσον αφορά στην αποθήκευση τροφίμων και σε άλλα προγράμματα ασφαλείας.

Η υπερβολική κατάχρηση και η ανεπιτυχής διαχείριση χρημάτων προκαλούν μία έντονη πίεση στη σχέση του γάμου. Τα περισσότερα προβλήματα στον γάμο, φαίνεται ότι προέρχονται από οικονομικές αιτίες – είτε ανεπαρκές εισόδημα για να υποστηρίξει την οικογένεια είτε κακή διαχείριση του αποκτηθέντος εισοδήματος.

Ένας νέος πατέρας πήγε στον επίσκοπό του για συμβουλές επί των οικονομικών θεμάτων και είπε μια πολύ διαδεδομένη ιστορία: «Επίσκοπε, έχω εκπαιδευθεί καλά ως μηχανικός και κερδίζω καλό μισθό. Φαίνεται ότι καθ' όλη τη διάρκεια του σχολείου διδασκόμουν πώς να βγάξω

χρήματα, αλλά κανείς δεν με δίδαξε πώς να διαχειρίζομαι τα χρήματα».

Ενώ πιστεύουμε ότι είναι επιθυμητό για κάθε μαθητή να παίρνει μαθήματα καταναλωτικής παιδείας, η πρωταρχική εκπαίδευση εναπόκειται στους γονείς. Οι γονείς δεν μπορούν να αφήσουν αυτήν τη ζωτικής σημασίας εκπαίδευση στην τύχη ή να μεταβιβάσουν την ευθύνη εντελώς στα δημόσια σχολεία μας και τα πανεπιστήμια.

Σημαντικό μέρος αυτής της εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι η εξήγηση περί χρέους. Για τους πλείστους από εμάς υπάρχουν δύο είδη οικονομικού χρέους – καταναλωτικό χρέος και επενδυτικό ή επαγγελματικό χρέος. Το καταναλωτικό χρέος αναφέρεται στην αγορά επί πιστώσει των πραγμάτων εκείνων που χρησιμοποιούμε ή καταναλώνουμε στην καθημερινή μας ζωή. Παραδείγματα περιλαμβάνουν την πληρωμή με δόσεις για αγορά ρούχων, ηλεκτρικών συσκευών, επίπλων, κ.τ.λ. Το καταναλωτικό χρέος εξασφαλίζεται με την υποθήκευση των μελλοντικών μας απολαβών. Αυτό μπορεί να είναι πολύ επικίνδυνο. Εάν απολυθούμε από την εργασία μας, εάν πάψουμε να είμαστε αρτιμελείς ή εάν αντιμετωπίσουμε σοβαρές εκτάκτους ανάγκες, τότε δυσκολευόμαστε να ανταποκριθούμε στις υποχρεώσεις μας. Η αγορά με δόσεις είναι ο πιο ακριβός τρόπος να κάνει κανείς αγορές. Στο κόστος των αγαθών που αγοράζουμε πρέπει να προστεθεί μεγάλο επιτόκιο και χρεώσεις διακινήσεως.

Κατανοώ ότι οι νέες οικογένειες το κρίνουν απαραίτητο να αγοράζουν μερικές φορές επί πιστώσει. Εντούτοις, σας προειδοποιούμε να μην αγοράζετε περισσότερα από όσα είναι πραγματικά απαραίτητα και να εξοφλείτε τα χρέη σας όσο το δυνατόν συντομότερα. Όταν υπάρχει οικονομική στενότητα, να αποφεύγετε τα επιπλέον βάρη επιπρόσθετων χρεώσεων από επιτόκιο.

Το επενδυτικό χρέος θα πρέπει να εξασφαλίζεται πλήρως, ούτως ώστε να μην επιβαρύνει την ασφάλεια της οικογένειας. Μην επενδύετε σε θεωρητικά εγχειρήματα. Το πνεύμα εικολογίας μπορεί να αποβεί μεθυστικό. Πολλές περιουσίες έχουν χαθεί από την ανεξέλεγκτη όρεξη για συσσώρευση όλο και πιο πολλών. Ας μάθουμε από τις λύπες του παρελθόντος και ας αποφεύγουμε την υποδούλωση του χρόνου, της ενέργειας και της υγείας μας από την αδηφάγο όρεξη να αποκτήσουμε αυξημένα υλικά αγαθά.

Ο Πρόεδρος Σπένσερ Κίμπαλ έδωσε αυτήν τη συμβουλή που μας βάζει σε σκέψεις:

«Ο Κύριος μάς έχει ευλογήσει ως λαό με ευημερία απαραίμιλλη σε περασμένες εποχές. Οι πηγές που έχουν τεθεί στο δυναμικό μας είναι καλές και απαραίτητες για το έργο μας εδώ στη γη. Αλλά φοβάμαι ότι πολλοί από εμάς έχουν καλομάθει με ποίμνια και αγέλες και στρέμματα και σιταποθήκες και πλούτη και έχουν αρχίσει να τα λατρεύουν σαν είδωλα, και αυτά έχουν δύναμη επάνω μας. Έχουμε περισσότερα από αυτά τα καλά πράγματα απ' όσο μπορεί να αντέξει η πίστη μας; Πολλοί άνθρωποι περνούν τον περισσότερο καιρό τους όντας απασχολημένοι στην υπηρεσία

της εικόνας τους που περιλαμβάνει επαρκή χρήματα, μετοχές, ομόλογα, επενδυτικά χαρτοφυλάκια, ακίνητα, πιστωτικές κάρτες, οικοσκευές, αυτοκίνητα και την αρέσκεια να *εγγυώνται* σαρκική ασφάλεια καθ' όλη τη διάρκεια –ελλίζουν– μιας μακράς και ευτυχούς ζωής. Έχουμε ξεχάσει το γεγονός ότι έργο μας είναι η χρήση αυτών των πολλών πηγών στην οικογένεια και την απαρτία μας προκειμένου να οικοδομήσουμε τη βασιλεία του Θεού» (“The False Gods We Worship,” *Ensign*, Ιούνιος 1976, 4).

Ως μαρτυρία, επιτρέψατέ μου να προσθέσω το εξής στη δήλωση του Προέδρου Κίμπαλ. Δεν γνωρίζω καμία άλλη κατάσταση στην οποία η ευτυχία και η ψυχική ηρεμία αυξάνονται με τη συσσώρευση περιουσίας πέραν των ευλόγων επιθυμιών και αναγκών της οικογενείας.

Τηρείτε έναν προϋπολογισμό με σύνεση

Σταθερότητα #4: Να αναπτύξετε και να ζήσετε εντός των ορίων ενός προϋπολογισμού. Ένας φίλος μου έχει μια θυγατέρα, η οποία πήγε στο εξωτερικό για ένα εξάμηνο με το πρόγραμμα μελέτης στο εξωτερικό του Πανεπιστημίου Μπρίγκαμ Γιανγκ. Έγραφε συνεχώς στο σπίτι της για περισσότερα χρήματα. Η ανησυχία του ήταν τέτοια που της τηλεφώνησε στο εξωτερικό και την ερώτησε σχετικά με την ανάγκη για επιπλέον χρήματα. Σε ένα σημείο της συνομιλίας, η θυγατέρα εξήγησε: «Αλλά μπαμπά, μπορώ να σου πω πού έχω δαπανήσει κάθε δεκάρα που μου έχεις στείλει».

Εκείνος απήντησε: «Φαίνεται ότι δεν καταλαβαίνεις. Με ενδιαφέρει ένας προϋπολογισμός –ένα σχέδιο για δαπάνες– όχι ένα ημερολόγιο που λέγει πού έχουν πάει τα χρήματα».

Ίσως οι γονείς θα πρέπει να είναι περισσότερο σαν τον πατέρα του νεαρού άνδρος από το πανεπιστήμιο, ο οποίος τηλεγράφησε σπίτι του: «Χωρίς χρήματα, χωρίς διασκέδαση, ο γιος σας». Ο πατέρας του τηλεγράφησε με τη σειρά του: «Πόσο θλιβερό, πολύ άσχημο, ο μπαμπάς σου».

Έχω παρατηρήσει κατά την συνέντευξη πολλών ανθρώπων, όλα αυτά τα χρόνια, ότι πάρα πολλοί άνθρωποι δεν έχουν έναν πραγματοποιήσιμο προϋπολογισμό και δεν έχουν πειθαρχηθεί ώστε να τηρούν το αποθεματικό του. Πολλοί άνθρωποι σκέπτονται ότι ένας προϋπολογισμός κλέβει την ελευθερία τους. Αντιθέτως, οι επιτυχείς άνθρωποι έχουν μάθει ότι ένας προϋπολογισμός καθιστά δυνατή την αληθινή οικονομική ελευθερία.

Η τήρηση προϋπολογισμού και η οικονομική διαχείριση πρέπει να μην είναι υπερβολικά περίπλοκες ή χρονοβόρες. Λέγεται μια ιστορία ενός μετανάστη πατέρα, ο οποίος φύλαγε τους πληρωτέους λογαριασμούς του σε ένα κουτί υποδημάτων, τους ληφθέντες λογαριασμούς του σε ένα αδράχτι και τα μετρητά του στην ταμειακή μηχανή.

«Δεν μπορώ να καταλάβω πώς μπορείς να διευθύνεις την επιχείρησή σου κατ' αυτόν τον τρόπο», είπε ο υιός του. «Πώς ξέρεις ποιο είναι το κέρδος σου;»

«Γιε μου», απήντησε ο επιχειρηματίας, «όταν αποβιβάσθηκα από το πλοίο, είχα μόνον το παντελόνι που φορούσα.

Σήμερα η αδελφή σου είναι δασκάλα καλλιτεχνικών, ο αδελφός σου είναι ιατρός και εσύ είσαι λογιστής. Έχω αυτοκίνητο, σπίτι και μια καλή δουλειά. Έχω πληρώσει για όλα αυτά. Επομένως, πρόσθεσε τα όλα, αφαίρεσε το παντελόνι και ιδού το κέρδος μου».

Συνετοί οικονομικοί σύμβουλοι διδάσκουν ότι υπάρχουν τέσσερα διαφορετικά στοιχεία σε οιοδήποτε καλό προϋπολογισμό. Πρέπει να γίνεται μέριμνα *πρώτον* για βασικές λειτουργικές ανάγκες, όπως φαγητό, ένδυση, κ.τ.λ.· *δεύτερον*, για αντικειμενική αξία ακινήτων· *τρίτον*, για εκτάκτους ανάγκες όπως αποταμιεύσεις, ιατροφαρμακευτική ασφάλιση και ασφάλεια ζωής· και, *τέταρτον*, για συνετή επένδυση και πρόγραμμα αποθηκείσεως για το μέλλον.

Επιτρέψατέ μου να σχολιάσω τα δύο από αυτά τα στοιχεία. Τίποτε δεν φαίνεται τόσο βέβαιο όσο το αναπάντεχο στη ζωή μας. Με αυξανόμενα ιατρικά κόστη, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είναι ο μόνος τρόπος που οι περισσότερες οικογένειες μπορούν να αντεπεξέλθουν σε σοβαρά ατυχήματα, ασθένειες ή έξοδα μητρότητας, ιδιαίτερος εκείνα για πρόωρες γεννήσεις. Η ασφάλεια ζωής παρέχει συνέχιση εισοδήματος, όταν ο πάροχος πεθάνει πρόωρα. Κάθε οικογένεια θα πρέπει να μεριμνά για τη σωστή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ασφάλεια ζωής.

Αφού εκπληρωθούν αυτά τα βασικά, θα πρέπει να αποταμιεύουμε τακτικώς με φειδωλή διαχείριση προκειμένου να δημιουργούμε κεφάλαια για επενδύσεις. Έχω παρατηρήσει ότι λίγοι άνθρωποι έχουν επιτύχει με επενδύσεις, αφού δεν έχουν πρώτα αναπτύξει τη συνήθεια της τακτικής αποταμιεύσεως. Αυτό απαιτεί πειθαρχία και κρίση δυνάμενη να αντιληφθεί λεπτές διακρίσεις. Υπάρχουν πολλοί τρόποι για επενδύσεις. Η μοναδική μου συμβουλή είναι να επιλέξετε συνετώς τους επενδυτικούς σας συμβούλους. Βεβαιωθείτε ότι αξίζουν την εμπιστοσύνη σας διατηρώντας ένα επιτυχές επενδυτικό αρχείο.

Να είσθε έντιμοι

Σταθερότητα #5: Να είσθε έντιμοι σε όλες τις οικονομικές σας υποθέσεις. Το ιδανικό της ακεραιότητας δεν θα βγει ποτέ από την μόδα. Ισχύει σε όλα όσα κάνουμε. Ως ηγέτες και μέλη της Εκκλησίας, θα πρέπει να είμαστε η προσωποποίηση της ακεραιότητας.

Αδελφοί και αδελφές, μέσα από αυτές τις πέντε αρχές, προσπάθησα να σκιαγραφήσω αυτό που ενδεχομένως χαρακτηρίζεται ως το αληθινό πρότυπο οικονομικής διαχειρίσεως και διαχειρίσεως πόρων.

Ελπίζω ότι ο καθένας από εμάς μπορεί να επωφεληθεί από την εφαρμογή τους. Καταθέτω τη μαρτυρία μου ότι είναι αληθινές και ότι τούτη η Εκκλησία και το έργο στο οποίο συμμετέχουμε είναι αληθινά.

Από μία ομιλία του Προέδρου Τάνερ στη γενική συνεδρίαση προνοίας της γενικής συνελεύσεως της Εκκλησίας τον Οκτώβριο του 1979 (βλέπε Conference Report, Οκτ. 1979, 117-21 ή *Ensign*, Νοέμβρ. 1979, 80-82).

Προϋπολογισμός από _____ ημερομηνία έως _____ ημερομηνία

ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΟ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ
Αποδοχές ή μισθός κατόπιν φόρων		
Άλλο εισόδημα		
Συνολικό εισόδημα		
ΔΑΠΑΝΕΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ
Δέκατα		
Άλλες προσφορές της Εκκλησίας		
Μακροπρόθεσμη αποταμίευση		
Αποταμίευση για έκτακτες ανάγκες		
Φαγητό		
Υποθήκη ή ενοίκιο		
Λογαριασμοί κοινής ωφελείας		
Μεταφορικά μέσα		
Πληρωμές χρέους		
Ασφάλεια		
Ιατρικά έξοδα		
Ένδυση		
Άλλο		
Άλλο		
Άλλο		
Συνολικές δαπάνες		

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΝΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΥΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

«ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΤΕΚΝΑ»

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Δεσμευθείτε να περνάτε χρόνο ξεχωριστά με καθένα από τα παιδιά σας ή με ένα παιδί από τον ευρύτερο οικογενειακό σας κύκλο. Καθώς μιλάτε με κάθε παιδί, επιζητήστε να μάθετε κάτι καινούργιο σχετικά με τα ενδιαφέροντά του, τις ανάγκες και τις δυσκολίες του.
- Αφιερώστε χρόνο προκειμένου να συζητήσετε σχετικά με τα παιδιά σας με τον/την σύζυγό σας. Σκεφθείτε τα δυνατά σημεία και τις δυσκολίες κάθε παιδιού. Προσδιορίστε τι μπορείτε να κάνετε προκειμένου να ανταποκριθείτε στις ανάγκες κάθε παιδιού.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

ΑΝΕΚΤΙΜΗΤΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΝΑ ΔΩΡΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΕΟ

Πρόεδρος Τόμας Μόνσον
Πρώτος Σύμβουλος στην Πρώτη Προεδρία

Από το Βιβλίο του Ματθαίου μαθαίνουμε ότι, αφού ο Ιησούς και οι μαθητές Του κατέβηκαν από το Όρος της Μεταμορφώσεως, έκαναν στάση στη Γαλιλαία και μετά πήγαν στην Καπερναούμ. Οι μαθητές είπαν στον Ιησού: «Ποιος είναι, άραγε, μεγαλύτερος στη βασιλεία των ουρανών;

»Και ο Ιησούς, προσκαλώντας ένα παιδάκι, το έστησε στο μέσον τους,

»και είπε: Σας διαβεβαιώνω, αν δεν επιστρέψετε, και γίνετε σαν τα παιδάκια, δεν θα μπειτε στη βασιλεία των ουρανών.

»Όποιος, λοιπόν, ταπεινώσει τον εαυτό του σαν αυτό το παιδάκι, αυτός είναι ο μεγαλύτερος στη βασιλεία των ουρανών.

»και όποιος δεχθεί ένα τέτοιο παιδάκι στο όνομά μου, δέχεται εμένα.

»Όποιος, όμως, σκανδαλίσει ένα απ' αυτά τα μικρά, που πιστεύουν σε μένα, τον συμφέρει να κρεμάσει στο λαιμό του μια μολόπετρα, και να καταποντιστεί στο πέλαγος της θάλασσας»¹.

Νομίζω ότι είναι σημαντικό που ο Ιησούς αγάπησε αυτά τα μικρά, τα οποία τόσο προσφάτως είχαν αφήσει την προηγμένη ύπαρξη για να έλθουν στη γη. Τα παιδιά τότε και τα παιδιά τώρα ευλογούν τη ζωή μας, μεγαλώνουν την αγάπη μας και μας παρακινούν να κάνουμε καλές πράξεις.

Είναι αξιοθαύμαστο που ο ποιητής Γουόρντσορθ μιλά κατ' αυτόν τον τρόπο για τη γέννησή μας: «Ερχόμαστε σαν

ταξιδιάρικα σύννεφα δόξης / Από τον Θεό, ο οποίος είναι το σπίτι μας»².

Τα περισσότερα από αυτά τα μικρά πηγαίνουν σε γονείς, οι οποίοι αναμένουν ενθουσιωδώς την άφιξή τους, μητέρες και πατέρες που αγαλλιούν, ώστε να γίνουν μέρος του θαύματος αυτού που αποκαλούμε γέννηση. Καμία θυσία δεν είναι τόσο σπουδαία, κανένας πόνος δεν είναι πάρα πολύ δυνατός, καμία αναμονή δεν είναι τόσο μακρά.

Πολύ φυσικό να ταραζόμαστε, όταν μια ιστορία στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, που προέρχεται από μια πόλη στην Αμερική, μας πληροφορεί ότι «ένα αρτιγέννητο κορίτσι, το οποίο το τύλιξαν σε χάρτινη σακούλα και το έριξαν στον κάδο απορριμμάτων, είναι υπό στενή παρακολούθηση στο νοσοκομείο. Το παιδί είναι καλά. 'Είναι ένα πραγματικά όμορφο, υγιές μωρό', είπε εκπρόσωπος τύπου του νοσοκομείου την Τετάρτη. Η αστυνομία είπε ότι το βρέφος ανεκαλύφθη, αφότου οι υπάλληλοι καθαριότητας άδειασαν τον κάδο στο απορριμματοφόρο και είδαν να κινείται κάτι στα θραύσματα. Οι αρχές αναζητούν τη μητέρα».

Αποτελεί ιερό μας καθήκον, πολύτιμο προνόμιο –δηλαδή ιερά μας ευκαιρία– να υποδεχόμαστε στο σπιτικό μας και την καρδιά μας τα παιδιά που ομορφαίνουν τη ζωή μας.

Τα παιδιά μας έχουν τρεις τάξεις μαθήσεως που είναι ξεχωριστές μεταξύ τους. Μιλώ για την τάξη στο σχολείο, την τάξη στην εκκλησία και την τάξη που αποκαλούμε σπιτικό.

Η τάξη στο σχολείο

Η Εκκλησία ενδιαφερόταν πάντοτε ουσιαστικά για τη δημόσια εκπαίδευση και παροτρύνει τα μέλη της να συμμετάσχουν σε κοινές δραστηριότητες γονέων και δασκάλων και σε άλλες εκδηλώσεις προς βελτίωση της εκπαίδευσής των νέων μας.

Δεν υπάρχει καμία πιο σημαντική διάσταση της δημόσιας εκπαίδευσής από τον δάσκαλο που έχει την ευκαιρία να αγαπά, να διδάσκει και να εμπνέει πρόθυμα αγόρια και κορίτσια, νέους άνδρες και νέες γυναίκες. Ο Πρόεδρος Ντέιβιντ ΜακΚέι είπε: «Η διδασκαλία είναι το ευγενέστερο επάγγελμα στον κόσμο. Από την κατάλληλη εκπαίδευση των νέων εξαρτάται η μονιμότητα και η αγνότητα του σπιτικού, η ασφάλεια και η αιωνιότητα του έθνους. Ο γονέας δίδει στο παιδί την ευκαιρία να ζήσει· ο δάσκαλος δίδει τη δυνατότητα στο παιδί να ζήσει καλά»³. Ευελπιστώ ότι θα αναγνωρίσουμε τη σημασία τους και την ουσιώδη αποστολή τους με το να παρέχουμε επαρκείς εγκαταστάσεις, τα καλύτερα βιβλία και μισθούς που δείχνουν την ευγνωμοσύνη και την εμπιστοσύνη μας.

Καθείς από εμάς θυμάται με τρυφερότητα τους δασκάλους των νεανικών του χρόνων. Νομίζω ότι ήταν διασκεδαστικό που η δική μου δασκάλα της μουσικής στο δημοτικό σχολείο ήταν η δεσποινίς Σαρπ. Είχε την ικανότητα να μεταδίδει στους μαθητές της την αγάπη για τη μουσική και μας διδασκε να αναγνωρίζουμε μουσικά όργανα και τους ήχους τους. Ενθυμούμαι καλώς την επιρροή της δεσποινίδος Ρουθ Κρόου, η οποία διδασκε το μάθημα περί υγείας. Αν και ήταν η εποχή του Μεγάλου Κραχ, εκείνη εξασφάλισε σε κάθε μαθητή της έκτης τάξεως να έχει ένα οδοντόγρραμμα. Ήλεγχε την στοματική υγιεινή προσωπικώς κάθε μαθητού και βεβαιωνόταν ότι μέσω δημοσίων ή ιδιωτικών πόρων κανένα παιδί δεν θα στερείτο καταλλήλου οδοντικής φροντίδος. Καθώς η δεσποινίς Μπούρκχαους, η οποία δίδασκε γεωγραφία, ξετυλούσε χάρτες της υφελίου και με τη ράβδο της σημείωνε τις πρωτεύουσες κρατών και τα διακριτικά χαρακτηριστικά κάθε χώρας, γλώσσης και πολιτισμού, ουδόλως προσδοκούσα ή ονειρευόμουν ότι μια ημέρα θα επισκεπτόμουν αυτές τις χώρες και αυτούς τους λαούς.

Ω, η σημασία των δασκάλων στη ζωή των παιδιών μας που ανυψώνουν το πνεύμα τους, οξύνουν τη διάνοιά τους και παρακινούν την ίδια τους τη ζωή!

Η τάξη στην Εκκλησία

Η τάξη στην εκκλησία προσδίδει ζωτική διάσταση στην εκπαίδευση κάθε παιδιού και νέου. Σε αυτό το περιβάλλον κάθε δασκάλα μπορεί να προσεγγίσει προς τα άνω αυτούς που ακούν προσεκτικά τα μαθήματά της και αισθάνονται την επιρροή της μαρτυρίας της. Στην Προκαταρκτική, το Σχολείο Κυριακής, τις συγκεντρώσεις Νέων Γυναίκων και τις συγκεντρώσεις της Ααρωνικής Ιεροσύνης, καλά προετοιμασμένοι δάσκαλοι, κληθέντες υπό την έμπνευση του Κυρίου, μπορούν να αγγίξουν κάθε παιδί, κάθε νέο και να παρακινήσουν όλους να «αναζητήσουν»... λόγια σοφίας μέσα από τα καλύτερα βιβλία. [Να] αναζητήσουν] μάθηση με τη μελέτη και επίσης με την πίστη»⁴. Ένας ενθαρρυντικός λόγος εδώ και μια πνευματική σκέψη εκεί μπορούν να επηρεάσουν μια πολύτιμη ζωή και να αφήσουν ένα ανεξίτηλο σημάδι επάνω σε μια αθάνατη ψυχή.

Πριν από πολλά χρόνια, σε ένα επίσημο γεύμα για την απονομή βραβείων από ένα περιοδικό της Εκκλησίας, παρακαθήσαμε με τον Πρόεδρο και την αδελφή Χάρολντ Λη. Ο Πρόεδρος Λη είπε στην έφηβη θυγατέρα μας, την Ανν: «Ο Κύριος σε ευλόγησε με ένα όμορφο πρόσωπο και σώμα. Κράτησε το εσωτερικό τόσο όμορφο όσο και το εξωτερικό και θα ευλογηθείς με αληθινή ευτυχία». Αυτός ο μέγας δάσκαλος άφησε στην Ανν έναν εμπνευσμένο οδηγό στο σελέστιο βασίλειο του Επουράνιου Πατέρα μας.

Η ταπεινή και εμπνευσμένη δασκάλα στην τάξη της Εκκλησίας μπορεί να ενσταλάξει στους μαθητές της αγάπη για τις γραφές. Αλήθεια, η δασκάλα μπορεί να φέρει τους Αποστόλους της αρχαίας εποχή και τον Σωτήρα του κόσμου όχι μόνον στην τάξη, αλλά επίσης στην καρδιά, το νου και την ψυχή των παιδιών μας.

Η τάξη που αποκαλείται σπιτικό

Ίσως η πιο σημαντική από όλες τις τάξεις είναι η τάξη του σπιτικού. Στο σπίτι διαμορφώνουμε τη συμπεριφορά μας, τα βαθύς ριζωμένα μας πιστεύω. Στο σπίτι η ελπίδα αναπτύσσεται ή καταστρέφεται. Το σπιτικό μας είναι το εργαστήριο της ζωής μας. Αυτά που κάνουμε εκεί καθορίζουν την πορεία της ζωής μας, όταν φεύγουμε από το σπίτι. Ο δρ. Στούαρτ Ρόζενμπεργκ έγραψε στο βιβλίο του *The Road to Confidence [Ο δρόμος προς την πεποίθηση]*: «Παρ' όλες τις νέες επινοήσεις και τα σύγχρονα σχέδια, τις τρέλες της εποχής και τα φετίχ, κανείς δεν έχει ακόμη επινοήσει ή θα επινοήσει ποτέ ένα ικανοποιητικό υλοκατάστατο για την οικογένεια κάποιου»⁵.

Το ευτυχισμένο σπιτικό δεν είναι άλλο παρά οι πρώιμοι ουρανοί. Ο Πρόεδρος Τζωρτζ Άλμπερτ Σμιθ ερώτησε: «Θέλουμε να είναι το σπιτικό μας ευτυχισμένο[;] Εάν ναι, ως είναι σταθερό μέρος προσευχής, ευχαριστιών και ευγνωμοσύνης»⁶.

Υπάρχουν οι περιπτώσεις εκείνες που παιδιά έρχονται στη θνητότητα με σωματικές ή διανοητικές αναπηρίες. Όσο κι αν προσπαθήσουμε δεν είναι δυνατόν να μάθουμε γιατί ή πώς συμβαίνουν τέτοια γεγονότα. Χαιρετίζω τους γονείς εκείνους που χωρίς παράπονα παίρνουν στην αγκαλιά και τη ζωή τους ένα τέτοιο παιδί και του προσφέρουν το επιπλέον αυτό μέτρο θυσίας και αγάπης σε ένα από τα τέκνα του Επουράνιου Πατέρα.

Ένα καλοκαίρι, στην Οικογενειακή Κατασκήνωση του Δασυλλίου Άσπεν, παρατήρησα μια μητέρα που τάιζε υπομονετικά την έφηβη θυγατέρα της, η οποία τραυματίστηκε στη γενετή και ήταν εξηρητημένη εντελώς από τη μητέρα της. Η μητέρα έδιδε κάθε κουταλιά φαγητού, κάθε γουλιά νερού, ενώ κρατούσε σταθερώς το κεφάλι και τον αυχένα της θυγατέρας της. Από μέσα μου είπα: «*Επί 17 έτη, η μητέρα προσφέρει αυτήν και άλλες υπηρεσίες στη θυγατέρα της, χωρίς να σκέπτεται ποτέ τη δική της ευκολία, τη δική της ευχαρίστηση, το δικό της φαγητό*». Είθε ο

Θεός να ευλογεί αυτές τις μητέρες, αυτούς τους πατέρες, αυτά τα παιδιά. Και θα τους ευλογεί.

Η αθωότητα των παιδιών

Οι γονείς παντού συνειδητοποιούν ότι ο πιο ισχυρός συνδυασμός συναισθημάτων στον κόσμο δεν προκαλείται από κάποιο ασύλληπτου βαθμού γεγονός ούτε ευρίσκεται σε μυθιστορήματα ή ιστορικά βιβλία, αλλά προκαλείται απλώς από έναν γονέα που ατενίζει το παιδί που κοιμάται.

Όταν γίνεται αυτό, έρχεται στο νου η αλήθεια των λόγων του Καρόλου Ντίκενς:

Είναι είδωλα καρδιάς και σπιτικού!

Είναι άγγελοι του Θεού μεταμφιεσμένοι.

Το φως του ηλίου ακόμη κοιμάται στις πλεξούδες τους, η δόξα του ακόμη λάμπει στα μάτια τους.

Αυτοί οι αδικαιολογήτως απόντες από το σπιτικό και από τους Ουρανούς

με έχουν κάνει πιο ευγενή και ήπιο.

Και γνωρίζω τώρα πώς ο Ιησούς μπορούσε να παρομοιάσει τη βασιλεία του Θεού με ένα παιδί⁷.

Στις καθημερινές μας εμπειρίες με τα παιδιά ανακαλύπτουμε ότι είναι πολύ ευφυή και συχνά εκστομίζουν βαθιές αλήθειες. Ο Κάρολος Ντίκενς, συγγραφέας του κλασικού *Μια Χριστουγεννιάτικη Ιστορία*, ερμήνευσε αυτό το γεγονός, όταν περιέγραψε την ταπεινή οικογένεια του Μπομπ Κράτσιτ να συγκεντρώνεται για ένα άκρως πτωχικό, αλλά από μακρού αναμενόμενο χριστουγεννιάτικο δείπνο. Ο Μπομπ, ο πατέρας, επέστρεψε σίτι με τον ευπαθή υιό του, τον μικρούλη Τιμ, επάνω στον ώμο του. Ο μικρούλης Τιμ «είχε ένα μικρό δεκανίκι και ένας σιδερένιος σκελετός υποστήριζε τα άκρα του». Η σύζυγος του Μπομπ τον ερώτησε: «Και πώς συμπεριφέρθηκε ο μικρός Τιμ;»

«Ήταν παιδί μάλαμα», είπε ο Μπομπ, «και ακόμη καλύτερος. Κατά κάποιον τρόπο πέφτει σε περισπλογή, αφού κάθεται τόσο πολύ μόνος του και σκέπτεται τα πιο περίεργα πράγματα που έχει ακούσει ποτέ. Μου είπε, καθώς ερχόμασταν σίτι, ότι ήλπιζε πως θα τον έβλεπαν οι άνθρωποι στην εκκλησία, επειδή ήταν ανάπηρος και ίσως να ήταν ευχάριστο για αυτούς να θυμηθούν τα Χριστούγεννα ποιος έκανε τους χλωούς επαίτες να βαδίσουν και τους τυφλούς να δουν»⁸.

Ο ίδιος ο Κάρολος Ντίκενς είπε: «Αγαπώ αυτούς τους μικρούς ανθρώπους και δεν είναι μηδαμινό, όταν αυτοί που είναι τόσο πρόσφατοι από τον Θεό, μας αγαπούν».

Τα παιδιά εκφράζουν την αγάπη τους με πρωτότυπους και καινοτόμους τρόπους. Πριν από κάμποσα χρόνια στα γενέθλιά μου, ένα αξιαγάπητο κοριτσάκι μου έδωσε μια κάρτα γενεθλίων που είχε γράψει και είχε εσωκλείσει στον φάκελο ένα μικρό λουκέτο, το οποίο της άρεσε και νόμιζε ότι θα μου άρεσε και εμένα ως δώρο.

«Από όλες τις αγαπημένες εικόνες του κόσμου, τίποτε δεν είναι τόσο όμορφο όσο ένα παιδί που δίδει κάτι.

Οτιδήποτε μικρό πράγμα κι αν δίδει. Ένα παιδί σου δίδει τα πάντα. Σου ανοίγει τον κόσμο σαν να ήταν βιβλίο που δεν μπόρεσες ποτέ να διαβάσεις. Αλλά όταν πρέπει να βρεθεί ένα δώρο, είναι πάντοτε ένα μικρό και παράλογο πράγμα, κολλημένο στραβά... ένας άγγελος που ομοιάζει με κλόουν. Ένα παιδί έχει τόσα λίγα που μπορεί να δώσει, επειδή ποτέ δεν γνωρίζει ότι σου έχει δώσει τα πάντα»⁹.

Τέτοιο ήταν το δώρο της Τζένης σε εμένα.

Φαίνεται ότι τα παιδιά έχουν προικισθεί με ακατάλυτη πίστη στον Επουράνιο Πατέρα τους και την ικανότητα και επιθυμία Του να εισακούει τις γλυκές προσευχές τους. Είναι και δική μου προσωπική μαρτυρία ότι, όταν ένα παιδί προσεύχεται, ο Θεός ακούει.

Επιτρέψατέ μου να σας πω την ιστορία του Μπάρι Μπόνελ και του Ντέιλ Μέρφι, δύο πασιγνωστοί επαγγελματίες παίκτες μπέιζμπολ που ανήκαν παλαιότερα στην ομάδα μπέιζμπολ Atlanta Braves. Έκαστος είναι μεταστραφείς στην Εκκλησία· ο Ντέιλ Μέρφι βαπτίσθηκε από τον Μπάρι Μπόνελ.

«Μια εμπειρία έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της αγωνιστικής περιόδου του 1978 που ο Μπάρι χαρακτήρισε ότι του άλλαξε τη ζωή. Αγωνιζόταν σκληρά. Εξαιτίας της χαμηλής αποδόσεώς του, αισθανόταν απογοητευμένος και δυστυχής. Πραγματικά δεν ήθελε να πάει, όταν ο Ντέιλ Μέρφι του ζήτησε να τον συνοδέψει στο νοσοκομείο, αλλά τέλος πάντων πήγε. Εκεί συνάντησε τον Ρίκυ Λιτλ, έναν πιστό υποστηρικτή των Atlanta Braves, έναν νεαρό που όμως είχε κτυπηθεί από τη λευχαιμία. Ήταν πασιφανές ότι ο Ρίκυ ήταν κοντά στον θάνατο. Ο Μπάρι αισθάνθηκε τη βαθεία επιθυμία να σκεφθεί και να πει κάτι παρηγορητικό, αλλά φαινόταν ότι τίποτε δεν ήταν αρκετό. Τελικώς, ερώτησε αν μπορούσαν να κάνουν κάτι. Ο νεαρός δίστασε και κατόπιν ερώτησε εάν θα έτρεχαν προς το σημείο εκκινήσεως για εκείνον κατά τη διάρκεια του επόμενου παιγνιδιού. Ο Μπάρι είπε [κατόπιν]: 'Αυτή η παράκληση δεν ήταν δύσκολη για τον Ντέιλ, ο οποίος στην πραγματικότητα πήγε δύο φορές στο σημείο εκκινήσεως εκείνη τη βραδιά, αλλά εγώ αγωνιζόμουν στη βάση και δεν είχα πάει στο σημείο εκκινήσεως όλον τον χρόνο. Τότε αισθάνθηκα να με καταλαμβάνει ένα απαλό συναίσθημα και είπα στον Ρίκυ να βασιζέται σε αυτό'. Εκείνη τη βραδιά ο Μπάρι έκανε τον μοναδικό του γύρο προς το σημείο εκκινήσεως για όλη την αγωνιστική περίοδο¹⁰. Η προσευχή ενός παιδιού είχε εισακουσθεί, η επιθυμία ενός παιδιού είχε εκπληρωθεί.

Ανάγκη για ασφάλεια

Μακάρι όλα τα παιδιά να είχαν στοργικούς γονείς, ασφαλές σπιτικό και τρυφερούς φίλους. Τι υπέροχο κόσμο θα είχαν! Δυστυχώς, όλα τα παιδιά δεν είναι τόσο απλόχερα ευλογημένα. Ορισμένα παιδιά γίνονται μάρτυρες του αγριού ξυλοδαρμού που υφίσταται η μητέρα τους από τον πατέρα τους, ενώ άλλα αποτελούν τα ίδια θύματα μιας τέτοιας κακοποίησης. Τι δειλία, τι αχρειότητα, τι ντροπή!

Παντού, τα τοπικά νοσοκομεία δέχονται αυτά τα μικρά, μελανιασμένα και ξυλοκοπημένα, με κατάφωρα ψεύδη ότι το παιδί «έπεσε επάνω στην πόρτα» ή «έπεσε στη σκάλα». Οι ψεύτες, οι θρασυδελιοί που κακοποιούν τα παιδιά, μία ημέρα θα θερίσουν ό,τι έσπειραν από τις βδελυρές πράξεις τους. Το ήρεμο, το πληγωμένο, το προσβεβλημένο παιδί-θύμα κακοποιήσεως, και μερικές φορές αιμομιξίας, πρέπει να λάβει βοήθεια.

Ένας δικαστής, σε μία επιστολή του προς εμένα, δήλωσε: «Η σεξουαλική κακοποίηση ανήλικων αποτελεί ένα εκ των πλέον αχρείων, καταστρεπτικών και ανήθικων εγκλημάτων στην πολιτισμένη κοινωνία. Αναφέρεται μια ανησυχητική αύξηση σωματικής, ψυχολογικής και σεξουαλικής κακοποιήσεως ανήλικων. Τα δικαστήριά μας κατακλύζονται από αυτήν την αποκρουστική συμπεριφορά».

Η Εκκλησία δεν παραβλέπει μια τέτοια ειδεχθή και ελεεινή συμπεριφορά. Αντιθέτως, καταδικάζουμε με το σκληρότερο ύφος αυτήν την αντιμετώπιση προς τα αξιαγάπητα τέκνα του Θεού. Τα παιδιά ας σωθούν, ας γαλουχηθούν, ας αγαπηθούν, ας θεραπευθούν. Οι υπαίτιοι ας οδηγηθούν ενώπιον της δικαιοσύνης και της υπευθυνότητας για τις πράξεις τους και ας υποβληθούν σε ειδική θεραπεία προκειμένου να περισταθεί μια τέτοια άνομος και σατανική συμπεριφορά. Όταν εσείς και εγώ μάθουμε για μια τέτοια συμπεριφορά και παραλείψουμε να ενεργήσουμε προκειμένου να την εξαλείψουμε, τότε γινόμαστε κι εμείς μέρος του προβλήματος. Έχουμε μερίδιο ενοχής. Βιώνουμε μέρος από την τιμωρία.

Ευελπιστώ πως δεν έχω μιλήσει πάρα πολύ σκληρά, αλλά αγαπώ αυτά τα μικρά και γνωρίζω ότι τα αγαπά και ο Κύριος. Ουδμία πιο συγκινητική αφήγηση αυτής της αγάπης μπορεί να βρεθεί παρά από την εμπειρία του Ιησού που ευλόγησε τα παιδιά, όπως περιγράφεται στο Νεφί Γ'. Λέγει για τον Ιησού που θεράπευσε τους ασθενείς, που δίδαξε τον λαό και προσευχήθηκε στον Επουράνιο Πατέρα για αυτούς. Όμως, επιτρέψατέ μου να παραθέσω αυτά τα πολύτιμα λόγια:

«[Ο Ιησούς] πήρε τα μικρά παιδιά τους, ένα προς ένα, και τα ευλόγησε, και προσευχήθηκε στον Πατέρα γι' αυτά.

»Και όταν τελείωσε έκλαψε πάλι.

»Και μίλησε προς το πλήθος και τους είπε: Ιδέστε τα μικρά σας.

»Και καθώς κοίταξαν για να ιδούν, έριξαν τα μάτια τους προς τους ουρανοί, και είδαν τα ουράνια ανοιχτά, και είδαν αγγέλους να κατεβαίνουν από τους ουρανοί σαν να ήταν ανάμεσα σε φωτιά... και οι άγγελοι εκτελούσαν διακονία προς αυτούς»¹¹.

Τως ερωτήσετε: «*Σήμερα γίνονται τέτοια πράγματα ακόμη*»; Επιτρέψατέ μου να σας πω την όμορφη ιστορία μιας γιαγιάς και ενός παππού, οι οποίοι υπηρετούσαν πριν από χρόνια σε μια ιεραποστολή, και τον τρόπο με τον οποίο

ο μικρός εγγονός τους ευλογήθηκε. Ο παππούς-ιεραπόστολος έγραψε:

«Η σύζυγός μου, η Ντίνα, και εγώ υπηρετούμε τώρα σε μια ιεραποστολή στο Τζάξον του Οχάιο. Μια από τις μεγάλες μας ανησυχίες, καθώς απεδέχθημεν την ιεραποστολική μας κλήση ήταν η οικογένειά μας. Δεν θα ήμασταν εκεί, όταν είχαν προβλήματα.

»Λίγο προτού πάμε στην ιεραποστολή μας, ο εγγονός μας, ο Ρ. Τζ., ο οποίος ήταν δύομισι ετών, έπρεπε να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση προκειμένου να διορθωθεί το μάτι του με στραβισμό. Η μητέρα του μου ζήτησε να πάω μαζί τους, επειδή ο Ρ. Τζ. και εγώ είμαστε πραγματικά φιλαράκια. Η επέμβαση πήγε καλά, αλλά ο Ρ. Τζ. έκλαψε πριν και μετά την εγχείρηση, επειδή κανείς από την οικογένεια δεν μπορούσε να πάει στο χειρουργείο και φοβόταν.

»Περίπου έξι μήνες αργότερα, ενώ ήμαστε ακόμη στην ιεραποστολή μας, το άλλο μάτι του Ρ. Τζ. έπρεπε να διορθωθεί. Η μητέρα του τηλεφώνησε και εξέφρασε την επιθυμία της να πάω μαζί τους στη δεύτερη επέμβαση. Ασφαλώς, η απόσταση και η ιεραποστολή με απέτρεψαν από το να είμαι μαζί του. Η Ντίνα και εγώ νηστέψαμε και προσευχήθήκαμε, ώστε ο Κύριος να παρηγορήσει τον εγγονό μας κατά τη διάρκεια της επεμβάσεώς του.

»Τηλεφωνήσαμε συντόμως, αφού τελείωσε η εγχείρηση και ανακαλύψαμε ότι ο Ρ. Τζ. είχε θυμηθεί την προηγούμενη εμπειρία και δεν ήθελε να αφήσει τους γονείς του. Αλλά μόλις εισήλθε στο χειρουργείο, ηρέμησε. Ξάπλωσε στο χειρουργικό τραπέζι, έβγαλε τα γυαλιά του και έφερε εις πέρας την επέμβαση με ηρεμία. Ήμαστε πολύ ευγνώμονες· οι προσευχές μας είχαν εισακουσθεί.

»Λίγες ημέρες αργότερα, τηλεφωνήσαμε στη θυγατέρα μας και την ερωτήσαμε για τον Ρ. Τζ. Ήταν καλά και εκείνη μας διηγήθηκε αυτό το περιστατικό: Το απόγευμα μετά την επέμβαση, ο Ρ. Τζ. ξύπνησε και είπε στη μητέρα του ότι ο παππούς ήταν εκεί στην επέμβαση. Είπε: «Ο παππούς ήταν εκεί και τα έφτειαζε όλα'. Βλέπετε, ο Κύριος έκανε τον αναισθησιολόγο να φαίνεται στο μικρό αυτό αγόρι σαν να ήταν ο παππούς του, αλλά ο παππούς και η γιαγιά του ήταν σε μια ιεραποστολή 2.897 χιλιόμετρα μακριά».

Ο παππούς μπορεί να μην ήταν δίπλα σου, Ρ. Τζ. αλλά ήσουν στις προσευχές του και τις σκέψεις του. Τα χέρια του Κυρίου σε αγκάλιασαν τρυφερά και σε ευλόγησε ο Πατέρας όλων μας.

Αγαπητοί μου αδελφοί και αδελφές, είτε το γέλιο των παιδιών να χαροποιεί την καρδιά μας. Είθε η πίστη των παιδιών να απαλύνει την ψυχή μας. Είθε η αγάπη των παιδιών να παρακινεί τις πράξεις μας. «Κληρονομία παρά του Κυρίου είναι τα τέκνα»¹². Είθε ο Επουράνιος Πατέρας μας να ευλογεί διά παντός αυτές τις γλυκές ψυχές, αυτούς τους ξεχωριστούς φίλους του Διδασκάλου.

Από το *Ensign* Ιουνίου του 2000, σελίδες 2-5.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Κατά Ματθαίον 18:1-6.
2. “Ode: Intimations of Immortality from Recollections of Early Childhood.”
3. *Gospel Ideals* (1954), 436.
4. Διδαχή και Διαθήκες 88:118.
5. *The Road to Confidence* (1959), 121.
6. Στο Conference Report, Απρ. 1944, 32.
7. Από το *The Children*, στο Jack M. Lyon και άλλοι, συντάκτες, *Best-Loved Poems of the LDS People* (1996), 21.
8. *A Christmas Carol and Cricket on the Hearth* (άνευ ημερομηνίας εκδόσεως), 50-51.
9. Margaret Lee Runbeck, *Bits & Pieces*, 20 Σεπτ. 1990.
10. James L. Ison, *Mormons in the Major Leagues* (1991), 21.
11. Νεφί Γ΄ 17:21-24.
12. Ψαλμός 127:3.

ΟΙ ΙΕΡΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΜΗΤΕΡΩΝ

10

ΜΕΡΟΣ I^ο: ΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Ανασκοπήστε τους ρόλους των πατέρων και μητέρων, όπως αυτοί σκιαγραφούνται στην εβδόμη παράγραφο του «Η οικογένεια: Μία επίσημη διακήρυξη προς όλο τον κόσμο» (βλέπε σελίδα iv). Κατόπιν προσευχής,

αποφασίστε πώς αυτή η συμβουλή εφαρμόζει στο σπιτικό σας και τι θα κάνετε προκειμένου να την ακολουθήσετε.

- Γράψτε ένα γράμμα στον πατέρα σας ή στον παππού σας.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΑΤΕΡΕΣ ΣΤΟΝ ΙΣΡΑΗΛ

Πρόεδρος Έζρα Ταφτ Μπένσον
13^{ος} Πρόεδρος της Εκκλησίας

Αγαπητοί αδελφοί μου, είμαι ευγνώμων που είμαι εδώ μαζί σας, σε αυτήν την ένδοξη συνάθροιση της ιεροσούνης του Θεού. Προσεύχομαι, ώστε το Πνεύμα του Κυρίου να είναι μαζί μου και μαζί σας, καθώς θα σας μιλήσω για ένα ζωτικής σημασίας θέμα. Απόψε θα ήθελα να μιλήσω στους συναθροισμένους πατέρες εδώ και σε όλη την Εκκλησία σχετικά με τις ιερές κλήσεις τους.

Ελπίζω ότι εσείς, νέοι άνδρες, θα ενωτισθείτε προσεκτικά, δοθέντος ότι προετοιμάζεστε τώρα να γίνετε οι μελλοντικοί πατέρες της Εκκλησίας.

Μια αιωνία κλήση

Πατέρες, δική σας είναι η αιωνία κλήση της οποίας δεν απαλλάσσετε ποτέ. Οι κλήσεις στην Εκκλησία, όσο σημαντικές κι αν είναι, είναι φύσει για μια χρονική περίοδο μόνον, και κατόπιν λαμβάνει χώρα η κατάλληλη απαλλαγή των καθηκόντων. Αλλά η κλήση ενός πατέρα είναι αιωνία και η σημασία της υπερβαίνει τα όρια του χρόνου. Είναι μια κλήση τόσο για τον παρόντα καιρό όσο και για όλη την αιωνιότητα.

Ο Πρόεδρος Χάρολντ Λη δήλωσε αληθώς ότι: «το σημαντικότερο από το έργο του Κυρίου που θα επιτελέσετε εσείς [πατέρες] θα είναι το έργο που επιτελείτε μέσα στους τοίχους του σπιτικού σας. Η οικογενειακή διδασκαλία, το έργο της επισκοπικής ηγεσίας και άλλα καθήκοντα της Εκκλησίας είναι όλα σημαντικά, αλλά το σημαντικότερο έργο είναι μέσα στους τοίχους του σπιτικού σας» (*Strengthening the Home* [φυλλάδιο, 1973], 7).

Τότε, ποια είναι η συγκεκριμένη ευθύνη ενός πατέρα μέσα στους ιερούς τοίχους του σπιτικού του; Επιτρέψατέ

μου να προτείνω δύο βασικές ευθύνες κάθε πατέρα στον Ισραήλ.

Να προνοεί για τις υλικές ανάγκες

Πρώτον, έχετε ιερά ευθύνες να προνοείτε για τις υλικές ανάγκες της οικογένειάς σας.

Ο Κύριος καθόρισε σαφώς τους ρόλους σχετικά με το ποιος θα προνοεί και θα ανατρέφει ενάρετους απογόνους. Στην αρχή, ο Αδάμ, όχι η Εύα, προσετάχθη να κερδίζει το ψωμί με τον ιδρώτα του προσώπου του.

Ο Απόστολος Παύλος συμβουλεύει τους συζύγους και πατέρες: «Αν, όμως, κάποιος δεν προνοεί για τους δικούς τους, μάλιστα για τους οικείους, αρνήθηκε την πίστη, και είναι χειρότερος από έναν άπιστο» (Προς Τιμόθεον Α' 5:8).

Νωρίς στην ιστορία της αποκατεστημένης Εκκλησίας, ο Κύριος επιφόρτισε ειδικώς τους άνδρες με την υποχρέωση να προνοούν για την σύζυγο και την οικογένειά τους. Τον Ιανουάριο του 1832 είπε: «Αληθινά σας λέω, ότι κάθε άνθρωπος που είναι υποχρεωμένος να συντηρεί τη δική του οικογένεια, ας τη συντηρεί, και δεν πρόκειται με κανέναν τρόπο να χάσει το στέφανό του» (Δ&Δ 75:28). Τρεις μήνες αργότερα ο Κύριος είπε πάλι: «Οι γυναίκες έχουν δικαιώματα στον άνδρα τους για τη συντήρησή τους μέχρι να λείπει ο άνδρας τους» (Δ&Δ 83:2). Αυτό αποτελεί θεϊκό δικαίωμα μιας συζύγου και μητέρας. Ενώ αυτή φροντίζει και γαλουχεί τα παιδιά της στο σπιτικό, ο σύζυγός της κερδίζει τα προς το ζην για την οικογένεια, πράγμα που καθιστά δυνατή αυτήν τη γαλούχηση.

Σε ένα σπιτικό όπου υπάρχει ένας εύρωστος σύζυγος, τότε αναμένεται από εκείνον να είναι το στήριγμα της οικογένειάς. Μερικές φορές ακούμε για συζύγους οι οποίοι, λόγω οικονομικών καταστάσεων, έχουν χάσει τη δουλειά τους και περιμένουν από τη σύζυγό τους να πάει και να εργασθεί, μολονότι ο σύζυγός είναι ακόμη ικανός να συντηρεί την

οικογένειά του. Σε τέτοιες περιπτώσεις παροτρύνουμε τον σύζυγο να κάνει ό,τι μπορεί προκειμένου να επιτρέψει στη σύζυγό του να παραμείνει στο σπίτι, ούτως ώστε να φροντίζει τα παιδιά, ενώ εκείνος συνεχίζει να συντηρεί την οικογένειά του με τον καλύτερο τρόπο που μπορεί, αν και η δουλειά που μπορεί να εξασφαλίσει ίσως δεν είναι ιδανική και ο οικογενειακός προϋπολογισμός ενδεχομένως να πρέπει να είναι πιο σφικτός.

Επίσης, η ανάγκη για εκπαίδευση ή υλικά αγαθά δεν δικαιολογεί την αναβολή παιδιών, ούτως ώστε η σύζυγος να εξακολουθεί να εργάζεται ως το στήριγμα της οικογένειας.

Συμβουλή του Προέδρου Κίμπαλ

Θυμάμαι τη συμβουλή του αγαπημένου μας προφήτου, του Σπένσερ Κίμπαλ, προς τους έγγαμους φοιτητές. Είπε: «Έχω πει σε δεκάδες χιλιάδες νέους ότι, όταν παντρεύονται, δεν θα πρέπει να περιμένουν για παιδιά μέχρις ότου τελειώσουν τη φοίτησή τους και τις οικονομικές τους επιθυμίες. ...Θα πρέπει να ζουν μαζί κανονικά και να αφήσουν τα παιδιά να έλθουν...

»Δεν γνωρίζω καμία γραφή», συνεχίζει ο Πρόεδρος Κίμπαλ, «όπου δίδεται η έγκριση στις νέες συζύγους να παρακρατούν την οικογένειά τους και να πηγαίνουν για δουλειά προκειμένου να εξασφαλίζουν τη φοίτηση στο σύζυγό τους. Υπάρχουν χιλιάδες συζύγων που τα έχουν καταφέρει μόνοι τους στο σχολείο και έχουν αναθρέψει ταυτοχρόνως οικογένειες» (“Marriage Is Honorable,” στο *Speeches of the Year, 1973* [1974], 263).

Ο ρόλος της μητέρας στο σπιτικό

Αδελφοί στην ιεροσύνη, εξακολουθώ να τονίζω ότι είναι σημαντικό οι μητέρες να παραμένουν στο σπίτι προκειμένου να γαλουχούν, να φροντίζουν και να εκπαιδεύουν τα παιδιά τους στις αρχές της χρηστότητας.

Καθώς ταξιδεύω σε όλα τα μέρη όπου είναι η Εκκλησία, αισθάνομαι ότι η πλειονότητα των μητέρων των Αγίων των Τελευταίων Ημερών θέλει ολόψυχα να ακολουθήσει αυτήν τη συμβουλή. Όμως γνωρίζουμε ότι μερικές φορές η μητέρα εργάζεται εκτός του σπιτικού, με παρότρυνση ή ακόμη και με επιμονή του συζύγου της. Εκείνος θέλει τα αγαθά πολυτελείας τα οποία μπορεί να αγοράσει με το επιπλέον εισόδημα. Η οικογένεια δεν θα υποφέρει μόνον σε τέτοιες περιστάσεις, αδελφοί, αλλά η δική σας πνευματική ανάπτυξη και πρόοδος θα παρεμποδισθεί. Λέγω προς όλους εσάς ότι ο Κύριος έχει επιφορτίσει τους άνδρες με την ευθύνη να προνοούν για την οικογένειά τους κατά τον τρόπον εκείνον που επιτρέπεται στη σύζυγο να εκπληρώνει τον ρόλο της ως μητέρας στο σπιτικό.

Η οικογενειακή ετοιμότητα πιο επιτακτική σήμερα

Πατέρες, άλλη μια ζωτικής σημασίας έκφανση της υποχρεώσεώς σας να προνοείτε για τις υλικές ανάγκες της οικογένειάς σας είναι η συγκέντρωση προμηθειών που θα πρέπει

να κάνετε για την οικογένειά σας σε περίπτωση εκτάκτου ανάγκης. Η οικογενειακή ετοιμότητα είναι μια αρχή προνοίας από μακρού καθιερωμένη. Είναι ακόμη πιο επιτακτική σήμερα.

Σας ερωτώ σοβαρά: έχετε προνοήσει για την οικογένειά σας ένα ετήσιο απόθεμα τροφών, ιματισμού και, όπου δυνατόν, καυσίμων; Η αποκάλυψη να παράγουμε και να αποθηκεύουμε φαγητό πιθανώς να είναι τόσης ζωτικής σημασίας για την υλική μας πρόνοια σήμερα, όσο ήταν για τους ανθρώπους κατά τον καιρό του Νώε η επιβίβαση στην κιβωτό.

Ομοίως, ζείτε εντός των ορίων του εισοδήματός σας και αποταμιεύετε ολίγον;

Είστε έντιμος με τον Κύριο κατά την πληρωμή των δεκάτων σας; Εάν ζείτε αυτόν τον θεϊκό νόμο, τότε θα έχετε τόσο πνευματικές όσο και υλικές ευλογίες.

Ναι, αδελφοί, ως πατέρες στον Ισραήλ έχετε μια μεγάλη ευθύνη να προνοείτε για τις υλικές ανάγκες της οικογένειάς σας και να έχετε τις απαραίτητες προμήθειες σε περίπτωση εκτάκτου ανάγκης.

Να παρέχετε ικανότητες πνευματικής ηγεσίας

Δεύτερον, έχετε ιερά ευθύνη να παρέχετε ικανότητες πνευματικής ηγεσίας στην οικογένειά σας.

Σε ένα φυλλάδιο εκδομένο πριν από ορισμένα χρόνια υπό του Συμβουλίου των Δώδεκα, είπαμε τα ακόλουθα: «Η πατρότητα είναι ηγεσία, το πιο σημαντικό είδος ηγεσίας. Έτσι ήταν πάντα. Έτσι θα είναι πάντα. Πατέρα, με τη βοήθεια και τη συμβουλή και την ενθάρρυνση της αιώνιας συντρόφου σου, προεδρεύεις στο σπίτι» (*Father, Consider Your Ways* [φυλλάδιο, 1973], 4-5).

Εντούτοις, μαζί με αυτήν την προεδρική θέση έρχονται και σημαντικές υποχρεώσεις. Μερικές φορές ακούμε διηγήσεις ανδρών, ακόμη και στην Εκκλησία, οι οποίοι νομίζουν ότι, επειδή είναι η κεφαλή του σπιτικού, κατά κάποιον τρόπον τίθενται σε ανώτερο ρόλο και τους επιτρέπεται να υπαγορεύουν και να έχουν απαιτήσεις από την οικογένειά τους.

Ο Απόστολος Παύλος τονίζει ότι «ο άνδρας είναι το κεφάλι της γυναίκας, όπως και ο Χριστός είναι το κεφάλι της εκκλησίας» (Προς Εφεσίους 5:23). Αυτό το πρότυπο πρέπει να ακολουθούμε στον ρόλο μας να προεδρεύουμε στο σπιτικό. Δεν ευρίσκουμε τον Σωτήρα να ηγείται της Εκκλησίας με τραχύτητα ή αγένεια. Δεν ευρίσκουμε τον Σωτήρα να συμπεριφέρεται στην Εκκλησία Του με ασέβεια ή αμέλεια. Δεν ευρίσκουμε τον Σωτήρα να χρησιμοποιεί βία ή εξαναγκασμό προκειμένου να εκπληρώσει τους σκοπούς Του. Πουθενά δεν ευρίσκουμε τον Σωτήρα να κάνει τίποτε άλλο παρά αυτό που ανυψώνει πνευματικώς, εξυψώνει, παρηγορεί και υπερυψώνει την Εκκλησία. Αδελφοί, σας λέγω με πάσαν σωφροσύνη ότι Εκείνος είναι το πρότυπο που εμείς πρέπει να ακολουθούμε, καθώς παίρνουμε το πνευματικό προβάδισμα στην οικογένειά μας.

Συγκεκριμένως, αυτό ισχύει στη σχέση σας με την σύζυγό σας.

Αγαπάτε την σύζυγό σας

Εδώ πάλι η συμβουλή από τον Απόστολο Παύλο είναι ωραιότατη και στο θέμα. Είπε απλώς: «Οι άνδρες, αγαπάτε τις γυναίκες σας, όπως ο Χριστός αγάπησε την εκκλησία» (Προς Εφεσίους 5:25).

Σε αποκάλυψη των τελευταίων ημερών ο Κύριος μιλά πάλι για αυτήν την υποχρέωση. Είπε: «Να αγαπάς τη γυναίκα σου με όλη την καρδιά σου, και να προσκολλάσαι σ' αυτήν και σε κανέναν άλλον» (Δ&Δ 42:22). Απ' όσα γνωρίζω, υπάρχει μόνον ένας άλλος σε όλες τις γραφές που έχουμε προσταχθεί να αγαπάμε με όλη την καρδιά μας και αυτός είναι ο Ίδιος ο Θεός. Σκεφθείτε τι σημαίνει αυτό!

Αυτό το είδος αγάπης μπορεί να εκδηλώνεται για την σύζυγό σας με τόσους πολλούς τρόπους. Πρώτον και κύριον, κανείς εκτός από τον Ίδιο τον Θεό δεν έχει προτεραιότητα πάνω από την σύζυγό σας στη ζωή σας – ούτε η εργασία ούτε η ψυχαγωγία ούτε τα πάρεργα. Η σύζυγός σας είναι η πολύτιμη, αιώνια σύντροφος διά βίου – η σύντροφός σας.

Τι σημαίνει να αγαπάτε κάποιον με όλη την καρδιά σας; Σημαίνει να αγαπάτε με όλα σας τα αισθήματα και με όλη σας την αφοσίωση. Σίγουρα όταν αγαπάτε την σύζυγό σας με όλη σας την καρδιά, δεν μπορείτε να την μειώνετε, να την ελικρίνετε, να της ευρίσκετε ελαττώματα ή να την προσβάλετε με λόγια, βαρύθυμη συμπεριφορά ή πράξεις.

Τι σημαίνει να «προσκολλάσαι σ' αυτήν;» Σημαίνει να είσθε δίπλα της, να είσθε αφοσιωμένος και πιστός σε αυτήν, να επικοινωνείτε μαζί της και να εκφράζετε την αγάπη σας για αυτήν.

Αγάπη σημαίνει να είσθε ευαίσθητος στα συναισθήματα και τις ανάγκες της. Εκείνη θέλει να την προσέχετε και να την εκτιμάτε. Θέλει να της λέτε ότι την βλέπετε ωραία, ελκυστική και σημαντική. Αγάπη σημαίνει να θέτετε την ευημερία και τον αυτοσεβασμό απόλυτο προτεραιότητα στη ζωή σας.

Θα πρέπει να είσθε ευγνώμων που είναι η μητέρα των παιδιών σας και η βασίλισσα του σπιτικού σας· ευγνώμων που επέλεξε την οικοκυρική και τη μητρότητα –να γεννήσει, να γαλουχήσει, να αγαπά και να εκπαιδεύει τα παιδιά σας– ως την ευγενέστερη κλήση όλων.

Άνδρες, να αναγνωρίζετε την ευφύια της συζύγου σας και την ικανότητά της να σας δίδει συμβουλές ως αληθινή σύντροφος αναφορικά προς οικογενειακά σχέδια, οικογενειακές δραστηριότητες και τον οικογενειακό προϋπολογισμό. Μην είσθε τοιγκούνης με τον χρόνο ή με τα μέσα σας.

Δώστε της την ευκαιρία να αναπτυχθεί διανοητικώς, συναισθηματικώς και κοινωνικώς, καθώς και πνευματικώς.

Να θυμάστε, αδελφοί, η αγάπη μπορεί να γαλουχηθεί και να καλλιεργηθεί με μικρά δείγματα. Τα άνθη σε ειδικές

περιστάσεις είναι υπέροχα, αλλά το ίδιο είναι και η προθυμία σας να βοηθήσετε με τα πιάτα, να αλλάξετε πάνες, να σηκωθείτε τη νύκτα για ένα παιδί που κλαίει και να αφήσετε την τηλεόραση ή την εφημερίδα προκειμένου να βοηθήσετε με το γεύμα. Αυτοί είναι οι σιωπηλοί τρόποι που λέμε «Σε αγαπώ» με τις πράξεις μας. Φέρουν πλούσια μερίσματα για μια τέτοια μικρή προσπάθεια.

Αυτού του είδους η στοργική ηγεσία της ιεροσύνης ισχύει για τα παιδιά σας καθώς και για την σύζυγό σας.

Ο ρόλος του πατέρα στο σπιτικό

Οι μητέρες παίζουν έναν σημαντικό ρόλο ως καρδιά του σπιτικού, αλλά αυτό δεν μειώνει επ' ουδενί τον εξίσου σημαντικό ρόλο που παίζουν οι πατέρες, ως κεφαλή του σπιτικού, στη γαλούχηση, εκπαίδευση και αγάπη των παιδιών τους.

Όντας πατριάρχης στο σπιτικό σας, έχετε τη σοβαρή ευθύνη να αναλάβετε ηγεσία, καθώς εργάζεσθε με τα παιδιά σας. Πρέπει να βοηθήσετε στη δημιουργία ενός σπιτικού όπου το Πνεύμα του Κυρίου μπορεί να κατοική. Είναι η θέση σας να δίδετε οδηγίες σχετικές με όλη την οικογενειακή ζωή. Θα πρέπει να λάβετε ενεργό μέρος στην καθιέρωση οικογενειακών κανόνων και πειθαρχίας.

Το σπιτικό σας θα πρέπει να είναι καταφύγιο γαλήνης και αγαλλιάσεως για την οικογένειά σας. Ασφαλώς κανένα παιδί δεν θα πρέπει να φοβάται τον πατέρα του – ειδικώς έναν πατέρα με ιεροσύνη. Καθήκον του πατέρα είναι να καταστήσει το σπιτικό του ένα μέρος ευτυχίας και αγαλλιάσεως. Δεν μπορεί να το κάνει αυτό, όταν υπάρχουν διαπληκτισμοί, διενέξεις, έριδες ή άνομη συμπεριφορά. Η ισχυρή επίδραση του ενάρετου πατέρα, όταν θέτει το παράδειγμα, πειθαρχεί και εκπαιδεύει, γαλουχεί και αγαπά, είναι τόσο σημαντική για την πνευματική ευημερία των παιδιών του.

Να μεταδίδετε ικανότητες πνευματικής ηγεσίας

Με αγάπη στην καρδιά μου για τους πατέρες στον Ισραήλ, επιτρέπατέ μου να προτείνω δέκα συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους οι πατέρες μπορούν να μεταδώσουν ικανότητες πνευματικής ηγεσίας στα παιδιά τους:

1. Δίδετε πατρικές ευλογίες στα παιδιά σας. Βαπτίστε και επικυρώστε τα παιδιά σας. Χειροτονήστε τους υιούς σας στην ιεροσύνη. Αυτά θα αποτελέσουν σημαντικά πνευματικά γεγονότα στην ζωή των παιδιών σας.

2. Διευθύνετε προσωπικώς οικογενειακές προσευχές, καθημερινό διάβασμα των γραφών και εβδομαδιαίες οικογενειακές βραδιές. Η προσωπική σας συμμετοχή θα δείξει στα παιδιά σας πόσο σημαντικές στην πραγματικότητα είναι αυτές οι δραστηριότητες.

3. Όποτε είναι δυνατόν, να παρευρίσκεστε στις συγκεντρώσεις της Εκκλησίας μαζί ως οικογένεια. Η οικογενειακή λατρεία υπό την ηγεσία σας είναι ουσιώδης για την πνευματική ευημερία των παιδιών σας.

4. Πηγαίνετε βόλτες μαζί με τις θυγατέρες σας και σε εξόδους με τους υιούς σας. Ως οικογένεια, πηγαίνετε σε κατασκηνώσεις και πικνίκ, σε αθλητικά παιχνίδια και συναυλίες, σε σχολικά προγράμματα και ούτω καθ' εξής. Το να είναι εκεί ο μπαμπάς κάνει όλη την διαφορά.

5. Καθιερώστε παραδόσεις οικογενειακών διακοπών, ταξιδιών και εκδρομών. Τα παιδιά σας δεν θα ξεχάσουν ποτέ αυτές τις αναμνήσεις.

6. Να έχετε τακτικές, κατ' ιδίαν επισκέψεις με τα παιδιά σας. Αφήστε τα να μιλήσουν σχετικά με το τι θα ήθελαν. Διδάξτε τα αρχές του ευαγγελίου. Διδάξτε τα αληθινές αξίες. Πείτε τους ότι τα αγαπάτε. Ο προσωπικός χρόνος με τα παιδιά σας τους λέει πού θέτει ο μπαμπάς τις προτεραιότητές του.

7. Διδάξτε τα παιδιά σας να εργάζονται και δείξτε τους την αξία της εργασίας προς έναν άξιο στόχο. Η καθιέρωση ιεραποστολικού ταμείου και ταμείου για εκπαίδευση για τα παιδιά σας, τους δείχνει τι θεωρεί ο μπαμπάς ότι είναι σημαντικό.

8. Να προωθείτε την καλή μουσική, την τέχνη και τα έντυπα στο σπιτικό σας. Τα σπιτικά που έχουν ένα πνεύμα εκλεπτύνσεως και ομορφιάς θα ευλογήσουν την ζωή των παιδιών σας για πάντα.

9. Όπως καθορίζουν οι αποστάσεις, να παρευρίσκεστε τακτικώς στον ναό με την σύζυγό σας. Τα παιδιά σας θα

καταλαβαίνουν τότε καλύτερα την σημασία του γάμου στο ναό, των όρκων του ναού και της παντοτινής οικογενειακής μονάδος.

10. Επιτρέψατε στα παιδιά σας να δουν την χαρά και την ικανοποίησή σας στην υπηρεσία στην Εκκλησία. Αυτό μπορεί να τους μεταδοθεί, ούτως ώστε και αυτά να θέλουν να υπηρετούν στην Εκκλησία και να αγαπούν την βασιλεία.

Η πιο σημαντική σας κλήση

Ω σύζυγοι και πατέρες στον Ισραήλ, μπορείτε να κάνετε τόσα πολλά για τη σωτηρία και την υπερύψωση της οικογενείας σας! Οι ευθύνες σας είναι τόσο σημαντικές.

Να θυμάστε την ιερά κλήση σας ως πατέρας στον Ισραήλ –η πιο σημαντική σας κλήση στον παρόντα καιρό και σε όλη την αιωνιότητα– μια κλήση της οποίας δεν θα απαλλαγείτε ποτέ.

Είθε να προνοείτε για τις υλικές ανάγκες της οικογενείας σας με την αιωνία σύντροφο στο πλευρό σας. Είθε να εκπληρώσετε την ιερά ευθύνη σας να μεταδίδετε ικανότητες πνευματικής ηγεσίας στο σπιτικό σας.

Από μία ομιλία του Προέδρου Μπένσον στη συνεδρίαση ιεροσύνης της γενικής συνελεύσεως της Εκκλησίας τον Οκτώβριο του 1987 (βλέπε Conference Report, Οκτ. 1987, 59-63 ή *Ensign*, Νοέμβρ. 1987, 48-51).

ΟΙ ΙΕΡΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΜΗΤΕΡΩΝ

11

ΜΕΡΟΣ 2^ο: ΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΜΗΤΕΡΩΝ

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Στην διακήρυξη για την οικογένεια, μας δίδεται η συμβουλή ότι «οι δύο σύζυγοι είναι υποχρεωμένοι να βοηθούν εξίσου ο ένας τον άλλον, ως γονείς» (βλέπε σελίδα iv σε αυτόν τον οδηγό μελέτης). Με τον/την σύζυγό σας επανεξετάστε τις 10 προτάσεις του Προέδρου Έζρα Ταφτ Μπένσον για τους πατέρες, στις σελίδες 41-42 σε αυτόν τον οδηγό μελέτης και τις 10 προτάσεις του για

τις μητέρες στις σελίδες 45-47. Συζητήστε τους τρόπους με τους οποίους μπορείτε να εργάζεστε μαζί και να αλληλοϋποστηρίξετε σε αυτές τις ευθύνες.

- Γράψτε ένα γράμμα στη μητέρα σας ή στη γιαγιά σας.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε τα ακόλουθα άρθρα. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε τα άρθρα με τον/την σύζυγό σας.

«ΔΙΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΗΤΕΡΑ»

Πρεσβύτερος Τζέφρυ Χόλαντ
Της Απαρτίας των Δώδεκα Αποστόλων

Φόρος τιμής στις μητέρες

Υπάρχουν ορισμένες γραμμές αποδεδομένες στον Βίκτορα Ουγκώ, οι οποίες λένε:

«Έκοψε το ψωμί σε δύο κομμάτια και τα έδωσε στα παιδιά της, τα οποία έτρωγαν με ανυπομονησία. ‘Δεν κράτησε τίποτε για τον εαυτό της’, γόγγυξε ο λοχίας.

»‘Διότι δεν πεινά’, είπε ένας στρατιώτης.

»‘Όχι’, είπε ο λοχίας, ‘διότι είναι μητέρα’».

Κατά το έτος που εορτάζουμε την πίστη και την ανδρεία εκείνων που έκαναν το μακρύ και κοπιώδες ταξίδι διά μέσου της Αιόβα, της Νεμπράσκα και του Γουαϊόμινγκ, θα ήθελα να αποτίσω φόρο τιμής στους σύγχρονους ομολόγους εκείνων των πρωτοπόρων μητέρων, οι οποίες πρόσεχαν, προσεύχονταν και πάρα πολύ συχνά έθαπταν τα μωρά τους κατά μήκος της μακράς αυτής διαδρομής. Όσες γυναίκες ακούν τη φωνή μου και θέλουν διακαώς να γίνουν μητέρες και δεν είναι, λέγω περί τούτου του ζητήματος, μέσα από τα δάκρυα τα δικά σας και τα δικά μας, ότι ο Θεός, κατά τις ημέρες που έπονται, θα φέρει «ελπίδα στη δύστυχη καρδιά»¹. Όπως οι προφήτες έχουν επανειλημμένως διδάξει από αυτόν τον άμβωνα, τελικώς «δεν θα παρακρατηθεί καμία ευλογία» από τους πιστούς, αν και αυτές οι ευλογίες δεν έλθουν αμέσως². Εντωμεταξύ, αγαλλιούμε που η κλήση για γαλούχηση δεν είναι μόνον για τα δικά μας παιδιά.

Μιλώντας για τις μητέρες δεν λησμονώ τον κρίσιμο, επιτακτικό ρόλο των πατέρων, ιδιαιτέρως καθώς η έλλειψη

πατρός στα σύγχρονα σπιτικά θεωρείται από ορισμένους «το κεντρικό κοινωνικό πρόβλημα των καιρών μας»³. Πράγματι, η έλλειψη πατρός μπορεί να είναι πρόβλημα ακόμη και σε ένα σπιτικό, όπου ο πατέρας είναι παρών – ούτως ειπείν εξ αποστάσεως. Όμως αυτό είναι ένα μήνυμα της ιεροσύνης για άλλη ημέρα. Σήμερα θα ήθελα να επαινέσω τις μητέρες που έχουν λικνίσει την κούνια του βρέφους και μέσω της χρηστότητας που δίδαξαν στα παιδιά τους εκεί, είναι στο επίκεντρο των σκοπών του Κυρίου για εμάς στη θνητότητα.

Μιλώντας για αυτά επαναλαμβάνω τα λόγια του Παύλου, ο οποίος έγραψε επαινώντας την «ανυπόκριτη πίστη... [του Τιμοθέου] η οποία πρώτα κατοίκησε», είπε «στη γιαγιά σου Λωίδα, και στη μητέρα σου Ευνίκη»⁴. «Από [τότε που ήσουν] βρέφος», είπε ο Παύλος, «γνωρίζεις τα ιερά γράμματα»⁵. Ευχαριστούμε όλες τις μητέρες και τις γιαγιάδες από τις οποίες έχουμε μάθει τέτοιες αλήθειες στις μικρές αυτές ηλικίες.

Θυσίες που έκαναν νεαρές μητέρες

Μιλώντας γενικώς για τις μητέρες, θα ήθελα ιδιαιτέρως να επαινέσω και να παροτρύνω τις νεαρές μητέρες. Το έργο της μητέρας είναι δύσκολο και πολύ συχνά χωρίς να έχει προαγγελθεί. Στα νεανικά χρόνια συχνά ο ένας από τους δύο συζύγους –ή αμφότεροι– ενδεχομένως να είναι ακόμη στο σχολείο ή σε αυτά τα πρώιμα και πτωχά στάδια που αναπτύσσονται οι ικανότητες του συζύγου ως στηρίγματος. Τα οικονομικά κυμαίνονται καθημερινώς από πολύ λίγα έως τίποτε. Το διαμέρισμα διακοσμείται συνήθως με ένα από τα δύο κομψά σχέδια – το επαρχιακό του Deseret Industries ή το πρώιμο της μητέρας Χάμπαρντ, μία μητέρα, η οποία δεν είχε τίποτε στα ντουλάπια της.

Το αυτοκίνητο, εάν υπάρχει, έχει στρωτά ελαστικά επίωτρα και άδειο ντεπόζιτο. Αλλά τη νύκτα με το τσίσιμα και την οδοντοφυΐα, [κι όμως] συχνά η μεγαλύτερη δυσκολία από όλες για μια νεαρά μητέρα είναι απλώς η κούραση. Κατά τη διάρκεια αυτών των ετών οι μητέρες κοιμούνται λιγότερο και δίδουν περισσότερα στους άλλους, με λιγότερη προσωπική ανανέωση για τον εαυτό τους από οιαδήποτε άλλη ομάδα που γνωρίζω σε κάποια άλλη στιγμή της ζωής. Δεν αποτελεί έκπληξη όταν οι σκιές κάτω από τα μάτια τους μερικές φορές γίνονται πολύ μεγάλες.

Βεβαίως η ειρωνεία είναι ότι συχνά αυτήν την αδελφή θέλουμε να καλέσουμε –ή χρειάζεται να καλέσουμε– για υπηρετήση στις βοηθητικές οργανώσεις του τομέως και του πασάλου. Αυτό είναι κατανοητό. Ποιος δεν θα ήθελε την υποδειγματική επίδραση αυτών των νεαρών Λωίδων και Ευνικών; Όλοι, μην γελιέστε. Να θυμάστε ότι η οικογένεια είναι η απόλυτος προτεραιότητα υπεράνω όλων, ειδικώς σε αυτά τα χρόνια που διαπλάθεται ο χαρακτήρας. Ακόμη κι έτσι, οι νεαρές μητέρες θα βρουν θαυμάσιους τρόπους για να υπηρετούν πιστά στην Εκκλησία, καθώς οι άλλοι υπηρετούν και ενδυναμώνουν αυτές και την οικογένειά τους κατά παρόμοιο τρόπο.

Κάνετε το καλύτερο που μπορείτε αυτά τα χρόνια, αλλά οτιδήποτε άλλο κάνετε, να αγαπάτε αυτόν τον ρόλο που είναι τόσο μοναδικά δικός σας και για τον οποίο οι ουρανοί αποστέλλουν αγγέλους προκειμένου να προσέχουν εσάς και τα μικρά σας. Άνδρες –ειδικώς οι άνδρες– καθώς και ηγέτες της Εκκλησίας και φίλοι προς πάσαν κατεύθυνση, να είστε χρήσιμοι, ευαίσθητοι και συνετοί. Να θυμάστε: «Χρόνος υπάρχει για κάθε τι, και καιρός για κάθε πράγμα κάτω από τον ουρανό»⁶.

Μητέρες, αναγνωρίζουμε και εκτιμούμε την πίστη σας σε κάθε βήμα. Παρακαλούμε να γνωρίζετε ότι άξιζε τότε, τώρα και για πάντα. Και εάν, για οιοδήποτε λόγο, καταβάλλετε αυτήν την θαρραλέα προσπάθεια μόνες σας, χωρίς τον σύζυγό σας στο πλευρό σας, τότε οι προσευχές μας θα είναι ακόμη μεγαλύτερες για εσάς και η αποφασιστικότητά μας να σας προσφέρουμε μια χείρα βοήθειας θα είναι ακόμη πιο ανυποχώρητη.

Οι μητέρες επιτελούν έργο του Θεού

Μία νεαρά μητέρα μου έγραψε προσφάτως ότι η ανησυχία της εξεφράζετο σε τρία μέτωπα. Το ένα ήταν ότι, όποτε άκουγε ομιλίες επί της μητρότητας των Αγίων των Τελευταίων Ημερών ανησυχούσε, επειδή αισθανόταν ότι δεν είχε τις απαραίτητες ικανότητες ή ότι κάπως δεν θα ήταν άξια του έργου. Δεύτερον, αισθανόταν ότι ο κόσμος ανέμενε από εκείνη να διδάξει στα παιδιά της ανάγνωση, γραφή, διακόσμηση εσωτερικών χώρων, Λατινικά, λογισμούς και το Διαδίκτυο – όλα προτού μπορέσει το μωρό να πει κάτι τρομερώς συνηθισμένο, σαν «αγκού, αγκού». Τρίτον, αισθανόταν συχνά ότι οι άνθρωποι της φέρνονταν με συγκατάβαση, σχεδόν πάντοτε χωρίς να το κάνουν εσκεμμένως, επειδή οι συμβουλές που έπαιρνε ή

ακόμη και οι φιλοφρονήσεις που δεχόταν, φαινόταν ότι δεν αντικατόπτριζαν τίποτε από την διανοητική «επένδυση», την πνευματική και συναισθηματική προσπάθεια, της μακράς νύκτας και της μακράς ημέρας τις απαιτήσεις που φθάνουν κάποιον στα όρια, οι οποίες μερικές φορές απαιτούνται στην προσπάθεια και την θέληση να είναι η μητέρα που ο Θεός ελπίζει ότι θα είναι.

Αλλά ένα πράγμα, είπε, την κάνει να συνεχίζει: «Σε καλές και κακές στιγμές και μέσα από τα δάκρυα όλης της καταστάσεως, γνωρίζω βαθέως μέσα μου ότι κάνω το έργο του Θεού. Γνωρίζω ότι στην μητρότητά μου είμαι σε μία αιώνια σύμπραξη με Εκείνον. Είμαι βαθέως συγκινημένη που ο Θεός ευρίσκει τον απώτερο σκοπό και νόημά Του στο να είναι γονέας, ακόμη κι αν μερικά εκ των τέκνων Του Τον κάνουν να κλαίει».

«Είναι αυτή η συνειδητοποίηση», λέει, «που προσπαθώ να ενθυμούμαι σχετικώς με αυτές τις αναπόφευκτα δύσκολες ημέρες, όταν όλα αυτά μπορούν να σε κατακλύζουν. Ίσως είναι ακριβώς η ανικανότητα και η ανησυχία μας που μάς κάνει να Τον προσεγγίζουμε και να βελτιώνουμε την ικανότητά Του να προσεγγίσει Εκείνος με την σειρά του εμάς. Ίσως Εκείνος ελπίζει κρυφά ότι *θα* αδημονούμε», είπε εκείνη, «και *θα* παρακαλέσουμε για την βοήθειά Του. Τότε, πιστεύω, Εκείνος μπορεί να διδάξει αυτά τα παιδιά απευθείας, μέσω ημών, αλλά με καμία προσφερόμενη αντίσταση. Μου αρέσει αυτή η ιδέα», ολοκληρώνει εκείνη. «Μου δίδει ελπίδα. Εάν είμαι σωστή ενώπιον του Πατέρα μου στους Ουρανοί, ίσως η καθοδήγησή Του προς τα τέκνα μας μπορεί να είναι ανεμπόδιση. Ίσως, τότε μπορεί να είναι το έργο Του και η δόξα Του κατά μία πολύ κυριολεκτική έννοια»⁷.

Τα παιδιά σας θα σας αποκαλούν ευλογημένες

Υπό το φως αυτού του είδους εκφράσεως, είναι σαφές ότι αυτές οι μεγάλες σκιές δεν προέρχονται μόνον από την αλλαγή πάνας και τις μετακινήσεις των παιδιών με το αυτοκίνητο, αλλά από ορισμένες τουλάχιστον άπνες νύκτες που περνούν οι μητέρες ερευνώντας την ψυχή τους, επιζητώντας ολόψυχα την ικανότητα να μεγαλώσουν αυτά τα παιδιά, ούτως ώστε να γίνουν αυτό που θέλει ο Θεός να γίνουν. Είμαι συγκινημένος από αυτήν την αφοσίωση και αποφασιστικότητα, επιτρέψατέ μου να πω στις μητέρες συλλογικώς, εις το όνομα του Κυρίου, ότι είστε θαυμάσιες. Τα πάτε τρομερά καλά. Το γεγονός αυτό καθ' εαυτόν ότι σας έχει δοθεί τέτοια ευθύνη αποτελεί παντοτινή ένδειξη της εμπιστοσύνης που σας έχει ο Πατέρας σας στους Ουρανοί. Εκείνος γνωρίζει ότι με τη γέννηση ενός παιδιού δεν σημαίνει ότι αυτομάτως γίνεστε παντογνώστρια. Εάν εσείς και ο σύζυγός σας πασχίζετε να αγαπάτε τον Θεό και να ζείτε το ευαγγέλιο· εάν παρακαλείτε για αυτήν την καθοδήγηση και την παρηγορία του Αγίου Πνεύματος υπεσχημένη στους πιστούς· εάν ηγαίνετε στον ναό τόσο για να συνάψετε όσο και να διεκδικήσετε τις υποσχέσεις των πιο ιερών διαθηκών που μπορεί να συνάψει μια γυναίκα ή ένας άνδρας σε τούτο τον κόσμο· εάν

δείχνετε στους άλλους, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών σας, την ίδια στοργική, συμπνετική, συγχωρητική συμπεριφορά που θέλετε οι ουρανοί να δείχνουν σε εσάς· εάν κάνετε ό,τι καλύτερο μπορείτε για να είστε ο καλύτερος γονέας που μπορείτε να γίνετε, θα έχετε κάνει όλα όσα ένας άνθρωπος μπορεί να κάνει και όλα όσα αναμένει από εσάς ο Θεός να κάνει.

Μερικές φορές η απόφαση ενός παιδιού ή ενός εγγονιού θα ραγίσει την καρδιά σας. Μερικές φορές οι προσδοκίες σας δεν θα εκπληρωθούν αμέσως. Κάθε μητέρα και πατέρας ανησυχεί για αυτό. Ακόμη και ο αγαπημένος και υπέροχα επιτυχής γονέας, ο Πρόεδρος Τζόζεφ Φ. Σμιθ παρακάλεσε: «Αχ! Θεέ μου, ας μην χάσω τα δικά μου»⁸. Αυτή είναι η παράκληση κάθε γονέως και σε αυτήν εμπεριέχεται κάτι από τον φόβο κάθε γονέως. Αλλά κανείς δεν έχει αποτύχει που προσπαθεί και εξακολουθεί να προσεύχεται. Έχετε κάθε δικαίωμα να λάβετε παρότρυνση και να ξέρετε ότι στο τέλος τα παιδιά σας θα αποκαλέσουν το όνομά σας ευλογημένο, όπως αυτές οι γενεές μητέρων προγόνων πριν από εσάς που είχαν τις ίδιες με εσάς ελπίδες και αισθάνθηκαν τους ίδιους με εσάς φόβους.

Δική σας είναι η μεγάλη παράδοση της Εύας, της μητέρας όλης της ανθρώπινης οικογενείας, το άτομο που κατάλαβε ότι εκείνη και ο Αδάμ *έπρεπε* να πέσουν για να «μπορέσουν να υπάρξουν οι άνθρωποι [άνδρες και γυναίκες]»⁹ και για να υπάρξει αγαλλίαση. Δική σας είναι η μεγάλη παράδοση της Σάρας και της Ρεβέκκας και της Ραχήλ, χωρίς τις οποίες δεν θα μπορούσαν να υπάρχουν αυτές οι θαυμάσιες πατριαρχικές υποσχέσεις στον Αβραάμ, τον Ισαάκ και τον Ιακώβ, οι οποίες μας ευλογούν όλους. Δική σας είναι η μεγάλη παράδοση της Λωίδος και της Ευνίκης και των μητέρων των 2.000 εφήβων πολεμιστών. Δική σας είναι η μεγάλη παράδοση της Μαρίας, εκλεκτής και προ-διορισμένης προτού υπάρξει τούτος ο κόσμος, να συλλάβει, να κροφορήσει και να γεννήσει τον Υιό του Ιδίου του Θεού. Σας ευχαριστούμε όλες εσάς, συμπεριλαμβανομένων των δικών μας μητέρων, και σας λέμε ότι δεν υπάρχει τίποτε σημαντικότερο σε τούτον τον κόσμο από την συμμετοχή σας τόσο άμεσα στο έργο και την δόξα του Θεού, στην πραγματοποίηση της θνητότητας και επιγείου ζωής των θυγατέρων και υιών Του, ούτως ώστε η αθανασία και η αιωνία ζωή να μπορούν να έλθουν σε αυτήν την σελέστια επικράτεια στα ύψη.

Να βασιζέστε στον Σωτήρα για πάντα

Όταν έλθετε στον Κύριο με πραότητα και ταπεινότητα καρδιάς και, όπως είτε μια μητέρα: «κτυπώντας στις θύρες των ουρανών προκειμένου να ζητήσετε, να παρακαλέσετε, να απαιτήσετε καθοδήγηση, σοφία και βοήθεια για αυτό το θαυμαστό έργο», τότε αυτή η θύρα ανοίγει διάπλατα προκειμένου να σας προσφέρει την επιρροή και τη βοήθεια όλης της αιωνιότητας. Διεκδικήστε τις υποσχέσεις του Σωτήρος του κόσμου. Ζητήστε το θεραπευτικό βάλαμο της Εξιλεώσεως για οτιδήποτε ενδεχομένως να βασανίζει εσάς ή τα παιδιά σας. Να γνωρίζετε ότι με την πίστη τα πράγματα θα διορθωθούν παρά υμάς ή πιο σωστά χάριν υμών.

Δεν μπορείτε να το κάνετε αυτό μόνη σας, αλλά έχετε όντως βοήθεια. Ο Κύριος των Ουρανών και της Γης είναι εκεί για να σας ευλογεί – Εκείνος που αποφασιστικά φάχνει το απολωλός πρόβατο, σαρώνει με επιμέλεια για να βρει το χαμένο νόμισμα, αναμένει παντοτινά την επιστροφή του ασώτου υιού. Δικό σας είναι το έργο της σωτηρίας και ως εκ τούτου θα μεγαλυνθείτε, θα αποζημιωθείτε, θα γίνετε μεγαλύτερη από αυτό που είστε και θα γίνετε καλύτερη από ποτέ, καθώς προσπαθείτε να καταβάλετε έντιμες προσπάθειες, όσο αδύναμη κι αν αισθάνεστε μερικές φορές.

Να θυμάστε, να θυμάστε όλες τις ημέρες της μητρότητός σας: «Δεν θα ερχόσασταν ως εδώ αν δεν ήταν με το λόγο του Χριστού, με ακλόνητη πίστη προς αυτόν, βασιζόμενοι απόλυτα στην αξία εκείνου που έχει τη δυνατότητα να σώζει»¹⁰.

Να βασιζέστε σε Εκείνον. Να βασιζέστε σε Εκείνον πάρα πολύ. Να βασιζέστε σε Εκείνον για πάντα. Και «βαδίστε με σταθερότητα προς το Χριστό, έχοντας απόλυτη λαμπρή ελπίδα»¹¹. Επιτελείτε το έργο του Θεού. Τα πάτε υπέροχα καλά. Σας ευλογεί και θα σας ευλογεί, ακόμη –όχι, *ιδιαιτέρως*– όταν οι ημέρες και οι νύκτες σας ίσως είναι δυσκολότερες. Σαν τη γυναίκα που ανωνύμως, ταπεινώς, ίσως με ενδοιασμούς και κάποια αμηχανία, παρεισέφρησε στο πλήθος απλώς για να αγγίξει την παρυφή του ενδύματος του Κυρίου, ούτως και ο Χριστός θα πει στις γυναίκες που ανησυχούν, αναρωτιούνται και μερικές φορές κλαίει για τις ευθύνες τους ως μητέρες: «Έχε θάρρος, θυγατέρα μου· η πίστη σου σε έσωσε»¹². Και θα σώσει επίσης τα παιδιά σας.

Από μία ομιλία του Πρεσβυτέρου Χόλαντ στη γενική συνέλευση της Εκκλησίας τον Απρίλιο του 1997 (βλέπε Conference Report, Απρ. 1997, 46-49 ή *Ensign*, Μάιος 1997, 35-37).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. «Ελευθερωτή του Ισραήλ», *Υμνοι και παιδικά τραγούδια*, σφ. 5. Βλέπε, επίσης, Νεφί Γ' 22:1.
2. Βλέπε Joseph Fielding Smith, *Doctrines of Salvation*, συλλεχθέντα υπό Bruce R. McConkie, 3 τόμοι (1954-56), 2:76, Harold B. Lee, *Ye Are the Light of the World: Selected Sermons and Writings of President Harold B. Lee* (1974), 292 και Γκόρντον Χίνκλι, στο Conference Report, Απρ. 1991, 94.
3. Tom Lowe, "Fatherlessness: The Central Social Problem of Our Time," Claremont Institute Home Page Editorial, Ιαν. 1996.
4. Προς Τιμόθεον Β' 1:5.
5. Προς Τιμόθεον Β' 3:15.
6. Εκκλησιαστής 3:1.
7. Προσωπική αλληλογραφία.
8. Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5^η έκδοση (1939), 462.

9. Νεφί Β' 2:25.
10. Νεφί Β' 31:19.

11. Νεφί Β' 31:20.
12. Κατά Ματθαίον 9:22.

ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΜΗΤΕΡΕΣ ΣΤΗ ΣΙΩΝ

Πρόεδρος Έζρα Ταφτ Μπένσον
13^{ος} Πρόεδρος της Εκκλησίας

Μητέρες στη Σιών, οι δοθέντες από τον Θεό ρόλοι σας είναι τόσο ζωτικής σημασίας για τη δική σας υπερύψωση, καθώς και για τη σωτηρία και υπερύψωση της οικογενείας σας. Το παιδί χρειάζεται τη μητέρα περισσότερο από όλα τα πράγματα που μπορούν να αγοράσουν τα χρήματα. Ο χρόνος που περνάτε με τα παιδιά σας είναι το μεγαλύτερο δώρο από όλα.

Με αγάπη στην καρδιά μου για τις μητέρες στη Σιών, θα ήθελα τώρα να προτείνω δέκα συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους οι μητέρες μπορούν να περνούν χρόνο αποτελεσματικώς με τα παιδιά τους.

Να είστε εκεί σε αποφασιστικά σημεία της ζωής τους. Πρώτον, αφιερώνετε χρόνο για να είστε πάντοτε σε αυτά τα αποφασιστικά σημεία, όταν τα παιδιά σας είτε έρχονται είτε φεύγουν – όταν φεύγουν και επιστρέφουν από το σχολείο, όταν φεύγουν και επιστρέφουν από ραντεβού, όταν φέρουν φίλους στο σπίτι. Να είστε εκεί στα αποφασιστικά σημεία είτε τα παιδιά σας είναι έξι είτε είναι δεκαέξι. Στις Παροιμίες διαβάζουμε: «Ένα εγκαταλελειμμένο παιδί ντροπιάζει τη μητέρα του» (Παροιμίες 29:15). Ανάμεσα στις μεγαλύτερες ανησυχίες της κοινωνίας μας είναι τα εκατομμύρια παιδιών των οποίων οι γονείς εργάζονται και αυτά μένουν μόνα και πηγαίνουν καθημερινώς σε άδεια σπίτια, χωρίς να τα επιβλέπουν οι εργαζόμενοι γονείς.

Να είστε αληθινή φίλη. Δεύτερον, μητέρες, αφιερώνετε χρόνο για να είστε αληθινή φίλη στα παιδιά σας. Να ακούτε τα παιδιά σας με προσοχή, πραγματικά να τα ακούτε. Να τους μιλάτε, να γελάτε και να αστειεύεστε μαζί τους, να τραγουδάτε μαζί τους, να παίζετε μαζί τους, να κλαίτε μαζί τους, να τα αγκαλιάζετε, να τα επαινείτε ειλικρινώς. Ναι, τακτικώς να περνάτε, χωρίς βιασύνη, κατ' ιδίαν χρόνο με κάθε παιδί. Να είστε αληθινή φίλη στα παιδιά σας.

Να διαβάσετε στα παιδιά σας. Τρίτον, μητέρες, αφιερώνετε χρόνο να διαβάσετε στα παιδιά σας. Αρχίζοντας από την κούνια διαβάσετε στους υιούς και τις θυγατέρες σας. Θυμηθείτε τι είπε ο ποιητής:

Μπορεί να έχεις ανείπωτα χειροπιαστά πλούτη,
κασετίνες με κοσμήματα και κουτιά με χρυσό.
Πιο πλούσιος από μένα δεν μπορείς να είσαι ποτέ—
είχα μια μητέρα που μου διάβαζε.
(Strickland Gillilan, “The Reading Mother.”)

Θα εμφυτεύσετε την αγάπη για την καλή λογοτεχνία και την αληθινή αγάπη για τις γραφές, αν διαβάσετε στα παιδιά σας τακτικώς.

Να προσεύχεστε με τα παιδιά σας. Τέταρτον, αφιερώνετε χρόνο για να προσεύχεστε μαζί με τα παιδιά σας. Οι οικογενειακές προσευχές, υπό την καθοδήγηση του πατέρα, θα πρέπει να γίνονται το πρωί και το βράδυ. Κάνετε τα παιδιά σας να αισθανθούν από την πίστη σας, καθώς καλείτε τις ευλογίες των ουρανών επάνω τους. Παραφράζοντας τα λόγια του Ιακώβου: «Πολύ ισχύει η δέηση τ[ης] δικαί[ας] [μητέρας]» (Ιακώβου 5:16). Βάλτε τα παιδιά σας να συμμετάσχουν σε οικογενειακές και προσωπικές προσευχές και αγαλλιάστε με τους γλυκείς λόγους τους προς τον Πατέρα τους στους Ουρανούς.

Να έχετε εβδομαδιαίες οικογενειακές βραδιές. Πέμπτον, αφιερώνετε χρόνο για να έχετε μια εποικοδομητική εβδομαδιαία οικογενειακή βραδιά. Με τον σύζυγό σας να προεδρεύει, συμμετάσχετε σε μια πνευματική και ανυψωτική οικογενειακή βραδιά κάθε εβδομάδα. Προτρέψατε την ενεργό συμμετοχή των παιδιών σας. Διδάξτε τα σωστές αρχές. Κάντε το αυτό μια από τις σπουδαίες οικογενειακές σας παραδόσεις. Θυμηθείτε τη θαυμάσια υπόσχεση που έδωσε ο Πρόεδρος Τζόζεφ Φ. Σμιθ, όταν καθιερώθηκαν για πρώτη φορά οι οικογενειακές βραδιές στην Εκκλησία: «Εάν οι Άγιοι υπακούσουν στη συμβουλή αυτή, υποσχόμαστε ότι μεγάλες ευλογίες θα απορρεύσουν. Η αγάπη μέσα στο σπιτικό και η υπακοή στους γονείς θα αυξηθούν. Η πίστη θα αναπτυχθεί στην καρδιά των νέων του Ισραήλ και θα αποκτήσουν δύναμη για να πολεμήσουν την πονηρή επιρροή και τους πειρασμούς που τους περιβάλλουν» (στο James R. Clark, συντάκτης, *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 6 τόμοι. [1965-75], 4:339). Η υπέροχη αυτή υπόσχεση είναι εν ισχύ ακόμη και σήμερα.

Να είστε μαζί κατά την διάρκεια των γευμάτων. Έκτον, αφιερώνετε χρόνο για να είστε μαζί στην διάρκεια των γευμάτων, όσο το δυνατόν συχνότερα. Αυτό είναι δύσκολο, καθώς τα παιδιά μεγαλώνουν και η ζωή γίνεται πιο πολυάσχολη. Εντούτοις, κατά την διάρκεια των γευμάτων υπάρχουν ευχάριστες συζητήσεις, αναφορές σε σχέδια και δραστηριότητες της ημέρας και ειδικές στιγμές διδασκαλίας, επειδή οι μητέρες, οι πατέρες και τα παιδιά καταβάλλουν προσπάθειες για αυτό.

Να διαβάσετε τις γραφές καθημερινώς. Έβδομον, αφιερώνετε χρόνο για να διαβάσετε καθημερινώς τις γραφές ως οικογένεια. Το ατομικό διάβασμα των γραφών είναι σημαντικό, αλλά το οικογενειακό διάβασμα των γραφών είναι ζωτικής σημασίας. Το διάβασμα του Βιβλίου του Μόρμον μαζί, ως οικογένεια, θα επιφέρει ιδιαίτερες αυξημένη πνευματικότητα στο σπιτικό σας και θα δώσει τόσο στους γονείς όσο και στα παιδιά τη δύναμη να ανθίστανται στον πειρασμό και να έχουν το Άγιο Πνεύμα ως συνεχή σύντροφο

τους. Σας υπόσχομαι ότι το Βιβλίο του Μόρμον θα αλλάξει τη ζωή της οικογενείας σας.

Να κάνετε πράγματα ως οικογένεια. Ογδοον, αφιερώ-
νετε χρόνο για να κάνετε πράγματα ως οικογένεια.
Καταστήστε τις οικογενειακές εξόδους, τα πικνίκ, τους
εορτασμούς γενεθλίων και τα ταξίδια ξεχωριστές στιγμές
που οικοδομούν αναμνήσεις. Οποτε είναι δυνατόν, να
παρευρίσκεστε ως οικογένεια σε εκδηλώσεις, όπου ένα από
τα μέλη της οικογενείας συμμετέχει, όπως θεατρικό έργο
στο σχολείο, αθλητικό παιχνίδι, ομιλία, συναυλία. Να
παρευρίσκεστε στις συγκεντρώσεις της εκκλησίας μαζί και
να κάθεστε ως οικογένεια, όταν μπορείτε. Η μητέρα που
βοηθά την οικογένεια να προσεύχεται και να παίζει μαζί
θα παραμείνει μαζί και θα ευλογήσει τη ζωή των παιδιών
για πάντα.

Να διδάσκετε τα παιδιά σας. Ένατον, μητέρες, αφιερώ-
νετε χρόνο να διδάσκετε τα παιδιά σας. Να δράττετε των
στιγμών διδασκαλίας. Αυτό μπορεί να γίνει οιαδήποτε ώρα
την ημέρα – στο φαγητό, πρόχειρα ή σε ειδικές στιγμές
που κάθεστε μαζί, στην άκρη του κρεβατιού κατά το τέλος
της ημέρας ή κατά τη διάρκεια ενός πρωινού περιπάτου.
Μητέρες, είστε η καλύτερη δασκάλα των παιδιών σας. Μην
μεταβιβάζετε αυτήν την πολύτιμη ευθύνη σε βρεφονηπια-
κούς σταθμούς ή σε ντανάδες. Η αγάπη και η ευλαβής
ανησυχία μιας μητέρας για τα παιδιά της είναι τα πιο
σημαντικά συστατικά για την ίδια της τη διδασκαλία.

Διδάξτε στα παιδιά αρχές του ευαγγελίου. Διδάξτε τα
ότι αξίζει να είναι καλά παιδιά. Διδάξτε τα ότι δεν υπάρχει
ασφάλεια στην αμαρτία. Διδάξτε τα την αγάπη για το απο-
κατεστημένο ευαγγέλιο του Ιησού Χριστού και τη μαρτυρία
για τη θεϊκότητα του ευαγγελίου.

Διδάξτε στους υιούς και τις θυγατέρες σας σεμνότητα
και διδάξτε τους να σέβονται την ανδρική και γυναικεία
ενηλικότητα. Διδάξτε τα παιδιά σας τη σεξουαλική αγνό-
τητα, τα κατάλληλα πρότυπα ραντεβού, τον γάμο στο ναό,
την ιεραποστολική υπηρετήση και τη σημασία να αποδέχο-
νται και να μεγαλώνουν κλήσεις στην Εκκλησία.

Διδάξτε τα την αγάπη για την εργασία και την αξία μιας
καλής εκπαίδευσης.

Διδάξτε τα τη σημασία του σωστού είδους διασκεδά-
σεως, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων ταινιών, βίντεο,
μουσικής, βιβλίων και περιοδικών. Συζητήστε τα κακά
της πορνογραφίας και των ναρκωτικών και άλλων χημικών
ουσιών και διδάξτε τα την αξία να ζουν καθαρά ζωή.

Ναι, μητέρες, διδάξτε στα παιδιά σας το ευαγγέλιο στο
σπιτικό σας, στη δική σας οικογενειακή εστία. Αυτή αποτε-
λεί την αποτελεσματικότερη διδασκαλία που θα έχουν ποτέ
τα παιδιά σας. Αυτός είναι ο τρόπος του Κυρίου για διδα-
σκαλία. Η Εκκλησία δεν μπορεί να διδάσκει όπως μπορείτε
εσείς. Το σχολείο δεν μπορεί. Ο βρεφονηπιακός σταθμός
δεν μπορεί. Αλλά εσείς μπορείτε, και ο Κύριος θα σας υπο-

στηρίξει. Τα παιδιά σας θα θυμούνται τις διδασκαλίες σας
για πάντα και, όταν γεράσουν, δεν θα παρεκκλίνουν αυτών.
Θα σας αποκαλούν ευλογημένη – η πραγματική μητέρα-
άγγελός τους.

Μητέρες, αυτό το είδος επουράνιας, μητρικής διδασκα-
λίας απαιτεί χρόνο – πολύ χρόνο. Δεν μπορεί να γίνει αποτε-
λεσματικώς κατά διαστήματα. Πρέπει να γίνεται πάντοτε
προκειμένου να σώσετε και να υπερψώσετε τα παιδιά σας.
Αυτή είναι η θεϊκή σας κλήση.

Να αγαπάτε αληθινά τα παιδιά σας. Δέκατον και τελευ-
ταίο, μητέρες, αφιερώνετε χρόνο να αγαπάτε αληθινά τα
παιδιά σας. Η απόλυτος αγάπη της μητέρας προσεγγίζει
την αγάπη του Χριστού.

Ιδού ένας όμορφος φόρος τιμής από έναν υιό στη
μητέρα του: «Δεν θυμάμαι πολλά για την κομματική της
ιδεολογία ούτε για το κοινωνικό της κύρος. Ούτε μπορώ να
ενθυμηθώ ποιες ήταν οι ιδέες της επί της εκπαίδευσης
των παιδιών, επί της διαίτης και της θεωρίας για την ανα-
τροφή των παιδιών. Το κύριο πράγμα που μου έρχεται
ώρα, με την πάροδο τόσων χρόνων, είναι ότι με αγαπούσε.
Της άρεσε να ξαπλώνει στο γρασίδι και να λέει ιστορίες ή
να τρέχει και να κρύβεται μαζί με εμάς τα παιδιά. Πάντοτε
με αγκάλιαζε. Και μου άρεσε. Είχε χαμογελαστό πρόσωπο.
Για μένα ήταν σαν τον Θεό και όλους τους μακαρισμούς
που λένε οι άγιοι για Εκείνον. Και τραγουδούν! Από όλα τα
απολαυστικά αισθήματα στη ζωή μου τίποτε δεν μπορεί να
συγκριθεί με τον ενθουσιασμό που είχα, όταν σερνόμουν
στην αγκαλιά της και επρόκειτο να κοιμηθώ, ενώ εκείνη
λικνιζόταν πέρα-δύθε στην κουνιστή πολυθρόνα της και
τραγουδούσε. Σκεπτόμενος αυτό, διερωτώμαι, εάν η σημε-
ρινή γυναίκα, με όλες τις τεράστιες αντιλήψεις και τα σχέ-
διά της, συνειδητοποιεί τι παντοδύναμος παράγων είναι
στη διαμόρφωση του παιδιού της για ευτυχία ή δυστυχία.
Διερωτώμαι εάν συνειδητοποιεί πόσο πολύ η αγνή αγάπη
και η προσοχή μετρούν στη ζωή ενός παιδιού».

Μητέρες, τα έφηβα παιδιά σας χρειάζονται επίσης αυτό
το ίδιο είδος αγάπης και προσοχής. Φαίνεται ευκολότερο
για πολλές μητέρες και πατέρες να εκφράζουν και να δεί-
χνουν την αγάπη τους στα παιδιά τους, όταν είναι μικρά,
αλλά δυσκολότερο όταν είναι μεγαλύτερα. Καταβάλλετε
προσπάθειες ως προς αυτό με προσευχή. Δεν χρειάζεται
να υπάρχει χάσμα των γενεών. Και το κλειδί είναι η αγάπη.
Οι νέοι μας χρειάζονται αγάπη και προσοχή, όχι ανοχή.
Χρειάζονται συμπάθεια και κατανόηση, όχι αδιαφορία από
τη μητέρα και τον πατέρα. Χρειάζονται τον χρόνο των
γονέων. Οι καλοσυνάτες διδασκαλίες της μητέρας και η
αγάπη και η εμπιστοσύνη της σε έναν έφηβο υιό ή θυγα-
τέρα μπορούν στην κυριολεξία να τους σώσουν από τον
άνομο κόσμο.

Από μια ομιλία του Προέδρου Μπένσον σε μια εστιακή συγκέντρωση
για γονείς στις 22 Φεβρουαρίου 1987.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕΣΩ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΩΝ

12

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Συλλογισθείτε τις ανάγκες των παιδιών σας ή τις ανάγκες των εγγονιών σας, των ανεψιών σας ή άλλων παιδιών που γνωρίζετε. Κάνετε σχέδια για ευκαιρίες να διδάξετε αυτά τα παιδιά μέσω των πράξεων και των λόγων σας.
- Επανεξετάστε το υλικό αναφορικά προς τη διδασκαλία στην οικογένεια που ευρίσκεται στο *Teaching, No Greater Call* [Διδασκαλία, η μεγαλύτερη κλήση], σελίδες 127-143 και στο *Οικογενειακός οδηγός*, σελίδες 4-10. Εάν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε αυτό το υλικό με τον/την σύζυγό σας.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε τα ακόλουθα άρθρα. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε τα άρθρα με τον/την σύζυγό σας.

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ—ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΚΑΛΟΣ ΓΟΝΕΑΣ

Πρεσβύτερος Τζέιμς Φάουστ
Της Απαρτίας των Δώδεκα Αποστόλων

Το να είσαι γονέας είναι θεϊκή κλήση

Αισθάνομαι συγκίνηση που συζητώ ένα θέμα το οποίο έχω επιλέξει να αποκαλώ μεγαλύτερη δυσκολία στον κόσμο. Έχει να κάνει με το προνόμιο και την ευθύνη να είναι κάποιοι καλοί γονείς. Επὶ τούτου του θέματος υπάρχουν περίπου τόσες πολλές απόψεις όσοι και οι γονείς, εντούτοις υπάρχουν λίγοι που ισχυρίζονται ότι έχουν όλες τις απαντήσεις. Ασφαλώς δεν είμαι ένας εξ αυτών.

Αισθάνομαι ότι υπάρχουν περισσότεροι εξαιρετικοί νέοι άνδρες και γυναίκες ανάμεσα στους ανθρώπους μας την παρούσα στιγμή παρά σε οιαδήποτε άλλη στιγμή στη ζωή μου. Αυτό προϋποθέτει ότι οι πλείστοι από τους έξοχους αυτούς νέους προέρχονται από καλά σπιτικά και έχουν αφοσιωμένους, στοργικούς γονείς. Ακόμη κι έτσι, οι πιο ευσυνείδητοι γονείς αισθάνονται ότι ενδεχομένως έχουν διαπράξει ορισμένα λάθη. Μια φορά, όταν έκανα κάτι απερίσκεπτο, θυμάμαι τη μητέρα μου να αναφωνεί: «Πού απέτυχα;»

Ο Κύριος έχει δώσει οδηγίες: «Ανατρέφετε τα παιδιά σας στο φως και στην αλήθεια» (Δ&Δ 93:40). Για μένα, δεν υπάρχει καμία πιο σημαντική ανθρώπινη προσπάθεια.

Το να είναι κανείς πατέρας ή μητέρα δεν είναι μόνον μια μεγάλη δυσκολία, είναι μια θεϊκή κλήση. Είναι μια προσπάθεια που απαιτεί αφιέρωση. Ο Πρόεδρος Ντέιβιντ ΜακΚέι δήλωσε ότι το να είναι κάποιοι γονείς αποτελεί «τη μεγαλύτερη εμπιστοσύνη που έχει δοθεί σε ανθρώπινα όντα» (*The*

Responsibility of Parents to Their Children [φυλλάδιο, άνευ ημερομηνίας], 1).

Δημιουργία επιτυχών σπιτικών

Ενώ λίγες ανθρώπινες δυσκολίες είναι μεγαλύτερες από εκείνη του να είναι κάποιοι καλοί γονείς, λίγες ευκαιρίες προσφέρουν μεγαλύτερες δυνατότητες για αγαλλίαση. Ασφαλώς κανένα πιο σημαντικό έργο δεν πρέπει να γίνει σε τούτον τον κόσμο από την προετοιμασία των παιδιών μας, ώστε να είναι θεοφοβούμενα, ευτυχή, έντιμα και παραγωγικά. Οι γονείς δεν θα βρουν καμία πιο ολοκληρωμένη ευτυχία από το γεγονός ότι τα παιδιά τους θα τιμούν τους ίδιους και τις διδασκαλίες τους. Είναι η δόξα της γονικής ιδιότητας. Ο Ιωάννης κατέθεσε: «Μεγαλύτερη χαρά απ' αυτό δεν έχω, από το να ακούω ότι τα δικά μου παιδιά περπατούν μέσα στην αλήθεια» (Ιωάννου Γ' 1:4). Κατά την κρίση μου, η διδασκαλία, η ανατροφή και η εκπαίδευση των παιδιών απαιτεί περισσότερη ευφύια, διανοητική κατανόηση, ταπεινοφροσύνη, δύναμη, σοφία, πνευματικότητα, επιμονή και σκληρή δουλειά παρά οιαδήποτε άλλη δυσκολία που θα μπορούσαμε να έχουμε στη ζωή. Αυτό συμβαίνει κυρίως όταν γύρω μας τα ηθικά θεμέλια της τιμής και της ευπρέπειας διαβρώνονται. Προκειμένου να έχουμε επιτυχή σπιτικά, πρέπει να διδάσκονται αξίες και πρέπει να υπάρχουν κανόνες, πρότυπα και απόλυτα. Πολλές κοινωνίες δίδουν στους γονείς πολύ λίγη υποστήριξη στη διδασκαλία και τιμηση των ηθικών αξιών. Ένας αριθμός πολιτισμών καθίσταται ουσιαστικά άνευ αξιών, και πολλοί από τους νεότερους ανθρώπους σε αυτές τις κοινωνίες γίνονται ηθικώς κενικοί.

Καθώς οι κοινωνίες, ως σύνολον, έχουν παρακμάσει και έχουν χάσει την ηθική τους ταυτότητα και τόσα πολλά σπιτικά είναι διαλελυμένα, η μεγαλύτερη ελπίδα είναι να δώσουμε μεγαλύτερη προσοχή και να καταβάλουμε μεγαλύτερη προσπάθεια στη διδασκαλία της επομένης γενεάς – τα παιδιά μας. Για να το κάνουμε αυτό, πρέπει πρώτα να ενδυναμώσουμε τους αρχικούς δασκάλους των παιδιών. Κυριότεροι ανάμεσα σε αυτούς είναι οι γονείς και άλλη μέλη της οικογένειας και το καλύτερο περιβάλλον θα πρέπει να είναι στο σπιτικό. Κάπως, κατά κάποιον τρόπο, πρέπει να προσπαθήσουμε περισσότερο να καταστήσουμε το σπιτικό μας δυνατότερο, ούτως ώστε να ιστάται ως καταφύγιο από τις φθοροποιούς, διάχυτες ηθικές καταστρεπτικές επιρροές στην κοινωνία γύρω μας. Η αρμονία, η ευτυχία, η γαλήνη και η αγάπη στο σπιτικό μπορούν να δώσουν στα παιδιά την απαιτούμενη εσωτερική δύναμη προκειμένου να αντεπεξέλθουν στις δυσκολίες της ζωής. Η Μπάρμπαρα Μπους, σύζυγος του Προέδρου [των Ηνωμένων Πολιτειών] Τζωρτζ Μπους, πριν από μερικούς μήνες είπε στους αποφοίτους του Κολεγίου Γουέλζλυ:

«Αλλά όποια κι αν είναι η ιστορική περίοδος, όποια κι αν είναι η εποχή, ένα πράγμα δεν θα αλλάξει ποτέ: Πατέρες και μητέρες, εάν έχετε παιδιά, πρέπει να έχουν την πρώτη θέση. Πρέπει να διαβάζετε στα παιδιά σας και πρέπει να αγκαλιάζετε τα παιδιά σας και πρέπει να αγαπάτε τα παιδιά σας. Η επιτυχία σας ως οικογένεια, η επιτυχία μας ως κοινωνία, εξαρτάται όχι από αυτό που συμβαίνει στον Λευκό Οίκο, αλλά από αυτό που συμβαίνει εντός της οικίας σας» (*Washington Post*, 2 Ιουνίου 1990, 2).

Το να είσαι καλός πατέρας και μητέρα προϋποθέτει ότι οι γονείς αναβάλλουν πολλές από τις δικές τους ανάγκες και επιθυμίες υπέρ των αναγκών των παιδιών τους. Ως συνέπεια αυτής της θυσίας, οι ευσυνείδητοι γονείς αναπτύσσουν ευγένεια χαρακτήρος και μαθαίνουν να εφαρμόζουν στην πράξη τις ανιδιοτελείς αλήθειες διδαχθείσες από τον Ίδιο τον Σωτήρα.

Σέβομαι πάρα πολύ τους γονείς που είναι μόνοι και πασχίζουν και κάνουν θυσίες, προσπαθώντας παρά τις σχεδόν υπεράνθρωπες δυσκολίες να διατηρήσουν την οικογένεια μαζί. Θα πρέπει να τους τιμούμε και να τους βοηθήσουμε στις ηρωικές τους προσπάθειες. Αλλά το έργο οιασδήποτε μητέρας ή οιασδήποτε πατέρα είναι πολύ ευκολότερο, εκεί όπου υπάρχουν δύο γονείς που συνεισφέρουν και οι δύο στο σπιτικό. Τα παιδιά συχνά δυσκολεύουν και θέτουν σε δοκιμασία τη δύναμη και τη σοφία αμφοτέρων των γονέων.

Πόσο συχνά έχετε οικογενειακή προσευχή;

Πριν από μερικά χρόνια, ο επίσκοπος Στάνλεϋ Σμουτ είχε μία συνέντευξη με τον Πρόεδρο Σπένσερ Κίμπαλ. Ο Πρόεδρος Κίμπαλ ερώτησε: «Πόσο συχνά έχετε οικογενειακή προσευχή;»

Ο επίσκοπος Σμουτ απάντησε: «Προσπαθούμε να έχουμε οικογενειακή προσευχή δύο φορές την ημέρα, αλλά κατά μέσο όρο έχουμε μία φορά».

Ο Πρόεδρος Κίμπαλ απάντησε: «Στο παρελθόν αν είχαμε μία φορά την ημέρα οικογενειακή προσευχή, ίσως να ήταν εντάξει. Εντούτοις, στο μέλλον δεν θα επαρκεί, αν πρόκειται να σώσουμε την οικογένειά μας».

Διερωτώμαι εάν το να έχουμε πρόχειρη και σποραδική οικογενειακή βραδιά θα είναι αρκετό στο μέλλον προκειμένου να θωρακίσουμε τα παιδιά με επαρκή ηθική δύναμη. Στο μέλλον, η σποραδική οικογενειακή μελέτη των γραφών ενδεχομένως να είναι ανεπαρκής προκειμένου να εφοδιάσει τα παιδιά μας με την απαραίτητη αρετή, ώστε να ανθίσταται στην ηθική παρακμή του περιβάλλοντος στο οποίο ζουν. Πού στον κόσμο θα μάθουν τα παιδιά αγνότητα, ακεραιότητα, εντιμότητα και βασική ανθρώπινη ευπρέπεια, εάν δεν είναι στο σπιτικό; Βεβαίως, αυτές οι αξίες θα ενδυναμωθούν στην εκκλησία, αλλά η διδασκαλία των γονέων είναι πιο σταθερά.

Οι γονείς πρέπει να θέσουν το παράδειγμα

Όταν οι γονείς προσπαθούν να διδάξουν στα παιδιά τους να αποφύγουν τον κίνδυνο, δεν είναι απάντηση για τους γονείς να πουν στα παιδιά τους: «Είμαστε πεπειραμένοι και σοφοί στα του κόσμου και μπορούμε να πλησιάσουμε την άκρη του κρημνού πιο κοντά από εσάς». Η υποκρισία από πλευράς των γονέων μπορεί να καταστήσει τα παιδιά κυνικά και δύσπιστα ως προς αυτά που διδάσκονται στο σπίτι. Για παράδειγμα, όταν οι γονείς παρακολουθούνται τις οποίες απαγορεύουν στα παιδιά τους να βλέπουν, η αξιοπιστία των γονέων μειώνεται. Εάν αναμένεται από τα παιδιά να είναι έντιμα, οι γονείς πρέπει να είναι έντιμοι. Εάν αναμένεται από τα παιδιά να είναι ενάρετα, οι γονείς πρέπει να είναι ενάρετοι. Εάν αναμένεται από τα παιδιά σας να είναι αξιότιμα, πρέπει κι εσείς να είστε αξιότιμοι.

Ανάμεσα σε άλλες αξίες που τα παιδιά θα πρέπει να διδάσκονται, είναι ο σεβασμός για τους άλλους, αρχίζοντας από τους γονείς και την οικογένεια του ίδιου του παιδιού, σεβασμός για τα σύμβολα πίστεως και τα πατριωτικά πιστεύω των άλλων, σεβασμός για τον νόμο και την τάξη, σεβασμός για την περιουσία των άλλων, σεβασμός για την εξουσία. Ο Παύλος μάς υπενθυμίζει ότι τα παιδιά θα πρέπει να «μαθαίνουν πρώτα να κάνουν ευσεβή την ίδια τους την οικογένεια» (Προς Τιμόθεον Α΄ 5:4).

Πειθαρχηση των παιδιών

Μία από τις πιο έντονες δυσκολίες των γονέων είναι να πειθαρχούν καταλλήλως τα παιδιά. Η ανατροφή των παιδιών είναι τόσο ατομικιστική. Κάθε παιδί είναι διαφορετικό και μοναδικό. Αυτό που πιάνει με ένα, μπορεί να μην πιάνει με το άλλο. Δεν γνωρίζω ποιος είναι τόσο σοφός, ώστε να πει ποια μορφή πειθαρχίας είναι πολύ σκληρή ή τι είναι πολύ επιεικές, παρά από τους γονείς του ίδιου του παιδιού, οι οποίοι το αγαπούν πολύ. Είναι ζήτημα διορατικότητας κατόπιν προσευχής για τους γονείς. Βεβαίως η επικρατέστερη και χρήσιμη αρχή είναι ότι η πειθαρχία των παιδιών πρέπει να παρακινείται περισσότερο από την αγάπη παρά

την τιμωρία. Ο Μπρίγκαμ Γιανγκ συνεβούλευσε: «Εάν κληθείτε κάποτε να πειθαρχήσετε ένα άτομο, ποτέ μην το πειθαρχήσετε πέρα από το βάλσαμο που διαθέτετε για να επιδένετε [τις πληγές]» (*Discourses of Brigham Young*, επιλογή υπό John A. Widtsoe [1954], 278). Εντούτοις, οι οδηγίες και η πειθαρχία είναι ασφαλώς αναπόσπαστο μέρος της ανατροφής ενός παιδιού. Εάν οι γονείς δεν πειθαρχούν τα παιδιά τους, τότε η κοινωνία θα τα πειθαρχήσει κατά τρόπον που δεν θα είναι αρεστός στους γονείς. Χωρίς πειθαρχία τα παιδιά δεν θα σέβονται τους κανόνες ούτε του σπιτικού ούτε της κοινωνίας.

Πρωταρχικός σκοπός για την πειθαρχία είναι να διδάσκουμε υπακοή. Ο Πρόεδρος Ντέιβιντ ΜακΚέι δήλωσε: «Αν οι γονείς αποτύχουν να διδάξουν στα παιδιά τους να είναι υπάκουα, και η υπακοή δεν έχει αναπτυχθεί στο σπιτικό τους, τότε η κοινωνία θα απαιτήσει υπακοή από αυτά τα παιδιά και η κοινωνία θα τα κάνει να γίνουν υπάκουα. Συνεπώς είναι καλύτερα στο σπίτι, με την καλοσύνη του, τη συμπαράσταση και την κατανόησή του να εκπαιδευθεί το παιδί στην υπακοή παρά να αφεθεί άσπλαχνα στη βίαιη και άπονη πειθαρχία που θα επιβάλλει η κοινωνία, αν το σπιτικό δεν εξεπλήρωσε την υποχρέωσή του» (*The Responsibility of Parents to Their Children*, 3).

Διδασκαλία στα παιδιά να εργάζονται

Ένα ουσιώδες μέρος της διδασκαλίας των παιδιών να είναι πειθαρχημένα και υπεύθυνα, είναι να μαθαίνουν να εργάζονται. Καθώς μεγαλώνουμε, πολλοί από εμάς είμαστε σαν τον άνδρα, ο οποίος είπε: «Μου αρέσει η εργασία. Με συναρπάζει. Μπορώ να κάθω και να την κοιτάζω για ώρες» (Jerome Klarpa Jerome, στο *The International Dictionary of Thoughts*, συλλεχθέντα υπό John P. Bradley, Leo F. Daniels και Thomas C. Jones [1969], 782). Πάλι, οι καλύτεροι δάσκαλοι της αρχής της εργασίας είναι οι ίδιοι οι γονείς. Για εμένα, η εργασία έγινε χαρά, όταν εργάστηκα για πρώτη φορά με τον πατέρα μου, τον παππού, τους θείους και τους αδελφούς μου. Είμαι βέβαιος ότι ήμουν συχνά περισσότερο επιβάρυνση παρά βοήθεια, αλλά οι αναμνήσεις είναι γλυκές και τα διδαχθέντα μαθήματα είναι ανεκτίμητα. Τα παιδιά χρειάζεται να μαθαίνουν ευθύνη και ανεξαρτησία. Αφιερώνουν οι γονείς προσωπικό χρόνο προκειμένου να δείξουν και να επιδείξουν και να εξηγήσουν, ούτως ώστε τα παιδιά να μπορούν, όπως δίδαξε ο Λεχί: «να ενεργούν για τον εαυτό τους και όχι... να ενεργούν άλλοι επάνω τους»; (Νεφί Β΄ 2:26).

Ο Λούθερ Μπέρμπανκ, ένας από τους μεγαλύτερους φυτοκόμους του κόσμου, είπε: «Εάν δεν δίδαμε περισσότερη προσοχή στα φυτά μας από αυτήν που δίδουμε στα παιδιά μας, τώρα θα ζούσαμε σε μια ζούγκλα από ζιζάνια» (στο *Elbert Hubbard's Scrap Book* [1923], 227).

Ειδικές δυσκολίες για τους γονείς

Τα παιδιά δικαιούνται επίσης ηθική ελευθέρη βούληση με την οποία μας δίδεται σε όλους η ευκαιρία να προοδεύσουμε,

να μεγαλώσουμε και να αναπτυχθούμε πνευματικώς. Αυτή η ελευθέρη βούληση επίσης επιτρέπει στα παιδιά να επιδιώξουν την εναλλακτική επιλογή του εγωισμού, της αχρηστίας, της ανοχής του εαυτού και της αυτοκαταστροφής. Τα παιδιά συχνά εκφράζουν αυτήν την ελευθέρη βούληση, όταν είναι πολύ μικρά.

Οι γονείς εκείνοι που είναι ευσυνειδητοί, στοργικοί και ανησυχούν για τα παιδιά τους και οι οποίοι ζουν τις αρχές της χρηστότητας όσο καλύτερα μπορούν ας ανακουφισθούν με το να μάθουν ότι είναι καλοί γονείς παρά τις πράξεις μερικών εκ των παιδιών τους. Τα ίδια τα παιδιά έχουν ευθύνη να ενωτίζονται, να υπακούουν και, αφού έχουν διδαχθεί, να μαθαίνουν. Οι γονείς δεν μπορούν πάντοτε να δίδουν εξηγήσεις για την κακή διαγωγή όλων των παιδιών τους, επειδή δεν μπορούν να διασφαλίσουν την καλή συμπεριφορά των παιδιών. Ορισμένα παιδιά θα μπορούσαν να θέσουν σε δοκιμασία ακόμη και τη σοφία του Σολομώντος και την υπομονή του Ιώβ.

Συχνά υπάρχει μια ειδική δυσκολία για τους γονείς εκείνους που είναι εύποροι ή υπερβολικά ανεκτικοί. Κατά μίαν έννοια, ορισμένα παιδιά, υπό αυτές τις συνθήκες, κρατούν τους γονείς τους ομήρους, παρακρατώντας την υποστήριξη από τους κανόνες των γονέων, εκτός κι αν οι γονείς ενδώσουν στις απαιτήσεις των παιδιών. Ο Πρεσβύτερος Νιλ Μάξουελ είπε: «Όσοι κάνουν πάρα πολλά για τα παιδιά τους, θα ανακαλύψουν συντόμως ότι δεν μπορούν να κάνουν τίποτε με τα παιδιά τους. Έχουν κάνει πάρα πολλά για τα παιδιά που τελικώς τα έχουν καταστρέψει» (στο *Conference Report*, Απρ. 1975, 150 ή *Ensign*, Μάιος 1975, 101). Φαίνεται ότι είναι στην ανθρώπινη φύση το γεγονός ότι δεν εκτιμούμε πλήρως τα υλικά αγαθά που δεν έχουμε κερδίσει οι ίδιοι.

Υπάρχει κάποια ειρωνεία στο γεγονός ότι ορισμένοι γονείς αγωνιούν, ώστε να παιδιά τους να γίνουν αποδεκτά και να είναι δημοφιλή ανάμεσα στους συνομηλικούς τους· κι όμως αυτοί οι ίδιοι γονείς φοβούνται ότι τα παιδιά τους πιθανώς θα κάνουν όσα κάνουν οι συνομηλικοί τους.

Βοηθώντας τα παιδιά να εγκολπωθούν αξίες

Γενικώς, τα παιδιά εκείνα που παίρνουν την απόφαση να απέχουν από ναρκωτικά και άλλες χημικές ουσίες, οινοπνευματώδη ποτά και έκνομο σεξ είναι εκείνα που έχουν υιοθετήσει και εγκολπωθεί τις σταθερές αξίες του σπιτικού τους, όπως τις ζούσαν οι γονείς τους. Σε στιγμές που πρέπει να πάρουν δύσκολες αποφάσεις πιθανότατα να ακολουθήσουν τις διδασκαλίες των γονέων τους παρά το παράδειγμα των συνομηλικών τους ή τις σοφιστείες των μέσων μαζικής ενημέρωσης που ωραιοποιούν την κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών, το έκνομο σεξ, την απιστία, την ανεντιμότητα και άλλες φανλότητες. Είναι σαν τους δύο χιλιάδες νεαρούς εφήβους που «είχαν διδαχτεί από τις μητέρες τους, ότι αν δεν αμφέβαλλαν, ο Θεός θα τους γλίτωνε» από τον θάνατο (Αλμα 56:47). «Και... επανέλαβαν τα λόγια των μητέρων τους, λέγοντας: Δεν αμφισβητούμε ότι οι μητέρες μας το ήξεραν» (Αλμα 56:48).

Αυτό που φαίνεται ότι βοηθά στην παγιοποίηση των διδασκαλιών των γονέων και των αξιών στη ζωή των παιδιών είναι το σταθερό πιστεύω στη θεότητα. Όταν αυτό το πιστεύω γίνει μέρος της ίδιας τους της ψυχής, τότε έχουν εσωτερική δύναμη. Επομένως, από όλα όσα είναι σημαντικά να διδαχθούν, τι θα πρέπει να διδάξουν οι γονείς; Οι γραφές μάς λένε ότι οι γονείς πρέπει να διδάξουν στα παιδιά τους «πίστη στον Χριστό, τον Υιό του ζωντανού Θεού, του βαφτισματός και της δωρεάς του Αγίου Πνεύματος» και «το δόγμα της μετανοίας» (Δ&Δ 68:25). Αυτές οι αλήθειες πρέπει να διδάσκονται στο σπιτικό. Δεν μπορούν να διδάσκονται στα δημόσια σχολεία ούτε θα τις καλλιεργήσει η κυβέρνηση ή η κοινωνία. Βεβαίως, τα προγράμματα της Εκκλησίας μπορούν να βοηθήσουν, αλλά η αποτελεσματικότερη διδασκαλία λαμβάνει χώρα στο σπιτικό.

Χιλιάδες νήματα αγάπης

Οι στιγμές που διδάσκουν οι γονείς δεν χρειάζεται να είναι μεγάλες ούτε θεαματικές ούτε δυνατές. Αυτό το μαθαίνουμε από τον Διδάσκαλο των διδασκάλων. Ο Τσαρλς Χένρυ Πάρκχερστ είπε:

«Η ολοκληρωμένη ομορφιά της ζωής του Χριστού είναι μόνον η επιπρόσθετη ομορφιά μικρών απαραίτητων πράξεων – η συζήτηση με την γυναίκα στο πηγάδι... δείχνοντας στον ζηλωτή πλούσιο νέο την κρυφή φιλοδοξία του που θάπτηκε στην καρδιά του και τον κρατούσε μακριά από τη βασιλεία των Ουρανών... διδάσκοντας μια μικρή ομάδα οπαδών πώς να προσεύχεται... ανάπτοντας φωτιά και ψήνοντας ψάρι, ώστε οι μαθητές του να έχουν πρωινό, όταν ήλθαν στην ακτή ύστερα από μια βραδιά όπου αλίευαν, μια βραδιά κρύου, κουράσεως και αποθαρρύνσεως. Βλέπετε, όλα αυτά μας εισαγάγουν τόσο

εύκολα στην αληθινή αρετή και χροιά των ενδιαφερόντων του [Χριστού], τόσο συγκεκριμένα, τόσο περιορισμένα, τόσο επιστρατευμένα σε αυτά που είναι μικρά, τόσο απορροφημένα από αυτά που είναι ασήμαντα» (“Kindness and Love,” στο *Leaves of Gold* [1938], 177).

Και το ίδιο συμβαίνει, όταν είναι κάποιος γονέας. Τα μικρά πράγματα είναι τα μεγάλα πράγματα που έχουν συρραφεί στον οικογενειακό τάπητα από χιλιάδες νήματα αγάπης, πίστεως, πειθαρχίας, θυσίας, υπομονής και εργασίας.

Τέκνα της διαθήκης

Υπάρχουν ορισμένες σπουδαίες πνευματικές υποσχέσεις που ενδέχεται να βοηθήσουν τους πιστούς γονείς σε τούτη την εκκλησία. Τα τέκνα των αιώνων επισφραγίσεων ίσως έχουν δεχθεί τις θεϊκές υποσχέσεις που έγιναν στους γενναίους προγόνους τους, οι οποίοι τηρούσαν ευγενώς τις διαθήκες τους. Τις διαθήκες που θυμούνται οι γονείς, θα τις θυμάται ο Θεός. Επομένως, τα τέκνα ίσως γίνουν οι δικαιούχοι και κληρονόμοι αυτών των σπουδαίων διαθηκών και υποσχέσεων. Αυτό συμβαίνει επειδή είναι τέκνα της διαθήκης (βλέπε Orson F. Whitney στο Conference Report, Απρ. 1929, 110-11).

Ο Θεός να ευλογεί τους αξιότιμους γονείς τούτου του κόσμου που πασχίζουν, που κάνουν θυσίες. Είθε ιδιαίτερος να τιμά τις διαθήκες που τηρούν οι πιστοί γονείς ανάμεσα στον λαό μας και να προστατεύει αυτά τα τέκνα της διαθήκης.

Από μία ομιλία του Πρεσβυτέρου Φάουστ στη γενική συνέλευση της Εκκλησίας τον Οκτώβριο του 1990 (στο Conference Report, Οκτ. 1990, 39-43 ή *Ensign*, Νοέμβρ. 1990, 32-35).

ΕΝΑ ΤΡΑΠΕΖΙ ΠΟΥ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΕΙ Η ΑΓΑΠΗ

Πρεσβύτερος ΛεΓκραντ Κέρτις
Των Εβδομήκοντα

Έχουν γραφεί πολλά σχετικά με τη σημασία του σπιτικού. Ο Πρεσβύτερος Μάριον Ρόμνυ μάς έχει πει ότι «στην καρδιά της θανάσιμης ασθένειας της κοινωνίας ευρίσκεται η αστάθεια της οικογενείας»¹. Αναγνωρίζουμε ότι μερικά σπίτια είναι μεγάλα, οικοδομημένα με χάρη, ακόμη και πολυτελή. Αλλά είναι πολύ μικρά και ταπεινά, με πτωχική επίπλωση. Εντούτοις κάθε «σπιτικό μπορεί να είναι ουρανός επί γης, όταν είμαστε πλήρεις από αγάπη... όπου θέλουμε να είμαστε», όπως μας υπενθυμίζει ένας από τους αγαπημένους μας ύμνους².

Ένα από τα πιο σημαντικά έπιπλα που υπάρχει στα περισσότερα σπιτικά είναι το τραπέζι της κουζίνας. Ίσως

είναι μικρό, ίσως είναι μεγάλο ή σε σχήμα μικρού πάγκου με ελάχιστο χώρο για να βάζουμε το φαγητό και τα κουζίνα. Η μείζον λειτουργία του φαίνεται ότι είναι ένα μέρος για τα μέλη της οικογενείας να λαμβάνουν τροφή.

Κατά την ξεχωριστή αυτή περίπτωση, επιθυμώ να επιστήσω την προσοχή σας σε μια βαθύτερη, σημαντικότερη λειτουργία του τραπεζιού της κουζίνας, εκεί όπου μπορούμε να λάβουμε πολλά περισσότερα από τροφή για τη σωματική μας ευημερία.

Ευαγγελικές συζητήσεις γύρω από το τραπέζι

Μια οικογένεια έχει γενικώς δύο ή περισσότερα μέλη διαφορετικών ηλικιών, αλλά η οικογένεια χρειάζεται να συγκεντρώνεται – κατά προτίμηση όχι απλώς να τρώει, αλλά να προσεύχεται, να μιλά, να ακούει, να αφηγείται, να μαθαίνει και να αναπτύσσεται πνευματικώς μαζί. Ο Πρόεδρος Γκόρντον Χίνκλι το έχει διατυπώσει τόσο καλά:

«Η έκκλησή μου –και εύχομαι να ήμουν πιο εύλωτος στο να το εκφράσω– είναι μία έκκληση να σώσουμε τα παιδιά. Πάρα πολλά από αυτά βαδίζουν με πόνο και φόβο, στην μοναξιά και την απόγνωση. Τα παιδιά χρειάζονται το φως του ηλίου. Χρειάζονται ευτυχία. Χρειάζονται αγάπη και γαλούχηση. Χρειάζονται καλοσύνη, αναψυχή και στοργή. Κάθε σπιτικό, ασχέτως των εξόδων του σπιτιού, μπορεί να παρέχει ένα περιβάλλον αγάπης, το οποίο θα είναι περιβάλλον σωτηρίας»³.

Τα περισσότερα μέλη της οικογένειας υπόκεινται στις πάμπολλες δυνάμεις του κόσμου εκτός σπιτικού, καθώς και στη δυνατή επιρροή του ραδιοφώνου, της τηλεοράσεως, των βιντεοταινιών και πολλών άλλων που εμείς φέρουμε στα σπίτια μας.

Φανταστείτε μια οικογένεια που συγκεντρώνεται γύρω από ένα τραπέζι, ίσως το τραπέζι της κουζίνας, να συζητά για το ευαγγέλιο, να συζητά για τις συγκεντρώσεις μεταλήψεως, τα μηνύματα, να συζητά για το πρόσφατο *Μήνυμα της Πρώτης Προεδρίας*, να συζητά για το σχολείο και όλα τα συναφή του, να συζητά για τη γενική συνέλευση, να συζητά για τα μαθήματα του Σχολείου Κυριακής, να ακούει καλή μουσική, να συζητά για τον Ιησού Χριστό και τις διδασκαλίες Του. Ο κατάλογος θα μπορούσε να διευρυνθεί. Όχι μόνον οι γονείς, αλλά όλα τα μέλη της οικογένειας θα ήταν συνετά, ώστε να βεβαιωθούν ότι κάθε άτομο που είναι παρόν έχει τη δυνατότητα να μιλήσει και την μεγάλη ευκαιρία να συμμετάσχει.

Οικογενειακή προσευχή γύρω από το τραπέζι

Σκεφθείτε τις δυνατότητες μιας οικογένειας που γονατίζει γύρω από ένα τραπέζι (χωρίς τηλεόραση), που προσεύχεται, που παρακαλεί για βοήθεια, που ευχαριστεί τον Πατέρα μας για ευλογίες – που διδάσκει όλες τις ηλικίες τη σημασία ενός στοργικού Πατέρα στους Ουρανούς. Η οικογενειακή προσευχή μαζί με τα μικρά μπορεί να αναπτύξει πνευματικώς τα μεγαλύτερα, τα οποία μία ημέρα θα προσεύχονται με την οικογένειά τους.

Ο Πρεσβύτερος Τόμας Μόνσον το διέτυψε καλά:

«Ο Ίδιος ο Κύριος εντέλλεται να έχουμε οικογενειακή προσευχή, όταν είπε: ‘Να προσεύχεστε με τις οικογένειές σας προς τον Πατέρα, πάντοτε στο όνομά μου, ώστε οι γυναίκες σας και τα παιδιά σας να είναι ευλογημένα’.
(Νεφί Γ΄ 18:21.)

»Θα με συνοδεύσετε καθώς κοιτάζουμε σε μια τυπική οικογένεια Αγίων των Τελευταίων Ημερών που προσφέρει προσευχές στον Κύριο; Ο πατέρας, η μητέρα και καθένα από τα παιδιά γονατίζουν, σκύπτουν το κεφάλι τους και κλείνουν τα μάτια τους. Ένα γλυκό πνεύμα αγάπης, ενότητος και γαλήνης γεμίζει το σπιτικό. Καθώς ο πατέρας ακούει τον μικρό υιό του να προσεύχεται στον Θεό, ώστε ο μπαμπάς του να κάνει το σωστό και να είναι υπάκουος στις εντολές του Κυρίου, νομίζετε ότι ένας τέτοιος πατέρας θα δυσκολευόταν να τιμήσει την προσευχή του πολυα-

γαπημένου του υιού; Καθώς η έφηβη θυγατέρα ακούει τη γλυκεία μητέρα της να παρακαλεί στον Κύριο, ώστε η θυγατέρα της να λάβει έμπνευση στην επιλογή των φίλων της, ώστε να προετοιμασθεί για έναν γάμο στο ναό, δεν πιστεύετε ότι μια τέτοια θυγατέρα θα επιζητήσει να τιμήσει αυτήν την ταπεινή, θερμή παράκληση της μητέρας της, την οποία αγαπά τόσο πολύ; Όταν ο πατέρας, η μητέρα και έκαστον από τα παιδιά προσεύχονται ειλικρινώς, ώστε αυτοί οι καλοί υιοί στην οικογένεια να ζήσουν αξίως, ούτως ώστε εν ευθέτω χρόνω να λάβουν μια κλήση να υπηρετήσουν ως πρέσβεις του Κυρίου στα ιεραποστολικά πεδία της Εκκλησίας, δεν αρχίζουμε να κατανοούμε πώς αυτοί οι υιοί γίνονται άνδρες με μια τεράστια επιθυμία να υπηρετήσουν ως ιεραπόστολοι;»⁴.

Όπως έχουν πει πολλοί: «Πώς μπορείτε να στέλνετε τους γονείς σας και τα παιδιά σας έξω στον κόσμο κάθε ημέρα, χωρίς να συγκεντρώνεστε και να μιλάτε στον Κύριο;» Οι συνετοί γονείς θα ελέγξουν το πρόγραμμά τους και θα σχεδιάσουν τουλάχιστον μία φορά καθημερινώς να συγκεντρώνουν την οικογένεια για τις ευλογίες της προσευχής. Λίαν συντόμως, τα νεαρά μέλη μαθαίνουν πώς να παίρνουν την δική τους θέση και μαθαίνουν τις πολύτιμες αξίες που υπάρχουν στην οικογενειακή προσευχή.

Κάνετε το σπιτικό ευτυχές μέρος

Έχω δηλώσει πρωτότερα ότι «το σπιτικό θα πρέπει να είναι ευτυχές μέρος, επειδή όλοι εργάζονται για να το διατηρούν κατ’ αυτόν τον τρόπον. Λέγεται ότι η ευτυχία διαμορφώνεται στο σπιτικό και ότι θα πρέπει να προσπαθούμε να κάνουμε το σπιτικό μας ευτυχές και ευχάριστο μέρος για εμάς και τα παιδιά μας. Το ευτυχές σπιτικό είναι εκείνο που επικεντρώνεται στις διδασκαλίες του ευαγγελίου. Αυτό απαιτεί συνεχές και προσεκτικές προσπάθειες από όλους όσοι συμμετέχουν»⁵.

Ένας πολυάσχολος έφηβος σε μια αρκετά μεγάλη οικογένεια παραπονείτο σχετικώς με την ώρα που έπαιρνε η οικογενειακή προσευχή. Καθώς η συνετή μητέρα προσευχόταν την επομένη, εσκεμμένως παρέλειψε τον νεαρό από την προσευχή. Καθώς η προσευχή ολοκληρώθηκε, το πολυάσχολο παιδί είπε: «Μητέρα, με παρέλειψες από την προσευχή!» Η στοργική μητέρα εξήγησε ότι ανταποκρινόταν απλώς στο παράπονο του νεαρού. Το πολυάσχολο παιδί παραπονέθηκε: «Μην με παραλείπεις».

Μελέτη των γραφών γύρω από το τραπέζι

Διανοηθείτε μια οικογένεια, που περιβάλλει ένα τραπέζι με τις γραφές ανοικτές, να συζητά τις πολλές αλήθειες και τα μαθήματα. Αυτό πράγματι είναι ένα τραπέζι που το περιβάλλει η αγάπη!

Οι παιδαγωγοί συμφωνούν ότι τα παιδιά χρειάζεται να διαβάσουν πολύ περισσότερο εκτός σχολείου. Μπορούμε να ευλογήσουμε τα παιδιά μας διαβάζοντας τις γραφές μαζί τους επί καθημερινής βάσεως – στο τραπέζι της κουζίνας.

Προκειμένου να έχουμε κάποιον καιρό όπου η οικογένεια συγκεντρώνεται γύρω από το τραπέζι της κουζίνας ενδεχομένως να χρειάζεται σημαντικές διευθετήσεις και προσεκτικό προγραμματισμό, αλλά τι θα μπορούσε να είναι πιο σημαντικό για την ενότητα της οικογένειας, την πνευματική ανάπτυξη της οικογένειας, τις «γέφυρες» που έχουν οικοδομηθεί ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας καθώς μιλούν, ακούν και απαντούν, περιβαλλόμενα από αγάπη; Η μείζων επιτυχία μας είναι απλώς η προσπάθεια – ξανά και ξανά.

Ενδυναμώστε οικογενειακούς δεσμούς

Υπάρχουν πολλές δυνάμεις στον κόσμο σήμερα που επιζητούν να αποδεκατίσουν την οικογένεια και το σπιτικό. Οι συντεταγμένοι γονείς θα πασχίζουν να ενδυναμώσουν τους οικογενειακούς δεσμούς, να αυξήσουν την πνευματικότητα στο σπιτικό και να επικεντρωθούν στον Ιησού Χριστό και στη δραστηριότητα στο ναό. Ο Πρόεδρος Χάουαρντ Χάντερ μάς έχει πει:

«Προσεύχομαι, ώστε να φέρεται ο ένας στον άλλον με περισσότερη καλοσύνη, περισσότερη αβρότητα, περισσότερη ταπεινοφροσύνη, υπομονή και συγχώρηση...

»Κατά δεύτερον, και με το ίδιο πνεύμα, προσκαλώ επίσης τα μέλη της Εκκλησίας να καθιερώσουν τον ναό του Κυρίου ως το μέγα σύμβολό τους και το ουράνιο μέρος για τις ιερότατες διαθήκες τους. Θα ήταν η βαθύτερη επιθυμία της καρδιάς μου κάθε μέλος της Εκκλησίας να είναι άξιο του ναού»⁶.

Οι δοθείσες οδηγίες από τον Πρόεδρο Χάντερ μπορούν να ενισχυθούν κατά τρόπο σημαντικό από όσα λαμβάνουν χώρα γύρω από το τραπέζι της κουζίνας.

Στο σπιτικό μας θα πρέπει να εφαρμόζουμε στην πράξη το πώς συμπεριφερόμαστε στους άλλους. Όπως είπε τόσο καλά ο Γκαίτε: «Αν συμπεριφερθείς [σε ένα άτομο] όπως

είναι, τότε θα παραμείνει όπως είναι, αλλά αν του συμπεριφερθείς σαν να ήταν... αυτός που θα μπορούσε [και ενδεχομένως να] ήταν, θα [γίνει αυτός που πρέπει να γίνει]»⁷.

Καταστήστε το σπιτικό μέρος αφοσίωσης

Ο Πρεσβύτερος Μπόιντ Πάκερ δήλωσε: «Το να φέρουμε ορισμένα από τα του ουρανού στο σπιτικό, είναι σαν να εξασφαλίζουμε στα μέλη της οικογένειας ότι θα αποφοιτήσουν από τη συμμετοχή τους στην εκκλησία. Βεβαίως η οικογενειακή βραδιά είναι τέλεια για αυτό – μια συγκέντρωση στο σπιτικό που μπορεί να οργανωθεί για να καλύπτει κάθε ανάγκη· και είναι ακριβώς σαν μια συγκέντρωση της εκκλησίας ή μπορεί να είναι, όπως οι συγκεντρώσεις που διεξάγονται στο κτήριο της εκκλησίας»⁸.

Αυτή η συμβουλή συμφωνεί επίσης με όσα μας έχει πει ο Πρεσβύτερος Ντιν Λάρσεν: «Τα κτήρια της εκκλησίας μας δεν είναι οι μοναδικοί τόποι όπου μπορούμε να λατρεύουμε. Το σπιτικό μας θα πρέπει να είναι τόπος αφοσίωσης. Θα ήταν καλά, αν κάθε ημέρα θα μπορούσαμε να 'πάμε στο σπίτι μας στην εκκλησία'. Δεν θα πρέπει να υπάρχει άλλο μέρος όπου το Πνεύμα του Κυρίου να είναι πιο ευπρόσδεκτο και πιο ευκόλως προσβάσιμο από το ίδιο μας το σπιτικό»⁹.

Καθώς εργαζόμαστε προκειμένου να επιτύχουμε όλα αυτά στο σπιτικό μας, θα κάνουμε καλά να θυμηθούμε τη σημαντική δήλωση του Προέδρου Χάρολντ Λη: «Να θυμάστε ότι το πιο σημαντικό έργο που θα κάνετε ποτέ εσείς [κι εγώ] θα είναι... εντός των τοίχων του σπιτικού μας»¹⁰.

Η εκκλησίη μου σήμερα είναι ο καθένας από εμάς να κοιτάξει προσεκτικά στο σπιτικό του και στο τραπέζι της κουζίνας και να προσπαθεί συνεχώς να φέρει τους ουρανούς στο σπιτικό του και να έλθει στον Ιησού Χριστό.

Από μία ομιλία του Πρεσβυτέρου Κέρτις στη γενική συνέλευση της Εκκλησίας τον Απρίλιο του 1995 (βλέπε Conference Report, Απρ. 1995, 109-11 ή *Ensign*, Μάιος 1995, 82-83).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. "Scriptures As They Relate to Family Stability," *Ensign*, Φεβρ. 1972, 57.
2. "Home Can Be a Heaven on Earth," *Hymns*, αρ. 298.
3. Στο Conference Report, Οκτ. 1994, 74-75 ή *Ensign*, Νοέμβρ. 1994, 54.
4. *Pathways to Perfection* (1973), 26-27.
5. Στο Conference Report, Οκτ. 1990, 13 ή *Ensign*, Νοέμβρ. 1990, 12.

6. Στο "President Howard W. Hunter: Fourteenth President of the Church," *Ensign*, Ιούλιος 1994, 4-5.
7. Στο Emerson Roy West, *Vital Quotations* (1968), 171.
8. "Begin Where You Are—At Home," *Ensign*, Φεβρ. 1972, 71.
9. Στο Conference Report, Οκτ. 1989, 78 ή *Ensign*, Νοέμβρ. 1989, 63.
10. *Strengthening the Home* (φωλλάδιο, 1973), 7.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

13

ΜΕΡΟΣ Ι°

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή αμφότερες τις προτάσεις.

- Διαβάστε το Διδαχή και Διαθήκες 68:25-28. Καθώς διαβάζετε, προσδιορίστε τις αρχές και τις διατάξεις που ο Κύριος έχει προστάξει τους γονείς να διδάσκουν στα παιδιά τους. Σχεδιάστε ορισμένα πράγματα που μπορείτε να κάνετε προκειμένου να διδάξετε αυτές τις αρχές και τις διατάξεις στα παιδιά σας ή τα εγγόνια σας, τις ανεψιές και τους ανεψιούς σας ή άλλα παιδιά που γνωρίζετε.
- Καθώς διαβάζετε το ακόλουθο άρθρο, επιλέξτε να επικεντρωθείτε σε μία ή δύο προτάσεις δοθείσες από τον Πρεσβύτερο Ρόμπερτ Χέιλς. Καθώς παρουσιάζονται διαφορετικές ευκαιρίες, επικεντρωθείτε σε άλλες προτάσεις από το άρθρο.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΝΤΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ:

ΤΟ ΙΕΡΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΜΑΣ

Πρεσβύτερος Ρόμπερτ Χέιλς
Της Απαρτίας των Δώδεκα Αποστόλων

Το Πνεύμα ενδυναμώνει οικογένειες

Η ενδυνάμωση των οικογενειών είναι το ιερό μας καθήκον ως γονείς, παιδιά, μέλη του ευρύτερου οικογενειακού κύκλου, ηγέτες, διδάσκαλοι και ατομικώς ως μέλη της Εκκλησίας.

Η σημασία της πνευματικής ενδυναμώσεως των οικογενειών διδάσκεται σαφώς στις γραφές. Ο πατέρας Αδάμ και η μητέρα Εύα δίδαξαν στους υιούς και τις θυγατέρες τους το ευαγγέλιο. Οι θυσιές του Αβελ έγιναν αποδεκτές από τον Κύριο, τον οποίο αγαπούσε. Ο Κάιν, από την άλλη, «αγάπησε τον Σατανά περισσότερο από τον Θεό» και διέπραξε σοβαρές αμαρτίες. Ο Αδάμ και η Εύα «πενθούσαν ενώπιον του Κυρίου, εξαιτίας του Κάιν και των αδελφών του», αλλά δεν έλασαν ποτέ να διδάσκουν στα παιδιά τους το ευαγγέλιο (βλέπε Μωυσή 5:12, 18, 20, 27, 6:1, 58).

Πρέπει να καταλάβουμε ότι καθένα από τα παιδιά μας έρχεται στη ζωή με ποικίλα χαρίσματα και ταλέντα. Σε ορισμένα, σαν τον Αβελ, φαίνεται ότι έχουν δοθεί χαρίσματα πίστεως κατά τη γέννηση. Αλλα πασχίζουν με κάθε απόφαση που λαμβάνουν. Ως γονείς, δεν θα πρέπει ποτέ να αφήσουμε την αναζήτηση και τον αγώνα των παιδιών μας να μας κάνει να κλονισθούμε ή να χάσουμε την πίστη μας στον Κύριο.

Ο Αλμα ο Νεότερος, όταν «βασανιζό[ταν] με τυραννία... [και] σπάραζ[ε] με την ανάμνηση των τόσων αμαρτιών

[τ]ου», θυμήθηκε που είχε ακούσει τον πατέρα του να διδάσκει σχετικώς με τον ερχομό του «Ιησού Χριστού, του Υιού του Θεού, για να εξιλεωθεί για τις αμαρτίες του κόσμου» (Αλμα 36:17). Τα λόγια του πατέρα του τον οδήγησαν στη μεταστροφή. Κατά παρόμοιο τρόπο, τα παιδιά μας θα θυμούνται τη διδασκαλία και τη μαρτυρία μας.

Οι 2.000 έφηβοι πολεμιστές, στον στρατό του Ήλαμαν, κατέθεσαν μαρτυρία ότι οι ενάρετες μητέρες τους είχαν αποτελεσματικώς διδάξει τις αρχές του ευαγγελίου (βλέπε Αλμα 56:47-48).

Εν καιρώ μεγάλης πνευματικής αναζητήσεως, ο Ενώς είπε: «Τα λόγια που είχα συχνά ακούσει τον πατέρα μου να λέει σχετικά με την αιώνια ζωή... βυθίστηκαν βαθιά μέσα στην καρδιά μου» (Ενώς 1:3).

Στο Διδαχή και Διαθήκες ο Κύριος λέγει ότι οι γονείς πρέπει να διδάξουν στα παιδιά τους «ώστε να καταλάβουν το δόγμα της μετάνοιας, της πίστης στον Χριστό, τον Υιό του ζωντανού Θεού, του βαπτίσματος και της δωρεάς του Αγίου Πνεύματος με χειροθεσία, όταν είναι οκτώ χρονών...

»Και επίσης να διδάσκουν τα παιδιά τους να προσεύχονται και να βαδίζουν σωστά ενώπιον του Κυρίου» (Δ&Δ 68:25, 28).

Η διδασκαλία του ευαγγελίου ενδυναμώνει οικογένειες

Καθώς διδάσκουμε στα παιδιά μας το ευαγγέλιο μέσω λόγων και παραδειγμάτων, η οικογένειά μας ενδυναμώνεται και θωρακίζεται πνευματικώς.

Τα λόγια των ζώντων προφητών είναι σαφή αναφορικός προς το ιερό καθήκον μας να ενδυναμώνουμε την οικογένειά μας πνευματικώς. Το 1995 η Πρώτη Προεδρία και το

Συμβούλιο των Δώδεκα Αποστόλων εξέδωσαν μία διακήρυξη προς όλο τον κόσμο, διακηρύσσοντας ότι «η οικογένεια αποτελεί στοιχείο υψίστης σπουδαιότητας στο σχέδιο του Δημιουργού για τον αιώνιο προορισμό των παιδιών Του. ...Οι σύζυγοι έχουν την ιερή υποχρέωση να αγαπούν και να φροντίζουν τόσο ο ένας τον άλλο όσο και τα παιδιά αυτών. ...Οι γονείς έχουν ιερό καθήκον να αναθρέψουν τα παιδιά τους με αγάπη και αρετή, να παρέχουν τα αναγκαία για την ικανοποίηση των σωματικών και ψυχικών τους αναγκών, να τα διδάξουν να αγαπούν και να υπηρετούν αλλήλους [και] να τηρούν τις εντολές του Θεού» («Η οικογένεια: Μία επίσημη διακήρυξη προς όλο τον κόσμο», *Ensign*, Νοέμβρ. 1995, 102).

Φέτος τον Φεβρουάριο, η Πρώτη Προεδρία εξέδωσε μια κλήση προς όλους τους γονείς «να αφιερώνουν τις καλύτερες προσπάθειές τους στη διδασκαλία και ανατροφή των παιδιών τους στις ευαγγελικές αρχές, οι οποίες θα τα κρατήσουν κοντά στην Εκκλησία. Το σπιτικό είναι η βάση ενάρετου βίου και κανένα άλλο μέσον δεν μπορεί να πάρει τη θέση του ούτε να εκπληρώσει τις ουσιώδεις λειτουργίες του, ώστε να φέρει εις πέρας αυτήν τη δοθείσα από τον Θεό ευθύνη».

Στην επιστολή του Φεβρουαρίου, η Πρώτη Προεδρία διδάξε ότι με τη διδασκαλία και την ανατροφή των παιδιών στις ευαγγελικές αρχές, οι γονείς μπορούν να προστατεύουν την οικογένειά τους από καταστρεπτικά στοιχεία. Συνεβούλευσαν περαιτέρω τους γονείς και τα παιδιά «να δώσουν απόλυτο προτεραιότητα στην οικογενειακή προσευχή, την οικογενειακή βραδιά, την μελέτη και διδασκαλία του ευαγγελίου και σε εποικοδομητικές οικογενειακές δραστηριότητες. Όσο αντάξιες και κατάλληλες μπορεί να είναι άλλες απαιτήσεις ή δραστηριότητες, δεν πρέπει να τους επιτραπεί να εκτοπίσουν τα ουράνια καθορισμένα καθήκοντα που μόνον οι γονείς και οι οικογένειες μπορούν να επιτελέσουν επαρκώς» (Επιστολή της Πρώτης Προεδρίας, 11 Φεβρ. 1999. Παρετέθη στο *Church News*, 27 Φεβρ. 1999, 3).

Με τη βοήθεια του Κυρίου και των διδασκόντων Του, όλα τα επιζήμια αποτελέσματα από δυσκολίες που ενδεχομένως να αντιμετωπίσει η οικογένεια μπορούν να γίνουν κατανοητά και να υπερνικηθούν. Όποιες κι αν είναι οι ανάγκες των μελών της οικογένειας, μπορούμε να ενδυναμώσουμε την οικογένειά μας, καθώς ακολουθούμε τη συμβουλή που εδόθη από τους προφήτες.

Το κλειδί για την ενδυνάμωση της οικογένειάς μας είναι να κάνουμε το Πνεύμα του Κυρίου να έρχεται στο σπιτικό μας. Στόχος της οικογένειάς μας είναι να είμαστε στο στενό και στενόχωρο μονοπάτι.

Ιδέες για την ενδυνάμωση της οικογένειας

Αμέτρητα πράγματα μπορούν να γίνουν μέσα στο σπιτικό μας προκειμένου να ενδυναμώσουμε την οικογένεια.

Επιτρέψατέ μου να σας πω ορισμένες ιδέες που ενδεχομένως να μας βοηθήσουν να προσδιορίσουμε τους τομείς που χρήζουν ενδυναμώσεως στην οικογένειά μας. Τις προσφέρω με πνεύμα ενθαρρύνσεως, γνωρίζοντας ότι κάθε οικογένεια –και κάθε μέλος της οικογενείας– είναι μοναδική.

Το σπιτικό θα πρέπει να είναι ασφαλές μέρος

- Ας κάνουμε το σπιτικό μας ασφαλές μέρος, όπου κάθε μέλος της οικογένειας αισθάνεται αγάπη και έχει μια αίσθηση ότι ανήκει σε αυτό. Καταλάβετε ότι κάθε παιδί έχει ποικίλα χαρίσματα και ικανότητες· το καθένα είναι ένα άτομο που χρειάζεται ξεχωριστή αγάπη και φροντίδα.
- Να θυμάστε: «η γλυκιά απόκριση καταπραΰνει θυμό» (Παροιμίες 15:1). Όταν η αγαπημένη μου κι εγώ επισφραγισθήκαμε στο Ναό της Σωλτ Λέηκ, ο Πρεσβύτερος Χάρολντ Λη μάς έδωσε σοφή συμβουλή: «Όταν υψώνετε τη φωνή σας με θυμό, το Πνεύμα απομακρύνεται από το σπιτικό σας». Δεν πρέπει ποτέ, από θυμό, να κλειδώσουμε την πόρτα του σπιτικού μας ή την καρδιά μας στα παιδιά μας. Σαν τον άσωτο υιό, τα παιδιά μας χρειάζεται να γνωρίζουν ότι, όταν συνέλθουν, τότε μπορούν να στραφούν σε εμάς για αγάπη και συμβουλή.
- Να αφιερώνουμε χρόνο κατ' ιδίαν με τα παιδιά μας, επιτρέποντάς τους να επιλέξουν την δραστηριότητα και το θέμα της συζητήσεως. Αποκλείστε καθετί που σας αποσπά την προσοχή.

Ας διδάσκουμε στα παιδιά να προσεύχονται, να διαβάζουν τις γραφές και να ακούν μουσική που αξίζει

- Να παροτρύνουμε την προσωπική θρησκευτική συμπεριφορά των παιδιών μας, όπως προσωπική προσευχή, προσωπική μελέτη των γραφών και νηστεία για συγκεκριμένες ανάγκες. Να μετρούμε την πνευματική τους ανάπτυξη παρατηρώντας τη διαγωγή τους, τη γλώσσα και τη συμπεριφορά τους προς τους άλλους.
- Να προσευχόμαστε καθημερινώς με τα παιδιά μας.
- Να διαβάζουμε τις γραφές μαζί. Θυμάμαι την μητέρα και τον πατέρα μου να διαβάζουν τις γραφές, καθώς εμείς τα παιδιά ήμασταν καθημένα στο πάτωμα και ακούγαμε. Μερικές φορές ερωτούσαν: «Τι σημαίνει αυτή η γραφή για σένα;» ή «Πώς σε κάνει να αισθάνεσαι;» Κατόπιν μας άκουγαν, καθώς απαντούσαμε με δικά μας λόγια.
- Να διαβάζουμε τα λόγια των ζώντων προφητών και άλλα εμπνευσμένα άρθρα για παιδιά, νέους και ενήλικους σε περιοδικά της Εκκλησίας.
- Μπορούμε να γεμίσουμε το σπιτικό μας με τον ήχο μουσικής που αξίζει, καθώς τραγουδούμε μαζί από το υμνολόγιο.

Να έχουμε οικογενειακή βραδιά και οικογενειακά συμβούλια

- Να έχουμε οικογενειακή βραδιά κάθε εβδομάδα. Ως γονείς, μερικές φορές δειλιάζουμε να διδάξουμε ή να καταθέσουμε μαρτυρία στα παιδιά μας. Είμαι ένοχος για αυτό στη ζωή μου. Χρειάζεται να λέμε στα παιδιά μας πνευματικά συναισθήματα και να τα διδάσκουμε και να καταθέτουμε μαρτυρία σε αυτά.
- Να έχουμε οικογενειακά συμβούλια προκειμένου να συζητούμε οικογενειακά σχέδια και υποθέσεις. Ορισμένα από τα πιο αποτελεσματικά οικογενειακά συμβούλια είναι του τύπου ένας προς έναν με κάθε μέλος της οικογένειας. Να βοηθάμε τα παιδιά μας να γνωρίζουν ότι οι ιδέες τους είναι σημαντικές. Να τα ακούμε και να μαθαίνουμε από αυτά.

Να διαδίδουμε το ευαγγέλιο, να υποστηρίζουμε τους ηγέτες της Εκκλησίας και να συμμετάσχουμε ως οικογένεια

- Να προσκαλούμε ιεραποστόλους να διδάσκουν λιγότερο ενεργά μέλη ή μη μέλη φίλους στο σπιτικό μας.
- Να δείχνουμε ότι υποστηρίζουμε τους ηγέτες της Εκκλησίας.
- Να τρώμε μαζί, όποτε είναι δυνατόν, και να έχουμε σημαντικές συζητήσεις κατά τη διάρκεια του γεύματος.
- Να εργαζόμαστε μαζί ως οικογένεια, ακόμη κι αν είναι γρηγορότερο και ευκολότερο να κάνουμε τη δουλειά μόνοι μας. Να μιλάμε με τους υιούς και τις θυγατέρες μας καθώς εργαζόμαστε μαζί. Κάθε Σάββατο είχα αυτήν την ευκαιρία με τον πατέρα μου.

Να βοηθήσουμε τα παιδιά μας να είναι καλοί φίλοι και να προετοιμάζονται για το μέλλον

- Να βοηθάμε τα παιδιά μας να μαθαίνουν πώς να αναπτύσσουν καλές φιλίες και να κάνουν τους φίλους τους να αισθάνονται ευπρόσδεκτοι στο σπιτικό μας. Να γνωρίζουμε τους γονείς των φίλων των παιδιών μας.
- Να διδάσκουμε τα παιδιά μας με παράδειγμα πώς να προϋπολογίζουν τον χρόνο και τις προσόδους τους. Να τα βοηθάμε να μάθουν αυτοδυναμία και τη σημασία της προετοιμασίας για το μέλλον.

Να μοιραζόμαστε μαζί τους την οικογενειακή κληρονομιά και τις παραδόσεις

- Να διδάσκουμε στα παιδιά μας την ιστορία των προγόνων μας και τη δική μας οικογενειακή ιστορία.
- Να οικοδομούμε οικογενειακές παραδόσεις. Να σχεδιάζουμε και να φέρουμε εις πέρας σημαντικές διακοπές μαζί, αναλογιζόμενοι τις ανάγκες, τα ταλέντα και τις ικανότητες των παιδιών μας. Να τα βοηθάμε να αποκτούν ευχάριστες αναμνήσεις, να βελτιώνουν τα ταλέντα τους

και να οικοδομούν τα συναισθήματα εκείνα που δηλούν αξία προς τον εαυτό τους.

Να διδάσκουμε τη σημασία της υπακοής στις εντολές και τη λήψη διατάξεων

- Με λόγια και παράδειγμα, να διδάσκουμε ηθικές αξίες και τη δέσμευση να υπακούν στις εντολές.
- Μετά την βάπτισή μου, η μητέρα μου με πήρε κατά μέρος και ερώτησε: «Τι αισθάνεσαι;» Περιέγραφα όσο καλύτερα μπορούσα το θερμό αίσθημα γαλήνης, παρηγορίας και ευτυχίας που είχα. Η μητέρα εξήγησε ότι αυτό που αισθανόμουν ήταν η δωρεά που είχα μόλις λάβει, η δωρεά του Αγίου Πνεύματος. Μου είπε ότι, εάν ζούσα επαξίως αυτής, θα είχα αυτήν την δωρεά μαζί μου συνεχώς. Αυτή ήταν μία στιγμή διδασκαλίας που μου έχει μείνει όλη μου την ζωή.

Να διδάσκουμε τα παιδιά μας τη σπουδαιότητα της βαπτίσεως και της επικυρώσεως, της λήψεως της δωρεάς του Αγίου Πνεύματος, της μεταλήψεως, της τιμήσεως της ιεροσύνης, της συνάψεως και διατηρήσεως διαθηκών του ναού. Χρειάζεται να γνωρίζουν ότι είναι σημαντικό να ζουν αξίως του εγκριτικού ναού και να προετοιμάζονται για τον γάμο του ναού.

- Εάν δεν έχετε ακόμη επισφραγισθεί στο ναό με τον/την σύζυγό σας ή τα παιδιά σας, εργασθείτε ως οικογένεια προκειμένου να λάβετε ευλογίες του ναού. Θέστε στόχους ως οικογένεια που αφορούν στο ναό.
- Να είστε άξιοι της ιεροσύνης που φέρετε, αδελφοί, και να την χρησιμοποιείτε προκειμένου να ευλογείτε τη ζωή της οικογένειάς σας...

Να γνωρίζουμε τις κοινωνικές, σχολικές και εκκλησιαστικές δραστηριότητες

Οι πηγές είναι διαθέσιμες εκτός σπιτικού. Η συνετή χρήση αυτών θα ενδυναμώσει την οικογένειά μας.

- Να παροτρύνουμε τα παιδιά μας να υπηρετήσουν στην Εκκλησία και την κοινότητα.
- Να μιλάμε στους δασκάλους, τους προπονητές, τους συμβούλους και τους ηγέτες της Εκκλησίας σχετικά με τις ανησυχίες μας και τις ανάγκες των παιδιών μας.
- Να γνωρίζουμε τι κάνουν τα παιδιά μας στον ελεύθερο χρόνο τους. Να επηρεάζουμε την επιλογή τους για ταινίες, τηλεοπτικά προγράμματα και βίντεο. Εάν είναι στο Διαδίκτυο, να γνωρίζουμε τι κάνουν. Να τα βοηθήσουμε να κατανοήσουν τη σημασία της εποικοδομητικής ψυχαγωγίας.
- Να παροτρύνουμε τις σχολικές δραστηριότητες που αξίζουν. Να γνωρίζουμε τι μελετούν τα παιδιά μας. Να τα βοηθάμε με την εργασία τους στο σπίτι. Να τα βοηθάμε να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της μορφώσεως και της προετοιμασίας για τη μελλοντική απασχόληση και αυτάρκειά τους.

- **Νέες γυναίκες:** Να παρευρίσκεστε στην Ανακουφιστική Εταιρεία, όταν φθάσετε στα 18^α γενέθλιά σας. Μερικές από εσάς ενδεχομένως να είναι απρόθυμες να προβούν σε αυτήν τη μετάβαση. Πιθανόν να φοβάστε ότι δεν ανήκετε εκεί. Νεαρές αδελφές μου, δεν έχουν έτοιμα πράγματα. Υπάρχουν πολλά στην Ανακουφιστική Εταιρεία για εσάς. Μπορεί να είναι ευλογία για εσάς σε όλη τη ζωή σας.
- **Νέοι άνδρες:** Τιμάτε την Ασρωνική Ιεροσούνη. Είναι η προπαρασκευαστική ιεροσούνη που σας προετοιμάζει για την Μελχισεδική Ιεροσούνη. Να συμμετάσχετε πλήρως στην απαρτία πρεσβυτέρων, όταν χειροτονηθείτε στην Μελχισεδική Ιεροσούνη. Η αδελφότης, η διδασκαλία της απαρτίας και οι ευκαιρίες να υπηρετήσετε τους άλλους θα ευλογήσουν εσάς και την οικογένειά σας σε όλη σας τη ζωή.

Να ακολουθούμε το παράδειγμα αγάπης του Κυρίου

Κάθε οικογένεια μπορεί να ενδυναμωθεί με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, αν το Πνεύμα του Κυρίου έρχεται στο σπιτικό μας και εμείς διδάσκουμε με το παράδειγμα Εκείνου.

- Να ενεργούμε με πίστη. Να μην αντιδρούμε με φόβο. Όταν οι έφηβοί μας αρχίζουν να δοκιμάζουν οικογενειακές αξίες, οι γονείς χρειάζεται να προστρέξουν στον Κύριο για καθοδήγηση επί των συγκεκριμένων αναγκών κάθε μέλους της οικογένειας. Τώρα είναι καιρός για επιπλέον αγάπη και υποστήριξη και να ενισχύσετε τις διδασκαλίες σας όσον αφορά στον τρόπο με τον οποίον γίνονται καλές επιλογές. Είναι φοβερό να επιτρέπουμε στα παιδιά μας να μαθαίνουν από τα λάθη που ενδεχομένως να κάνουν, αλλά η προθυμία τους να επιλέξουν τον τρόπο του Κυρίου και τις αξίες της οικογένειας είναι μεγαλύτερη, όταν η επιλογή προέρχεται εκ των έσω, παρά όταν εμείς επιχειρούμε να τους επιβάλλουμε αυτές τις αξίες. Ο τρόπος του Κυρίου της αγάπης και της αποδοχής είναι καλύτερος από τον τρόπο του Σατανά της βίας και του εξαναγκασμού, ειδικώς στην ανατροφή εφήβων.
- Να θυμάστε τα λόγια του Προφήτου Τζόζεφ Σμιθ: «Τίποτε δεν είναι τόσο λελογισμένο, ώστε να κάνει τους ανθρώπους να εγκαταλείψουν τις αμαρτίες τους, από το να τους πάρουμε από το χέρι και να τους προσέχουμε με τρυφερότητα. Όταν οι άνθρωποι εκδηλώνουν την παραμικρή καλοσύνη και αγάπη για μένα, ω τι δύναμη έχει στο νου μου, ενώ η αντίθετη πορεία έχει την τάση να ανεγείρει όλα τα σκληρά συναισθήματα και να καταθλίβει τον ανθρώπινο νου» (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, επιλεγθέντα υπό Τζόζεφ Φίλντινγκ Σμιθ [1976], 240).

Τα παιδιά που παρεκκλίνουν από τον ορθό δρόμο θα επιστρέψουν

- Ενώ πιθανώς να απελπιζόμαστε όταν, ύστερα από όλα όσα μπορούμε να κάνουμε, ορισμένα εκ των παιδιών μας παρεκκλίνουν από το μονοπάτι της χρηστότητας, τα λόγια του Όρσον Ουίτνυ μπορούν να μας παρηγορήσουν: «Μολονότι ορισμένα από τα πρόβατα ενδεχομένως να περιπλανηθούν, το μάτι του Ποιμένου είναι επάνω τους και αργά ή γρήγορα θα αισθανθούν τις προσακτρίδες της Θείας Προνοίας να τους προσεγγίζουν και να τους φέρουν πίσω στο ποίμνιο. Είτε σε τούτη τη ζωή είτε στην επομένη, θα επιστρέψουν. Θα πρέπει να εξοφλήσουν το χρέος τους προς τη δικαιοσύνη· θα υποφέρουν για τις αμαρτίες τους και ενδεχομένως να βαδίσουν σε ένα ακανθώδες μονοπάτι· όμως, αν τους οδηγήσει επιτέλους, σαν τον μεταμελημένο άσωτο υιό, στην καρδιά και το σπιτικό ενός στοργικού και συγχωρητικού πατέρα [και μητέρας], τότε η οδυνηρή εμπειρία δεν θα ήταν εις μάτην. Να προσευχόμαστε για τα απρόσεκτα και ανυπάκουα παιδιά [μας]. Να επιμένουμε σε αυτά με την πίστη [μας]. Να έχετε ελπίδα και εμπιστοσύνη, έως ότου δείτε τη σωτηρία του Θεού» (παραθέτοντας τον Τζόζεφ Σμιθ, στο Conference Report, Απρ. 1929, 110).

Οι ανύπανδροι ενήλικοι και τα μέλη της ευρύτερης οικογένειας μπορούν να προσφέρουν δύναμη

- Κι αν είσθε ανύπανδρος/η ή δεν έχετε ευλογηθεί με παιδιά; Χρειάζεται να ανησυχείτε για τις συμβουλές αναφορικές προς τις οικογένειες; Ναι. Είναι κάτι που χρειάζεται να μάθουμε όλοι στη ζωή επί της γης. Αγαμα ενήλικα μέλη μπορούν συχνά να προσφέρουν ένα ξεχωριστό είδος δυνάμεως στην οικογένεια, γενόμενα μια τεραστία πηγή υποστηρίξεως, αποδοχής και αγάπης προς την οικογένειά τους και την οικογένεια των πλησίων τους.
- Πολλά ενήλικα μέλη της ευρύτερης οικογένειας κάνουν πολλά που έχουν σχέση με τη γονική ιδιότητα, ανεξαρτήτως άλλων παραγόντων. Παππούδες, θείες και θείοι, αδελφοί και αδελφές, ανεψιές και ανεψιοί, εξαδέλφια και άλλα μέλη της οικογένειας μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην οικογένεια. Θέλω να εκφράσω την εκτίμησή μου για όσους στη δική μου ευρύτερη οικογένεια με έχουν καθοδηγήσει με το παράδειγμα και τη μαρτυρία τους. Μερικές φορές τα μέλη της ευρύτερης οικογένειας μπορούν να πουν πράγματα που δεν μπορούν να πουν οι γονείς χωρίς να αρχίσουν να διαφωνούν. Ύστερα από μια εγκάρδια συζήτηση με τη μητέρα της, μια νέα γυναίκα είπε: «Θα ήταν απαίσιο να πω σε εσένα και τον μπαμπά ότι είχα κάνει κάτι λάθος. Όμως θα ήταν χειρότερο να το πω στη θεία Σούζαν. Απλώς δεν θα μπορούσα να την απογοητεύσω».

Δεν υπάρχουν τέλειες οικογένειες

Γνωρίζοντας ότι είμαστε στη θνητότητα προκειμένου να μάθουμε και να αναπτύξουμε την πίστη μας, θα πρέπει να κατανοήσουμε ότι πρέπει να υπάρχει αντίθεση σε όλα τα πράγματα. Κατά τη διάρκεια ενός οικογενειακού συμβουλίου στο σπίτι μου, η σύζυγός μου είπε: «Όταν νομίζετε ότι κάποιος έχει μια τέλεια οικογένεια, απλώς δεν τους γνωρίζετε αρκετά καλά».

Βάλετε το σπίτι και την οικογένεια σε τάξη

Αδελφοί και αδελφές, ως γονείς ας προσέξουμε τη νοουθεσία, δηλαδή την επιτίμηση, δοθείσα από τον Κύριο στον Τζόζεφ Σμιθ και τους ηγέτες της Εκκλησίας το 1833 να «βάλ[ουμε] σε τάξη το σπίτι [μας] (Δ&Δ 93:43). «Σας πρόσταξα να ανατρέφετε τα παιδιά σας στο φως και στην αλήθεια» (Δ&Δ 93:40). «[Να] βάλ[ουμε] σε τάξη την οικογένειά [μας], και να φροντίσ[ουμε] ώστε αυτοί στο σπίτι να είναι πιο επιμελείς και να νοιάζονται περισσότερο, και πάντα να προσεύχονται, αλλιώς θα εκθρονιστούν από τη θέση τους» (Δ&Δ 93:50).

Οι προφήτες των ημερών μας έχουν δώσει παρόμοια νοουθεσία και προειδοποίηση προς τους γονείς να βάλουν σε τάξη την οικογένειά τους. Είθε να ευλογηθούμε με την έμπνευση και την αγάπη να αντιμετωπίσουμε την αντίθεση με πίστη μέσα στην οικογένειά μας. Τότε θα μάθουμε ότι οι δοκιμασίες μας φέρουν κοντύτερα στον Κύριο και μεταξύ μας. Είθε να ακούμε τη φωνή ενός προφήτου και να βάλουμε το σπίτι μας σε τάξη (βλέπε Δ&Δ 93:41-49). Η οικογένεια ενδυναμώνεται, καθώς πλησιάζουμε κοντύτερα στον Κύριο, και κάθε μέλος της οικογένειας ενδυναμώνεται, καθώς ανυψώνουμε πνευματικώς, ενδυναμώνουμε, αγαπούμε και ενδιαφερόμαστε ο ένας για τον άλλον. «Βάστα με να σε βαστώ ν' ανεβούμε στο βουνό» (παροιμία).

Είθε να είμαστε εις θέσιν να υποδεχόμεθα ασμένως και να διατηρούμε το Πνεύμα του Κυρίου στο σπιτικό μας για να ενδυναμώνουμε την οικογένειά μας. Προσεύχομαι ώστε καθένα από τα μέλη της οικογενείας μας να μπορεί να παραμείνει στο «στενό και στενόχωρο μονοπάτι που οδηγεί στην αιώνια ζωή» (Νεφί Β΄ 31:18).

Από μία ομιλία του Πρεσβυτέρου Χέλς στη γενική συνέλευση της Εκκλησίας τον Απρίλιο του 1999 (βλέπε Conference Report, Απρ. 1999, 39-44 ή *Ensign*, Μάιος 1999, 32-34).

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

14

ΜΕΡΟΣ 2^ο

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή περισσότερες από αυτές τις προτάσεις.

- Ως οικογένεια, σχεδιάστε μια δραστηριότητα κατά την οποία θα προσφέρετε υπηρεσία μαζί.
- Κάνετε μια οικιακή εργασία με ένα από τα παιδιά σας ή με ένα εγγόνι, μία ανεψιά ή ανεψιό ή άλλο παιδί από την οικογένειά σας. Μιλήστε με το παιδί, ενώ εργάζεσθε. Εκμεταλλευτείτε τις ευκαιρίες για διδασκαλία χωρίς να είσθε επικριτικοί όσον αφορά στις προσπάθειες του παιδιού να βοηθήσει.
- Διαβάστε τα ακόλουθα τμήματα από το φυλλάδιο *Για την ενδυνάμωση των νέων* (34285): «Η ψυχαγωγία και τα μέσα ενημέρωσης» (σελίδες 17-19), «Μουσική και χορός» (σελίδες 20-21) και «Σεξουαλική αγνότητα» (σελίδες 26-28). Αφού έχετε εξετάσει το υλικό, προσδιορίστε ποια από τα παιδιά θα σας επωφελούνταν από το διάβασμα και τη συζήτηση αυτού του υλικού μαζί σας.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

ΔΙΔΑΞΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Πρόεδρος Μπόιντ Πάκερ
Αναπληρωτής Πρόεδρος της Απαρτίας
των Δώδεκα Αποστόλων

Ο αριθμός των ατόμων που έχουν συναθροισθεί εδώ και σε άλλες τοποθεσίες πιστοποιεί την άσβεστη δίψα για την αλήθεια που συνοδεύει τα μέλη της Εκκλησίας του Ιησού Χριστού των Αγίων των Τελευταίων Ημερών.

Καθώς προσευχόμουν να μάθω τι θα άξιζε περισσότερο για εσάς, μου ήλθε στο μυαλό μου ότι σε τρεις εβδομάδες θα φθάσω τα 75^α γενέθλιά μου και θα περάσω σε αυτό που επιλέγω να αποκαλώ *άνω μέση ηλικία*.

Είμαι διδάσκαλος για περισσότερα από 50 χρόνια. Ασφαλώς κάτι που έχω μάθει θα είναι χρήσιμο για σας.

Έχω μάθει τούτο από εμπειρία: Η ζωή θα μας διδάξει μερικά πράγματα που δεν νομίζαμε ότι θέλαμε να μάθουμε. Αυτά τα σκληρά μαθήματα μπορούν να είναι αυτά που αξίζουν περισσότερο.

Έμαθα κάτι άλλο σχετικώς με τη μάθηση καθώς έφθانا στην *άνω μέση ηλικία*. Σκεφθείτε αυτήν τη συζήτηση μεταξύ ενός ιατρού και ενός ασθενούς:

Ιατρός: «Πώς μπορώ να βοηθήσω; Ποιο είναι το πρόβλημά σας;»

Ασθενής: «Είναι η μνήμη μου, ιατρέ. Διάβασα κάτι και δεν μπορώ να το θυμηθώ. Δεν μπορώ να θυμηθώ γιατί πήγα σε ένα δωμάτιο. Δεν μπορώ να θυμηθώ πού βάζω τα πράγματά μου».

Ιατρός: «Λοιπόν, πείτε μου, πόσον καιρό σας ενοχλεί αυτή η κατάσταση;»

Ασθενής: «Πόσον καιρό με ενοχλεί ποια κατάσταση;»

Τώρα, αν αυτό σας διασκέδασε, είτε είσθε κάτω των 60 ετών είτε γελάτε με τον εαυτό σας.

Να διδάσκετε τα παιδιά ενώ είναι μικρά

Όταν μεγαλώνετε, δεν μπορείτε να μάθετε ή να απομνημονεύσετε ή να μελετήσετε όπως μπορούσατε, όταν ήσαστε νέος. Μήπως για τον λόγο αυτόν συνεβούλευσε ο προφήτης Άλμα: «Μάθε σοφία στα νιάτα σου. Μάλιστα, μάθε στα νιάτα σου να τηρείς τις εντολές του Θεού;»¹

Είναι ολοένα πιο δύσκολο για μένα να απομνημονεύω γραφές και ποιητικούς στίχους. Στα νιάτα μου μπορούσα να επαναλαμβάνω κάτι μία ή δύο φορές και να το θυμάμαι. Εάν το έλεγα κατ' επανάληψιν, ιδιαιτέρως δε εάν το έγγραφα, κατεγράφετο μονίμως στο μυαλό μου.

Τα νιάτα είναι η εποχή για εύκολη μάθηση. Για τον λόγο αυτόν, οι δάσκαλοι παιδιών και νέων αποτελούν έγνοια για τους ηγέτες της Εκκλησίας ευθύς εξαρχής.

Είναι απολύτως σημαντικό να διδάσκουμε το ευαγγέλιο και τα μαθήματα της ζωής στα παιδιά και τους νέους.

Ο Κύριος θέτει την πρώτη ευθύνη στους γονείς και τους προεידιοποιεί:

«Εφόσον οι γονείς έχουν παιδιά στη Σιών... και δεν τα διδάσκουν ώστε να καταλάβουν το δόγμα της μετάνοιας, της πίστης στον Χριστό, τον Υιό του ζωντανού Θεού, του βαφτίσματος και της δωρεάς του Αγίου Πνεύματος με χειροθεσία,

όταν είναι οκτώ χρονών, η αμαρτία θα είναι στο κεφάλι των γονέων»².

Είναι ο βασικός σκοπός τούτης της Εκκλησίας να διδάσκει τους νέους: πρώτα στο σπίτι και μετά στην εκκλησία.

Αποθήκευση γνώσεως

Ένα άλλο πράγμα που έχω μάθει, έχει σχέση με το να θυμόμαστε όσα μάθαμε, όταν ήμαστε νέοι. Η αποθηκευμένη γνώση στο μυαλό των μικρών πιθανώς να περιμένει χρόνια τη στιγμή εκείνη όπου ενδεχομένως να υπάρξει ανάγκη για αυτήν.

Επιτρέψατέ μου να σας το διευκρινίσω. Ανησυχώ για την τάση των μελών να αγνοούν τη συμβουλή του επισκόπου ή, στο άλλο άκρο, να εξαρτώνται υπερβολικά από εκείνον.

Απεφάσισα να μιλήσω στη γενική συνέλευση για τον επίσκοπο.

Προετοιμάσθηκα κατόπιν προσευχής και μου ήλθε στο μυαλό μια συζήτηση πριν από 50 χρόνια. Εξυπηρετούσε την ανάγκη μου ως διδασκάλου – με εξυπηρετούσε απολύτως. Παραθέτω τώρα αυτήν τη συζήτηση, όπως έκανα στη γενική συνέλευση:

«Πριν από χρόνια υπηρετούσα σε ένα ανώτερο συμβούλιο πασάλου με τον Έμερυ Γουάιτ. Επί 10 έτη ο Έμερυ είχε υπηρετήσει ως επίσκοπος του αγροτικού τομέως Χάρπερ. Η σύζυγός του, η Λουσίλ, έγινε η πρόεδρος της Ανακουφιστικής Εταιρείας πασάλου.

»Η Λουσίλ μου είπε ότι ένα εαρινό πρωινό ένας γείτονας παρουσιάστηκε στην πόρτα της και ζητούσε τον Έμερυ. Του είπε ότι εκείνος όργωνε. Τότε ο γείτονας μίλησε με μεγάλη ανησυχία. Νωρίτερα εκείνο το πρωί είχε περάσει από τον αγρό και είχε παρατηρήσει ότι τα άλογα του Έμερυ ήταν σε ένα ημιτελές αυλάκι με τα ηνία να κρέμονται από το άροτρο. Ο Έμερυ δεν φαινόταν πουθενά. Ο γείτονας δεν το σκέφθηκε καλά, μέχρις ότου πολύ αργότερα, όταν πέρασε από τον αγρό ξανά και τα άλογα δεν είχαν μετακινηθεί. Πήδηξε τον φράκτη και διέσχισε τον αγρό βαδίζοντας προς τα άλογα. Ο Έμερυ δεν ευρίσκετο πουθενά. Έσπευσε προς το σπίτι προκειμένου να το ελέγξει με τη Λουσίλ.

»Η Λουσίλ απήντησε με ηρεμία: «Μην πανικοβάλλεσαι. Αναμφιβόλως κάποιος έχει προβλήματα και πήγε να πάρει τον επίσκοπο».

»Η εικόνα των αλόγων να στέκονται επί ώρες στον αγρό συμβολίζει την αφοσίωση των επισκόπων στην Εκκλησία και των συμβούλων που ευρίσκονται στο πλευρό τους. Κάθε επίσκοπος και κάθε σύμβουλος, μιλώντας μεταφορικά, αφήνει τα άλογά του να στέκονται σε ημιτελές αυλάκι, όταν κάποιος χρειάζεται βοήθεια»³.

Δεν είχα χρησιμοποιήσει ποτέ αυτήν την εμπειρία σε μία ομιλία – ποτέ δεν την είχα σκεφθεί.

Ήθελα να τη διαμορφώσω στο μυαλό μου προτού μιλήσω σχετικά στη συνέλευση, και επομένως βρήκα μια θυγατέρα του Έμερυ Γουάιτ. Συνεφώνησε να με συναντήσει στο παλιό τους σπίτι και να μου δείξει τον αγρό όπου ο πατέρας της θα όργωνε εκείνη την ημέρα.

Ένας εκ των υιών μου με πήγε εκεί νωρίς ένα κυριακάτικο πρωί. Πήρε πάμπολλες φωτογραφίες.

Ήταν ένα όμορφο εαρινό πρωινό. Ο αγρός είχε μόλις οργωθεί, όπως είχε οργωθεί πριν από τα πολλά εκείνα χρόνια. Γλάροι έτρωγαν στο χώμα που είχε μόλις οργωθεί.

Η μνήμη μου που ζωντάνευε, θυμίζοντάς μου εκείνη τη συζήτηση, δεν είναι ασυνήθης σε εμένα. Διαβεβαιώνει εκ νέου την αλήθεια των γραφών –συμπλωματικώς μία γραφή που απομνημόνευσα στα νιάτα μου–

«Ούτε να μεριμνάτε εκ των προτέρων για το τι θα πείτε. Αλλά να φυλάτε σαν θησαυρό μέσα στο νου σας διαρκώς τα λόγια της ζωής, και θα σας δοθεί εκείνη την ώρα αυτό το κομμάτι που αναλογεί σε κάθε άνθρωπο»⁴.

Ακολουθεί η υπόσχεση σε όσους φυλούν σαν θησαυρό τη γνώση:

«Όποιος σας δεχτεί, εκεί θα είμαι και εγώ, γιατί εγώ θα βαδίζω ενώπιον του προσώπου σας. Θα βρίσκομαι στα δεξιά σας και στα αριστερά σας, και το Πνεύμα μου θα είναι μέσα στην καρδιά σας, και οι άγγελοί μου τριγύρω σας, για να σας σηκώνουν»⁵.

Ήταν ένα καλό μάθημα για μένα, αλλά το μάθημά μου δεν τελείωσε εκεί.

Στα νιάτα μου είχα κάνει ορισμένες ζωγραφιές και χαρακτηριστική σε ξύλο. Κατά κύριο λόγο ήμουν αυτοδίδακτος. Ενώ μεγάλωναν τα παιδιά, ο χρόνος μου ήταν αφιερωμένος στο να τα διδάσκω πράγματα που είχα μάθει σχετικά με τη ζωή και σχετικά με τη χαρακτηριστική και τη ζωγραφική, όταν ήμουν μικρό αγόρι.

Αφού μεγάλωσαν, άρχισα τη χαρακτηριστική σε ξύλο ως μέσον αναψυχής. Χάραξα πουλιά και περνούσα πολλές ώρες στη χαρακτηριστική. Όταν με ερωτούσαν: «Πόσες ώρες σου πήρε να χαράξεις αυτό;» Πάντοτε απαντούσα: «Δεν ξέρω. Αν το εύρισκες, θα τα εγκατέλειπα».

Κατά τη διάρκεια εκείνων των ωρών που εργαζόμουν με τα χέρια μου, συλλογιζόμουν τα θαύματα της δημιουργίας και η έμπνευση «έρεε». Καθώς χάρασσα το ξύλο, χάρασσα ομιλίες.

Η χαρακτηριστική με ξεκούραζε. Μερικές φορές όταν αγχνόμουν και γινόμουν ιδιότροπος, η σύζυγός μου έλεγε: «Λοιπόν, θα ήταν προτιμότερο να αρχίσεις ένα άλλο έργο χαρακτηριστικής».

Υποθέτω ότι, αν η μνήμη της *άνω μέσης ηλικίας* μου οξύνετο ολίγον τι, θα μπορούσα να δείξω ένα από αυτά τα έργα χαρακτηριστικής και να πω ποια ομιλία αντιπροσωπεύει. Έμαθα ότι αυτές τις ήρεμες στιγμές μπορούσα να κάνω δύο πράγματα ταυτοχρόνως.

Η συγκομιδή από τη διδασκαλία

Δεν είμαι πλέον εις θέσιν να κάνω αυτά τα έργα χαρακτηριστικά. Η εργασία αυτή είναι πάρα πολύ λεπτή για μένα που έχω τρεις φακούς στα γυαλιά μου και που οι κλειδώσεις των δακτύλων μου σκληραίνουν τώρα από παιδική πολιομυελίτιδα. Εξάλλου, η αυξημένη πίεση της κλήσεώς μου περιορίζει τον χρόνο που μπορώ να αφιερώσω τόσο στη χαρακτηριστική όσο και την προετοιμασία ομιλιών.

Κατά μέγα μέρος, έχω χάσει την ικανότητα να χαράσσω, αλλά όχι τα παιδιά μας. Τα διδάξαμε όταν ήταν μικρά.

Η εικόνα των αλόγων που στέκονταν στον αγρό μου έμεινε. Σκέφθηκα ότι ίσως μπορούσα να κάνω μια ζωγραφιά των αλόγων του επισκόπου που στέκονται στον αγρό με τα ηνία να κρέμονται από το άροτρο.

Δίστασα, επειδή είχαν περάσει εννέα χρόνια από τότε που ζωγράφισα τελευταία φορά. Δύο φίλοι με εξαιρετικό ταλέντο και έμπνευση προσεφέρθησαν να με βοηθήσουν να ζωγραφίσω τα άλογα του επισκόπου και η Τζούλυ έκανε μια ανάπαυλα από τα ταξίδια, κι έτσι άρχισα.

Έμαθα πολλά από αυτούς τους δύο φίλους και κατά έναν αληθινό τρόπο αυτοί είναι στη ζωγραφιά μου. Όμως βοηθήθηκα περισσότερο από τους δύο υιούς μου. Ο ένας υιός πήρε αυτές τις ζωγραφίες του οργωμένου αγρού, επειδή πάντοτε προσπαθώ να είμαι πολύ ακριβής, όταν αναπαριστώ κάτι σε *ξέλο* ή σε *καμβά* ή με τα *λόγια*.

Αυτό είναι ένα άλλο μάθημα. Θα μπορούσα να ανασύρω από τα παιδιά μας κάτι που είχαν μάθει, όταν ήταν μικρά.

Ο άλλος υιός απεφάσισε να κάνει ένα γλυπτό των αλόγων του επισκόπου που θα καλουπώνταν με ορείχαλκο ως συμπληρωματικό του πίνακά μου. Δαπανήσαμε πολλές ώρες, που δικαίωσαν τους κόπους μας, βοηθώντας ο ένας τον άλλον.

Πήρε από τον αχυρώνα μας μερικές ιπποσκευές που κρέμονταν ουσιαστικώς ανέπαφες επί 50 και πλέον έτη. Τις ξεσκόνισε και τις πήρε σπίτι. Έβαλε μια ιπποσκευή γύρω από ένα υπομονετικό άλογο ιππασίας. Στεκόταν ήρεμα, καθώς εκείνος έφτειαχνε την ιπποσκευή σε σωστή τάξη και έκανε λεπτομερή σκίτσα.

Ο γείτονάς του είχε συλλέξει ορισμένα παλαιά άροτρα. Ανάμεσα σε αυτά ήταν ένα άροτρο παλαιάς εποχής, το οποίο επίσης σκιαγράφησε.

Κι έτσι επέστρεψε αυτό που είχαμε δώσει σε αυτούς τους υιούς στα νιάτα τους. Όπως με τα άλλα μας παιδιά, έχουν βελτιωθεί σε αυτό που εμείς, ως γονείς, τα διδάξαμε, όταν ήταν πολύ μικρά. Και αν οι ημέρες μας επί γης παραταθούν, τότε θα έλθει και μια δεύτερη συγκομιδή – τα εγγόνια μας – και ίσως μια τρίτη συγκομιδή, τα δισέγγονά μας.

Η εκ νέου αφύπνιση αδρανών ταλέντων

Έμαθα εκ νέου κάτι άλλο. Κάποτε στο παρελθόν είχα ζωγραφίσει μια απεικόνιση που είχα εμπνευστεί από σχόλια

που είχα ακούσει, όταν ήμουν μικρό αγόρι. Απεικόνιζε τις Ακρόρειες Γουίλαρντ. Είχα ακούσει τους γηραιότερους να τις αναφέρουν ως *Η Προεδρία*. Αυτές οι τρεις γιγαντιαίες, στερεές ακρόρειες που ίσταντο στον ουρανό συμβόλιζαν τους ηγέτες της Εκκλησίας.

Αυτό ήταν πριν από εννέα χρόνια. Ο υιός μου με είχε πάει στο Γουίλαρντ της Γιούτα και φωτογράφησε τις ακρόρειες. Πήγαμε πάλι για δεύτερη φορά, όταν θα υπήρχε περισσότερη σκιά και αντίθεση.

Υστερα από αυτά τα χρόνια, έπρεπε να αφυπνίσω αυτό που είχα αφήσει να γίνει αδρανές. Στην αρχή ήταν ένας τρομερός αγώνας. Απειλήσα ότι θα τα εγκατέλειπα πολλές φορές. Ένας από τους φίλους μου με παρακίνησε, λέγοντας: «Εμπρός! Υπάρχει πάντοτε πολύς χώρος στο κάτω μέρος».

Δεν τα εγκατέλειπα, απλώς επειδή η σύζυγός μου δεν μου έδινε την άδεια να το κάνω. Τώρα χαίρομαι που δεν το έκανα. Ίσως, τώρα που ασχολούμαι πάλι, θα κάνω έναν άλλον πίνακα κάποια στιγμή – ποιος ξέρει.

Υποθέτω ότι το να προσπαθώ να επιστρέψω στη ζωγραφική είναι παρόμοιο με κάποιον που είναι μη ενεργό μέλος στην Εκκλησία επί πολλά έτη και αποφασίζει να επιστρέψει στο ποίμνιο. Υπάρχει αυτή η περίοδος που αγωνίζεσαι να επιθυμήσεις αυτό που ήταν αδρανές, αλλά όχι πραγματικά απολεσθέν. Και βοηθά να έχεις έναν με δύο φίλους.

Αυτή είναι μία άλλη αρχή μαθήσεως – να αντλείς μαθήματα από συνήθειες εμπειρίες της ζωής.

Αυτός ο πίνακας *Τα άλογα του επισκόπου* θα τελειώσει συντόμως. Το γλυπτό του υιού μου είναι στο χυτήριο και καλουπώνεται με ορείχαλκο.

Συμπτωματικώς, το γλυπτό του είναι πολύ καλύτερο από τον πίνακά μου. Έτσι πρέπει να είναι. Τα δάκτυλα και οι νύχτες της νεότητός του ανταποκρίνονται πιο εύκολα από τα δικά μου.

Καθώς πηγαίνουμε στην *άνω μέση ηλικία* μαθαίνουμε ότι τα γέρικα οστά δεν λυγίζουν εύκολα, οι γέρικες κλειδώσεις δεν κινούνται τόσο γρήγορα. Δεν είναι εύκολο να δέσεις τα υποδήματά σου, μόλις περάσεις τα μέσα της δεκαετίας των 60 σου – τότε χαμηλώνουν τα πατώματα.

Πάλι το μάθημα εκείνο: «Μάθε σοφία στα νιάτα σου. Μάλιστα, μάθε στα νιάτα σου να τηρείς τις εντολές του Θεού»⁶.

«Η δόξα του Θεού είναι η διάνοια, δηλαδή, με άλλα λόγια, φως και αλήθεια»⁷.

«Σας πρόσταξα να ανατρέφετε τα παιδιά σας στο φως και στην αλήθεια»⁸.

Η ουράνια δωρεά του Αγίου Πνεύματος απονέμεται στα τέκνα μας, όταν είναι μόνον οκτώ ετών.

«Ο Παράκλητος, το Πνεύμα το Άγιο, που ο Πατέρας θα στείλει στο όνομά μου, εκείνος θα σας τα διδάξει όλα, και θα σας τα υπενθυμίσει όλα όσα είπα προς εσάς»⁹.

Προσέξτε τις λέξεις *διδάξει* και *πενθυμίσει*.

Η διδασκαλία των παιδιών φέρει τη δική της ανταμοιβή. Δεν έχετε μάθει ακόμη ότι, όταν διδάσκετε, μαθαίνετε περισσότερο από τη διδασκαλία από όσα μαθαίνουν τα παιδιά σας από τη μάθηση;

Αντληση στοιχείων από πνευματικές αναμνήσεις

Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην απόκτηση εγκόσμιας γνώσεως και την απόκτηση πνευματικής γνώσεως. Οι μαθητές το μαθαίνουν αυτό την ημέρα των εξετάσεων. Είναι υπερβολικά δύσκολο να θυμάσαι κάτι που δεν έμαθες από την αρχή.

Αυτό ισχύει για την εγκόσμια γνώση, αλλά πνευματικός μπορούμε να αντλήσουμε στοιχεία από τη μνήμη που φθάνει πέραν της γεννήσεως. Είναι πιθανόν να αναπτύξουμε ευαισθησία σε πράγματα που δεν ήταν κατανοητά, όταν ήμασταν μικρότεροι.

Ο ποιητής Γουόρντσορθ αισθάνθηκε κάτι σχετικός με την προηγμένη ζωή, όταν έγραψε:

Η γέννησή μας δεν είναι παρά μόνον ένας ύπνος και μία λήθη.

η ψυχή που αποκτούμε κατά τη γέννηση είναι σαν έναν ανατέλλοντα αστέρα,

που είχε δύσει κάποιον αλλού

και είναι τόσο μακριά.

Δεν ερχόμαστε με πλήρη λησμονιά

και δεν είμαστε εντελώς γυμνοί,

αλλά φέρουμε μερική από τη δόξα

του Θεού, που είναι το σπίτι μας¹⁰.

Ανέσυρα αυτούς τους στίχους από τη μνήμη μου, εκεί όπου τους αποθήκευσα κατά τη διάρκεια μιας τάξεως Αγγλικών τα χρόνια που φοιτούσα στο κολέγιο.

Τα πιο σημαντικά μαθήματα προέρχονται από συνήθη γεγονότα της ζωής.

Ορισμένοι περιμένουν συγκλονιστικές πνευματικές εμπειρίες προκειμένου να τους επιβεβαιώσουν τη μαρτυρία τους. Δεν λειτουργεί κατ' αυτόν τον τρόπο. Οι ήσυχες προτροπές και οι εντυπώσεις των συνήθων πραγμάτων μας δίδουν τη διαβεβαίωση της ταυτότητός μας ως τέκνων του Θεού. Ζούμε κατά πολύ κάτω από τα προνόμια μας, όταν επιζητούμε σημεία και κοιτάζουμε «πέρα από το σημάδι»¹¹ για θαυμαστά γεγονότα.

Είμαστε τέκνα του Θεού, επειδή ζούσαμε με Εκείνον στην προηγμένη ύπαρξη. Κατά καιρούς αυτό το παραπέτασμα ανοίγει. Έρχεται σε μας ο υπαιγιμός για το ποιο είμαστε και για το μέρος μας στο αιώνιο σχέδιο των πραγμάτων. Είτε το αποκαλέσετε μνήμη ή πνευματική φώτιση, είναι μια από τις μαρτυρίες σύμφωνα με τις οποίες το ευαγγέλιο του Ιησού Χριστού είναι αληθινό. Τέτοιες αποκαλύψεις έρχονται, όταν διδάσκουμε.

Κάποτε άκουσα τον Πρόεδρο Μάριον Ρόμνυ (1897-1988) να λέγει: «Πάντοτε γνωρίζω αν ομιλώ υπό την επίδραση του Αγίου Πνεύματος, επειδή πάντοτε μαθαίνω κάτι από όσα έχω πει».

Ο Κύριος είπε στους πρεσβυτέρους:

«Δεν αποστέλλεστε για να διδαχθείτε, αλλά για να διδάξετε στα τέκνα των ανθρώπων αυτά που έχω θέσει στα χέρια σας με τη δύναμη του Πνεύματός μου.

»Και προορίζεστε να διδάσκεστε από τα ύψη. Καθαγιάστετε και θα προικιστείτε με δύναμη, ώστε να μπορείτε να διδάσκετε ακριβώς όπως εγώ τα έχω πει»¹².

Ακόμη κι όταν η συγκομιδή νεοφώτιστων είναι πτωχική για τους ιεραποστόλους, μια πνευματική δύναμη έρχεται σε αυτούς και στην Εκκλησία, επειδή μαθαίνουν μέσω της διδασκαλίας τους.

Ο πρόεδρος της απαρτίας διακόνων πρέπει να παρακάθεται σε συμβούλιο και να διδάσκει τους άλλους διακόνους του¹³. Ο πρόεδρος της απαρτίας πρεσβυτέρων πρέπει να διδάσκει τα μέλη της απαρτίας του σύμφωνα με τις διαθήκες¹⁴.

Ο Παύλος είπε στον Τιμόθεο: «Όσα άκουσες από μένα διαμέσου πολλών μαρτύρων, αυτά να τα παραδώσεις σε ανθρώπους πιστούς, που θα είναι ικανοί να διδάξουν και άλλους»¹⁵.

Εξήγησε με δώδεκα λέξεις πώς η διδασκαλία γίνεται η δική της ανταμοιβή:

«Εσύ, λοιπόν, που διδάσκεις τον άλλον, δεν διδάσκεις τον εαυτό σου; Εσύ που κηρύττεις να μη κλέβουν, κλέβεις;

»Εσύ που λες να μη μοιχεύουν, μοιχεύεις;»¹⁶

Πρέπει να μαθαίνουμε με προθυμία

Πριν από λίγες ημέρες έλαβα μια επιστολή συγγνώμης, όπως έχω λάβει και σε άλλες περιστάσεις. Ήταν από κάποιον που δεν γνωρίζω. Αυτή η επιστολή έλεγε πόσο χολωμένο και θυμωμένο ήταν αυτό το μέλος επί μακρόν με εμένα, εξαιτίας μιας ομιλίας που είχα δώσει. Ήταν μια παράκληση για συγχώρηση.

Συγχωρώ γρήγορα. Είμαι απλώς ένας παράγων τόσο στο να εκφωνήσω την ομιλία όσο και στο να δώσω συγχώρηση.

Οι γραφές περιέχουν πολλές παραπομπές που αποκαλύπτουν πόσο «σκληρό»¹⁷ ήταν για τους Ισραηλίτες και τους Νεφίτες να αντέξουν τις διδασκαλίες των προφητών και αποστόλων. Είναι τόσο εύκολο να ανθιστάμεθα στη διδασκαλία και να αγανακτούμε με τον δάσκαλο. Αυτή ήταν η ειμαρμένη των προφητών και των αποστόλων από την αρχή.

Ένας από τους μακαρισμούς διδάσκει ότι:

«Μακάριοι είστε όταν σας ονειδίσουν, και σας θέσουν υπό διωγμό, και πουν εναντίον σας κάθε κακό λόγο, λέγοντας ψέματα, εξαιτίας μου.

»Να χαίρεστε και να αγάλλεστε, επειδή ο μισθός σας είναι πολύς στους ουρανοί· επειδή, έτσι εδίδωσαν τους προφήτες πριν από σας»¹⁸.

Χαρακτηριστικά, αυτές οι επιστολές συγγνώμης λένουν: «Δεν μπορώ να κατανοήσω γιατί νιώσατε την ανάγκη να με κάνετε να αισθανθώ τόσο άβολα και τόσο ένοχα». Τότε, μέσα από τον αγώνα τους, αναδύεται μια φώτιση, μια έμπνευση, μια κατανόηση αιτίας και αιτιατού. Τελικώς φθάνουν στο σημείο να δουν και να καταλάβουν γιατί το ευαγγέλιο είναι όπως είναι.

Αναφέρω ένα ανάμεσα σε πολλά θέματα. Μια αδελφή τελικώς ήλθε να δει γιατί τονίζουμε ότι είναι σημαντικό για τις μητέρες να παραμένουν στο σπίτι με τα παιδιά τους. Καταλαβαίνει ότι καμία υπηρεσία δεν ισούται με την εκλέπτυνση, η οποία λαμβάνει χώρα μέσω της ανιδιοτελούς μητρότητος. Ούτε χρειάζεται να απέχει από τη διανοητική ή την πολιτιστική ή την κοινωνική εκλέπτυνση. Αυτά τα πράγματα είναι ενσωματωμένα –τον κατάλληλο καιρό– διότι συνοδεύουν την παντοτινή αρετή που προέρχεται από τη διδασκαλία των παιδιών.

Καμία διδασκαλία δεν είναι ισάξια, πιο επιβραβευτική ή πιο ανυψωτική πνευματικώς από εκείνη μιας μητέρας που διδάσκει τα παιδιά της. Μια μητέρα ενδεχομένως να αισθάνεται ανεπαρκής ως προς την ευρυμάθεια των γραφών, διότι ασχολείται με τη διδασκαλία της οικογενείας της. Δεν θα λάβει λιγότερη ανταμοιβή.

Ο Πρόεδρος Γκραντ Μπάνγκερτερ είχε μια συζήτηση περί διδαχών με τον Πρόεδρο Τζόζεφ Φίλντινγκ Σμιθ, ο οποίος περιόδευε στην ιεραποστολή του στη Βραζιλία. Η αδελφή Μπάνγκερτερ άκουσε και είπε τελικώς: «Πρόεδρε Σμιθ, μεγαλώνω παιδιά και δεν είχα τον χρόνο να γίνω ειδήμων των γραφών, όπως είναι αυτός. Θα πάω στο σελέστιο βασίλειο με τον Γκραντ;»

Ο Πρόεδρος Σμιθ συλλογίσθηκε νηφαλώς για μία στιγμή και κατόπιν είπε: «Λοιπόν, ίσως αν του ψήσεις μια πίτα».

Ο άνδρας θα πιεσθεί σκληρά για να γίνει ισάξιος του μέτρου αυτού πνευματικής εκλεπτύνσεως που προστίθεται φυσικά στη σύζυγό του καθώς η τελευταία διδάσκει τα παιδιά τους. Και εάν καταλάβει πλήρως το ευαγγέλιο, γνωρίζει ότι δεν μπορεί να υπερυψωθεί χωρίς αυτήν¹⁹. Αυτό που ελπίζει καλύτερα είναι να τη συνοδεύει ως προσεκτικός, υπεύθυνος σύντροφος στη διδασκαλία των παιδιών τους.

Ευλογίες στους διδασκάλους

Τώρα σκεφθείτε αυτήν την υπόσχεση:

«Διδάξτε με επιμέλεια και η χάρη μου θα σας [τον διδάσκαλο] παραστέκεται, ώστε να μπορείτε [ο διδάσκαλος, η μητέρα, ο πατέρας] να καθοδηγήσετε πιο τέλεια στη θεωρία, στο θεσμό, στη δοξασία, στο νόμο του ευαγγελίου, σε όλα αυτά που αφορούν τη βασιλεία του Θεού, που είναι σκόπιμο για σας [τη μητέρα, τον πατέρα] να καταλάβετε»²⁰.

Προσέξτε ότι η υπόσχεση απευθύνεται προς τον διδάσκαλο παρά προς τον μαθητή.

«Διδάξτε με επιμέλεια και η χάρη μου θα σας παραστέκεται [εσείς που διδάσκετε τα παιδιά σας ή την Προκαταρκτική, το Σχολείο Κυριακής, τις Νέες Γυναίκες και τους Νέους Άνδρες, το σεμινάριο, την Ανακουφιστική Εταιρεία]», ώστε να γνωρίσετε:

«Αυτά που είναι στους ουρανοί και στη γη, και κάτω από τη γη. Αυτά που υπήρξαν, αυτά που υπάρχουν, αυτά που πρέπει σύντομα να συμβούν. Αυτά που είναι στον τόπο σας, αυτά που είναι μακριά. Τους πολέμους και τις περιπλοκές των εθνών, και τις κρίσεις που είναι επάνω στη χώρα. Και επίσης το να μάθετε για κράτη και για βασιλεία –

»Ωστε να μπορείτε [εσείς που διδάσκετε] να είστε έτοιμοι κατά τα πάντα όταν θα σας στείλω πάλι να μεγαλώνετε την κλήση προς την οποία σας έχω καλέσει, και την αποστολή με την οποία σας έχω εξουσιοδοτήσει»²¹.

Ο Παύλος προφήτευσε στον νεαρό Τιμόθεο: «Ότι στις έσχατες ημέρες θά 'ρθουν κακοί καιροί»²². «Πονηροί άνθρωποι, όμως, και γόητες θα προκόψουν προς το χειρότερο, πλανώντας και πλανώμενοι»²³.

Εντούτοις, μπορούμε να εξακολουθήσουμε να είμαστε ασφαλείς. Η ασφάλειά μας ευρίσκεται στη διδασκαλία των παιδιών:

«Δίδαξε το παιδί σου στην αρχή του δρόμου του· και δεν θα απομακρυνθεί απ' αυτόν ούτε όταν γεράσει»²⁴.

Ο Παύλος συνεβούλευσε τον Τιμόθεο:

«Αλλ' εσύ να μένεις σ' εκείνα που έμαθες και πιστώθηκες, ξέροντας από ποιον τα έμαθες·

»και ότι από *βρέφος γνωρίζεις τα ιερά γράμματα*, που μπορούν να σε σοφίσουν σε σωτηρία δια μέσω της πίστης εν Χριστώ Ιησού»²⁵.

Ετούτη είναι η Εκκλησία του Ιησού Χριστού. Είναι η Εκκλησία Εκείνου. Εκείνος είναι το Παράδειγμα και ο Λυτρωτής μας. Έχουμε προσταχθεί να είμαστε «όπως εκείνος είναι»²⁶.

Ήταν διδάσκαλος των παιδιών. Προσέταξε τους μαθητές Του στην Ιερουσαλήμ να «αφήσ[ουν] τα παιδάκια και να μην τα εμποδίζ[ουν] νά 'ρθουν σε μένα: επειδή, σε τέτοιους ανήκει η βασιλεία των ουρανών»²⁷.

Στην αφήγηση της διακονίας του Σωτήρος προς τους Νεφίτες, μπορούμε να δούμε βαθύτερα στην ψυχή Του, ίσως από οιονδήποτε άλλο μέρος:

«Και έγινε ώστε πρόσταξε να φέρουν τα μικρά παιδιά τους.

»Έφεραν λοιπόν τα μικρά παιδιά τους και τα άφησαν κάτω στο έδαφος, ολόγυρά του, και ο Ιησούς στεκόταν στη μέση. Και το πλήθος έκανε χώρο ώσπου του τα έφεραν...

«...έκλαψε, και το πλήθος δίνει μαρτυρία γι' αυτό, και πήρε τα μικρά παιδιά τους, ένα προς ένα, και τα ευλόγησε, και προσευχήθηκε στον Πατέρα γι' αυτά.

»Και όταν τελείωσε έκλαψε πάλι.

»Και μίλησε προς το πλήθος, και τους είπε: Ιδέστε τα μικρά σας.

»Και καθώς κοίταξαν για να ιδούν, έριξαν τα μάτια τους προς τους ουρανούς, και είδαν τα ουράνια ανοιχτά, και είδαν αγγέλους να κατεβαίνουν από τους ουρανούς σαν να ήταν ανάμεσα σε φωτιά. Και ήλθαν κάτω και περιτριγύρισαν αυτά τα μικρά γύρω τριγύρω, και ήταν περιτριγυρισμένα

ολόγυρα με φωτιά. Και οι άγγελοι εκτελούσαν διακονία προς αυτούς.

»Και το πλήθος το είδε και το άκουσε και καταθέτουν τη μαρτυρία τους. Και γνωρίζουν ότι η μαρτυρία τους είναι αληθινή γιατί όλοι τους το είδαν και το άκουσαν»²⁸.

Γνωρίζω ότι το χρονικό είναι αληθινό. Καταθέτω μαρτυρία για Εκείνον και ευλογώ όλους εσάς που διδάσκετε τα παιδιά στο όνομά Του.

Από μία ομιλία που εδόθη στην πνευματική συγκέντρωση εκπαιδευτικής εβδομάδος στο Πανεπιστήμιο Μπρίγκαμ Γιανγκ, στις 17 Αυγούστου 1999 (βλέπε *Ensign*, Φεβρ. 2000, 10-17).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Αλμα 37:35.
2. Διδαχή και Διαθήκες 68:25.
3. "The Bishop and His Counselors," *Ensign*, Μάιος 1999, 57.
4. Διδαχή και Διαθήκες 84:85.
5. Διδαχή και Διαθήκες 84:88.
6. Αλμα 37:35.
7. Διδαχή και Διαθήκες 93:36.
8. Διδαχή και Διαθήκες 93:40.
9. Κατά Ιωάννην 14:26. Η πλάγια γραφή προστέθηκε.
10. "Ode: Intimations of Immortality," στροφή 5.
11. Ιακώβ 4:14.
12. Διδαχή και Διαθήκες 43:15-16.
13. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 107:85.
14. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 107:89.
15. Προς Τιμόθεον Β' 2:2.
16. Προς Ρωμαίους 2:21-22. Η πλάγια γραφή προστέθηκε.
17. Βλέπε Κατά Ιωάννην 6:60, Νεφί Α' 16:2, Νεφί Β' 9:40, Ήλαμαν 14:10.
18. Κατά Ματθαίον 5:11-12. Βλέπε, επίσης, Κατά Λουκάν 21:12, Κατά Ιωάννην 15:20, Νεφί Γ' 12:12.
19. Βλέπε Διδαχή και Διαθήκες 131:1-4, 132:19-21.
20. Διδαχή και Διαθήκες 88:78. Η πλάγια γραφή προστέθηκε.
21. Διδαχή και Διαθήκες 88:79-80.
22. Προς Τιμόθεον Β' 3:1.
23. Προς Τιμόθεον Β' 3:13.
24. Παροιμίες 22:6.
25. Προς Τιμόθεον Β' 3:14-15. Η πλάγια γραφή προστέθηκε.
26. Ιωάννου Α' 3:7.
27. Κατά Ματθαίον 19:14.
28. Νεφί Γ' 17:11-12, 21-25.

ΚΑΘΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΘΩΣ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

15

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή περισσότερες τις προτάσεις.

- Στην ανάθεση διαβάσματος κατωτέρω, ο Πρεσβύτερος Ράσελ Μπάλαρντ δίδει τέσσερις προτάσεις προκειμένου να μας βοηθήσουν να «οικοδομήσουμε ένα οχυρό πίστεως στο σπιτικό μας και... να προετοιμάσουμε τους νέους μας να είναι καθαροί και αγνοί, εντελώς άξιοι να εισέλθουν του ναού». Εξετάστε τις προτάσεις του και κάνετε συγκεκριμένα σχέδια για να ακολουθήσετε τις προτάσεις αυτές στο σπιτικό σας.
- Σκεφθείτε τις αποφάσεις που ενδέχεται να αντιμετωπίσει κάθε παιδί της οικογενείας σας στο σχολείο, στο σπίτι και αλλού. Αναλογισθείτε τι μπορείτε να κάνετε προκειμένου να βοηθήσετε στην προετοιμασία κάθε παιδιού να λαμβάνει ενάρετες αποφάσεις.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε το ακόλουθο άρθρο. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε το άρθρο με τον/την σύζυγό σας.

ΣΑΝ ΑΣΒΕΣΤΗ ΦΛΟΓΑ

Πρεσβύτερος Ράσελ Μπάλαρντ
Της Απαρτίας των Δώδεκα Αποστόλων

Αγαλλίαση από τον γάμο στο ναό

Περιστασιακώς έχω το προνόμιο να ιερουργώ στον ναό, όταν δύο άξιοι νέοι νυμφεύονται και επισφραγίζονται στον οίκο του Κυρίου. Αυτές αποτελούν πάντοτε ειδικές στιγμές για την οικογένεια και τους φίλους. Τέτοιες στιγμές, το αίσημα είναι ένας γλυκός και ικανοποιητικός συνδυασμός επίγειας ευτυχίας και αιωνίας αγαλλιάσεως που τις βλέπουμε στα γεμάτα δάκρυα μάτια των μητέρων, οι οποίες έχουν προσευχηθεί για αυτήν την ημέρα με όλη τους την καρδιά. Το βλέπετε στα μάτια των πατέρων που, για πρώτη φορά μετά από μήνες, σκέπτονται κάτι πέρα από το πώς να πληρώσουν για όλα τα έξοδα. Και όμως το βλέπετε κυρίως στα μάτια της ενάρετης νύφης και του γαμβρού, οι οποίοι είναι αληθινοί στις διδασκαλίες του ευαγγελίου, αποφεύγοντας τους πειρασμούς του κόσμου. Υπάρχει ένα ξεχωριστό, αναμφισβήτητο αίσθημα σε όσους έχουν παραμείνει καθαροί και αγνοί.

Τα πρότυπα ηθικότητας είναι απόλυτα

Πάρα πολλοί εκ των νέων ανδρών και γυναικών μας ενδίδουν στις πιέσεις υποκινούμενες από έναν κόσμο κεκορεσμένο από πονηρά μηνύματα και ανήθικη συμπεριφορά. Ο Εωσφόρος διεξάγει έναν φαύλο πόλεμο για τις ψυχές των νέων και των γηραιών ομοίως, και οι απάλειες αυξάνονται. Τα πρότυπα του κόσμου έχουν μετακινηθεί, όπως η άμμος της ανεμοδαρμένης ερήμου. Αυτό που κάποτε δεν το ακούγαμε ή ήταν απαράδεκτο τώρα είναι κοινοτοπία. Η προο-

πτική του κόσμου έχει αλλοιωθεί δραματικά σε σημείο που όσοι επιλέγουν να τηρούν παραδοσιακά πρότυπα ηθικότητας θεωρούνται περιέργοι, σχεδόν σαν να πρέπει να δικαιολογήσουν την επιθυμία τους να τηρούν τις εντολές του Θεού.

Όμως ένα πράγμα είναι βέβαιο: οι εντολές δεν άλλαξαν. Ξεκάθαρα πράγματα. Το σωστό εξακολουθεί να είναι σωστό. Το λάθος εξακολουθεί να είναι λάθος, όπως κι αν είναι εξυπνα περιβεβλημένο στην αξιοπρέπεια ή την πολιτική ορθότητα. Πιστεύουμε στην αγνότητα πριν τον γάμο και στην απόλυτο πίστη μετά τον γάμο. Το πρότυπο αυτό είναι απόλυτο πρότυπο αληθείας. Δεν υπόκειται ούτε σε σφυγμομετρήσεις της κοινής γνώμης ούτε είναι εξηρημένο από την εκάστοτε κατάσταση ή τις συνθήκες ζωής. Δεν είναι ανάγκη να το συζητούμε ούτε αυτό ούτε άλλα ευαγγελικά πρότυπα.

Οικοδόμηση οχυρών πίστεως στο σπιτικό

Όμως υπάρχει η απεγνωσμένη ανάγκη για τους γονείς, τους ηγέτες και τους διδασκάλους να βοηθήσουν τους νέους μας να μάθουν να κατανοούν, να αγαπούν, να εκτιμούν και να ζουν τα πρότυπα του ευαγγελίου. Οι γονείς και οι νέοι πρέπει να ίστανται μαζί σε άμυνα εναντίον του πονηρού και δολίου εναντίου. Πρέπει να είμαστε τόσο αφοσιωμένοι, αποτελεσματικοί και αποφασισμένοι στις προσπάθειές μας να ζούμε το ευαγγέλιο, όπως είναι εκείνος στις προσπάθειές του να καταστρέψει εκείνο – και εμάς.

Η δυσκολία ενώπιόν μας είναι μεγάλη. Διατρέχουν κίνδυνο οι θάνατες ψυχές όσων αγαπούμε. Επιτρέψατέ μου να προτείνω τέσσερις τρόπους με τους οποίους μπορούμε να οικοδομήσουμε ένα οχυρό πίστεως στο σπιτικό μας και ιδιαιτέρως να προετοιμάσουμε τους νέους μας να είναι καθαροί και αγνοί, εντελώς άξιοι να εισέλθουν του ναού.

Διδάξτε στα παιδιά το ευαγγέλιο

Ο πρώτος είναι οι πληροφορίες που αφορούν στο ευαγγέλιο. Οι πιο σημαντικές πληροφορίες, που αλλάζουν τη ζωή και τις οποίες γνωρίζω, είναι η γνώση ότι είμαστε αληθώς τέκνα του Θεού, του Επουρανίου Πατέρα μας. Αυτό δεν είναι μόνον ορθό από απόψεως διδαχών, είναι πνευματικώς ζωτικής σημασίας. Ο Σωτήρας είπε στη δυνατή του διαμεσολαβητική προσευχή: «Κι αυτή είναι η αιώνια ζωή, το να γνωρίζουν εσένα τον μόνον αληθινό Θεό, κι αυτόν που απέστειλες, τον Ιησού Χριστό» (Κατά Ιωάννην 17:3). Το να γνωρίζουμε τον Επουράνιο Πατέρα και να κατανοούμε τη σχέση μας με Εκείνον ως Πατέρα μας και ως Θεού μας είναι το να ευρίσκουμε νόημα σε τούτη τη ζωή και ελπίδα στην επομένη. Η οικογένειά μας χρειάζεται να γνωρίζει ότι Εκείνος είναι αληθινός, ότι είμαστε πράγματι υιοί και θυγατέρες Του και κληρονόμοι όλων όσων Εκείνος έχει, τώρα και για πάντα. Ασφαλείς σε αυτήν τη γνώση, τα μέλη της οικογένειάς θα έχουν λιγότερες πιθανότητες να αναζητήσουν σατανικές παρεκτροπές και περισσότερες πιθανότητες να κοιτάξουν στον Θεό και να ζήσουν (βλέπε Αριθμοί 21:8).

Να ζείτε σύμφωνα με τη διαθήκη, όχι σύμφωνα με ό,τι σας εξυπηρετεί

Κάπως χρειάζεται να ενσταλάξουμε στην καρδιά μας τη δυνατή μαρτυρία του ευαγγελίου του Ιησού Χριστού, όπως στην καρδιά των πρωτοπόρων προγόνων μας. Θυμηθείτε όταν έπεσε η Ναβού τον Σεπτέμβριο του 1846 και την αβάστακτη κατάσταση των Αγίων στους πτωχικούς καταυλισμούς. Όταν έφθασε η είδηση στο Ουίντερ Κουώρτερς, ο Μπρίγκαμ Γιανγκ συνεκάλεσε αμέσως τους αδελφούς. Αφού εξήγησε την κατάσταση και τους υπενθύμισε τη διαθήκη, που συνήφθη στον Ναό της Ναβού, ότι όποιος ήθελε να πάει, όσο πτωχός κι αν ήταν, δεν θα τον άφηναν πίσω, τους έδωσε αυτήν την αξιοσημείωτη πρόκληση:

«Τώρα είναι ο καιρός για εργασία», είπε. *«Η φωτιά της διαθήκης που συνήψατε στον Οίκο του Κυρίου ας καίει στην καρδιά σας, σαν άσβεστη φλόγα»* (Προς το Ανώτερο Συμβούλιο στο Κάουνσιλ Πόιντ, 27 Σεπτ. 1846, Έγγραφο του Μπρίγκαμ Γιανγκ, Τμήμα Ιστορικών Αρχείων, Η Εκκλησία του Ιησού Χριστού των Αγίων των Τελευταίων Ημερών, 1. Η πλάγια γραφή προστέθηκε). Εντός ολίγων ημερών, παρά των σχεδόν αθλίων συνθηκών στο Ουίντερ Κουώρτερς, πολλές άμαξες πήγαιναν προς ανατολάς προκειμένου να σώσουν τους Αγίους στους πτωχικούς καταυλισμούς κατά μήκος του Ποταμού Μισισσιπή.

Συχνά ακούμε για τα δεινά που υπέστησαν και τις θυσίες που έκαναν οι πρώτοι Άγιοι και διερωτόμαστε: «Πώς το έκαναν;» Τι ήταν αυτό που τους έδιδε τέτοια δύναμη; Μέρος της απαντήσεως ευρίσκεται στα δυνατά λόγια του Προέδρου Γιανγκ. Αυτοί οι πρώτοι Άγιοι των Τελευταίων Ημερών είχαν συνάψει διαθήκες με τον Θεό και αυτές οι διαθήκες έκαιγαν σαν άσβεστη φωτιά στην καρδιά τους.

Μερικές φορές μπαίνουμε σε πειρασμό να αφήσουμε τη ζωή μας να κυριαρχείται περισσότερο σύμφωνα με ό,τι μας εξυπηρετεί παρά με τη διαθήκη. Δεν είναι πάντοτε βολικό να ζούμε τα ευαγγελικά πρότυπα και να υποστηρίζουμε την αλήθεια και να καταθέτουμε μαρτυρία για την Αποκατάσταση. Συνήθως δεν είναι βολικό να διαδίδουμε το ευαγγέλιο στους άλλους. Δεν είναι πάντοτε εύκολο να ανταποκρινόμαστε σε μια κλήση στην Εκκλησία, ιδιαιτέρως σε κάποια που δοκιμάζει τις ικανότητές μας. Ευκαιρίες να υπηρετήσουμε τους άλλους με σημαντικούς τρόπους, όπως έχουμε συνάψει διαθήκη, έρχονται σπανίως σε βολικές στιγμές. Αλλά δεν υπάρχει πνευματική δύναμη στο να ζούμε σύμφωνα με ό,τι μας εξυπηρετεί. Η δύναμη έρχεται καθώς τηρούμε τις διαθήκες. Καθώς κοιτούμε τη ζωή αυτών των πρώτων Αγίων, βλέπουμε ότι οι διαθήκες τους ήταν η πρωταρχική δύναμη στη ζωή τους. Το παράδειγμα και η μαρτυρία τους ήταν αρκετά δυνατά, ώστε να επηρεάσουν γενεές και γενεές των παιδιών τους.

Διδάξτε στα παιδιά σχετικώς με την ηθικότητα

Καθώς μεγαλώνουν τα παιδιά μας, χρειάζονται πληροφορίες που να διδαχθούν από τους γονείς τους πιο απεριφραστα και απλά σχετικώς με αυτά που είναι σωστά και αυτά που δεν είναι σωστά. Οι γονείς πρέπει να διδάσκουν στα παιδιά τους να αποφεύγουν οιοσδήποτε πορνογραφικές φωτογραφίες ή ιστορίες. Παιδιά και νέοι πρέπει να γνωρίζουν από τους γονείς τους ότι η πορνογραφία οιοσδήποτε είδους είναι ένα εργαλείο του διαβόλου· και εάν κάποιος «ερωτοτροπεί» με αυτό, τότε αυτό έχει τη δύναμη να εθίζει, να θολώνει και ακόμη και να καταστρέφει το ανθρώπινο πνεύμα. Χρειάζεται να διδαχθούν να μην χρησιμοποιούν πρόστυχη γλώσσα και ποτέ να μην χρησιμοποιούν το όνομα του Κυρίου επί ματαίω. Χυδαία αστεία που ακούν τυχαίως δεν θα πρέπει ποτέ να τα επαναλαμβάνουν. Διδάξτε στα μέλη της οικογένειάς να μην ακούν μουσική που εκθειάζει το αισθησιακό. Μιλήστε τους απλά σχετικώς με το σεξ και τη διδασκαλία του ευαγγελίου αναφορικώς προς την αγνότητα. Οι πληροφορίες αυτές ας προέρχονται από τους γονείς στο σπιτικό, κατά τον κατάλληλο τρόπο. Όλα τα μέλη της οικογένειάς χρειάζεται να γνωρίζουν τους κανόνες και να θωρακίζονται πνευματικώς, ούτως ώστε να μπορούν να τους τηρούν. Και όταν γίνονται λάθη, η θαυμαστή Εξιλέωση του Κυρίου Ιησού Χριστού πρέπει να γίνει κατανοητή και αποδεκτή, ούτως ώστε μέσω της πλήρους και ενίοτε δύσκολης διαδικασίας της μετανοίας, η συγχώρηση και η συνεχής ελπίδα για το μέλλον να μπορούν να αποκτηθούν. Δεν πρέπει ποτέ να εγκαταλείψουμε την ατομική και την οικογενειακή μας αναζήτηση της αιωνίας ζωής.

Δυστυχώς, πάρα πολλοί γονείς στον σημερινό κόσμο έχουν απεκδυθεί την ευθύνη τους να διδάσκουν αυτές τις αξίες και άλλες διδαχές της Εκκλησίας στην οικογένειά τους, πιστεύοντας ότι οι άλλοι θα το κάνουν: οι συνομήλικοι, το σχολείο, οι ηγέτες και οι διδάσκαλοι της Εκκλησίας

ή ακόμη και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Κάθε ημέρα τα παιδιά μας μαθαίνουν, γεμίζουν το νου και την καρδιά τους με εμπειρίες και αντιλήψεις που επηρεάζουν βαθύως τα προσωπικά συστήματα αξιών τους.

Θωρακίστε ο ένας τον άλλον ενάντια στην ανομία

Αδελφοί και αδελφές, χρειάζεται να διδάσκουμε ο ένας τον άλλον και να εμπνέουμε βαθύτερη πίστη στην καρδιά μας προκειμένου να θωρακισθούμε με θάρρος, ούτως ώστε να τηρούμε τις εντολές σε έναν κόσμο με την ανομία να αυξάνει διαρκώς. Χρειάζεται να μεταστραφούμε τόσο βαθύως στο ευαγγέλιο του Χριστού, ώστε η φωτιά της διαθήκης να καίει στην καρδιά μας σαν άσβεστη φλόγα. Και με αυτό το είδος πίστεως θα κάνουμε ό,τι είναι απαραίτητο προκειμένου να παραμείνουμε αληθινοί και άξιοι.

Να επικοινωνείτε ανοικτά με τα παιδιά

Δεύτερος τρόπος είναι η επικοινωνία. Τίποτε δεν είναι σημαντικότερο στη σχέση ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας από την ανοικτή και έντιμη επικοινωνία. Αυτό ισχύει ιδιαίτερος για τους γονείς που προσπαθούν να διδάξουν αρχές και πρότυπα του ευαγγελίου στα παιδιά τους. Η ικανότητα να συμβουλευόμαστε τους νέους μας –και ίσως κατά τρόπον πιο σημαντικό, να ενωτιζόμαστε πραγματικά τις ανησυχίες τους– είναι το θεμέλιο επί του οποίου οικοδομούνται επιτυχείς σχέσεις. Συχνά αυτό που βλέπουμε στα μάτια και αυτό που αισθανόμαστε στην καρδιά θα εκφρασθεί πολύ περισσότερο από αυτό που ακούμε ή λέμε. Ένα μήνυμα προς εσάς παιδιά: Ποτέ να μην είσθε ασεβή με τους γονείς σας. Πρέπει επίσης να μάθετε να ενωτιζέστε, ιδιαίτερος τις συμβουλές της μαμάς και του μπαμπά σας και τις προτροπές του Πνεύματος. Πρέπει να προσέχουμε και να «απλάζουμε» τις ξεχωριστές στιγμές διδασκαλίας που λαμβάνουν χώρα συνεχώς στις οικογενειακές μας σχέσεις και πρέπει να αποφασίσουμε τώρα να έχουμε οικογενειακή βραδιά κάθε βράδυ Δευτέρας.

Υπάρχουν δυνατές στιγμές επικοινωνίας μέσω τακτικής οικογενειακής προσευχής και μέσω οικογενειακής μελέτης των γραφών. Οι γραφές θα βοηθήσουν τον προσδιορισμό οικογενειακών αξιών και στόχων και η συζήτηση περί αυτών θα βοηθήσει τα μέλη της οικογένειας να γίνουν ατομικώς ασφαλή, πνευματικώς δυνατά και αυτοδύναμα. Αυτό απαιτεί χρόνο και επομένως χρειάζεται να έχουμε μαζί συμβούλιο σχετικώς με το πόσο πολύ τηλεόραση, πόσες ταινίες, βίντεο, παιχνίδια βίντεο, χρόνο στο Διαδίκτυο ή δραστηριότητες εκτός σπιτικού θα επιτρέπονται.

Οι γονείς και οι ηγέτες θα πρέπει να παρεμβαίνουν

Τρίτος τρόπος είναι η παρέμβαση. Είναι καθήκον των γονέων να παρεμβαίνουν, όταν βλέπουν ότι γίνονται εσφαλμένες επιλογές. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι γονείς αφαιρούν από τα παιδιά την πολύτιμη δωρεά της ελευθέρως βούλησως. Επειδή η ελευθέρως βούληση είναι μία δωρεά δοθείσα

από τον Θεό, τελικώς η επιλογή του τι θα κάνουν, πώς θα συμπεριφερθούν και τι θα πιστεύουν θα είναι πάντοτε δική τους. Αλλά ως γονείς χρειάζεται να φροντίσουμε ώστε να καταλάβουν την πρέπουσα συμπεριφορά και τις συνέπειες σε αυτά, εάν ακολουθήσουν την έκνομη πορεία τους. Να θυμάστε, δεν υπάρχει τίποτε τέτοιο, όπως η άνομη λογοκρισία στο σπίτι. Οι ταινίες, τα περιοδικά, η τηλεόραση, τα βίντεο, το Διαδίκτυο και άλλα μέσα είναι εκεί ως επισκέπτες και θα πρέπει να είναι ευπρόσδεκτοι μόνον όταν είναι κατάλληλοι για την οικογενειακή ψυχαγωγία. Κάνετε το σπίτι σας καταφύγιο γαλήνης και χρηστότητας. Μην επιτρέπετε σε πονηρές επιρροές να μολύνουν το δικό σας ξεχωριστό πνευματικό περιβάλλον. Να είσθε καλοσυνάτοι, φιλότιμοι, ευγενείς και αβροί σε όσα λέτε και όπως μεταχειρίζεστε ο ένας τον άλλον. Τότε οι στόχοι της οικογένειας, βασιζόμενοι σε πρότυπα του ευαγγελίου, θα διευκολύνουν την λήψη καλών αποφάσεων.

Η ίδια αρχή ισχύει για εσάς, επίσκοποι, διδάσκαλοι και άλλοι ηγέτες στην Εκκλησία, καθώς εργάζεστε για να βοηθήσετε οικογένειες. Δεν χρειάζεται να παρίστασθε οκνηρώς, σαν αυτούς που –επί των οποίων έχετε επιστασία– κάνουν άθλιες ηθικές επιλογές. Όταν ένας από τους νέους μας φθάνει σε ένα ηθικό σταυροδρόμι της ζωής, σχεδόν πάντοτε υπάρχει κάποιος –ένας γονέας, ένας ηγέτης, ένας διδάσκαλος– που θα έκανε κάτι το διαφορετικό παρεμβαίνοντας με αγάπη και καλοσύνη.

Να είσθε καλό παράδειγμα για τα παιδιά

Τέταρτος τρόπος είναι το παράδειγμα. Όπως είναι δύσκολο για έναν αποκαμωμένο ναυτικό να βρει την πορεία του σε αχαρτογράφητες θάλασσες χωρίς τη βοήθεια μιας πυξίδας, είναι σχεδόν αδύνατον για τα παιδιά και τους νέους να βρουν τον δρόμο τους στη θάλασσα της ζωής χωρίς το καθοδηγητικό φως ενός καλού παραδείγματος. Δεν μπορούμε να αναμένουμε από αυτά να αποφεύγουν τα πράγματα που είναι ανάρμοστα, αν βλέπουν τους γονείς τους να απεμπολούν τις αρχές τους και να αποτυγχάνουν να ζουν το ευαγγέλιο.

Ως γονείς, διδάσκαλοι και ηγέτες, είναι ιερό μας καθήκον να θέτουμε ένα δυνατό, προσωπικό παράδειγμα ενάρτησως δυνάμει, θάρρους, θυσίας, ανιδιοτελούς υπηρετήσως και αυτοελέγχου. Υπάρχουν τα γνωρίσματα που θα βοηθήσουν τους νέους μας να στηρίζονται στη σιδερένια ράβδο του ευαγγελίου και να παραμείνουν στο στενό και στενόχωρο μονοπάτι.

Εάν ζούμε το ευαγγέλιο, μάς βοηθά να αποφεύγουμε λάθη

Μακάρι να μπορούσα να σας πω ότι, εάν εστιάζαμε την προσοχή μας στις πληροφορίες, την επικοινωνία, την παρέμβαση και το παράδειγμα, αυτό θα κατέληγε πάντοτε σε μια τέλεια οικογένεια με τέλεια παιδιά, τα οποία δεν παρεκκλίνουν από τα ευαγγελικά πρότυπα. Δυστυχώς, δεν

συμβαίνει αυτό. Αλλά οι οικογένειες που γνωρίζουν, διδάσκουν και ζουν τις ευαγγελικές αρχές και τα ευαγγελικά πρότυπα έχουν περισσότερες πιθανότητες να απαλλαγούν από τον πόνο των σοβαρών λαθών. Όταν τα από μακρού καθιερωμένα σχέδια θετικής επικοινωνίας και πιστού παραδείγματος επικρατούν, είναι ευκολότερο να έχουμε συμβούλιο μαζί σχετικώς με προσωπικά προβλήματα και να κάνουμε τις απαραίτητες αλλαγές που θα ευλογήσουν κάθε μέλος της οικογένειας.

Ακούστε τη βαρυσήμαντη συμβουλή του βασιλέως Βενιαμίν:

«Δεν μπορώ να σας αναφέρω όλους τους τρόπους με τους οποίους μπορείτε να διαπράξετε αμαρτία. Γιατί υπάρχουν διάφοροι τρόποι και μέσα, ακριβώς τόσα πολλά που δεν μπορώ να τα απαριθμήσω.

»Όμως μπορώ να σας πω ετούτο, ότι αν δεν προσέχετε τους εαυτούς σας και τις σκέψεις σας και τα λόγια σας και τις πράξεις σας, και δεν τηρείτε τις εντολές του Θεού, και

δε συνεχίσετε να πιστεύετε αυτά που ακούσατε σχετικά με τον ερχομό του Κυρίου μας ως το τέλος της ζωής σας, θα αφανιστείτε. Και τώρα, άνθρωπε, να θυμάσαι, και να μην αφανιστείς» (Μωσία 4:29-30).

Αδελφοί και αδελφές μου, είτε ο Θεός να ευλογεί τον κάθε έναν από εμάς, ώστε η φωτιά των διαθηκών μας να καίει στην καρδιά μας σαν άσβεστη φλόγα. Είθε να είμαστε έτοιμοι πνευματικώς να ανανεώνουμε τις ιερές διαθήκες μας κάθε εβδομάδα, καθώς μεταλαμβάνουμε. Η ταπεινή προσευχή μου είναι να τιμούμε τον Κύριο και να ανυπομονούμε να κάνουμε ό,τι μας αναλογεί κατά τις συναρπαστικότητες και σπουδαίες αυτές ημέρες, προκειμένου να οικοδομήσουμε την Εκκλησία Του, ενδυναμώνοντας την οικογένειά μας.

Από μία ομιλία του Πρεσβυτέρου Μπάλαρντ στη γενική συνέλευση της Εκκλησίας τον Απρίλιο του 1999 (βλέπε Conference Report, Απρ. 1999, 111-15 ή *Ensign*, Μάιος 1999, 85-87).

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΡΑΔΙΑ

16

ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες και συνθήκες ζωής, ακολουθήστε μία ή περισσότερες από αυτές τις προτάσεις.

- Αν η οικογένειά σας έχει τακτική οικογενειακή προσευχή, οικογενειακή μελέτη των γραφών και οικογενειακή βραδιά, συλλογισθείτε, κατόπιν προσευχής, τρόπους με τους οποίους θα μπορούσατε να βελτιωθείτε σε μία ή σε περισσότερες από αυτές τις περιστάσεις. Εάν η οικογένειά σας δεν τα κάνει αυτά, συλλογισθείτε τι θα κάνετε για να βοηθήσετε στην καθιέρωση αυτών των δραστηριοτήτων στο σπίτι σας.
- Ως οικογένεια, σχεδιάστε μια δραστηριότητα που μπορείτε να κάνετε μαζί.
- Ανασκοπήστε το υλικό στις σελίδες 137-39 από το *Teaching, No Greater Call [Διδασκαλία, η μεγαλύτερη κλήση]* (36123).

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΣΜΑΤΟΣ

Μελετήστε τα ακόλουθα άρθρα. Αν είστε παντρεμένος/η, διαβάστε και συζητήστε τα άρθρα με τον/την σύζυγό σας.

ΟΙ ΕΥΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

Πρόεδρος Γκόρντον Χίνκλι

Πρώτος Σύμβουλος στην Πρώτη Προεδρία

Ο Απόστολος Παύλος διεκήρυξε στον Τιμόθεο:

«Γνώριζε, μάλιστα, τούτο, ότι στις έσχατες ημέρες θά ῥθουν κακοί καιροί·

»επειδή, οι άνθρωποι θα είναι φίλαυτοι, φιλάργυροι, αλαζόνες, υπερήφανοι, βλάσφημοι, απειθείς στους γονείς, αγάριστοι, ανόσιοι,

»άσπλαχνοι, ασυμφιλίωτοι, συκοφάντες, ακρατείς, άγριοι, αφιλάγαθοι,

»προδότες, προπετείς, τυφλωμένοι από εγωισμό, φιλήδονοι περισσότερο παρά φιλόθεοι» (Προς Τιμόθεον Β΄ 3:1-4).

Πρέπει να δοθεί νέα έμφαση στην εντιμότητα, τον χαρακτήρα και την ακεραιότητα στην εποχή μας. Μόνον καθώς οικοδομούμε εκ νέου στην υπόσταση της ζωής μας τις αρετές που αποτελούν την ουσία του αληθινού πολιτισμού, τότε θα αλλάξει το πρότυπο της εποχής μας. Η ερώτηση που αντιμετωπίζουμε είναι: «Πού θα αρχίσουμε;»

Είμαι ικανοποιημένος που πρέπει να αρχίσει με την αναγνώριση του Θεού ως Αιωνίου Πατέρα μας, της σχέσεώς μας με Εκείνον ως τέκνων Του, με επικοινωνία μαζί με Εκείνον στην αναγνώριση της κυρίαρχης θέσεώς Του και με καθημερινή ικεσία για την καθοδήγησή Του στις υποθέσεις μας.

Υποστηρίζω ότι η επιστροφή στο παλαιό πρότυπο προσευχής, οικογενειακής προσευχής στα σπιτικά των ανθρώπων, είναι μία εκ των βασικών φαρμακευτικών αγωγών που θα περιορίζε την τρομακτική ασθένεια, η οποία διαβρώνει τον χαρακτήρα της κοινωνίας μας. Δεν θα περιμέναμε ένα θαύμα σε μία ημέρα, αλλά θα είχαμε ένα θαύμα σε μία γενεά.

Πριν από μία ή δύο γενεές, η οικογενειακή προσευχή στα σπιτικά των χριστιανών σε όλον τον κόσμο αποτελούσε μέρος των δραστηριοτήτων της ημέρας, όπως ήταν το φαγητό. Καθώς η πρακτική αυτή μειώθηκε, η ηθική παρακμή για την οποία έκανε λόγο ο Απόστολος Παύλος επακολούθησε.

Αισθάνομαι ικανοποιημένος που δεν υπάρχει επαρκές υποκατάστατο της πρωινής και βραδινής πρακτικής της γονυκλισίας όλων μαζί – του πατέρα, της μητέρας και των παιδιών. Αυτό θα κάνει καλύτερα και πιο όμορφα σπιτικά, περισσότερο από τα απαλά χαλιά, περισσότερο από τα όμορφα υφάσματα, περισσότερο από τον έξυπνο συνδυασμό χρωμάτων.

Υπάρχει κάτι στη στάση σώματος της γονυκλισίας που έρχεται σε αντιδιαστολή με τη συμπεριφορά που περιέγραψε ο Παύλος: «υπερήφανοι... προπετείς, τυφλωμένοι από εγωισμό».

Υπάρχει κάτι στην ίδια την πρακτική του πατέρα, της μητέρας και των παιδιών που γονατίζουν μαζί, η οποία εξανεμίζει άλλες πρακτικές αυτής της ποιότητας που εκείνος περιέγραψε: «απειθείς στους γονείς... άσπλαχνοι».

Υπάρχει κάτι στην ενέργεια κατά την οποία απευθυνόμεθα στην Θεότητα που αντισταθμίζει την τάση προς τη βλασφημία και προς το να γίνουμε φιλήδονοι περισσότερο παρά φιλόθεοι.

Η κλίση να είμαστε ανίεροι, όπως το περιέγραφε ο Παύλος, να είμαστε αχάριστοι, εξαλείφεται καθώς τα μέλη της οικογενείας μαζί ευχαριστούν τον Κύριο για τη ζωή, τη γαλήνη και όλα όσα έχουν. Και καθώς ευχαριστούν τον Κύριο ο ένας για τον άλλον, αναπτύσσεται εντός οικογενείας μια νέα εκτίμηση, ένας νέος σεβασμός, μια νέα στοργή μεταξύ αλλήλων.

Η γραφή διακηρύσσει: «Να ευχαριστείς τον Κύριο το Θεό σου στα πάντα» (Δ&Δ 59:7). Και πάλι: «Και σε τίποτε δεν πρέπει ο άνθρωπος να προσβάλλει τον Θεό, δηλαδή εναντίον κανενός δεν εξάπτεται η οργή του, παρά μόνον εναντίον εκείνων που δεν ομολογούν το χέρι του» (Δ&Δ 59:21).

Όταν θυμόμαστε μαζί, ενώπιον του Κυρίου τους πτωχούς, τους έχοντας ανάγκη και τους καταπιεσμένους, είναι ανεπτυγμένη, ασυναισθήτως κι όμως ρεαλιστικά, η αγάπη για τους άλλους υπεράνω του εαυτού μας, ο σεβασμός για τους άλλους, η επιθυμία να υπηρετούμε τις ανάγκες των άλλων. Κάποιος δεν μπορεί να ζητήσει από τον Θεό να βοηθήσει τον πλησίον του που είναι σε θλίψη χωρίς να αισθάνεται το κίνητρο να το κάνει προκειμένου να βοηθήσει αυτόν τον πλησίον. Τι θαύματα θα συνέβαιναν στη ζωή των τέκνων του κόσμου, αν άφηναν στην άκρη τον εγωισμό τους και έχαναν τον εαυτό τους στην υπηρετήση των άλλων! Ο σπόρος από τον οποίον αυτό το δένδρο, που προστατεύει και αποδίδει καρπούς, μεγαλώνει, φυτεύεται καλύτερα και καλλιεργείται στις καθημερινές ικεσίες της οικογενείας.

Δεν γνωρίζω καλύτερο τρόπο με τον οποίο οι γονείς θα μπορούσαν να ενσταλάξουν αγάπη για την πατρίδα από το να προσευχηθούν ενώπιον των παιδιών τους για τη χώρα στην οποία ζουν, επικαλούμενοι τις ευλογίες του Παντοδύναμου επάνω της, ώστε να διατηρηθεί εν ελευθερία και ειρήνη. Δεν γνωρίζω καλύτερο τρόπο να οικοδομήσουμε μέσα στην καρδιά των παιδιών μας τον σεβασμό που είναι άκρως απαραίτητος για την εξουσία από το να θυμόμαστε στις καθημερινές ικεσίες της οικογενείας τους ηγέτες της χώρας μας, οι οποίοι φέρουν τα φορτία της διακυβερνήσεως.

Θυμάμαι που είχα δει σε έναν πίνακα ανακοινώσεως μια δήλωση που έλεγε: «Το έθνος εν προσευχή είναι έθνος εν ειρήνη». Το πιστεύω αυτό.

Δεν γνωρίζω τίποτε που θα βοηθήσει τόσο πολύ στην εξομάλυνση των ενδοοικογενειακών εντάσεων, που με λεπτό τρόπο θα επιφέρει τον σεβασμό για τους γονείς που οδηγεί στην υλακότη, που θα επηρεάσει το πνεύμα της μετανοίας, το οποίο θα αφανίσει κατά κύριο λόγο τη μάστιγα των διαλυμένων σπιτικών, από ότι η προσευχή όλων μαζί, η εξομολόγηση των αδυναμιών ενώπιον του Κυρίου και η επίκληση των ευλογιών του Κυρίου επάνω στο σπιτικό και σε όσους διαμένουν σε αυτό.

Έχω από μακρού εντυπωσιασθεί από μία δήλωση που έκανε ένας άνδρας, ο οποίος έχει πεθάνει εδώ και καιρό. Ο Τζέιμς Μόιλ έγραψε προς τα εγγόνια του σχετικά με την οικογενειακή προσευχή του δικού του σπιτικού. Είπε: «Δεν πηγαίναμε στο κρεβάτι προτού γονατίσουμε εν προσευχή για να ικετεύσουμε για θεία καθοδήγηση και έγκριση. Ενδεχομένως να προκύψουν διαφορές στις καλύτερα διοικούμενες οικογένειες, αλλά θα εξαφανισθούν από το... πνεύμα της προσευχής. ...Η ίδια της η ψυχολογία τείνει να προάγει την πιο ενάρετη ζωή ανάμεσα στους ανθρώπους. Τείνει προς την ενότητα, την αγάπη, τη συγχώρηση, την υπηρετήση».

Το 1872 ο συνταγματάρχης Τόμας Κέιν, ο μέγας φίλος του λαού μας κατά τις ημέρες της θλίψεως του στην Αϊόβα και κατά την περίοδο της ελεύσεως του στρατού στην Κοιλάδα της Σωλτ Λέηκ, κινήθηκε προς δυσμάς μαζί με την σύζυγό του και δύο υιούς. Ταξίδευσαν στο Σεντ Τζωρτζς με τον Μπρίγκαμ Γιανγκ, κάνοντας στάση κάθε νύκτα στα σπιτικά μελών της Εκκλησίας κατά μήκος της διαδρομής τους. Η κ. Κέιν έγραψε μία σειρά από γράμματα προς τον πατέρα της στη Φιλαδέλφεια. Σε ένα από αυτά, έλεγε:

«Σε κάθε μέρος που μείναμε σε αυτό το ταξίδι, είχαμε προσευχές αμέσως μετά τον δείπνο, και προσευχές ξανά πριν το πρωινό. Κανείς δεν δικαιολογείτο να λείπει. ...Οι Μορμόνοι ...γονατίζουν αμέσως, ενώ η κεφαλή της οικογενείας ή ένας τιμώμενος προσκεκλημένος προσεύχεται φωναχτά. ...Δαπανούν ελάχιστο χρόνο στην απόδοση χαρακτηριστικών του Θεού, αλλά ζητούν ό,τι χρειάζονται και Τον ευχαριστούν για όσα έχει δώσει. ...Το θεωρούν ως δεδομένο ότι ο Θεός γνωρίζει τα οικεία ονόματά μας και τους τίτλους μας και ζητούν μια ευλογία σε [ένα συγκεκριμένο άτομο με το όνομά του]... μου άρεσε, όταν το συνήθισα».

Ω, ώστε εμείς, ως λαός να μπορέσουμε να καλλιεργήσουμε πλήρως αυτήν την πρακτική, η οποία είχε τέτοια σημασία στους πρωτοπόρους προγόνους μας! Η οικογενειακή προσευχή ήταν τόσο πολύ μέρος της λατρείας τους, όπως ήταν οι συγκεντρώσεις που συνέρχονταν στο Ταμπερνάκλ. Με την πίστη που προερχόταν από αυτές τις καθημερινές επικλήσεις, εκχέρσωσαν τη γη, οδήγησαν τα νερά σε ξηραμένο χώμα, έκαναν την έρημο να ανθίσει, διοίκησαν την οικογένειά τους με αγάπη, έζησαν εν ειρήνη μεταξύ τους και κατέστησαν το όνομά τους αθάνατο, καθώς έχασαν τον εαυτό τους στην υπηρετήση του Θεού.

Η οικογένεια είναι η βασική μονάδα της κοινωνίας. Η προσευχόμενη οικογένεια είναι η ελπίδα μιας καλύτερης κοινωνίας. «Ζητάτε τον Κύριο, ενόσω μπορεί να βρεθεί» (Ησαΐας 55:6).

Μπορούμε να κάνουμε πιο όμορφο το σπιτικό μας; Ναι, μέσω της προσφώνησεως ως οικογένεια στην Πηγή όλης της αληθινής ομορφιάς. Μπορούμε να ενδυναμώσουμε την κοινωνία και να την καταστήσουμε καλύτερο μέρος για να ζούμε; Ναι, ενδυναμώνοντας την αρετή της οικογενειακής μας ζωής μέσω γονυκλισίας και ικεσίας προς τον Παντοδύναμο στο όνομα του Αγαπητού Του Υιού.

Αυτή η πρακτική, μια ανταπόδοση στην οικογενειακή λατρεία, αν διαδοθεί στη χώρα και σε όλη τη γη, θα διέλυε κατά μέγα μέρος τη μάστιγα που μας καταστρέφει. Θα αποκαθιστούσε την ακεραιότητα, τον αμοιβαίο σεβασμό και το πνεύμα ευγνωμοσύνης στην καρδιά των ανθρώπων.

Ο Κύριος διεκήρυξε: «Ζητάτε και θα σας δοθεί· ψάχνετε, και θα βρείτε· κρούετε, και θα σας ανοιχτεί» (Κατά Ματθαίον 7:7).

Σας δίδω τη μαρτυρία μου ότι, εάν εφαρμόζετε ειλικρινώς την οικογενειακή προσευχή, δεν θα μείνετε χωρίς

ανταμοιβή. Οι αλλαγές ίσως να μην είναι αμέσως εμφανείς. Τως είναι υπερβολικά ανεπαίσθητες. Αλλά θα είναι αληθινές, επειδή ο Θεός «γίνεται μισθαποδότης σ' αυτούς που τον εκζητούν» (Προς Εβραίους 11:6).

Είθε να είμαστε πιστοί στο να θέτουμε το παράδειγμα ενώπιον του κόσμου σε αυτήν την πρακτική και κατά την παρακίνηση άλλων να κάνουν ομοίως.

Από το *Ensign* Φεβρουαρίου 1991, σελίδες 2-5.

«ΓΥ΄ ΑΥΤΟ ΔΙΔΑΧΘΗΚΑ»

Πρεσβύτερος Τομ Πέρι
Της Απαρτίας των Δώδεκα Αποστόλων

Εξάαιρετοι γονείς

Το Βιβλίο του Μόρμον αρχίζει με τα εξής λόγια: «Εγώ, ο Νεφί, που έχω γεννηθεί από εξάαιρετους γονείς, και γι' αυτό διδάχτηκα σχεδόν όλες τις γνώσεις του πατέρα μου» (Νεφί Α΄ 1:1). Τι διαφορετικός κόσμος θα ήταν, αν τα προσωπικά ημερολόγια καθενός εκ των τέκνων του Επουρανού Πατέρα μας άρχιζαν με παρόμοια φράση – να έχουν εξάαιρετους γονείς και να διδάσκονται από αυτούς.

Ζούμε σε μια ξεχωριστή εποχή της ιστορίας, μια εποχή όπου το ευαγγέλιο του Κυρίου έχει αποκατασταθεί στην πληρότητά του. Η ιεραποστολική μας δύναμη αυξάνεται σε ποιότητα και ποσότητα. Ως εκ τούτου, το ευαγγέλιο διδάσκεται σε περισσότερες γλώσσες, σε περισσότερα έθνη και σε μεγαλύτερο αριθμό ατόμων που ακούν, όσο ποτέ πριν. Καθώς ιδρύονται τομείς και πάσσαλοι στα περισσότερα μέρη του κόσμου, δημιουργικά μυαλά έχουν εμπνευστεί προκειμένου να αναπτύξουν όργανα επικοινωνίας, τα οποία μπορούν να μεταδώσουν τα διδάγματα των προφητών στα αφτιά πολλών, πολλών περισσότερων ανθρώπων. Τα καλά νέα του ευαγγελίου μπορούν τώρα να διαδοθούν πλέον ταχέως, ώστε να φέρουν την ελπίδα της παντοτινής γαλήνης στην καρδιά της ανθρωπότητας.

Οικογενειακή ζωή σε κρίση

Ένα εκ των μεγάλων μηνυμάτων του ευαγγελίου είναι η διδαχή της αιώνιας φύσεως της οικογενειακής μονάδος. Διακηρύσσουμε στον κόσμο την αξία και τη σημασία της οικογενειακής ζωής, αλλά μεγάλο μέρος από τη σύγχυση και τη δυσκολία που ευρίσκουμε να υπάρχει στον σημερινό κόσμο εντοπίζεται στη φθορά της οικογενείας. Οι εμπειρίες στο σπίτι, όπου τα παιδιά διδάσκονται και εκπαιδεύονται από στοργικούς γονείς μειώνονται.

Η οικογενειακή ζωή, όπου τα παιδιά και οι γονείς επικοινωνούν μαζί στη μελέτη, το παιχνίδι και την εργασία έχει αντικατασταθεί από ένα γρήγορο, ατομικό φαγητό στον

φούρνο μικροκυμάτων και ένα βράδυ μπροστά από την τηλεοπτική συσκευή. Το 1991 η Διεθνής Ένωση Χωρών, που συνεδρίασε στη Σολτ Λέικ Σίτυ, σκέφθηκε ότι η έλλειψη της οικιακής επιρροής έχει φθάσει σε τέτοιο σημείο που υπάρχει κρίση στη χώρα μας και αφιέρωσε χρόνο στις συνεδριάσεις της για να συζητήσει τις ανησυχίες της. Προσδιόρισαν πέντε βασικές έννοιες που θα μπορούσαν να αυξήσουν τις πιθανότητες κάθε οικογενείας για επιτυχία.

Πρώτον, ενδυναμώστε τις σχέσεις μέσω οικογενειακών δραστηριοτήτων· δεύτερον, καθιερώστε λογικούς κανόνες και προσδοκίες· τρίτον, αναπτύξτε αυτοσεβασμό· τέταρτον, θέστε στόχους που μπορούν να επιτευχθούν· πέμπτον, ανά διαστήματα αξιολογήστε τα δυνατά σημεία και τις ανάγκες της οικογενείας.

Ξαφνικά η επιτακτική και προειδοποιητική φωνή των προφητών μας από την αρχή των καιρών έχει ειδική σημασία. Όπως έχουμε συμβουλευτεί και παροτρυνθεί, πρέπει να περιποιούμαστε την οικογένειά μας και να επιταχύνουμε τις ιεραποστολικές μας προσπάθειες προκειμένου να φέρουμε άλλους στη γνώση της αληθείας και στη σημασία της οικογενειακής μονάδος.

Ο Αδάμ και η Εύα μαθαίνουν τα γονικά τους καθήκοντα

Στην αρχή, οι οδηγίες του Κυρίου προς τον Αδάμ και την Εύα κατέστησαν σαφές τις ευθύνες τους ως γονείς. Οι ρόλοι τους ήταν καλώς καθορισμένοι. Αφού έλαβαν οδηγίες από τον Κύριο, τους ευρίσκουμε να ακολουθούν τη συμβουλή Του και να λένουν το εξής:

«Και κατά την ημέρα εκείνη ευλόγησε ο Αδάμ τον Θεό και ήταν πλήρης, και άρχισε να προφητεύει σχετικά με όλες τις οικογένειες της γης, λέγοντας: Ευλογημένο να είναι το όνομα του Θεού, γιατί εξαιτίας της παράβασής μου ανοίχτηκαν τα μάτια μου, και σε τούτη τη ζωή θα έχω χαρά, και πάλι με τη σάρκα μου θα δω τον Θεό.

»Και η Εύα, η γυναίκα του, τα άκουσε όλα αυτά και ευχαριστήθηκε, και είπε: Αν δεν ήταν η παράβασή μας, ποτέ δε θα είχαμε σπέρμα και ποτέ δεν θα γνωρίζαμε το

καλό και το κακό, και τη χαρά της λύτρωσής μας, και την αιώνια ζωή που ο Θεός δίνει σε όλους τους υπάκουους.

»Και ο Αδάμ με την Εύα ευλόγησαν το όνομα του Θεού, και έκαναν τα πάντα γνωστά στους γιους τους και στις κόρες τους» (Μωυσή 5:10-12).

Να διδάσκετε και να εκπαιδεύετε τα παιδιά

Ναι, από την αρχή η ευθύνη των γονέων να διδάσκουν τα παιδιά τους ήταν ανάμεσα στις οδηγίες που έδωσε ο Κύριος στους πρώτους μας επίγειους γονείς.

Ελήφθησαν αποκαλύψεις, καθώς η Εκκλησία αποκατεστάθη αυτήν την εποχή, και νουθετούν εκ νέου τους γονείς στην ευθύνη τους να διδάσκουν και να εκπαιδεύουν τα παιδιά τους. Στο εννενηκοστό τρίτο τμήμα από το Διδαχή και Διαθήκες ευρίσκουμε τον Κύριο να επιτιμιά ορισμένους εκ των αδελφών, επειδή δεν επέστησαν την προσοχή τους στις οικογενειακές τους ευθύνες. Οι γραφές λένουν:

«Όμως σας πρόσταξα να ανατρέφετε τα παιδιά σας στο φως και στην αλήθεια...

»Δεν δίδαξες τα παιδιά σου το φως και την αλήθεια, σύμφωνα με τις εντολές. Και αυτός ο πονηρός έχει εξουσία, κιόλας, επάνω σου, και αυτό είναι η αιτία της τυραννίας σου.

»Και τώρα σου δίνω εντολή – αν θέλεις να ελευθερωθείς πρέπει να βάλεις σε τάξη το σπίτι σου, γιατί υπάρχουν πολλά που δεν είναι σωστά μέσα στο σπίτι σου» (Δ&Δ 93:40, 42-43).

Σημασία της οικογενειακής βραδιάς

Πριν από χρόνια η Εκκλησία νουθέτησε όλους τους γονείς να έχουν εβδομαδιαία οικογενειακή βραδιά. Σήμερα αυτή η νουθεσία έχει γίνει θεσμός στα σπιτικά των μελών της Εκκλησίας. Η βραδιά της Δευτέρας παραμένει στην άκρη ως βραδιά για τις οικογένειες να είναι μαζί. Δεν θα πρέπει να προτείνονται δραστηριότητες της Εκκλησίας ή κοινωνικά ραντεβού αυτήν τη βραδιά. Μας έχουν υποσχεθεί μεγάλες ευλογίες, αν η οικογένειά μας είναι πιστή από την άποψη αυτή.

Ο Πρόεδρος Χάρολντ Λη κάποτε μας συνεβούλευσε:

«Τώρα, λάβετε τούτο υπ' όψιν σας: ότι, όταν η αποστολή του Ηλιού του Θεοβίτου γίνει πλήρως κατανοητή, ότι οι καρδιές των τέκνων θα στραφούν προς τους πατέρες και οι πατέρες προς τα παιδιά. Αυτό ισχύει τόσο για αυτήν την πλευρά του πέπλου όσο και για την άλλη. Εάν παραμελούμε την οικογένειά μας εδώ και δεν έχουμε οικογενειακή βραδιά και αποτυγχάνουμε στην ευθύνη μας εδώ, πώς θα έμοιαζαν οι ουρανοί, αν χάναμε ορισμένους εξ αυτών λόγω δικής μας αμελείας; Οι ουρανοί δεν θα ήταν ουρανοί, μέχρις ότου κάναμε τα πάντα που μπορούμε προκειμένου να σώσουμε αυτούς τους οποίους ο Κύριος απέστειλε μέσω της δικής μας γενεαλογικής σειράς».

Κατόπιν συνέχισε:

«Επομένως, οι καρδιές σας, πατέρες και μητέρες, πρέπει να στραφούν στα παιδιά σας *αμέσως τώρα*, εάν έχετε το αληθινό πνεύμα του Ηλιού του Θεοβίτου και να μην σκέπτεστε ότι ισχύει απλώς σε όσους είναι πέραν του πέπλου. Ας στραφεί η καρδιά σας στα παιδιά σας και διδάξτε τα παιδιά σας. Όμως, πρέπει να το κάνετε όταν είναι αρκετά μικρά, ώστε να διαπαιδαγωγηθούν καταλλήλως. Και εάν παραμελείτε την οικογενειακή βραδιά σας, παραμελείτε την αρχή της ιεραποστολής του Ηλιού του Θεοβίτου τόσο σίγουρα σαν να παραμελούσατε το έργο ερεύνης για τη γενεαλογία σας» (στο *Relief Society Courses of Study, 1977-78 [1977]*, 2. Η πλάγια γραφή προστέθηκε).

Συχνά σκέπτομαι τις ευτυχιμένες στιγμές που είχαμε, όταν η οικογένειά μας ήταν νέα και τα παιδιά μας ήταν στο σπίτι. Έχω ανασκοπήσει νοερώς αυτές τις ημέρες και έχω συλλογισθεί τις αλλαγές που θα έκανα στην οικογενειακή μας οργάνωση και διοίκηση, εάν είχαμε την ευκαιρία να ζήσουμε αυτήν την περίοδο και πάλι. Υπάρχουν δύο τομείς που θα απεφάσιζα να βελτιώσω, εάν μου εδίδετο αυτό το προνόμιο, δηλαδή να έχουμε μικρά παιδιά στο σπιτικό μας και πάλι.

Ο πρώτος θα ήταν να δαπανούμε περισσότερο καιρό ως σύζυγοι σε μια οικογενειακή επιτροπή συγκεντρωμένοι, μαθαίνοντας, επικοινωνώντας, σχεδιάζοντας και οργανώνοντας για να εκπληρώνουμε καλύτερα τους ρόλους μας ως γονείς.

Η δεύτερα ευχή που θα ήθελα, εάν μπορούσα να έχω αυτά τα χρόνια πάλι, θα ήταν να αφιερώνω περισσότερο καιρό στην οικογένεια. Αυτό περιλαμβάνει πιο συνεπείς, σημαντικές οικογενειακές βραδιές.

Οι νέοι συμβάλλουν στην επιτυχία

Το πλήρες φορτίο του σχεδιασμού και της προετοιμασίας για την οικογενειακή βραδιά δεν θα πρέπει να αφήνεται μόνον στους γονείς. Οι πιο επιτυχείς οικογενειακές βραδιές στις οποίες έχω παραστεί είναι όταν οι νέοι της οικογενείας λαμβάνουν ενεργώς μέρος.

Καλώ εσάς τους σπουδαίους διακόνους, διδασκάλους και ιερείς, εσάς κορίτσια που ανήκετε στις Μέλισσες, στα Αγριολούλουδα και στις Δάφνες να συμβάλλετε σημαντικές στην επιτυχία των οικογενειακών σας βραδιών. Σε πολλά σπίτια μπορείτε να είσθε η συνείδηση της οικογενείας. Εξάλλου, έχετε να κερδίσετε τα μέγιστα από αυτήν την εμπειρία. Εάν θέλετε να ζήσετε σε έναν κόσμο με ειρήνη, ασφάλεια και ευκαιρίες, η οικογένεια στην οποία συμβάλλετε, μπορεί να προσθέσει στην ευημερία, ναι, ακόμη και ολόκληρου του κόσμου.

Θυμάμαι ένα παράδειγμα σχετικώς με αυτό, που συνέβη κατά τις χριστουγεννιάτικες διακοπές έναν χρόνο, όταν είχαμε τα εγγόνια μας σε μια έξοδο μαζί μας. Για να έχουμε μια αληθινή εμπειρία ομοψυχίας, είχαμε κανονίσει να ταξιδεύσουμε με ένα φορτηγάκι. Στο φορτηγάκι ήταν ο παππούς και η γιαγιά και ο υιός μου και τα τρία μεγαλύτερα παιδιά

του. Η σύζυγος του υιού μου έμεινε σπίτι μαζί με τα μικρότερα μέλη της οικογενείας. Ήταν σειρά μου να οδηγήσω και η σύζυγός μου καθόταν δίπλα μου ενεργώντας ως πλοηγός μας. Από την οπίσθια άκρη του μικρού φορτηγού άκουσα την Οντρεϊ, το μεγαλύτερο παιδί, να συμβουλεύει τον πατέρα της. Έλεγε: «Μπαμπά, ένας από τους στόχους μας αυτόν τον χρόνο ήταν να τελειώσουμε το Βιβλίο του Μόρμον στην οικογενειακή μας μελέτη. Αυτή είναι η τελευταία ημέρα του χρόνου. Γιατί δεν το ολοκληρώνουμε τώρα, ούτως ώστε να είμαστε εντός προγράμματος;»

Τι ξεχωριστή εμπειρία ήταν να ακούω τον υιό μου και τα τρία του παιδιά, το καθένα με τη σειρά να διαβάζει φωναχτά τα τελευταία κεφάλαια του Μορόνι και να ολοκληρώνουν τον στόχο τους, να διαβάσουν ολόκληρο το Βιβλίο του Μόρμον. Να θυμάστε, ήταν μια νέα γυναίκα που έκανε αυτήν την πρόταση, όχι κάποιος από τους γονείς.

Δυσκολίες στους νέους

Είστε μια εκλεκτή γενεά – που έχετε διαφυλαχθεί για αυτήν την ξεχωριστή εποχή της ιστορίας της ανθρωπότητας. Έχετε τόσα πολλά να δώσετε προκειμένου να προσθέσετε στην ανάπτυξη της οικογενείας στην οποία ανήκετε. Σας προκαλώ να βαδίζετε εμπρός στην οικογενειακή σας μονάδα με αυτό το ξεχωριστό, ενθουσιώδες πνεύμα της νεότητός σας, ώστε να κάνετε το ευαγγέλιο να ζει πραγματικά στο σπιτικό σας. Να θυμάστε τη συμβουλή του Προέδρου Τζόζεφ Φ. Σμιθ, όταν είπε:

«Θα ήθελα τα παιδιά μου και όλα τα παιδιά της Σιών να γνωρίζουν ότι δεν υπάρχει τίποτε σε τούτον τον κόσμο που να αξίζει τόσο για αυτά όσο είναι η γνώση του ευαγγελίου, όπως αυτή έχει αποκατασταθεί στη γη κατά τις τελευταίες αυτές ημέρες μέσω του Προφήτου Τζόζεφ Σμιθ. Δεν υπάρχει τίποτε που να μπορεί να αντισταθμίσει την απώλεια αυτού. Δεν υπάρχει τίποτε επί γης που να μπορεί να συγκριθεί με την εξοχότητα της γνώσεως του Ιησού Χριστού. Συνεπώς, όλοι οι γονείς της Σιών ας φροντίζουν τα παιδιά τους και ας τα διδάσκουν τις αρχές του ευαγγελίου και ας πασχίζουν όσο δυνατόν περισσότερο να τα κάνουν να επιτελούν το καθήκον τους – όχι μηχανικώς, επειδή παροτρύνονται να το κάνουν, αλλά να προσπαθήσουν να ενσταλάξουν στην καρδιά των παιδιών το πνεύμα της αληθείας και της σταθεράς αγάπης για το ευαγγέλιο, ώστε να κάνουν το καθήκον τους όχι μόνον επειδή ευχαριστεί τους γονείς τους, αλλά επειδή ευχαριστεί και τα ίδια» (στο Brian H. Stuy, συλλεχθέντα υπό, *Collected Discourses Delivered by President Wilford Woodruff, His Two Counselors, the Twelve Apostles, and Others*, 5 τόμοι [1987-92], 5:436).

Αναζωογονήστε την οικογενειακή βραδιά

Οι οικογενειακές βραδιές είναι για όλους, είτε είναι σε ένα σπίτι με δύο γονείς είτε σε ένα σπίτι με έναν γονέα ή

σε ένα σπίτι όπου το μοναδικό μέλος αποτελεί την οικογένεια. Οικογενειακοί διδάσκαλοι, σας καλούμε, στις τακτικές σας επισκέψεις, να παροτρύνετε και να αναζωογονείτε τη διεξαγωγή της οικογενειακής βραδιάς.

Ο παρών προφήτης μας, ο Πρόεδρος Έζρα Ταφτ Μπένσον, μας υπενθύμισε εκ νέου την ανάγκη να έχουμε οικογενειακή βραδιά και τα υλικά εκείνα που αποτελούν μια επιτυχή οικογενειακή βραδιά. Έχει πει:

«Προορισμένο να ενδυναμώνει και να προστατεύει την οικογένεια, το πρόγραμμα της Εκκλησίας για την οικογενειακή βραδιά καθιερώνει μια βραδιά κάθε εβδομάδα που πρέπει να τίθεται στην άκρη, ούτως ώστε οι πατέρες και οι μητέρες να συγκεντρώνουν γύρω τους, τους υιούς και τις θυγατέρες τους στο σπιτικό. Προσφέρεται μια προσευχή, τραγουδιούνται ύμνοι και άλλα τραγούδια, διαβάζονται γραφές, συζητούνται οικογενειακά θέματα, επιδεικνύονται ταλέντα, διδάσκονται ευαγγελικές αρχές και συχνά παίζονται παιχνίδια και σερβίρονται σπιτικά πρόχειρα γεύματα» (στο Conference Report, Philippine Islands Area Conference 1975, 10).

Ελπίζουμε ότι ο καθένας από εσάς θα γράψει καθεμία από αυτές τις προτάσεις που εδόθησαν από τον προφήτη ως προς το τι θα πρέπει να περιέχει η οικογενειακή βραδιά.

Κατόπιν συνεχίζει: «Τώρα, ορίστε οι ευλογίες που υποσχέθηκε ένας προφήτης του Θεού για όσους έχουν εβδομαδιαίως οικογενειακή βραδιά: ‘Εάν οι Άγιοι υπακούσουν στη συμβουλή αυτή, υποσχόμαστε ότι μεγάλες ευλογίες θα απορреύσουν. Η αγάπη μέσα στο σπιτικό και η υπακοή στους γονείς θα αυξηθούν. Η πίστη θα αναπτυχθεί στην καρδιά των νέων του Ισραήλ και θα αποκτήσουν δύναμη για να πολεμήσουν την πονηρή επιρροή και τους πειρασμούς που τους περιβάλλουν’» (στο Conference Report, Philippine Islands Area Conference 1975, 10. Βλέπε, επίσης, *Improvement Era*, June 1915, 734).

Παροτρύνουμε όλους εσάς να ακολουθήσετε τη συμβουλή του προφήτου μας. Σε όλες τις οικογενειακές μονάδες, σε όλη την Εκκλησία, αξιολογήστε πάλι την πρόοδο που έχετε, αφού έχετε τακτικά οικογενειακή βραδιά. Η εφαρμογή αυτού του προγράμματος θα αποτελέσει ασπίδα και προστασία για εσάς ενάντια στο κακό της εποχής μας και θα σας φέρει, ατομικώς και συλλογικώς, πιο μεγάλη και πιο άφθονη αγαλλίαση τώρα και στην αιωνιότητα, στη μέλλουσα ζωή.

Είθε ο Θεός να μας ευλογεί, ώστε να μπορούμε να αναζωογονούμε και να ενδυναμώνουμε αυτό το τρομερά σημαντικό πρόγραμμα, καθώς έχουμε συμβούλιο μαζί ως μέλη της οικογενείας.

Από μία ομιλία του Πρεσβυτέρου Πέρι στη γενική συνέλευση της Εκκλησίας τον Απρίλιο του 1994 (βλέπε Conference Report, Απρ. 1994, 47-51 ή *Ensign*, Μάιος 1994, 36-38).

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΩΝ
ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΗΜΕΡΩΝ

GREEK

4 02363 57133 1

36357 133